गैडहवा गाउँपालिकाको

(N-Wash) प्रणालीमा आधारित खानेपानी, सरसफाई तथा

स्वच्छता वास २०८२-८३

योजना सम्बन्धी विवरण

❖

❖

❖

❖

❖

❖

परामर्श दाता : नवकिरण नेपाल तानसेन ३,पाल्पा

फोन : ९८५७०६५७३६,९८४७०९८७३६

NAVA KRIAN NEPAL TANSEN -3 ,PALPA

Email :navakrina@gmail.com

Gaidahawa Rural Municipality Water Supply, Sanitation, and Hygiene (WASH)

अध्यक्षको कलमबाट

गैंडहवा गाउँपालिका रुपन्देही जिल्लाको पश्चिम भागमा अवस्थित प्राकृतिक, वातावरणीय, ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक दृष्टिले महत्वपूर्ण गाउँपालिका हो । वातावरणीय तथा प्राकृतिकरूपले अत्यन्त मनोरम मानिने गाउँपालिका वडा नं ४ . विष्णुपुरामा अवस्थित प्रसिद्ध "गैंडहवा ताल" को नामबाट यस गाउँपालिकाको नामकरण गरिएको हो । जैविक विविधता, प्राकृतिक सौन्दर्य तथा पर्यटकीय सम्भावनाले सम्पन्न उक्त ताल यस गाउँपालिकाको पहिचान तथा गौरवको महत्वपूर्ण आधारका रूपमा रहेको छ ।

नेपाल सरकारद्वारा राज्य पुनर्संरचना तथा स्थानीय तह गठन गर्ने क्रममा साविकका साडी, जोगडा, विष्णुपुरा तथा सूर्यपुरा गाउँ विकास समितिहरूलाई समायोजन गरी गैंडहवा गाउँपालिकाको स्थापना गरिएको हो । ९६.६९ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ५६,१४९ रहेको छ, जसमा **पुरुष २७,८४७ तथा महिला २८,३०२** रहेका छन् । गाउँपालिकामा कुल ९ वटा वडा रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा शुद्धोधन गाउँपालिका तथा मायादेवी गाउँपालिका, पश्चिममा कपिलवस्तु जिल्ला, उत्तरमा कञ्चन गाउँपालिका तथा सैनामैना गाउँपालिका र दक्षिणमा लुम्बिनी सांस्कृतिक गाउँपालिका पर्दछन् ।

प्राकृतिक स्रोतसाधन, कृषि उत्पादन, सामाजिक सद्भाव तथा सांस्कृतिक विविधताले सम्पन्न यस गाउँपालिकाले स्थानीय विकास तथा समृद्धिको दिशामा निरन्तर प्रगति गरिरहेको छ । यहाँका अधिकांश नागरिकहरूको मुख्य पेशा कृषि रहेको छ भने व्यापार, पशुपालन, साना उद्यम तथा वैदेशिक रोजगारले समेत स्थानीय अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउँदै आएका छन् । विविध जातजाति, भाषा, धर्म तथा संस्कृतिको सहअस्तित्व रहेको यस गाउँपालिकामा सामाजिक एकता तथा सामुदायिक सहकार्यको परम्परा अत्यन्त सुदृढ रहेको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालनको वर्तमान संरचनाले नागरिकलाई आधारभूत सेवा सहज, गुणस्तरीय तथा दिगो रूपमा उपलब्ध गराउने महत्वपूर्ण जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको छ । यसै सन्दर्भमा गाउँपालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (WASH) क्षेत्रलाई स्थानीय विकासको प्रमुख आधारका रूपमा स्वीकार गर्दै योजनाबद्ध तथा दीर्घकालीन रणनीतिअनुसार कार्य अगाडि बढाएको छ । सुरक्षित खानेपानी, पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छ व्यवहार मानव स्वास्थ्य, सामाजिक विकास तथा वातावरणीय संरक्षणका आधारभूत सूचक भएकाले वास क्षेत्रलाई गाउँपालिकाको उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

गाउँपालिकाभित्र रहेका खानेपानी आयोजना, सार्वजनिक धारा, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, घरधुरी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको अवस्थाबारे आधुनिक GPS प्रविधिसहित तथ्याङ्क संकलन, अभिलेखीकरण तथा विश्लेषण गरी वास्तविक आवश्यकतामा आधारित वास योजना निर्माण गरिएको छ । यस योजनाले खानेपानी सेवा विस्तार, सरसफाइ पूर्वाधार विकास, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जलस्रोत संरक्षण तथा जनस्वास्थ्य सुधारमा महत्वपूर्ण मार्गदर्शन प्रदान गर्ने विश्वास लिइएको छ ।

अन्त्यमा,गाउँपालिकाको वास योजना निर्माण तथा अध्यावधिक कार्यमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, प्राविधिक टोली, विकास साझेदार संस्था तथा स्थानीय समुदायप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । "सुरक्षित खानेपानी, पूर्ण सरसफाइ र स्वस्थ जीवन" भन्ने साझा लक्ष्य हासिल गर्न सबै पक्षको सहकार्य, समन्वय तथा प्रतिबद्धता अपरिहार्य रहेको उल्लेख गर्दै सम्पूर्ण सरोकारवालामा सक्रिय सहभागिताका लागि हार्दिक आह्वान गर्दछु ।

धन्यवाद ।

सुरेन्द्र पौड्याल
अध्यक्ष

उपाध्यक्षको भनाइ

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता वास मानव जीवनको आधारभूत आवश्यकता मात्र नभई स्वस्थ, सभ्य, समुन्नत र दिगो समाज निर्माणको प्रमुख आधार हो । नागरिकको स्वास्थ्य, वातावरणीय स्वच्छता, सामाजिक विकास, आर्थिक उत्पादकत्व तथा जीवनस्तर सुधारसँग यस क्षेत्रको प्रत्यक्ष सम्बन्ध रहेको हुन्छ । त्यसैले सुरक्षित खानेपानी तथा दिगो सरसफाइ सेवामा सबै नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्नु आजको प्रमुख विकासीय आवश्यकता र स्थानीय सरकारको महत्वपूर्ण दायित्व बनेको छ ।

गैंडहवा गाउँपालिकाले गाउँपालिकावासी नागरिकको जीवनस्तरमा गुणात्मक सुधार ल्याउने उद्देश्यका साथ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रलाई आफ्नो विकास प्राथमिकतामा विशेष महत्व दिँदै आएको छ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको दिगो विकासका लागि यथार्थपरक योजना निर्माण अपरिहार्य हुने भएकाले गाउँपालिकाले विस्तृत अध्ययन, तथ्याङ्क संकलन, विश्लेषण तथा सरोकारवालाहरूसँगको व्यापक परामर्शका आधारमा वास योजनालाई अध्यावधिक गरेको छ । यस क्रममा गाउँपालिकाभित्र रहेका खानेपानी आयोजनाहरू, सेवा पहुँचको अवस्था, जलस्रोतको उपलब्धता, सरसफाइको अवस्था, संस्थागत संरचना तथा समुदायका आवश्यकता र चुनौतीहरूको समग्र मूल्याङ्कन गरिएको छ । यस्तो अवस्थामा खानेपानीका स्रोतहरूको संरक्षण, पुनर्भरण, दिगो उपयोग तथा सरसफाइसम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि गर्नु अत्यन्त आवश्यक छ ।

गाउँपालिकाले पूर्वाधार विकाससँगै स्रोत संरक्षण, वातावरणीय सन्तुलन तथा सामुदायिक सहभागितालाई समेत समान महत्व प्रदान गर्दै आएको छ । अध्यावधिक गरिएको यस WASH Plan ले सुरक्षित खानेपानी सेवा विस्तार, सेवा गुणस्तर सुधार, दिगो सरसफाइ प्रवर्द्धन, संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि तथा सेवा व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाउन मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिइएको छ । विशेष गरी विपन्न, सीमान्तकृत, दलित, महिला, बालबालिका तथा सेवाबाट वञ्चित समुदायसम्म गुणस्तरीय **वास** सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्न यस योजनाले महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्नेछ । यसका साथै स्वास्थ्य, शिक्षा, वातावरण संरक्षण तथा समग्र सामाजिक विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न समेत यस योजनाले सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा गरिएको छ । सुरक्षित खानेपानी र सरसफाइको दिगोपना सुनिश्चित गर्न स्थानीय सरकार, उपभोक्ता समिति, समुदाय, विकास साझेदार संस्था तथा सम्पूर्ण सरोकारवालाबीचको सहकार्य अपरिहार्य छ । गाउँपालिकाले सबै पक्षको सक्रिय सहभागिता र साझेदारीमार्फत वास क्षेत्रलाई थप प्रभावकारी, समावेशी र दिगो बनाउने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछ । यस योजनाको सफल कार्यान्वयनमार्फत सुरक्षित खानेपानी, पूर्ण सरसफाइ र स्वच्छ वातावरणसहितको स्वस्थ, समृद्ध र सुन्दर गैंडहवा निर्माणमा महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।

माधुरी जैसवाल
उपाध्यक्ष

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको कलमबाट

नेपालको संविधान, २०७२ ले प्रत्येक नागरिकलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ सेवामा पहुँचलाई मौलिक हकको रूपमा सुनिश्चित गरेको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, खानेपानी तथा सरसफाइ ऐन, २०७९ तथा दिगो विकास लक्ष्य SDGs ले समेत सबै नागरिकलाई गुणस्तरीय Water, Sanitation and Hygiene (WASH) सेवामा पहुँच सुनिश्चित गर्न स्थानीय तहको महत्वपूर्ण भूमिका रहने व्यवस्था गरेका छन्। यसै संवैधानिक, कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्दै सियारी गाउँपालिकाले वास क्षेत्रको योजनाबद्ध विकास तथा व्यवस्थापनका लागि वास योजना निर्माण तथा अध्यावधिक कार्य सम्पन्न गरेको छ।

गैंडहवा गाउँपालिका प्राकृतिक, सामाजिक तथा आर्थिक दृष्टिले महत्वपूर्ण सम्भावना बोकेको स्थानीय तह हो। विष्णुपुरास्थित गैंडहवा तालको प्राकृतिक सौन्दर्य, कृषि उत्पादनको सम्भावना, सामाजिक विविधता तथा सांस्कृतिक पहिचानले गाउँपालिकालाई विशिष्ट बनाएको छ। यद्यपि सुरक्षित खानेपानीको पहुँच, दीगो सरसफाइ व्यवस्थापन, फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा वातावरणीय संरक्षणका क्षेत्रमा अझै प्रभावकारी सुधार आवश्यक रहेको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै गाउँपालिकाले वास योजना निर्माण तथा अध्यावधिक कार्यलाई प्राथमिकतामा राखेको हो।

स्थानीय तहमा वास योजना तर्जुमा सम्बन्धी निर्देशिका तथा प्रचलित नीति, मापदण्ड र लुम्बिनी प्रदेश सरकारको वास कार्यविधि, २०७६ तथा वास योजना तर्जुमा निर्देशिकाले निर्दिष्ट गरेका प्रक्रियाहरूको पालना गर्दै दक्ष जनशक्तिबाट तथ्याङ्क संकलन, परीक्षण, प्रशोधन, वर्गीकरण तथा विश्लेषण गरी यस योजनाको मस्यौदा तयारी तथा अन्तिम रूप प्रदान गरिएको हो। तथ्यमा आधारित योजना निर्माणमार्फत स्रोत साधनको न्यायोचित परिचालन, प्राथमिकता निर्धारण तथा दिगो समाधान सुनिश्चित गर्ने अपेक्षा गरिएको छ।

गाउँपालिकाभित्र रहेका खानेपानी आयोजना, सार्वजनिक स्थल, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, घरधुरी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको विस्तृत तथ्याङ्क संकलन, परीक्षण, विश्लेषण तथा अभिलेखीकरण गरी यो योजना तयार गरिएको छ। आधुनिक GPS प्रविधिको प्रयोगमार्फत तथ्यमा आधारित योजना निर्माण गरिएकाले सेवा पहुँचको अवस्था पहिचान, स्रोतसाधनको न्यायोचित परिचालन तथा प्राथमिकता निर्धारणमा महत्वपूर्ण सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ। गाउँपालिकाको समग्र विकास योजनासँग अन्तरसम्बन्ध स्थापित गर्दै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा शतप्रतिशत पहुँच सुनिश्चित गर्ने लक्ष्य हासिल गर्न सहयोग पुऱ्याउने विश्वास लिइएको छ। यस कार्यान्वयन प्रक्रियामा सरकारी तथा गैरसरकारी निकाय, विकास साझेदार तथा सम्पूर्ण सरोकारवाला पक्षहरूको सहकार्य र समन्वय अपरिहार्य रहनेछ।

अन्त्यमा, गाउँपालिका वास योजना निर्माण तथा अद्यावधिक कार्यमा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने नवकिरण नेपाल, तानसेन पाल्पाप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु। साथै यस कार्यमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा योगदान पुऱ्याउने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, वास योजना कार्यदल तथा सरोकारवाला सबैमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको लक्ष्य हासिल गर्ने यस अभियानमा साथ, सहयोग तथा महत्वपूर्ण सुझाव प्रदान गर्नु हुने सम्पूर्ण सरोकारवाला पक्षहरूप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। साथै, योजना निर्माण तथा अध्यावधिक प्रक्रियामा संलग्न सम्पूर्ण प्राविधिक टोली, कर्मचारी तथा सम्बन्धित निकायहरूप्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु।

धन्यवाद।

रोमनाथ न्यौपाने
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषय सूची

१. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना योजनाको परिचय.....10
१.१. परिचय 10
१.२. उद्देश्यहरू.....11
१.३. औचित्य.....12
१.४. विषयगत क्षेत्र (Scope).....13
१.५. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता) खासस्व(योजना तर्जुमा बिधि र प्रक्रिया 14
१ .१.५.खासस्व योजनाको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन.....14
१ .२.५.मौजुदा वास सेवा तथा संरचनाहरुको तथ्यांक संकलन,लेखाजोखा र मस्यौदा.....15
१.५.३ .योजना प्रमाणीकरण कार्यशाला 17
१.६ .योजना तर्जुमाको लागि वास सूचकहरू.....17
१.६ .१.खानेपानी 17
१.६.२ .सरसफाइ 18
१.६.३ .स्वच्छता 18
१.६.४ .विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)सुविधाहरू.....18
१.६.५ .स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)सुविधाहरू.....19
१.७ . खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा औजार को रुपमा एनवास (N-WASH Mobile Apps) 21
२.गैडहवा गाउँपालिका 22
२.१ .भौगोलिक अवस्थीति र बनौट 22
२.२ .भू-उपयोग तथा वातावरण.....25
२.३ .प्रशासनिक एकाइ 26
२.४ .जनसंख्या र जनसाङ्ख्यिक विशेषताहरू 27
२.४.१ जातजाति र अन्य जनसाङ्ख्यिक विवरण 27
२.५ .जनसङ्ख्याको गतिशिलता र बसाइ सराइको स्थिति 29
२.६ .भौतिक पूर्वाधारको अवस्था.....31
२.७ .आर्थिक अवस्था, गतिविधि र पेशा.....32
३. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवस्थाको विश्लेषण.....34
३.१ .खानेपानीका प्राथमिक स्रोतहरु.....34
३.२ मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता खासस्व प्रणालीको अवस्था.....35
३.२.१ .गाउँपालिकाको मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) प्रणालीको अवस्था अध्ययन गर्दा गाउँपालिका भित्र निम्न खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रणालीहरू रहेको देखिन्छ ।.....35

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता वास योजना २०८२-२०८३

३.२.२ .घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर 36
३.२.३ .मानव मलमुत्र-जन्य फोहोर व्यवस्थापन: 36
३.२.४.ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र: 38
३.२.५ .ठोस फोहोर व्यवस्थापन: 38
३.३. सरसफाइ र स्वच्छता: 39
३.४.संस्थाहरूमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर 40
३.५ विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता खासस्व सुविधाहरू 40
३.८ स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता खासस्व सुविधाहरू 42
३.६ .स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ 43
३.६ .१.स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन 43
३.७. सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता) खासस्व(सुविधाहरू 45
३.८. पूर्ण सरसफाइ उन्मुख गरिएका क्रियाकलाप र मौजुदा अवस्था 46
३.९ .खानेपानी तथा सरसफाइको मौजुदा प्रणाली तथा प्रविधि: 50
३.१० .मौजुदा प्रणालीको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था 55
३ .१.१०.खानेपानीको मर्मत अवस्था 55
३ .३.१०.सरसफाइको मर्मत अवस्था 56
३ .३.१०.धाराको अवस्था 56
३ .४.१०.सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा 58
३.११ .उपभोक्ता समितिको संस्थागत व्यवस्थापन र दीगोपनाको अवस्था 60
३.१२ .सम्पत्तिको स्वामित्व 61
३.१३ .खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता खासस् मा लगानी (Financing) 62
३.१४ . खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता खासस्व क्षेत्रका चुनौतीहरू र अन्तर (Gap) 63
३ .१.१४.खानेपानी 63
३ .२.१४.सरसफाइ 64
३.१४.३. संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) 64
३.१५. जलवायु परिवर्तनका असरहरु, विपद जोखिम व्यवस्थापन र चुनौतीहरू 64
३.१६. हालका सुविधाहरूको सूची 65
४. योजना, प्रक्षेपण र लागत 67
४ .योजनाहरुको पहिचान 67
४.१ .१.नयाँ खानेपानी आयोजनाहरुको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण 67
४.१.२. नयाँ सरसफाइ आयोजनाहरुको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण 69
४.१.३ प्राथमिकता अनुरुप आयोजना र क्रियाकलापहरूको वितरण योजना 70
४ .४.१.उपलब्ध स्रोतहरूको लेखाजोखा 72
४.१.५. ग्यापको पूर्ति) Bridging the Gap) 72

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता वास योजना २०८२-२०८२

४.२ .अनुमान सारांश कभरेज.....73
४.३ .लागत.....78
४ .१.३.लागत अनुमानको पद्धति.....78
४ .२.३.खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता)खासस्व (योजना लागतको सारांश.....81
४.३.३ .लगानी र ग्याप.....91
४ .४.३.लगानी पूर्ति (Bridging) को सारांश.....99
४ .५.३.सम्पत्तिको मूल्य.....105
४ .६.३.सम्पत्तिको मूल्य.....106
५. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमानको लागि सञ्चाल र साझा बुझाई....108
५.१ .योजना कार्यान्वयन अवधारणा.....108
५ .क्षेत्रगत निकायहरूको भूमिका र जिम्मेवारीहरू.....108
५.३ .संस्थागत संरचना र क्षमता अभीवृद्धिका योजनाहरु.....113
५ .१.३.गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता संरचना (खासस्व).....113
५ .२.३.गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कोष (खासस्व).....113
५ .३.३.संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि.....113
५.४ .अनुगमन संयन्त्रको स्थापना र नियमित अनुगमन योजना.....115
५.५ .खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको नियमित र समयबद्ध परिमार्जन व्यवस्था.....116
५.६ .पूरक विषय तथा सवालहरु र त्यसको संवोधनका लागि व्यवस्था.....117
५.६.१. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण.....117
५ २.६.प्रयोगकर्ता मैत्री संरचनाको निर्माण योजना.....117
५.६.३ विपद जोखिम व्यवस्थापन.....117
५ ४.६.जलवायु परिवर्तन अनुकुलन.....118
५५.६.बैकल्पिक प्रविधि.....119
६. विस्तृत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) कृयाकलापहरू र लागत.....120
६.१ .समावेस गरिएका प्रतिवेदनहरु.....120

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता वास योजना २०८२-२०८२

चित्रहरुको सूची

चित्र 2-1: गाउँपालिकाको स्थान मानचित्र 24
चित्र 3-1: खानेपानी सेवा 35
चित्र 3-2: ट्युवबेल 36
चित्र 3-3: सरसफाइ घरधुरी 36
चित्र 3-4: शैक्षिक संस्थाका चर्पीको सेवा स्तर 42
चित्र 3-5: खानेपानीको प्रणाली तथा प्रविधि 51
चित्र 3-6: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू 55
चित्र 3-7: धाराको प्रकार आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या 57
चित्र 3-8: सुचारूपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या 59
चित्र 3-9: दिगोपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या 59
चित्र 3-10: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरू 63
चित्र 4-1: खानेपानी सेवाको कभरेज र सेवा स्तर सुधार 73
चित्र 4-2: घरायसी सरसफाइको कभरेज र सेवा स्तर सुधार 74
चित्र 4-3: खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)को लागत 81
चित्र 4-4: क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) वासको लागत 82
चित्र 4-5: १० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)को लागत 83
चित्र 4-6: १० बर्षे क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) लागत 83
चित्र 4-7: अनुमानित लगानी भिन्नता (ग्याप) 93
चित्र 4-8: लगानीमा भिन्नता (ग्याप) - लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा 93
चित्र 4-9: लगानीमा भिन्नता (ग्याप) – क्षेत्रगत स्तरमा 94
चित्र 4-10: १० बर्षे लगानी पूर्ति (Bridging) 99
चित्र 4-11: लगानी पूर्ति (Bridging) - बर्ष अनुसार 100
चित्र 4-12: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सम्पत्ति 106

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता वास योजना २०८२-२०८३

तालिकाहरुको सूची

तालिका 2-1: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या 23
तालिका 2-2: गाउँपालिकाको वडा विभाजन 27
तालिका 2-3: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या 29
तालिका 3-1: मौजुदा वास प्रणालीको अवस्था.....35
तालिका 3-2: घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर 38
तालिका 3-3: सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तर 40
तालिका 3-4: संस्थाहरूमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर 40
तालिका 35-: शैक्षिक संस्थामा सुधारिएको खानेपानी प्रणाली 40
तालिका 3-6: शैक्षिक संस्थाको सेवा स्तर.....41
तालिका 3-7: शैक्षिक संस्थाको चर्पीको सेवा स्तर 41
तालिका 3-8: स्वास्थ्य संस्थाको सेवा स्तर 42
तालिका 3-9: स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था 44
तालिका 3-10: सार्वजनिक स्थलमा वासको अवस्था.....45
तालिका 3-11: गाउँपालिकामा बितरित खानेपानीको अवस्था 51
तालिका 3-12: गाउँपालिका स्थीत सरसफाईको अवस्था.....52
तालिका 3-13: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू.....53
तालिका 3-14: खानेपानी आयोजनाको मर्मतको अवस्था.....56
तालिका 3-15: सरसफाइको मर्मतको अवस्था.....56
तालिका 3-16: धाराको अवस्था 57
तालिका 3-17: सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा 59
तालिका 3-18: गाउँपालिकामा उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विशेषता 61
तालिका 3-19: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरूको कूल मूल्य 61
तालिका 3-20: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)मा लगानीको आवश्यकता 62
तालिका 4-1: आयोजनाहरुको प्राथमिकता.....68
तालिका 4-2: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना औजार N-WASH-MIS को प्रक्षेपण 70
तालिका 4-3: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश 75
तालिका 4-4: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश 84
तालिका 4-5: लगानीमा भिन्नता (ग्याप) – क्षेत्रगत स्तरमा 94
तालिका 4-6: तुलनात्मक रूपमा लगानी भिन्नता (ग्याप) उच्च रहेका लगानीका मुख्य १० क्षेत्र 100
तालिका 4-7: ग्याप पूर्ति (Bridging) को सारांश.....101
तालिका 4-8: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सम्पत्ति मूल्य 106

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता वास योजना २०८२-२०८३

१. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना योजनाको परिचय

१.१. परिचय

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) आम मानिसहरुको आधारभूत आवश्यकता हो । यसलाई नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३५ (४) ले मौलिक अधिकारको रुपमा व्याख्या गरेको छ । संविधानको यस प्रावधानद्वारा नै सबै देशवासीलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइको पहुँच हुनुपर्ने निश्चितता प्रदान गरेको छ । सोही अनुरुप नेपाल सरकारले हरदम, सबैलाई र सबै ठाउँमा प्राप्त हुनसक्ने सुरक्षित, पर्याप्त, सुलभ, स्वीकार्य र गच्छे अनुसारको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाको माध्यमबाट सार्वजनिक स्वास्थ र जीवनस्तर सुधार गर्ने लक्ष्य राखेको छ । यो लक्ष्य प्राप्तीमा योगदान गर्न नेपाल सरकारद्वारा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रगत विकास योजना (Sector Development Plan, 2026-2036) तयार गरिएको छ । यसै अनुरुप स्थानीय तहहरुद्वारा आ-आफ्नो क्षेत्रमा स्थानीय खासस्व योजना तर्जुमा गर्न थालिएको छ ।

सोही सन्दर्भमा गैडहवा गाउँपालिका, रुपन्देहीले आफ्नो गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको सम्पूर्ण खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवस्थाको तथ्यांकहरु संकलन गरि सो को लेखाजोखा सहित सन् 2036 सम्ममा रास्ट्रले लक्षित गरेको खासस्व लक्ष्य पुरा गर्न के कस्ता आयोजना, क्रियाकलाप र गतिविधिहरु आवश्यक पर्छन् सो को पहिचान सहित यो खासस्व योजना तयार गरेको छ । यसमा गैडहवा गाउँपालिका का जनताको स्वास्थ्य तथा जीवनस्तर सुधारको लागि सुरक्षित, पर्याप्त, पहुँचयोग्य, स्वीकार्य र सस्तो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सेवाहरू - हरेकलाई नियमित रुपमा उपलब्ध गराउने परिकल्पना गरिएको छ ।

खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाहरू यस गैडहवा गाउँपालिका को प्राथमिकताको क्षेत्रमा परेको छ । यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनामार्फत दिगो विकास लक्ष्य (एसडीजी) र खासस्व क्षेत्रगत विकास योजना (एसडीपी) मा राखिएका प्रावधान र व्यवस्था अनुरुप नै गैडहवा गाउँपालिका ले पनि सामूहिक सरोकारवाला दृष्टिकोण अनुसार आफ्ना क्रियाकलापहरु अघि बढाउने सोच बनाएको छ । यसै वमोजिम गैडहवा गाउँपालिका का प्रत्येक व्यक्तिले सन् 2036 सम्म दिगो किसिमले व्यवस्थित गरिएका खानेपानी स्रोतहरूबाट दिगो, सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सेवाहरू प्राप्त गर्नेछन् भन्ने निश्चितता यस योजनाले प्रदान गरेको छ ।

थपमा, यस योजनाले गाउँपालिकालाई खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा अझ प्रभावकारि समन्वय गर्न र विकास साझेदारहरू र सरोकारवालाहरूलाई सुस्पष्ट खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) नीति तयार पार्न सहजीकरण गर्नेछ । गाउँपालिकाको सामूहिक खासस्व लक्ष्य हासिल गर्न तथा प्रगतिको लेखाजोखा गर्दै गन्तव्य पुरा गर्ने यात्रामा अघि बढ्न पनि यो योजनाले सक्षम बनाउँनेछ ।

यस गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाभित्र स्थानीय तहको योजना तर्जुमा, लगानीको समन्वय र दृष्टिकोण (Vision) कार्यान्वयनका लागि मार्गनिर्देशन, खानेपानी र सरसफाइ सेवा प्रवाहको लागि नीतिगत उद्देश्यहरू समावेश भएका छन् । यो योजनामा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन (2026-2036) खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) प्राथमिकताहरूका साथै एसडीपी र एसडीजीमा समावेश भए अनुसार राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्राथमिकताहरू पनि प्रतिबिम्बित भएका छन् । यो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको प्रमुख विशेषताहरु निम्नानुसार रहेका छन्:

- प्रत्यक्ष स्रोतहरूको निर्धारण: यो प्रक्रियामा तत्कालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन

अवधिमा वित्तीय आवश्यकताहरूको विभिन्न परिदृश्यहरूको लेखाजोखा समावेश गरिएको छ । यी परिदृश्यहरूले विभिन्न निकायहरूलाई कहाँ कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने भन्ने प्राथमिकता निर्धारण गर्न मद्दत गर्दछ र दोहोरोपनालाई हटाइ सीमित स्रोतहरूबाट कसरि अधिकतम प्रगति हासिल गर्ने भन्ने कुराको निश्चितता प्रदान गर्दछ ।

- सेवा स्तर: यसले गाउँपालिका भित्र मौजुदा सेवाका स्तरहरू, विशेष गरी समग्र वासको सुधारिएको सेवास्तरमा पहुँच कति प्रतिशत जनसंख्याको छ साथै सुरक्षित खानेपानीमा तथा सरसफाइ सेवामा पहुँच नपुगेको जनसंख्याको प्रतिशत कति छ सो पनि दर्शाउँछ ।
- उत्तरदायित्व र सुशासनमा वृद्धि: यस योजनाले वास क्षेत्रमा समग्र गाउँपालिकाको प्रगतिको लेखाजोखालाई अनुगमन गर्न र रिपोर्टिङ गर्न सजिलो बनाउँदछ ।
- गाउँपालिका योजना तर्जुमा: यस वास योजनाले गाउँपालिकाको सम्पूर्ण विकास योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई अझ प्रभावकारि बनाउँछ ।

संक्षेपमा यस खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाले गैडहवा गाउँपालिकाको समग्र वास क्षेत्रमा नीति र कार्यक्रमगत कार्यान्वयनको लागि स्पष्ट रूपरेखा र लक्षित गन्तव्य सहितको मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ ।

१.२. उद्देश्यहरू

गैडहवा गाउँपालिकाको यो खासस्व योजना तयार पार्नुको प्रमुख उद्देश्य स्थानीय गाउँपालिका क्षेत्रमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको मौजुदा स्थिति पत्ता लगाइ सो बाट बंचीत समुदाय तथा क्षेत्रको लागि खासस्व सेवाको सुनिश्चितता र सेवामा स्तरीकरण प्रदान गर्नु रहेको छ । गैडहवा गाउँपालिकामा विद्ध्यमान स्रोतहरुको औचित्यपूर्ण तथा समतामूलक वितरण र समस्याको दिगो समाधान सहितको यो योजना निर्माण नै यसको प्रमुख प्रतिफल हो ।

यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको विशिष्ट उद्देश्यहरु निम्न प्रकार रहेका छन् ।

१. गाउँपालिका भित्रका खानेपानीका विद्दयमान स्रोतहरु तथा मौजुदा खानेपानी तथा सरसफाइ सम्वन्धि संरचना/ सुविधाहरुको लगत संकलन गरी तथ्यांकको आधाररेखा (baseline) तयार गरी अभिलेखन गर्ने ।

२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सेवा नपुगेका स्थान र पहुँच बाहिरका समुदायमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाको पहिचान र सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता सहित अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन रणनीतिक योजना तयार पार्ने ।

३. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतासंग अन्तर्सम्वन्धित विषयवस्तुहरु, जस्तै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेसिता (Gender Equality and Social Inclusion), जलवायु परिवर्तन अनुकुलन (Climate Change Adaptation), विपद जोखिम व्यवस्थापन (Disaster Risk Refuction) आदीलाई महत्व दिँदै स्रोत परिचालन र प्रवर्द्धन योजना तयार पार्ने ।

४. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा विस्तार तथा सेवा स्तरोन्नति सहित निश्चित समयावधिमा दिगो विकास लक्ष्यले तोकेका क्षेत्रगत सूचकहरु पुरा गर्न प्रतिवद्दता सहितको रणनीतिक योजना तयार पार्ने।

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना २०७२-२०८३

५. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनासंग अन्य विषयगत योजनाहरुलाई एकिकृत गर्नको निम्ति गाउँपालिकाको संस्थागत सुदृढिकरण कार्य योजना सहित सहजीकरण गर्ने ।

६. गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको वार्षिक योजना तथा वजेट निर्माण गर्न सहजीकरण गर्ने ।

७. गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) लाई एकरुपता प्रदान गर्ने ।

माथिका उद्देश्यहरु परिपूर्ती गर्न तर्जुमा गरिएको यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना गाउँपालिकाका जनप्रतिनीधि, कार्यकारी निकाय तथा प्राविधिक, स्थानीय समुदाय र विषयविज्ञहरु सहित स्थानीय आवश्यकता प्रतिविम्वित हुने गरि समतामूलक र सहभागितात्मक विधिद्वारा आयोजनाहरुको प्राथमिकिकरण गरि गैडहवा गाउँपालिका कार्यपालिकाका द्वारा प्रमाणिकरण गरिएको छ ।

१.३. औचित्य

यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनालाई तलका बुँदाहरूको आधारमा गैडहवा गाउँपालिकाको नीतिगत प्रतिवेदनको रूपमा लिन सकिन्छ ।

- सन् 2036 को अन्तसम्म गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा लक्ष्य सहितको मार्गदर्शन योजना: यसले खासगरी गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको बारेमा विस्तृत र सुस्पष्ट दृष्टिकोण सहित मुख्य समस्याहरूको विश्लेषण र बृहत् खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रका तय गरिएका उद्देश्यहरूको आधारमा नागरिकहरूलाई सेवा प्रदान गर्न गाउँपालिकाको समग्र खासस्व व्यवस्थापनमा सुधार गर्नेछ । यसले सबैका लागि खानेपानी र सरसफाइ लक्ष प्राप्त गर्न गाउँपालिकालाई आवश्यक लगानी निर्धारण गर्न सहयोग गर्ने छ । साथै सन् 2036 सम्म खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवालाई सबैको पहुँचमा पुऱ्याउँन गाउँपालिकाले जुटाउन र व्यवस्थापन गर्न सक्ने स्रोतहरु र लगानी निश्चित गर्न पनि सहयोग पुऱ्याउने छ ।
- पैरवीको लागि सहयोग: यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाले गाउँपालिकालाई आन्तरिक र बाह्य सहयोगको लागि पैरवी गर्न र यसको औचित्य पुष्टि गर्न तथा आफ्नो पक्ष बलियो बनाउन सहयोग पुऱ्याउने छ । यसको आधारमा गाउँपालिकाले महत्वपूर्ण र प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरूको आयोजना प्रस्ताव तयार पारि सो को औचित्य पुष्टि गरि लगानी बढाउनको लागि अवसर प्रदान गर्नेछ ।
- क्षेत्रगत व्यवस्थापन: गैडहवा गाउँपालिकाको यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना समग्र उद्देश्य र सूचकहरूको आधारमा तयार गरिएको छ र यो गाउँपालिका भित्रको खासस्व क्षेत्रगत व्यवस्थापन र अनुगमनको लागि एउटा महत्वपूर्ण आधार हुनेछ ।
- क्षेत्रगत समन्वय र सहकार्य: यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना गाउँपालिका भित्रका सवै खासस्व सरोकारवालाहरु र अन्य मुख्य क्षेत्रगत योजना तर्जुमा समूहसंगको छलफल र सहकार्यबाट तयार गरिएको हो । त्यसकारण यसले क्षेत्रगत समन्वय र सहकार्यलाई प्रभावकारी तथा कुशल सहजीकरण र सबल गराउन मुख्य भूमिका निभाउने अपेक्षा गरिएको छ । यसले गाउँपालिका भित्रका मुख्य सरोकारवालाहरू (गैर सरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, समुदायमा आधारित संस्था आदिको) पहिचान गर्न सहयोग

गैडहवा गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना २०८१-२०९२

गर्नेछ जसले गर्दा गाउँपालिकालाई खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा सुधारमा सहयोग पुग्ने छ।

१.४. विषयगत क्षेत्र (Scope)

यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना निम्नलिखित विषयगत क्षेत्रहरूमा केन्द्रित रहेको छ:

- खानेपानी र खानेपानी गुणस्तर - यस योजनाले सन् 2036 सम्म गैडहवा गाउँपालिकाको सबै घरधुरिमा दिगो आधारभूत खानेपानी सेवाहरूको पहुँच पुऱ्याउन सहयोग गर्दछ। यसले खानेपानी र खानेपानी गुणस्तर सेवा प्रवाहको ढाँचा, लागत उठतीको लागि वित्तीय संयन्त्र र उद्देश्य तथा निर्धारित लक्ष्यहरू प्राप्तिको लागि रणनीतिक कार्यहरू पनि परिभाषित गरेको छ।
- सरसफाइ तथा स्वच्छता - यसले सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा सन् 2036 सम्ममा गैडहवा गाउँपालिकाको भरपर्दो वातावरणीय सेवाहरूमा पहुँच वृद्धि र सुधार गर्ने उद्देश्य राख्दछ। यसले सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा प्रवाहको ढाँचा, लागत उठतीको लागि वित्तीय संयन्त्र र उद्देश्य तथा निर्धारित लक्ष्यहरू प्राप्तिको लागि रणनीतिक कार्यहरू पनि परिभाषित गरेको छ।
- विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था र सार्वजनिक स्थानहरू - यसले गैडहवा गाउँपालिका भित्रको सबै शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्थाका साथै बजार तथा अन्य सार्वजनिक स्थलहरुमा उन्नत सरसफाइ सेवा र आधारभूत स्वच्छता सेवा प्राप्तिमा सहयोग पुऱ्याउँछ।
- ठोस फोहोर - यसले गैडहवा गाउँपालिका भित्र सन् 2036 सम्म ठोस फोहोरको व्यवस्थापनमा सुधार गर्न सहयोग पुर्याउँछ।
- क्षमता अभिवृद्धि - यसको क्षेत्रमा गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गरि प्रभावकारी रूपमा योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कनको लागि उपभोक्ता समिति र गाउँपालिकाको भूमिका सबल बनाउने तथा सो का निम्ति आवश्यक तालिम, अभिमुखीकरण र क्षमता अभिवृद्धिका निम्ति अन्य स्रोतहरुको पहिचान गरि सो जुटाउन र व्यवस्थापन गर्न यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाले सहयोग पुऱ्याउँछ।
- समतामूलक वितरण र समावेशीता - खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा प्रवाहमा बिध्यमान असमानतालाई न्यूनिकरण गरि गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सेवा विमुख जनताहरुमा कसरी सेवा प्रवाहको समतामूलक वितरणको सुनिश्चितता प्रदान गर्ने भन्ने बारे यस खासस्व योजनाले व्याख्या गर्दछ।

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना २०८१-२०८३

१.५. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा बिधि र प्रक्रिया

यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना ऋङ्खलाबद्ध कृयाकलापहरुमा आधारित प्रकृयाहरुलाई अवलम्वन गरि चरणबद्ध योजना तर्जुमा बिधिहरु प्रयोग गरि तयार गरिएको छ ।

यो प्रकृयाको सुरुवात गैडहवा गाउँपालिका ले आफ्नो पालिका क्षेत्रको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा गर्ने सोच र निर्णय संगसंगै भएको हो । योजना तर्जुमा प्रक्रियामा तथ्यांक संकलनका लागि प्रयोग गरिएको प्रविधि मोवाइलमा आधारित एनवास (N-WASH) एपको प्रविणता पूर्वक प्रयोग गर्न आवश्यक तालिम तथा अन्य प्राविधिक र वित्तिय सहयोग खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागले पुर्यायो । गाउँपालिका तथा समुदायहरुलाई सहभागितामूलक तवरले साधन स्रोतहरुको लेखाजोखा तथा योजना प्रकृयामा सहजीकरण तथा टेवा पुर्याउनको लागि योजना तर्जुमा प्रक्रियामा संलग्न बिज्ञहरुको भूमिका रह्यो । यो योजना प्रक्रियाका सवै चरणहरु गैडहवा गाउँपालिकाकै समन्वय र संलग्नतामा सम्पन्न भएका हुन् । यो योजनाको स्वामित्व र कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकाको प्रतिबद्दताको सुनिश्चितता भइसके पछि सो का लागि आवश्यक भौतिक, वित्तिय र मानविय स्रोत साधनको परिचालन पनि गाउँपालिकाबाट भयो ।

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको तयारीमा गाउँपालिकाका राजनीतिक प्रतिनिधिहरू, गाउँप्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, गाउँकार्यपालिकाका सदस्यहरु / सरोकारवाला तथा गाउँपालिकाका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) हेर्ने कर्मचारीहरु, योजना एकाइका कर्मचारीहरू आदिको संलग्नता रहेको थियो। गाउँपालिकाभित्र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रका सबै मुख्य सरोकारवालाहरूलाई यस योजना प्रक्रियामा स्थान दिइएको छ । प्राबिधिक र सामाजिक तथा संस्थागत सूचना र तथ्यांकहरु संकलन सहभागितामूलक बिधिहरु (Participatory Approach) प्रयोग गरि गरिएको थियो। नेपाल सरकार, खानेपानी मन्त्रालय, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा तयार गरिएको N-WASH मोबाइल एप्स विधि अवलम्वन गरी सूचना संकलन गरियो । गैडहवा गाउँपालिकाको यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा व्यवस्था गरिएको योजना तर्जुमा प्रक्रिया लाई अवलम्वन गर्दै राष्ट्रिय योजना तर्जुमा नीति र प्रक्रियाहरूसंग समेत मिल्ने गरि तयार गरिएको हो ।

योजना प्रक्रियामा मुख्य तीन चरणहरू अनुसरण गरिएको थियो । यी चरणहरू मोटामोटी रूपमा तल व्याख्या गरिएका छन् । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयारी प्रक्रियालाई "खासस्व योजना तर्जुमा मार्गदर्शन" अनुरुप नै व्याख्या गरिएको छ ।

१.५.१. खासस्व योजनाको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन

गैडहवा गाउँपालिकाले नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा प्रस्तावित ढाँचा अनुरुप नै यो खासस्व योजनाको तयारी गरेको हो । सो ढाँचामा प्रस्तावित विषयवस्तु तयारीका लागि फिल्ड सर्वेक्षण को रूजु सूची र प्रश्नावलीहरुका अलावा नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा तयार गरिएको N-WASH मोबाइल एप्स विधि अवलम्वन गर्ने गरी सूचना संकलन विधि तय गरिएको थियो ।

यस पश्चात खानेपानी आयोजना, विद्ध्यालय र स्वास्थ संस्था, घरधुरी एवं समुदाय स्तरको वास सम्वन्धि विस्तृत सूचना संकलनका लागि गाउँपालिकासंगको समन्वयमा प्राविधिक ज्ञान एवं खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता क्षेत्रमा अनुभव हासिल गरेका फिल्डमा सर्वेक्षणका लागि खटिने गणक छनोट गरी मोबाइल एप्सबाट N-WASH तथ्यांक संकलन सम्वन्धि तीन दिनको तालिम संचालन गरिएको थियो । उक्त तीन दिनका तालिम पश्चात गणकहरुलाई उपरोक्त क्षेत्रका सूचनाहरु संकलनका लागि परिचालन गरिएको थियो ।

१.५.२. मौजुदा वास सेवा तथा संरचनाहरुको तथ्यांक संकलन,लेखाजोखा र मस्यौदा

तथ्यांक संकलनका निम्ति तपसिलका कामहरु गरिएको थियो ।

- गाउँपालिकामा उपलब्ध सन्दर्भ सामग्रीहरु जस्तै गाउँपालिकाको बस्तुगत विवरण,

अवयवहरू	स्याम्पलहरू
खानेपानी प्रणालीहरू	सबै
खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाइ समिति	सबै
सरसफाइ सुविधाहरू (FSM, SWM, Sewerage with WWTP)	सबै
विद्यालयहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू	सबै
स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू	सबै
सार्वजनिक खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू	सबै

गाउँपालिकाको website र गाउँपालिकामा विगतमा विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाद्वारा संकलन गरेको सरसफाइ र स्वच्छता सम्वन्धि तथ्यांक र प्रगति प्रतिवेदन अध्ययन गरिएको थियो ।

- खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गत राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन आयोजना (NMIP) द्वारा तयार पारिएको देशभरिको खानेपानी आयोजनाहरुको सूचिलाई गैडहवा गाउँपालिकामा पनि मौजुदा खानेपानी आयोजनाहरुको सूचना तथा तथ्यांक संकलन गर्न प्रारम्भिक सूचिको रुपमा प्रयोग गरियो ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभरिका शत प्रतिशत खानेपानी र सरसफाइसंग सम्वन्धित विद्ध्यमान भौतिक संरचनाहरुको सवै प्राथमिक तथ्यांकहरु GIS मा आधारित वेब N-WASH http://nwash.gov.np/dashboard र सम्बन्धित Application (अनुसूची १) को उपयोग गरिएको थियो ।
- सवै संचालित खानेपानी आयोजनाहरुको दिगोपना सम्वन्धि तथ्यांक तथा सूचनाहरु पनि N-WASH मोबाइल एप्सकै माध्यमबाट संकलन र लेखाजोखा गरियो ।
- घरपरिवार तहको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको सूचनाहरु संकलन गर्न Confidence level हुने गरि नमूना संकलन (Random Sampling Method) विधिवाट सूचनाहरु संकलन गरियो ।
- शत प्रतिशत विद्ध्यालयहरु, स्वास्थ संस्थाहरु तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा पुगि खानेपानी तथा सरसफाइ सम्वन्धि मौजुदा अवस्था N-WASH मोबाइल एप्सको माध्यमबाट र भावि योजनाहरु सम्वन्धि सूचना पनि सोहि एप्स प्रयोग गरि प्राथमिक स्रोतकै माध्यबाट संकलन गरियो ।
- समुदायको ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापन, मानव दिसाजन्य लेदो व्यवस्थापन गरि स्रोतको पुनःप्रयोग सम्वन्धि सूचनाहरु N-WASH मोबाइल एप्स र समुदाय तहमा छलफल तथा अवलोकन गरि संकलन कार्य गरियो ।
- खानेपानीको पहुँचबाट वन्चित भएका समुदायको खानेपानीको सम्भावित स्रोतहरु र तिनको वर्तमान अवस्था (क्षमता, गुणस्तर) र भविष्यमा स्तरोन्नति गर्न सकिने अवस्थाको समेत

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता वास सेवास २०८१-२०८३

आंकलन गरियो ।

- अन्य विकास साझेदारहरुको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रमहरुको विवरणहरु पनि संकलन गरियो ।

यी सवै सूचना तथा तथ्यांकहरुको संकलनले गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाहरूको प्रावधानको मौजुदा अवस्थालाई स्पष्ट देखायो र यसको लेखाजोखा पछि गाउँपालिकाको समग्र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) को अवस्थामा सन् 2036 सम्ममा लक्षित उपलब्धि हासिल गर्न के कति र कहाँ नयाँ आयोजनाहरु थप गर्नु पर्दछ र के कस्ता स्रोतहरुको व्यवस्था गर्नुपर्दछ भन्ने खाका तयार भयो । यसका लागि गाउँपालिकाको वर्तमान खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवस्थाको स्पस्ट जानकारी सहित वर्तमान अवस्था र 2036 सम्मको परिदृश्य विचको ग्याप विश्लेषण गरिएको थियो र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि के/के कुराहरू आवश्यकता छ पहिचान गरिएको थियो ।

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा प्रकृयाकै सिलसिलामा सरोकारवालाहरूको लागि एउटा Visioning कार्यशाला आयोजना गरिएको थियो । यो कार्याशाला खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा कार्यशालाको रुपमा आयोजना गरिएको थियो । जसमा गाउँपालिका, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) संस्था लगायतका व्यक्तिहरू सहभागी थिए । सो कार्यशाला खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को अवस्था विश्लेषण, गाउँपालिका स्तरमा खासस्व सेवाहरूको वितरण, व्यवस्थापन र सहयोगको वातावरणलाई बुझ्नको लागि आयोजित गरिएको थियो । छलफलले खासस्व योजनाको लागि मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा संरचनाको तथ्याङ्क र सन्दर्भ विश्लेषण गरी योजनाको लागि आधार तयार गऱ्यो । यस कार्यशालाले वर्तमान खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुशासन, वित्तीय ग्याप पहिचानको स्थिति, यी मुद्दाहरूसँग सम्बन्धित चुनौतिहरू र प्रमुख निष्कर्षहरूको सारांश प्रस्तुत गऱ्यो । यस कार्यशालामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा प्रवाह, सञ्चालन तथा सेवा प्रवाहका मुद्दाहरू र मुख्य अवसर, सफलताका कारकहरू र चुनौतीहरूको बारेमा पनि छलफल गरिएको थियो ।

राष्ट्रिय योजनामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजारलाई मूल-प्रवाहको औजार बनाउन, आधारभूत जानकारीको रूपमा प्रोफाइलको आवश्यक प्रयोग गर्न र विकास नीति र कार्यक्रमहरूमा आधारभूत जानकारीको रूपमा यी सुचनाहरु प्रयोग गर्नको लागि पनि यो कार्यशाला आयोजना गरिएको थियो । यो कार्यशालाले पूर्ण खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यकता, भिजन, परिभाषित परिणाम, रणनीति, कार्यान्वयन व्यवस्था र कोष संयन्त्रको पनि स्थापना गऱ्यो ।

मोबाइल एप्स, समुहगत छलफल, रुजु सूचिको आधारमा संकलन गरिएका सूचना तथा तथ्यांकहरुलाइ N-WASH MIS को सहयोगमा प्रशोधन तथा विश्लेषण गरियो । तत्पश्चात निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्न हालको विद्ध्यमान अवस्था र पुग्नु पर्ने स्थान विचको अन्तरको चर्चा गर्दै स्पष्ट नीति, कार्यक्रम, बजेट र साझेदारहरुका वीचको सहकार्यको योजना सहितको नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागबाट सिफारिस गरिएको ढाँचामा सन् 2026-2036 सम्मको लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको मस्यौदा प्रतिवेदन तयार गर्यो ।

यो प्रक्रियाले निम्न चरणहरू अनुसरण गरेको थियो:

क) गाउँपालिकाको आवश्यकता प्राथमिकीकरण गर्ने र 2026-2036 को लागि वित्तीय आवश्यकता

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना २०८२-२०८३

निर्धारण गर्ने ।

ख) निम्न आधारमा तिनीहरूको क्षमता लेखाजोखा गर्ने;

अ) महसुल र शुल्क आ) स्व-लगानी इ) कर ई) हस्तान्तरण (Transfer) ।

ग) यो समयावधिको लागि वित्तीय अपुग अनुमानित गर्ने र व्यापार, शेयर, इक्विटी र बोण्ड्सद्वारा अपुग लगानी पूर्ति गर्ने तरिकाहरू पत्ता लगाउने ।

१.५.३. योजना प्रमाणीकरण कार्यशाला

योजना प्रमाणीकरण कार्यशालाको उद्देश्य "गैडहवा गाउँपालिकाको मस्यौदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (2026-2036)" लाई प्रमाणीकरण गर्नु थियो । कार्यशालाले योजनामा समावेश गरिएका सूचना र तथ्याङ्कको प्रमाणीकरण र समीक्षा गरेको थियो । विशेषगरी, कार्यशाला निम्न मुख्य क्षेत्रहरूमा केन्द्रित थियो ।

- खासस्व योजना प्रतिवेदनमा प्रत्येक अध्यायको सामग्री, तथ्याङ्कीय सूचक, रणनीतिक खाकाको सूचना र विश्लेषणात्मक पाठको सन्दर्भमा;
- आगामी बाटो र कार्ययोजना; यसमा योजनाको कार्यान्वयन चरणहरु, अनुगमन संयन्त्र, प्रोफाइल अद्यावधिक गर्ने समयावधि, आवश्यक फर्म्याटहरु र यो योजनालाई राष्ट्रिय तथ्याङ्कको अंशको रूपमा कसरी व्यवस्थापन, संग्रहण र सुरक्षण गर्न सकिन्छ आदि ।
- प्रस्तावित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाका दूरदृष्टी, परिलक्ष्य, लक्ष्य, रणनीति, अन्य विकास साझेदारहरुको संलग्नता, गाउँपालिकाको खासस्व कार्यक्रमहरुको बजेट, जलवायु परिवर्तनका असर र अनुकुलन योजना, विपद व्यवस्थापनका योजना, संस्थागत क्षमता छलफलका अलावा प्राप्त सूचना र तथ्यांकहरुको पुष्टीकरण;

१.६. योजना तर्जुमाको लागि वास सूचकहरू

यस खानेपानी (खासस्व) सरसफाइ र स्वच्छता ,योजनाले 'Joint Monitoring Programme (JMP)' द्वारा दिगो विकास लक्ष्यहरूको लागि खानेपानी तथा सरसफाईमा अनुगमन स्तरलाई बढाउन र सरल बनाउन विकास गरेको 'सेवा लिस्त्रो (Ladder)' को आधारमा गाउँपालिका भित्रको वास सेवाको वर्गिकरण गरेको छ । यसले स्थापित स्त्रोतको वर्गीकरण मात्रै गर्दैन, दिगो विकास अनुगमनलाई निरन्तरता पनि प्रदान गर्दछ । यसै अनुरुप खानेपानी (खासस्व) सरसफाइ र स्वच्छता ,अन्तर्गत निम्न सेवाहरुलाई निम्नानुसारका सूचकका आधारमा परिभाषा सहित बर्गिकरण गरिएको छ ।

१.६.१. खानेपानी

सेवा स्तर	परिभाषा
सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनमै चाहिएको समयमा उपलब्ध; दिसाजन्य जीवाणु र रासायनिक प्रदूषण रहितको खानेपानीको सुविधाहरू
आधारभूत स्तरको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट उपलब्ध; घर आँगनदेखि धारासम्म जान आउन र पालो पर्खन समेत गरी ३० मिनेटको दूरीमा उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
सीमित स्तरको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट उपलब्ध; घर आँगनबाट धारासम्म जान आउन र पालो पर्खन समेत गरी ३० मिनेटभन्दा बढीको दूरीमा उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
सुधार नभएको खानेपानी	असुरक्षित इनार वा मूल (स्प्रिङ) बाट उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
खानेपानी सेवा नभएको	खोला, बाँध, ताल, पोखरी नदी, नहर वा सिँचाइ नहरबाट सिधा खानेपानी सङ्कलन गरिएको सुविधाहरू

१.६.२. सरसफाइ

सेवा स्तर	परिभाषा
सुरक्षित व्यवस्थापन सहितको सरसफाइ	एक घर एक चर्पीको अवधारणामा आधारित; दिसाको स्थलगत वा अफ-साइट ढुवानी गरी सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरूको प्रयोग
आधारभूत सरसफाइ	एक घर एक चर्पीको अवधारणामा दिसाको सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरू
सीमित सरसफाइ	दुई वा दुईभन्दा बढी घरधुरीले प्रयोग गरी दिसाको सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरू
सुधार नभएको सरसफाइ	स्ल्याब, प्लेटफर्म नभएको खाल्डे चर्पी, तैरिएको, बाल्टिन चर्पीको सुविधाहरू
खुला दिसायुक्त	खेत, बारी/जमिन, जङ्गल, झाडी, पानीमा, समुद्री तटमा दिसा विसर्जन

१.६.३. स्वच्छता

सेवा स्तर	परिभाषा
आधारभूत स्वच्छता	परिसरमा साबुन पानी सहितको हात धुने सुविधा भएको
सीमित स्वच्छता	परिसरमा साबुन पानी बिनाको हात धुने सुविधा भएको
स्वच्छता सुविधा नभएको	परिसरमा हात धुने सुविधा नभएको

१.६.४. विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता खासस्व) सुविधाहरू

सेवा स्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता
उन्नत	चाहेको अवस्थामा उपलब्ध, सबैको पहुँचमा रहेको, खानेपानी गुणस्तर परीक्षणको आधारमा दिसाजन्य जीवाणु रहित र रासायनिक प्रदूषण रहित खानेपानीको उपलब्धतालाई समावेश गर्न सकिने (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)	सबैको लागि पर्याप्त सरसफाइका सुविधाहरूको उपलब्धता, सफाइको निरीक्षण भएको, महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन उपयुक्त सुविधाहरूको उपलब्धता समावेश गर्न सकिने (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)	सबैका लागि अत्यावश्यक अवस्थामा हात धुने सुविधाहरूको उपलब्धता, महिनावारी स्वच्छताको शिक्षा र साधनहरू वितरण भएको (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)
आधारभूत	विद्यालयमा सुधारिएको स्रोतबाट खानेपानीको उपलब्ध भएको	विद्यालयमा लैङ्गिक-मैत्री र प्रयोग गर्न सकिने अवस्थाको सुधारिएको सुविधाहरू भएको	साबुन पानी सहितको हात धुने सुविधाहरू भएको
सीमित	सुधारिएको स्रोत (पाइपबाट खानेपानी,	सुधारिएको सुविधाहरू (फ्लस/पोअर, स्ल्याब	पानी भएको तर साबुन नभएको हात

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना २०८२-२०८३

	संरक्षित कुवा/मूल/ स्प्रिङ, वर्षात् को पानी, बोतलको पानी); तर सर्वेक्षणको समयमा पानीको उपलब्धता नभएको	सहितको खाल्डे र कम्पोस्टिङ चर्पी); तर लैङ्गिक-मैत्री नभएको वा प्रयोग गर्ने अवस्थामा नरहेको	धुने सुविधाहरू भएको
सेवा नभएको	खानेपानी नभएको वा सुधार नभएको स्रोत (संरक्षण नगरिएको कुवा/मूल/ स्प्रिङ, सतहको पानी ट्याङ्करबाट ल्याएको)	शौचालय नभएको वा असुरक्षित सुविधाहरू (खाल्डे चर्पी, स्ल्याब वा प्लेटफर्म नभएको चर्पीहरू, तैरिएको चर्पी, बाल्टिन चर्पी)	हात धुने सुविधाहरू नभएको विद्यालय वा पानी सहितको हात धुने सुविधा नभएको

१.६.५. स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

सेवा स्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता	स्वास्थ्य संस्थामा फोहोर व्यवस्थापन	वातावरणीय सफाइ
उन्नत	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथ... योजना २०७९/८०-२०८३/८४

आधारभूत	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनमा खानेपानीको उपलब्धता	प्रयोग गर्न योग्य सुधारिएको सरसफाइ सुविधाहरू र कम्तीमा एउटा चर्पी कर्मचारीलाई छुट्टाइएको; कम्तीमा एउटा लैङ्गिक-मैत्री महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि छुट्टाइएको र कम्तीमा एउटा चर्पी अपाङ्ग-मैत्री भएको	प्रयोग गर्न योग्य हात धुने (पानी र साबुन/वा र अल्कोहलमा आधारित हात सफा गर्ने वस्तु) सुविधा संस्थामा भएको र ५ मिटरको दूरीभित्र चर्पीको सुविधा भएको	कम्तीमा तीन गोटा फोहोर फाल्ने भाँडोमा फोहोर छुट्टाइएको र धारिलो र सङ्क्रामक फोहोर प्रशोधित वा सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको	सरसफाइको आधारभूत प्रोटोकल भएको र सरसफाइ गर्ने जिम्मेवारी पाएका कर्मचारीले तालिम प्राप्त गरेको
सीमित	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनदेखि ५०० मिटरको दूरीमा खानेपानीको उपलब्धता तर आधारभूत स्तरको आवश्यकताहरू पुरा नभएको	कम्तीमा एउटा सुधारिएको सरसफाइ सुविधा भएको, तर अधारभूत सेवाको सबै मापदण्ड पुरा नभएको	उपचार स्थानमा वा चर्पीमा प्रयोग गर्न सकिने अवस्थाको हात धुने सुविधाहरूको उपलब्ध भएको वा दुबै मध्ये एक भएको	सीमित छुट्टाउने र वा धारिलो र सङ्क्रामक फोहोरको विसर्जन वा प्रशोधन गर्ने, तर आधारभूत स्तरको सेवाको मापदण्ड पुरा नभएको	सफाइ प्रोटोकल भएको र वा कम्तीमा केही कर्मचारीले सरसफाइ सम्बन्धी तालिम प्राप्त गरेको
सेवा नभएको	खानेपानीको असुरक्षित स्रोत जस्तै इनार, कुवा वा खोला वा सतहको पानी; वा	चर्पीका सुविधाहरू असुरक्षित (स्ल्याब र प्लेटफर्म बिनाको खाल्डे	उपचार स्थानमा वा चर्पीमा प्रयोग गर्न हुने अवस्थामा हात धुने सुविधाहरू नभएको	छुट्टै फोहोर फाल्ने भाँडो र वा धारिलो र सङ्क्रामक फोहोरको सुरक्षित	सफाइ प्रोटोकल नभएको र कर्मचारीहरूले सफाइ तालिम प्राप्त नगरेको

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना २०८३

	सुधारिएको स्रोत घर आँगनबाट ५०० मिटरको दूरीको धारा वा त्यो धारामा पानीको सुविधा नभएको	चर्पी, तैरिएको चर्पी, बाल्टिन चर्पीहरू) वा चर्पीको सुविधा नै नभएको		विसर्जन/ प्रशोधन गर्ने सुविधा नभएको	

१.७. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा औजार को रुपमा एनवास (N-WASH Mobile Apps)

गैडहवा गाउँपालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा औजार को रुपमा प्रयोग गरेको एनवास (N-WASH Mobile Apps) वेबमा आधारित योजना तर्जुमा औजार हो। यसले गाउँपालिका स्तरमा पूर्ण रूपमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कभरेज प्राप्त गर्न आवश्यक योजना र लागत तयार गर्दछ। यो औजार प्रयोगको लागि (http://nwash.gov.np/dashboard) मा उपलब्ध छ। यसले सन् 2026-2036 सम्मको निम्ति प्रस्ताबित आयोजना र कार्यक्रमहरुको विस्तृत लागत र मात्राको स्पस्ट प्रस्तुति समेत प्रदान गर्दछ। यो औजार प्रयोग गर्न तलका शर्तहरू पुरा गर्नु पर्नेछ।

१. खानेपानी मन्त्रालयको अधिकार प्राप्त (UserName र Password) व्यक्तिले यो औजारको प्रयोग गर्न सक्नेछन्।
२. मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा तथा संरचनाहरुको तथ्यांक संकलन, लेखाजोखा र मस्यौदा १.५.२अनुसार गर्नुपर्दछ।
३. भिजनिङ कार्यशाला (Visioning Workshop) तथा रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशाला सञ्चालन गर्न यो औजारलाई राम्रोसँग बुझेको, सहजीकरण सीप भएको सहजकर्ताको आवश्यक पर्दछ।

गैडहवा गाउँपालिकाले माथिका सबै शर्तहरु पुरा गरि यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयार गरेको हो।

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना २०८२-२०८

२. गैडहवा गाउँपालिका

२.१. भौगोलिक अवस्थीति र बनौट

गैंडहवा गाउँपालिका, रुपन्देही जिल्लाको पश्चिम भागमा अवस्थित एक महत्वपूर्ण गाउँपालिका हो । वातावरणीय, प्राकृतिक, ऐतिहासिक, धार्मिक, पुरातात्विक तथा आर्थिक दृष्टिकोणले विशिष्ट पहिचान बोकेको यस गाउँपालिकाको नाम वडा नं. ४ विष्णुपुरामा अवस्थित रमणीय "गैंडहवा ताल" को नामबाट राखिएको हो । प्राकृतिक सुन्दरताले भरिपूर्ण गैंडहवा ताल यस क्षेत्रको प्रमुख पर्यटकीय तथा जैविक विविधताको केन्द्रका रूपमा परिचित रहेको छ । नेपालको संघीय संरचना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा स्थानीय तह पुनर्संरचना हुँदा साविकका साडी, जोगडा, विष्णुपुरा र सूर्यपुरा गाउँ विकास समितिहरूलाई समेटेर गैंडहवा गाउँपालिकाको स्थापना गरिएको हो ।

यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ९६.६९ वर्ग किलोमिटर रहेको छ भने राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यहाँको कुल जनसंख्या ५६,१४९ रहेको छ । जसमध्ये पुरुष जनसंख्या २७,८४७ तथा महिला जनसंख्या २८,३०२ रहेको छ । गाउँपालिकामा कुल ९ वटा वडाहरू रहेका छन् । भौगोलिक दृष्टिले यस गाउँपालिकाको पूर्वमा शुद्धोधन गाउँपालिका तथा मायादेवी गाउँपालिका, पश्चिममा कपिलवस्तु जिल्ला, उत्तरमा कञ्चन गाउँपालिका र सैनामैना गाउँपालिका तथा दक्षिणमा लुम्बिनी सांस्कृतिक गाउँपालिका र मायादेवी गाउँपालिका पर्दछन् ।

तराईको समथर भू-भागमा अवस्थित यस गाउँपालिकाको हावापानी सामान्यतया उष्ण तथा सुख्खा प्रकृतिको रहेको छ । कृषि उत्पादनका लागि उपयुक्त भूमि, सिँचाइको सम्भावना, वन तथा जलस्रोतको उपलब्धता, प्राकृतिक तालतलैया तथा ग्रामीण जीवनशैली यहाँका प्रमुख विशेषताहरू हुन् । यहाँको अधिकांश जनसंख्या कृषि पेशामा आबद्ध रहेको पाइन्छ । धान, गहुँ, मकै, दलहन, तेलहन तथा तरकारी खेती यहाँका प्रमुख कृषि उत्पादनहरू हुन् । पशुपालन, कुखुरापालन, डेरी व्यवसाय तथा साना घरेलु उद्योगहरूले स्थानीय अर्थतन्त्रलाई टेवा पुऱ्याइरहेका छन् ।

गैंडहवा गाउँपालिका धार्मिक तथा सांस्कृतिक विविधताले सम्पन्न क्षेत्रका रूपमा पनि परिचित रहेको छ । यहाँ विभिन्न जातजाति, भाषा, धर्म तथा संस्कृतिको सहअस्तित्व रहेको पाइन्छ । हिन्दु, मुस्लिम, बौद्ध लगायत विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सद्भाव, सहिष्णुता र एकताको भावना कायम रहेको छ । विभिन्न मठमन्दिर, धार्मिक स्थल, सांस्कृतिक परम्परा, चाडपर्व तथा मेलामहोत्सवहरूले गाउँपालिकाको सामाजिक तथा सांस्कृतिक पहिचानलाई समृद्ध बनाएका छन् ।

शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाइ, सडक, विद्युत, सञ्चार लगायतका आधारभूत पूर्वाधार विकासलाई गाउँपालिकाले प्राथमिकताका साथ अघि बढाइरहेको छ । सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि, स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवा विस्तार, ग्रामीण सडक सञ्जालको स्तरोन्नति, सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ व्यवस्थापन, महिला तथा बालबालिकाको सशक्तीकरण, युवा स्वरोजगार प्रवर्द्धन र कृषि आधुनिकीकरणका क्षेत्रमा विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुँदै आएका छन् ।

स्थानीय सरकारको रूपमा गैंडहवा गाउँपालिकाले सुशासन, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व तथा जनसहभागितामा आधारित विकासलाई प्राथमिकता दिएको छ । दिगो विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्ने उद्देश्यसहित सामाजिक न्याय, आर्थिक समृद्धि, वातावरण संरक्षण तथा समावेशी विकासमार्फत गाउँपालिकालाई समुन्नत, आत्मनिर्भर र व्यवस्थित स्थानीय तहका रूपमा विकास गर्ने लक्ष्य लिइएको छ ।

गैंडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना २०७२-२०७३

भौगोलिक स्वरूप तथा हावापानी

यस गाउँपालिकाको भौगोलिक बनावट समथर मैदानदेखि केही उच्च भू–भागसम्म फैलिएको छ । यहाँको माटो उर्वर भएकाले कृषि उत्पादनका लागि उपयुक्त वातावरण रहेको पाइन्छ । जिल्लाका अन्य भागको तुलनामा यस गाउँपालिकाको हावापानी सामान्यतया उष्ण तथा समशीतोष्ण प्रकृतिको रहेको छ ।

वैशाखदेखि भदौ महिनासम्म अत्यधिक गर्मी महसुस हुने गर्दछ भने असोजदेखि फागुनसम्म मौसम क्रमशः चिसिँदै जाने गर्दछ । विशेषगरी मंसिर, पुष र माघ महिनामा जाडो बढी हुने गर्दछ । यहाँको हावापानी मौसमअनुसार विविध तथा केही विषम प्रकृतिको पनि पाइन्छ ।

गर्मी याममा तापक्रम अधिकतम ४३ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने जाडो याममा न्यूनतम तापक्रम उल्लेखनीय रूपमा घट्ने गर्दछ । यस क्षेत्रको औसत वार्षिक वर्षा करिब १३९१ मिलिलिटर रहेको पाइन्छ ।

प्राकृतिक सम्पदा, सांस्कृतिक विविधता, कृषि सम्भावना तथा सामाजिक एकताको अनुपम संयोजन बोकेको गैंडहवा गाउँपालिका रुपन्देही जिल्लाको एक महत्वपूर्ण तथा सम्भावनायुक्त स्थानीय तहका रूपमा स्थापित हुँदै गएको छ ।

तालिका 2-1: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या

क्र. सं.	परामिति	विवरण
१	गाउँपालिकाको नाम	गैडहवा गाउँपालिका
२	कोड सङ्ख्या	रुपन्देही
३	स्थान/ठेगाना	रुपन्देही, लुम्बिनी प्रदेश
४	गाउँपालिकाको जम्मा जनसङ्ख्या	५६१४९
५	गाउँपालिकामा जम्मा घरधुरी	९९४७
६	गाउँपालिकामा पाइप सञ्जालको खानेपानी सुविधाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	६५६१
७	गाउँपालिकामा पाइप सञ्जालको खानेपानी सुविधाबाट लाभान्वित घरधुरी	१२४८
८	खानेपानी सुविधाको पहुँच(जनसङ्ख्या %)	११.६१
९	खानेपानी सुविधा पहुँचको घरधुरी (घरधुरी %)	१४.४९
१०	सरसफाइ सुविधाको पहुँच (घरधुरी %)	७२.७५
११	२०२६- २०३६ को लागि जम्मा वास लागत	३२३८७५०५७५

गैडहवा गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता वास योजना २०८२-२०९३

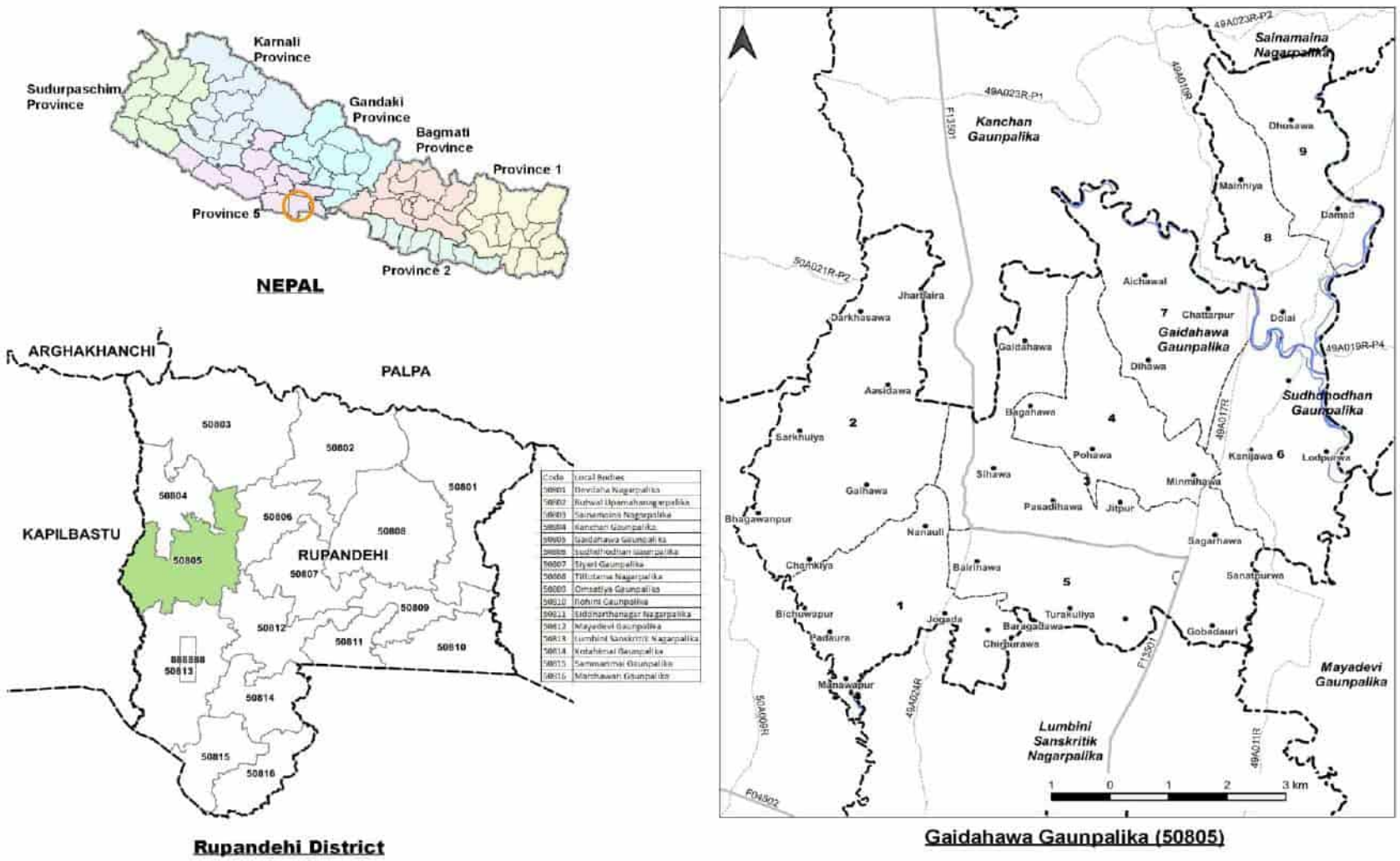

चित्र 2-1: गाउँपालिकाको स्थान मानचित्र

२.२. भू-उपयोग तथा वातावरण

गैडहवा गाउँपालिकाको कूल ९,६७९ हेक्टर क्षेत्रफलमध्ये करिब ८१.६१ प्रतिशत भू–भाग कृषि प्रयोजनमा उपयोग भएको देखिन्छ, जसले गाउँपालिकाको मुख्य आर्थिक आधार कृषि पेशा रहेको स्पष्ट पार्दछ । त्यसैगरी वन तथा जंगल क्षेत्रले ९.५५ प्रतिशत भू–भाग ओगटेको छ, जुन करिब ९.२४ वर्ग किलोमिटर हुन आउँछ । आवासीय क्षेत्रमा ३.८२ प्रतिशत, जलीय क्षेत्रमा २.६८ प्रतिशत, व्यापारिक क्षेत्रमा ०.६१ प्रतिशत, साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक क्षेत्रमा ०.०१ प्रतिशत, औद्योगिक क्षेत्रमा ०.०३ प्रतिशत तथा सार्वजनिक प्रयोजनमा निश्चित भू–भाग उपयोग भएको देखिन्छ । यस प्रकारको भू–उपयोग संरचनाले गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक तथा वातावरणीय अवस्थाको समग्र चित्र प्रस्तुत गर्दछ ।

गाउँपालिकाको भौगोलिक बनावट मुख्यतः समथर तराई भू–भागमा फैलिएको छ । यहाँको अधिकांश भूमि उर्बर तथा कृषियोग्य रहेको पाइन्छ । माटोको बनावट दोमट, बलौटे दोमट तथा केही क्षेत्रमा चिकनी माटोको मिश्रण रहेको हुँदा विभिन्न प्रकारका अन्नबाली, तरकारी तथा नगदेबाली उत्पादनका लागि उपयुक्त वातावरण रहेको छ । गाउँपालिकामा धान, गहुँ, मकै, मुसुरो, चना, तोरी, उखु, आलु तथा विभिन्न मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती गरिन्छ । पछिल्लो समय व्यावसायिक तरकारी खेती, फलफूल खेती, कुखुरापालन, बाख्रापालन तथा दुग्ध उत्पादनतर्फ किसानहरूको आकर्षण बढ्दै गएको देखिन्छ ।

यहाँको कृषि प्रणाली परम्परागत र आधुनिक प्रविधिको मिश्रित स्वरूपमा आधारित रहेको छ । सिंचाइ सुविधा पुगेका क्षेत्रमा वर्षमा दुईदेखि तीन बालीसम्म उत्पादन हुने गरेको छ भने वर्षामा आधारित खेती प्रणाली अझै पनि धेरै क्षेत्रमा प्रचलित रहेको पाइन्छ । भूमिगत पानी, नहर प्रणाली, ट्युबवेल तथा साना सिंचाइ योजनाहरू कृषि उत्पादनका मुख्य आधारका रूपमा रहेका छन् । तथापि जलवायु परिवर्तन, अनियमित वर्षा, मल तथा विषादीको अत्यधिक प्रयोग, कृषि मजदुरको अभाव तथा उत्पादन लागत वृद्धि जस्ता चुनौतीले कृषि क्षेत्र प्रभावित हुँदै गएको अवस्था छ ।

गाउँपालिकाको औसत तापक्रम ४३ डिग्री सेल्सियस रहने गरेको छ भने वार्षिक वर्षा १३९१ मिलिमिटरसम्म हुने गरेको अनुमान गरिएको छ । यहाँको हावापानी उष्ण तथा उप–उष्ण प्रकारको रहेकोले कृषि उत्पादनका लागि अनुकूल मानिन्छ । गर्मीयाममा अत्यधिक तापक्रम तथा हिउँदयाममा मध्यम चिसोपन रहने भएकाले विभिन्न प्रकारका खाद्यान्न तथा तरकारी उत्पादन गर्न सकिने अवस्था रहेको छ । तर, पछिल्ला वर्षहरूमा अत्यधिक गर्मी, सुख्खा अवस्था, असिना पानी तथा बाढीजन्य समस्याले कृषि उत्पादनमा नकारात्मक असर पुऱ्याउँदै आएको छ ।

वन तथा वातावरणीय क्षेत्रमा हेर्दा गाउँपालिकामा रहेको वन क्षेत्रले जैविक विविधता संरक्षण, वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्न, भू–क्षय नियन्त्रण तथा जलस्रोत संरक्षणमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ । सामुदायिक वनमार्फत वन संरक्षण तथा हरियाली प्रवर्द्धनका कार्यहरू सञ्चालन भइरहेका छन् । तथापि वन अतिक्रमण, अव्यवस्थित फोहोर व्यवस्थापन, नदी तथा खोलाको कटान, प्लास्टिकजन्य प्रदूषण तथा प्राकृतिक स्रोतको अनियन्त्रित दोहन जस्ता कारणले वातावरणीय चुनौती बढ्दै गएको अवस्था देखिन्छ ।

गाउँपालिकाको भू–उपयोग अवस्थालाई हेर्दा कृषि क्षेत्रको हिस्सा अत्यधिक रहेकोले कृषिमा आधारित उद्योग स्थापना, कृषि उपज प्रशोधन, चिस्यान केन्द्र निर्माण, कृषि बजारीकरण तथा मूल्य श्रृंखला विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने सम्भावना देखिन्छ । व्यापारिक तथा औद्योगिक क्षेत्रको न्यून हिस्सा रहेकोले भविष्यमा योजनाबद्ध शहरीकरण तथा आर्थिक गतिविधि विस्तार गर्न आवश्यक देखिन्छ । त्यसैगरी जलीय क्षेत्रको उपयोग गरी मत्स्यपालन, सिँचाइ तथा जल संरक्षणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने पर्याप्त सम्भावना रहेको छ ।

माटोको बनावट, खेतियोग्य जमीन, बस्तीयोग्य क्षेत्र, जलस्रोत तथा प्राकृतिक अवस्थाको वैज्ञानिक अध्ययन गरी दीर्घकालीन भू–उपयोग योजना निर्माण गर्न आवश्यक देखिन्छ । कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न आधुनिक कृषि प्रविधिको प्रयोग, जैविक मलको उपयोग, कृषि यान्त्रीकरण, उन्नत बीउबिजन वितरण, सिंचाइ विस्तार तथा कृषि बीमा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ । साथै वातावरण संरक्षणका लागि वृक्षारोपण, जलाधार संरक्षण, हरित क्षेत्र विस्तार, फोहोर व्यवस्थापन तथा जलवायु अनुकूलनसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

समग्रमा, गैडहवा गाउँपालिकामा उपलब्ध उर्वर भूमि, अनुकूल हावापानी, जलस्रोत तथा कृषि सम्भावनालाई वैज्ञानिक र दिगो ढंगले उपयोग गर्न सके आर्थिक विकास, रोजगारी सिर्जना तथा वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने देखिन्छ ।

२.३. प्रशासनिक एकाइ

गैंडहवा गाउँपालिका नेपालको संविधान, २०७२ बमोजिम गरिएको राज्य पुनर्संरचना तथा स्थानीय तह गठन प्रक्रियाअनुसार स्थापना भएको स्थानीय तह हो । साविकका साडी, जोगडा, विष्णुपुरा तथा सूर्यपुरा गाउँ विकास समितिहरूलाई समायोजन गरी गठन गरिएको यस गाउँपालिकामा हाल प्रशासनिक संरचनाअनुसार ९ वटा वडा कायम रहेका छन् । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को मर्म तथा स्थानीय शासन व्यवस्थाको अवधारणाअनुसार गाउँपालिकाभित्र रहेका प्रत्येक वडालाई स्थानीय प्रशासन, सेवा प्रवाह तथा विकास व्यवस्थापनको आधारभूत एकाइका रूपमा व्यवस्थित गरिएको छ ।

गाउँपालिकाका वडा कार्यालयहरूले स्थानीय नागरिकलाई आधारभूत प्रशासनिक सेवा, व्यक्तिगत घटना दर्ता, योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, सामाजिक सुरक्षा वितरण, पूर्वाधार विकास, कृषि तथा पशु सेवा, स्वास्थ्य तथा सरसफाइ प्रवर्द्धन लगायतका सेवाहरू प्रवाह गर्दै आएका छन् । स्थानीय तह र नागरिकबीच प्रत्यक्ष समन्वय कायम गर्ने महत्वपूर्ण माध्यमका रूपमा वडा कार्यालयहरूले स्थानीय शासन प्रणालीलाई थप प्रभावकारी, जवाफदेही तथा जनमुखी बनाउन महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरिरहेका छन् ।

भौगोलिक बनावट, जनसंख्या वितरण, सामाजिक तथा आर्थिक अवस्थाअनुसार गाउँपालिकाका वडाहरूमा विकासका आवश्यकता तथा प्राथमिकताहरू फरक–फरक रहेको पाइन्छ । केही वडाहरू कृषि उत्पादन तथा व्यापारिक गतिविधिका दृष्टिले महत्वपूर्ण रहेका छन् भने केही क्षेत्र प्राकृतिक स्रोतसाधन, वातावरणीय संरक्षण तथा पर्यटकीय सम्भावनाले समृद्ध रहेका छन् । गाउँपालिकाभित्र रहेका वडा कार्यालयहरूले स्थानीय विकास योजना तर्जुमा, समुदाय परिचालन, विपद् व्यवस्थापन, खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम सञ्चालन, सामाजिक सचेतना अभिवृद्धि तथा वातावरण संरक्षणजस्ता क्षेत्रमा समेत सक्रिय

भूमिका निर्वाह गर्दै आएका छन् । विशेष गरी स्थानीय स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (WASH) कार्यक्रम कार्यान्वयन, समुदायमा स्वच्छता व्यवहार प्रवर्द्धन तथा जनस्वास्थ्य सुधारका गतिविधिहरू वडा कार्यालयमार्फत प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन हुँदै आएका छन् ।

स्थानीय प्रशासनिक संरचनालाई प्रविधिमैत्री तथा सेवा प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले गाउँपालिकाले विभिन्न वडा कार्यालयहरूमा सूचना प्रविधिको प्रयोग, अभिलेख व्यवस्थापन प्रणाली तथा डिजिटल सेवा प्रवाहलाई क्रमशः विस्तार गर्दै आएको छ । यसले नागरिकलाई छिटो, सहज तथा पारदर्शी सेवा उपलब्ध गराउन महत्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याएको छ ।

हाल कायम रहेका वडाहरूमा समावेश साविकका गाविस तथा वडाहरूको विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 2-2: गाउँपालिकाको वडा विभाजन

वडा नं.	गाउँपालिकामा समावेश गरिएका वडाहरु	वडा नं.	समुन्द्र सतह देखिको उचाई मि
१	साडी	१	८९.०
२	जोगडा	२	८८.०
३	विष्णुपुरा	३	८८.२
४	पोहवा	४	९१.४
५	गिदहिया	५	८९.९
६	सुर्यपुरा	६	९२.२
७	विसोरिया	७	९६.९
८	देविगाउँ	८	९६.०
९	धुसुवा	९	१०१.०

२.४. जनसंख्या र जनसाङ्ख्यिक विशेषताहरू

२.४.१. जातजाति र अन्य जनसाङ्ख्यिक विवरण

गैडहवा गाउँपालिका बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक तथा बहु सांस्कृतिक विशेषता बोकेको स्थानीय तहका रूपमा परिचित रहेको छ । गाउँपालिकाभित्र विभिन्न जातजाति, भाषा, धर्म, संस्कार तथा सांस्कृतिक परम्परा बोकेका समुदायहरूको मिश्रित तथा सह अस्तित्वपूर्ण बसोबास रहेको पाइन्छ । यहाँ मुख्य रूपमा क्षेत्री, ब्राह्मण पहाड, मगर, थारु, नेवार, कुमाल, मुसलमान, यादव, दमाई/ढोली, तेली, चमार/हरिजन, कुर्मी, सन्यासी/दशनामी, दुसाद/पासवान/पासी, केवट, कठबनिया, मल्लाह, कलवार, हजाम/ठाकुर, लोहार, धोबी, हलुवाई, मारवाडी, बरई, कहार, लोध, गडेरी/भेडहार लगायत अन्य विभिन्न जातजातिको बसोबास रहेको छ । यस प्रकारको सामाजिक तथा सांस्कृतिक विविधताले गाउँपालिकाको मौलिक पहिचानलाई समृद्ध बनाउनुका साथै सामाजिक समावेशिता र सहिष्णुताको अभ्यासलाई समेत मजबुत बनाएको छ ।

गाउँपालिकाभित्र रहेका विभिन्न समुदायहरूले आ–आफ्ना परम्परागत संस्कार, भाषा, भेषभूषा, रीतिरिवाज, चाडपर्व तथा सांस्कृतिक अभ्यासलाई संरक्षण गर्दै आएका छन् । यद्यपि सांस्कृतिक विविधता विद्यमान रहे तापनि समुदायबीच आपसी सहकार्य, सामाजिक सद्भाव, सहअस्तित्व तथा सामूहिक सहभागिताको भावना बलियो रहेको पाइन्छ । विभिन्न धार्मिक तथा सांस्कृतिक पर्वहरू सामूहिक रूपमा मनाउने परम्पराले सामाजिक एकता, भाइचारा तथा सामुदायिक सम्बन्धलाई थप सुदृढ बनाएको देखिन्छ । यस बहुसांस्कृतिक संरचनाले गाउँपालिकामा सामाजिक समरसता कायम गर्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ ।

गाउँपालिकाका अधिकांश बस्तीहरू ग्रामीण स्वरूपका तथा छरिएर रहेका छन् भने केही वडाहरूमा बजार तथा सेवा केन्द्रको विकाससँगै बाक्लो बस्ती विस्तार भएको पाइन्छ । विशेषगरी साडी, जोगडा, सडहवा, नोनौली, सीतापुर, विष्णुपुरा, बर्गदवा, सगरहवा, पोहवा, गिदहिया, तुकौलिया, खुशीयालपुर, ठाकुरपुर, गुलरिया विसौरिया, हसनापुर तथा धुसुवा लगायतका क्षेत्रमा बजार केन्द्र, व्यापारिक गतिविधि तथा सेवा प्रवाह विस्तार भएसँगै जनघनत्व तुलनात्मक रूपमा बढी रहेको देखिन्छ । ग्रामीण क्षेत्रमा परम्परागत बस्ती संरचना विद्यमान रहेकाले कृषि तथा पशुपालनमा आधारित जीवनशैली अझै पनि प्रमुख आर्थिक आधारका रूपमा रहेको पाइन्छ ।

गाउँपालिकाको जनसाङ्ख्यिक संरचनाले शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, सडक पूर्वाधार, सामाजिक सुरक्षा, रोजगारी, कृषि विकास, महिला तथा बालबालिका सशक्तीकरण, दलित तथा विपन्न समुदाय उत्थान लगायतका विकास कार्यक्रमहरू योजनाबद्ध रूपमा सञ्चालन गर्न महत्वपूर्ण आधार प्रदान गरेको छ । विशेषगरी सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा पछाडि परेका समुदायहरूको सशक्तीकरण, सीप विकास, आयआर्जन अभिवृद्धि तथा सामाजिक सुरक्षाको पहुँच विस्तार गर्न लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु आवश्यक देखिन्छ ।

साथै, गाउँपालिकाभित्र विद्यमान बहुजातीय तथा बहुसांस्कृतिक सामाजिक संरचनाको संरक्षण गर्दै समावेशी विकास, समान अवसर, सामाजिक न्याय तथा सहभागितामूलक शासन प्रणालीलाई संस्थागत गर्न स्थानीय तहले विशेष प्राथमिकता दिनुपर्ने आवश्यकता रहेको देखिन्छ । विभिन्न समुदायको पहिचान, संस्कृति तथा परम्पराको संरक्षण गर्दै सामाजिक सद्भाव कायम राख्नु गाउँपालिकाको दिगो सामाजिक विकासका लागि महत्वपूर्ण पक्षका रूपमा रहेको छ ।

तालिका 2-3: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या

वडा नं	२०६८ सर्वेक्षण अनुसार					२०७८ सर्वेक्षण अनुसार				
	घरधुरी	जनसङ्ख्या			औसत घरधुरी	घरधुरी	जनसङ्ख्या			औसत घरधुरी
		पुरुष	महिला	जम्मा			पुरुष	महिला	जम्मा	
१	९५०	३१२५	३१७५	६३००	६.६३	१२३०	३५३८	३६७७	७२१५	५.८७
२	८९२	३०२०	३०८२	६१०२	६.८४	११४४	३२६२	३४०२	६६६४	५.८३
३	९२८	३०७१	३०२९	६१००	६.५७	१३४०	३९२९	३८६०	७७८९	५.८१
४	६९०	२१२९	२१३२	४२६१	६.१८	९११	२४६३	२४७६	४९३९	५.४२
५	६१३	१९८९	२०४०	४०२९	६.५७	७१५	२३२१	२३०४	४६२५	६.४७
६	८९३	३३४०	३१३३	६४७३	७.२५	१२६२	३९४०	३७८४	७७२४	६.१२
७	८५८	२९७९	२९८४	५९६३	६.९५	१२१३	३४४८	३५९७	७०४५	५.८१
८	८४१	२३६४	२४६६	४८३०	५.७४	११८२	२८७७	२९६२	५८३९	४.९४
९	६२०	१७१३	१७९४	३५०७	५.६५	९५०	२०७९	२२४४	४३०९	४.५४
जम्मा	७२८५	२३७३०	२३८३५	४७५६५	६.५३	९९४७	२७८४७	२८३०२	५६१४९	५.६४

माथि तालिकामा प्रस्तुत भएअनुसारको वडागत जनसङ्ख्या वितरणलाई आधार मान्दा हाल गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ५६१४९ पुगेको देखिन्छ।

२.५. जनसङ्ख्याको गतिशिलता र बसाइ सराइको स्थिति

गैडहवा गाउँपालिकामा जनसङ्ख्याको गतिशीलता तथा बसाइँसराइको अवस्था सामाजिक, आर्थिक, शैक्षिक तथा भौगोलिक कारणहरूसँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित रहेको पाइन्छ। गाउँपालिकाभित्र आन्तरिक तथा बाह्य बसाइँसराइका गतिविधिहरू निरन्तर रूपमा भइरहेका छन् । शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, व्यापार व्यवसाय, कृषि अवसर, यातायात पहुँच तथा अन्य आधारभूत सेवा–सुविधाको उपलब्धताले जनसङ्ख्याको आवागमनमा महत्वपूर्ण प्रभाव पारेको देखिन्छ। गाउँपालिकाभित्र रहेका केही बजार केन्द्र तथा सेवा केन्द्रहरूको विस्तारसँगै जनघनत्वमा वृद्धि हुँदै गएको छ भने केही ग्रामीण तथा कृषि क्षेत्रमा जनसङ्ख्याको चाप क्रमशः घट्दै गएको अवस्था देखिन्छ।

गाउँपालिकामा व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीमार्फत जन्म, मृत्यु, विवाह तथा बसाइँसराइ सम्बन्धी विवरण नियमित रूपमा अभिलेखीकरण हुँदै आएको छ। यसले गाउँपालिकाको जनसाङ्ख्यिक अवस्था, सामाजिक संरचना तथा सेवा आवश्यकताको पहिचान गर्न महत्वपूर्ण आधार प्रदान गरेको छ । गाउँपालिकाभित्र जन्मदर, मृत्यु दर तथा विवाह सम्बन्धी गतिविधिसँगै बसाइँसराइका घटनाहरू पनि उल्लेख्य रूपमा हुने गरेको पाइन्छ । विशेषगरी युवा जनशक्ति रोजगारी, उच्च शिक्षा तथा आर्थिक अवसरको खोजीमा गाउँपालिका बाहिर जाने प्रवृत्ति बढ्दो अवस्थामा रहेको छ।

बसाइँसराइको अवस्थालाई हेर्दा गाउँपालिकाबाट विभिन्न कारणले अन्य स्थानतर्फ जाने तथा अन्य क्षेत्रबाट गाउँपालिकाभित्र आउने दुवै प्रकारका प्रवृत्तिहरू देखिन्छन् । गाउँपालिकाबाट विशेषगरी शहरी क्षेत्र तथा वैदेशिक रोजगारीका गन्तव्यतर्फ बसाइँसराइ हुने गरेको पाइन्छ । रोजगारी, व्यवसाय, गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा तथा आधुनिक जीवनशैलीप्रतिको आकर्षणका कारण युवावर्ग र आर्थिक रूपमा सक्रिय

जनशक्ति बाहिरिने क्रम बढ्दो रहेको देखिन्छ । अर्कोतर्फ, कृषि व्यवसाय, व्यापारिक सम्भावना, पारिवारिक सम्बन्ध तथा भौगोलिक अनुकूलताका कारण अन्य क्षेत्रबाट केही परिवार गाउँपालिकाभित्र बसाइँसराइ गरी आउने अवस्था पनि रहेको छ ।

गाउँपालिकाका केही बजारमुखी क्षेत्रहरूमा व्यापारिक गतिविधि, सेवा प्रवाह तथा पूर्वाधार विकासको विस्तारसँगै जनघनत्व तुलनात्मक रूपमा बढी रहेको पाइन्छ । विशेषगरी बजार तथा सेवा केन्द्र आसपासका क्षेत्रमा आवासीय बस्ती विस्तार हुँदै गएको छ भने ग्रामीण तथा कृषि क्षेत्रमा परम्परागत बसोबास प्रणाली कायम रहेको अवस्था देखिन्छ । कृषि तथा पशुपालन अझै पनि अधिकांश जनसङ्ख्याको प्रमुख पेशा तथा आयआर्जनको आधारका रूपमा रहेको छ ।

बसाइँसराइको प्रभाव गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक संरचनामा प्रत्यक्ष रूपमा देखिएको छ । विशेषगरी युवा जनशक्ति बाहिरिने प्रवृत्तिका कारण कृषि क्षेत्रमा श्रमिक अभाव, उत्पादन प्रणालीमा परिवर्तन तथा परम्परागत सामाजिक संरचनामा प्रभाव परेको देखिन्छ । तथापि, वैदेशिक रोजगारी तथा बाह्य आयस्रोतबाट प्राप्त विप्रेषणले स्थानीय आर्थिक गतिविधि, घरायसी जीवनस्तर सुधार, शिक्षा तथा भौतिक पूर्वाधार विकासमा सकारात्मक योगदान पुऱ्याएको अवस्था पनि रहेको छ ।

गाउँपालिकामा जनसङ्ख्याको गतिशीलताले शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, सडक, आवास, सामाजिक सुरक्षा तथा रोजगारीसम्बन्धी सेवाको माग र आवश्यकता परिवर्तनशील बनाएको छ । यस सन्दर्भमा जनसङ्ख्याको संरचना तथा बसाइँसराइको प्रवृत्तिलाई मध्यनजर गर्दै स्थानीय सरकारले योजनाबद्ध विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु आवश्यक देखिन्छ । विशेषगरी स्थानीय स्तरमै रोजगारी सिर्जना, कृषि आधुनिकीकरण, उद्यमशीलता विकास, सीपमूलक तालिम, युवा स्वरोजगार तथा आधारभूत सेवा–सुविधाको विस्तारमार्फत अनियन्त्रित बसाइँसराइ न्यूनीकरण गर्न आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

साथै, गाउँपालिकाभित्रको जनसङ्ख्यिक अवस्था, बसाइँसराइको प्रवृत्ति तथा जनसङ्ख्याको गतिशीलताको नियमित अभिलेखीकरण तथा विश्लेषण गरी विकास योजना, पूर्वाधार निर्माण, सामाजिक सुरक्षा तथा समावेशी विकास कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक देखिन्छ । दिगो विकास, सामाजिक समावेशिता तथा सन्तुलित जनसङ्ख्या व्यवस्थापनका लागि जनसङ्ख्याको गतिशीलता तथा बसाइँसराइ सम्बन्धी तथ्याङ्कलाई नीति निर्माणको महत्वपूर्ण आधारका रूपमा उपयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

२.६. भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्र भौतिक पूर्वाधारको अवस्थाको आधारमा समृद्ध देखिन्छ । गैडहवा गाउँपालिका भौतिक पूर्वाधार तथा आधारभूत सेवाको दृष्टिकोणले क्रमशः विकासोन्मुख तथा सम्भावनायुक्त गाउँपालिकाका रूपमा परिचित रहेको छ । गाउँपालिकाभित्र सडक सञ्जालको विस्तार, विद्युत पहुँच, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य सेवा तथा सञ्चार सुविधाको क्रमिक विकाससँगै स्थानीय नागरिकको जनजीवन सहज बन्दै गएको छ।

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न वडा तथा बस्तीहरूलाई जोड्ने सडक सञ्जाल विस्तार हुँदै गएको पाइन्छ । मुख्य सडकहरू कालोपत्रे तथा ग्राभेल सडकका रूपमा विकसित भएका छन् भने ग्रामीण बस्तीहरूमा समेत सडक पहुँच विस्तार गरिएको छ । कृषि उत्पादनलाई बजारसम्म पुऱ्याउन, सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउन तथा आवतजावतलाई प्रभावकारी बनाउन सडक पूर्वाधारले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ । वर्षायाममा केही ग्रामीण सडकहरूमा आवागमनमा कठिनाइ हुने समस्या देखिए तापनि गाउँपालिकाले सडक स्तरोन्नतिलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइरहेको अवस्था छ ।गाउँपालिकामा विद्युत सेवाको पहुँच पनि उल्लेखनीय रूपमा विस्तार भएको छ । अधिकांश घरपरिवारले जलविद्युतमार्फत विद्युत सेवा उपभोग गरिरहेका छन् । विद्युत पहुँच विस्तारसँगै घरेलु उपयोग, साना उद्योग व्यवसाय, शिक्षा तथा सूचना प्रविधिको प्रयोगमा समेत वृद्धि भएको देखिन्छ । पछिल्लो समय वैकल्पिक उर्जाको प्रयोगतर्फ समेत स्थानीयवासी आकर्षित हुँदै गएका छन् ।

शिक्षा क्षेत्रको विकासका दृष्टिले गाउँपालिकामा सरकारी तथा निजी दुवै प्रकारका शैक्षिक संस्थाहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आधारभूत तहदेखि माध्यमिक तहसम्मका सरकारी विद्यालयहरू रहेका छन् भने निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित विद्यालयहरूले समेत शैक्षिक सेवामा योगदान पुऱ्याइरहेका छन् । विद्यालयहरूमा भौतिक संरचना, खानेपानी, शौचालय तथा सूचना प्रविधिमैत्री शिक्षण प्रणाली विस्तार गर्ने प्रयास भइरहेको छ । शिक्षामा पहुँच विस्तार भएसँगै विद्यार्थी भर्नादर तथा साक्षरता दरमा समेत सकारात्मक सुधार देखिएको छ ।

स्वास्थ्य सेवाको हकमा गाउँपालिकाभित्र अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र तथा निजी नर्सिङ होममार्फत स्वास्थ्य सेवा प्रदान हुँदै आएको छ । गाउँपालिकाले मातृ तथा शिशु स्वास्थ्य, खोप कार्यक्रम, पोषण, सरसफाइ तथा जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ । ग्रामीण क्षेत्रमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार गर्न स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरोन्नति तथा जनशक्ति व्यवस्थापनमा विशेष ध्यान दिइँदै आएको छ ।

यसका अतिरिक्त गाउँपालिकामा खानेपानी, सञ्चार, सिंचाइ, कृषि सेवा तथा बजार व्यवस्थापनजस्ता पूर्वाधारहरूको क्रमिक विकास भइरहेको छ । समग्र रूपमा हेर्दा गैडहवा गाउँपालिका भौतिक पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य तथा आधारभूत सेवाको विस्तारसँगै समृद्ध र व्यवस्थित स्थानीय तहको रूपमा विकास हुँदै गएको देखिन्छ ।

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सरकारीतर्फका शैक्षिक संस्थाहरु ३५ वटा र १४ नीजि शैक्षिक संस्थाहरु रहेका छन् । स्वास्थ संस्थाहरुको हकमा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र १० अस्पताल, स्वास्थ केन्द्र, निजि नर्सिङ होम रहेका छन् ।

२.७. आर्थिक अवस्था, गतिविधि र पेशा

गैडहवा गाउँपालिका भौगोलिक रूपमा समथर, उर्वर तथा कृषि उत्पादनका दृष्टिले अत्यन्त सम्भावनायुक्त क्षेत्रका रूपमा परिचित रहेको छ । गाउँपालिकाभित्र रहेका विभिन्न स्थानीय बजार क्षेत्रहरू रूपन्देही जिल्लाकै महत्वपूर्ण व्यापारिक तथा आर्थिक केन्द्रका रूपमा विकास हुँदै गएका छन् । स्थानीय उत्पादन, कृषि उपज, पशुजन्य वस्तु तथा दैनिक उपभोग्य सामग्रीको खरिद–बिक्रीका कारण यहाँका बजार क्षेत्रहरूमा आर्थिक गतिविधि निरन्तर वृद्धि भइरहेको अवस्था छ । गाउँपालिकाको अधिकांश जनसंख्या कृषि पेशामा आबद्ध रहेको पाइन्छ । यहाँ खाद्यान्न बालीअन्तर्गत धान, गहुँ, मकै, तोरी, दाल, मसला तथा विभिन्न प्रकारका तरकारी बालीको व्यावसायिक उत्पादन हुने गर्दछ । विशेषगरी मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती, फलफूल उत्पादन तथा नगदेबाली खेतीले स्थानीय कृषकको आयआर्जनमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याइरहेको छ । उर्वर माटो, सिंचाइ सुविधाको विस्तार तथा कृषि सडकको पहुँचका कारण कृषिजन्य उत्पादन वृद्धि हुँदै गएको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा पशुपालन व्यवसाय पनि ग्रामीण अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण आधारको रूपमा रहेको छ । गाई, भैँसी, बाख्रा, बंगुर, कुखुरा, हाँस लगायतका पशुपक्षी पालन व्यवसाय विस्तार हुँदै गएको छ । दुग्ध उत्पादन, मासु उत्पादन तथा अण्डा उत्पादनले स्थानीय बजारसँगै बाह्य बजारमा समेत आपूर्ति हुने अवस्था सिर्जना भएको छ । पछिल्लो समय व्यावसायिक पशुपालन, डेरी उद्योग तथा कृषि फार्म सञ्चालनतर्फ युवाहरूको आकर्षण बढ्दै गएको पाइन्छ । त्यसैगरी गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा माछापालन व्यवसायको समेत राम्रो सम्भावना रहेको छ । ताल, पोखरी तथा जलाशयको उपयोग गरी व्यावसायिक माछापालन गरिँदै आएको छ । यसबाट स्थानीय रोजगारी सिर्जना हुनुका साथै गाउँपालिकाको आर्थिक गतिविधिमा सकारात्मक प्रभाव परेको देखिन्छ । कृषि तथा पशुपालनसँगै साना तथा घरेलु उद्योगको विकासको सम्भावना पनि प्रशस्त रहेको छ । कृषि तथा वनजन्य कच्चा पदार्थको उपलब्धता, पर्याप्त समथर भूमि, सडक सञ्जाल, विद्युत तथा सञ्चार सुविधाको विस्तारका कारण कृषि आधारित उद्योग, खाद्य प्रशोधन उद्योग, डेरी उद्योग, दाना उद्योग, फर्निचर उद्योग तथा साना उत्पादनमूलक उद्योग सञ्चालनको सम्भावना रहेको छ ।

गाउँपालिकाभित्र सरकारी तथा निजी क्षेत्रका विभिन्न कार्यालय, बैंक तथा वित्तीय संस्था, सहकारी संस्था, विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । सरकारी सेवा, निजी व्यवसाय, शिक्षण पेशा, स्वास्थ्य सेवा, व्यापार व्यवसाय तथा वैदेशिक रोजगारीसमेत यहाँका नागरिकको आयआर्जनका महत्वपूर्ण आधार बनेका छन् । वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त विप्रेषणले स्थानीय आर्थिक गतिविधि, घर निर्माण, शिक्षा, स्वास्थ्य तथा साना व्यवसाय सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्याएको देखिन्छ । यस गाउँपालिकाको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा सहकारी संस्थाहरूको भूमिका विशेष महत्वपूर्ण रहेको छ । बचत तथा ऋण सहकारी संस्था, कृषि सहकारी, महिला सहकारी तथा लघुवित्त संस्थाहरूले स्थानीय स्तरमा बचत संकलन गरी कृषि, पशुपालन, व्यापार तथा स्वरोजगारमूलक क्षेत्रमा लगानी गरिरहेका छन् । यसले स्थानीय पूँजीलाई गाउँपालिका भित्रै परिचालन गर्न सहयोग पुऱ्याएको छ ।

साथै वाणिज्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाको पहुँच विस्तारसँगै बैंकिङ कारोबार, डिजिटल भुक्तानी तथा उद्यमशीलता विकासमा समेत सकारात्मक प्रभाव परेको छ । पर्यटन क्षेत्रको दृष्टिकोणले पनि गाउँपालिकामा उल्लेखनीय सम्भावना रहेको छ । धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण, मन्दिर क्षेत्रको विकास, स्थानीय संस्कृति, ग्रामीण जीवनशैली तथा प्राकृतिक वातावरणका कारण आन्तरिक

पर्यटन प्रवर्द्धनको अवसर रहेको छ । घरबास (होमस्टे), कृषि पर्यटन, शैक्षिक पर्यटन तथा ग्रामीण पर्यटनको विकासमार्फत स्थानीय रोजगारी तथा आयआर्जन वृद्धि गर्न सकिने सम्भावना देखिन्छ । समग्र रूपमा हेर्दा गैडहवा गाउँपालिका कृषि, पशुपालन, व्यापार, उद्योग, पर्यटन तथा सेवा क्षेत्रको विकासमार्फत आत्मनिर्भर र समृद्ध स्थानीय अर्थतन्त्र निर्माणतर्फ उन्मुख रहेको देखिन्छ ।

३. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवस्थाको विश्लेषण

यस खण्डमा गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रको वर्तमान अवस्था, उपलब्ध सेवा, पहुँच, गुणस्तर तथा विद्यमान चुनौतीहरूको विस्तृत विश्लेषण प्रस्तुत गरिएको छ। यसले गाउँपालिकाभित्र रहेका खानेपानी सेवा प्रणाली, सरसफाइ तथा स्वच्छता अभ्यास, सामुदायिक सरसफाइ सेवा, विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध खासस्व सुविधाको अवस्था स्पष्ट रूपमा चित्रण गर्दछ । साथै, वर्तमान अवस्था र लक्ष्यित अवस्थाबीच रहेको अन्तर (Gap) को पहिचान गरी सेवा सुधारका लागि आवश्यक प्राथमिकता तथा हस्तक्षेप क्षेत्रहरूलाई समेत उजागर गरिएको छ।

यस विश्लेषणबाट गाउँपालिकाको खासस्व क्षेत्रसँग सम्बन्धित सुशासन, संस्थागत क्षमता, वित्तीय व्यवस्था, सेवा दिगोपन तथा समन्वय व्यवस्थापनको अवस्था मूल्याङ्कन गरिएको छ । साथै, सेवा पहुँच र गुणस्तरमा रहेका कमी–कमजोरी, सामाजिक तथा भौगोलिक असमानता, स्रोत व्यवस्थापनका चुनौती तथा भावी आवश्यकता सम्बन्धी महत्वपूर्ण निष्कर्षहरू समेत प्रस्तुत गरिएको छ।

यस खण्डमा गैडहवा गाउँपालिकामा प्रयोग भइरहेका प्रमुख खानेपानी प्रविधिहरूको अवस्था तथा सेवा पहुँचको विश्लेषण गरिएको छ । विशेषगरी डब्लुएचओ (WHO) र युनिसेफ (UNICEF) को संयुक्त अनुगमन कार्यक्रम JMP (Joint Monitoring Programme) द्वारा निर्धारण गरिएको सेवा स्तर वर्गीकरणका आधारमा गाउँपालिकाको खानेपानी सेवाको अवस्था विश्लेषण गरिएको छ। JMP को क्षेत्रगत परिभाषाअनुसार खानेपानी सेवालाई सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको (Safely Managed), आधारभूत (Basic), सीमित (Limited), असुरक्षित तथा सतही स्रोतमा आधारित सेवाका रूपमा वर्गीकरण गरी सेवा पहुँच तथा गुणस्तरको मूल्याङ्कन गरिएको छ।

यस अध्ययनले गैडहवा गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाको समग्र अवस्था बुझ्न, सेवा सुधारका लागि प्राथमिक क्षेत्र पहिचान गर्न तथा दीगो र समावेशी खासस्व योजना निर्माणमा मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अपेक्षा गरिएको छ।

३.१. खानेपानीका प्राथमिक स्रोतहरु

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना निर्माणका क्रममा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार गाउँपालिकाभित्र खानेपानी आपूर्तिका लागि विभिन्न प्रकारका प्राकृतिक तथा संरचित स्रोतहरूको प्रयोग हुँदै आएको छ । गाउँपालिकाभित्रका अधिकांश घरधुरीले धारा, ट्युबवेल, हातेपम्प, बोरिङ तथा सामुदायिक खानेपानी योजनामार्फत खानेपानी उपभोग गर्दै आएका छन् । विशेषगरी तराई क्षेत्र भएकाले भूमिगत जलस्रोत यहाँको प्रमुख खानेपानीको आधारको रूपमा रहेको पाइन्छ।

गाउँपालिकाका ग्रामीण तथा शहरीउन्मुख बस्तीहरूमा नेपाल सरकार, गाउँपालिका तथा विभिन्न साझेदार निकायको सहयोगमा सञ्चालन गरिएका खानेपानी योजनाहरू विस्तार हुँदै गएका छन् । घरघरमा धारा जडान गर्ने अभियानका कारण सुरक्षित खानेपानीमा नागरिकको पहुँच क्रमशः वृद्धि भइरहेको छ।

केही क्षेत्रमा गहिरो बोरिङमार्फत पानी वितरण गरिएको छ भने कतिपय स्थानमा हातेपम्प तथा ट्युबवेल अझै पनि प्रमुख स्रोतका रूपमा प्रयोग भइरहेका छन् । गर्मीयाममा भूमिगत पानीको सतह घट्ने तथा

कतिपय स्थानमा पानीको गुणस्तर सम्बन्धी समस्या देखिने गरे तापनि गाउँपालिकाले सुरक्षित तथा दिगो खानेपानी व्यवस्थापनलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइरहेको छ।

खानेपानीसँगै सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा पनि जनचेतना अभिवृद्धि हुँदै गएको छ। अधिकांश बस्तीहरूमा शौचालय निर्माण, फोहोर व्यवस्थापन तथा स्वच्छ पानीको प्रयोग सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेका छन्। यसले जनस्वास्थ्य सुधार तथा पानीजन्य रोग नियन्त्रणमा सकारात्मक प्रभाव पारेको देखिन्छ।

समग्र रूपमा हेर्दा गैडहवा गाउँपालिकामा भूमिगत जलस्रोतमा आधारित खानेपानी प्रणाली प्रमुख रहेको तथा सुरक्षित, भरपर्दो र दीगो खानेपानी सेवाको पहुँच विस्तारतर्फ गाउँपालिका उन्मुख रहेको देखिन्छ।

तालिका 3-1: मौजुदा वास प्रणालीको अवस्था

क्र. सं.	सेवाका प्रकारहरू	प्रणालीको सङ्ख्या	लाभान्वित जनसङ्ख्या	यो के हो?
१	पाइप सञ्जालको खानेपानी	१०	६,८४७	कम्तीमा एउटा सङ्कलन इनटेक सहितको पाइप खानेपानी प्रणाली, कम्तीमा एउटा धाराको पाइप सञ्जाल खानेपानी प्रणाली
२	ट्युवबेलहरू	८६४३	४९,३०२	सार्वजनिक त निजी प्रयोगको लागि स्यालो ट्युवबेल
३	मानव मलमुत्रजन्य फोहोर	०	०	मानव मलमुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन प्रणाली
४	ठोस फोहोर व्यवस्थापन	०	०	सामुदायिक ठोस फोहोर व्यवस्थापन प्रणाली
५	फोहोरपानी प्रशोधन प्रणाली	०	०	ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन प्रणाली

३.२. मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) प्रणालीको अवस्था

३.२.१. गाउँपालिकाको मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) प्रणालीको अवस्था अध्ययन गर्दा गाउँपालिका भित्र निम्न खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रणालीहरू रहेको देखिन्छ।

गाउँपालिकामा मौजुदा सन्चालित, अर्द्ध सन्चालित वा आँशिक सन्चालित खानेपानी आयोजनाहरु वडागत रुपमा हेर्दा का ९% घरधुरीले पाइप प्रणालीबाट खानेपानी सेवा प्राप्त गरेको देखिन्छ भने ९१.००% घरधुरीहरुले ट्यूबवेलबाट खानेपानी सेवा प्राप्त गरेको देखिन्छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका अनुसार रहेको छ जसमा वडागत बस्तीहरू र खानेपानीको विवरण दिइएको छ।

चित्र 3-1: खानेपानी सेवा

ट्युवबेल

चित्र 3-2: ट्युवबेल

सरसफाइ घरधुरी

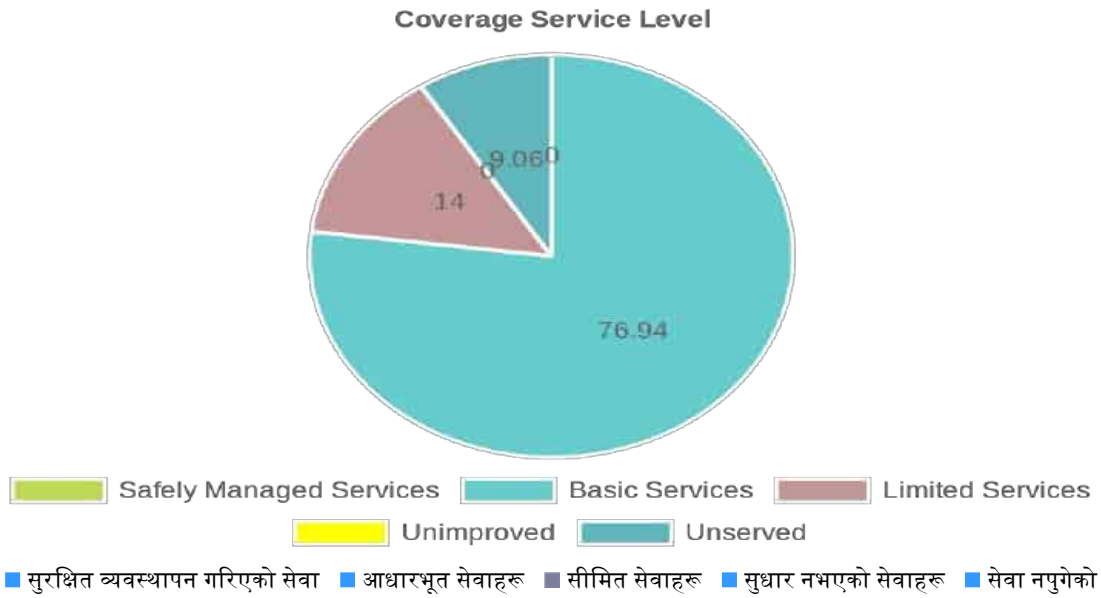

चित्र 3-3: सरसफाइ घरधुरी

३.२.२. घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर

गैडहवा गाउँपालिका मा घरायसी स्तरमा खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको पहुँच क्रमशः विस्तार हुँदै गएको देखिन्छ । गाउँपालिकाले खुला दिसामुक्त अवस्था कायम राख्दै सुरक्षित खानेपानी, शौचालय प्रयोग तथा सरसफाइ व्यवहार सुधारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

घरायसी स्तरमा खानेपानी सेवाको पहुँच तथा सरसफाइ सेवाको कभरेज सम्बन्धी अवस्था माथिको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार गाउँपालिकाको उल्लेखनीय जनसङ्ख्याले आधारभूत सरसफाइ सेवा प्राप्त गरिरहेको देखिन्छ । अधिकांश घरधुरीमा शौचालय निर्माण तथा प्रयोगको अवस्था रहेको, नियमित सरसफाइ गर्ने बानीको विकास भएको तथा सुरक्षित पानीको

प्रयोग बढ्दै गएको पाइन्छ ।

यद्यपि सुरक्षित सरसफाइ सेवाको पूर्ण मापदण्डअनुसार सेवा प्राप्त गर्ने जनसङ्ख्याको विवरण उपलब्ध नभएको अवस्था देखिन्छ । सुरक्षित सरसफाइ सेवा अन्तर्गत फोहोर तथा ढलको सुरक्षित व्यवस्थापन, दिसाजन्य लेदोको सुरक्षित प्रशोधन तथा वातावरणमैत्री विसर्जन प्रणाली जस्ता पक्षहरू समावेश हुने भएकाले यस सम्बन्धी विस्तृत तथ्याङ्क अद्यावधिक तथा व्यवस्थित गर्न आवश्यक रहेको पाइन्छ ।

गाउँपालिकाका केही क्षेत्रमा अझै पनि ढल तथा फोहोर व्यवस्थापनको दिगो प्रणाली विकास हुन बाँकी रहेको, सुरक्षित फोहोर विसर्जन तथा सरसफाइसम्बन्धी व्यवहार परिवर्तनलाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने अवस्था देखिन्छ । विशेषगरी ग्रामीण तथा पिछडिएका बस्तीहरूमा सुरक्षित सरसफाइ सेवाको पहुँच विस्तार गर्न थप पूर्वाधार निर्माण, जनचेतना अभिवृद्धि तथा नियमित अनुगमन आवश्यक रहेको छ ।

समग्र रूपमा हेर्दा गैडहवा गाउँपालिकामा आधारभूत सरसफाइ सेवाको पहुँच सन्तोषजनक अवस्थामा रहेको भए तापनि सुरक्षित तथा दिगो सरसफाइ सेवाको सुनिश्चितताका लागि थप योजना, लगानी तथा संस्थागत व्यवस्थापन आवश्यक देखिन्छ ।

३.२.३. मानव मलमुत्र-जन्य फोहोर व्यवस्थापन:

हालसम्म गाउँपालिकामा यो सेवा र सुबिधाको उपलब्धता नरहेको देखिन्छ। गैडहवा गाउँपालिका मा मानव मलमुत्र–जन्य फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी सेवा तथा संरचनाको विकास प्रारम्भिक अवस्थामै रहेको देखिन्छ । हालसम्म गाउँपालिकामा दिसाजन्य लेदो (Fecal Sludge) को सुरक्षित संकलन, ढुवानी, प्रशोधन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक संस्थागत तथा प्राविधिक सेवा पूर्ण रूपमा उपलब्ध हुन नसकेको अवस्था रहेको छ ।

गाउँपालिकामा अधिकांश घरधुरीहरूले सेप्टिक ट्याङ्की तथा साधारण शौचालय प्रयोग गरिरहेका भए तापनि त्यसबाट निस्कने फोहोरको सुरक्षित प्रशोधन तथा अन्तिम व्यवस्थापनका लागि व्यवस्थित प्रणाली विकास हुन बाँकी रहेको पाइन्छ । विशेषगरी सेप्टिक ट्याङ्की सफाइपश्चात निस्कने फोहोरको सुरक्षित विसर्जन तथा वातावरणमैत्री व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पूर्वाधार, उपकरण तथा जनशक्ति अभाव रहेको देखिन्छ ।

मानव मलमुत्र–जन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन नहुँदा दीर्घकालीन रूपमा वातावरणीय प्रदूषण, भूमिगत जलस्रोतमा असर तथा जनस्वास्थ्य सम्बन्धी जोखिम बढ्न सक्ने सम्भावना रहन्छ । त्यसैले गाउँपालिकाले आगामी दिनमा सुरक्षित सरसफाइ प्रणाली अन्तर्गत दिसाजन्य फोहोर व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखी आवश्यक नीति, योजना तथा पूर्वाधार विकास गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

यसका लागि सेप्टिक ट्याङ्की मापदण्डअनुसार निर्माण, फोहोर संकलन तथा ढुवानी सेवा सञ्चालन, प्रशोधन केन्द्र स्थापना, जनचेतना अभिवृद्धि तथा निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमार्फत दीगो व्यवस्थापन प्रणाली विकास गर्न आवश्यक रहेको छ ।

समग्र रूपमा हेर्दा गाउँपालिकामा आधारभूत सरसफाइको पहुँच विस्तार भए तापनि मानव मलमुत्र–जन्य फोहोरको सुरक्षित तथा दिगो व्यवस्थापनका लागि अझै पर्याप्त संरचना तथा सेवा विकास हुन बाँकी रहेको अवस्था देखिन्छ ।

३.२.४. ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र:

गैडहवा गाउँपालिकामा ढलसहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र तथा संगठित ढल व्यवस्थापन प्रणालीको विकास हालसम्म हुन नसकेको अवस्था रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाभित्र उत्पन्न हुने घरेलु फोहोरपानी तथा ढल व्यवस्थापनका लागि केन्द्रीयकृत प्रशोधन प्रणाली उपलब्ध नरहेको कारण अधिकांश स्थानमा परम्परागत तथा स्थानीय स्तरकै निकास प्रणाली प्रयोग हुँदै आएको पाइन्छ ।

हाल गाउँपालिकाका अधिकांश घरधुरी तथा संस्थाहरूबाट निस्कने फोहोरपानी खुला नाला, सोकपिट वा प्राकृतिक निकासमार्फत व्यवस्थापन गर्ने गरिएको अवस्था छ । व्यवस्थित ढल निकास तथा प्रशोधन प्रणालीको अभावका कारण केही स्थानमा वर्षायाममा पानी जम्ने, दुर्गन्ध फैलिने तथा वातावरणीय सरसफाइमा असर पर्ने समस्या देखिने गरेको छ ।

ढल तथा फोहोरपानीको उचित व्यवस्थापन नहुँदा दीर्घकालीन रूपमा वातावरणीय प्रदूषण, जलस्रोतमा असर तथा पानीजन्य रोग फैलिने जोखिम बढ्न सक्ने अवस्था रहन्छ । विशेषगरी बढ्दो बस्ती विकास, बजार क्षेत्रको विस्तार तथा जनघनत्व वृद्धि सँगसँगै व्यवस्थित ढल तथा फोहोरपानी व्यवस्थापन प्रणालीको आवश्यकता अझ बढी महसुस हुँदै गएको छ ।

यस सन्दर्भमा गाउँपालिकाले आगामी दिनमा एकीकृत ढल निकास प्रणाली, फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र निर्माण, वर्षेनी हुने जलजन्य समस्याको न्यूनीकरण तथा वातावरणमैत्री फोहोरपानी व्यवस्थापनका कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राख्न आवश्यक देखिन्छ । साथै स्थानीय समुदायमा सरसफाइ तथा फोहोरपानी व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्दै दिगो सरसफाइ प्रणाली विकास गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

समग्र रूपमा हेर्दा गैडहवा गाउँपालिकामा आधारभूत सरसफाइ सेवाको पहुँच विस्तार हुँदै गए तापनि ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन तथा व्यवस्थापन प्रणालीको विकास अझै प्रारम्भिक अवस्थामै रहेको देखिन्छ ।

३.२.५. ठोस फोहोर व्यवस्थापन:

हालसम्म गाउँपालिकामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन सेवा र सुबिधाको उपलब्धता नरहेको देखिन्छ।

तालिका 3-2: घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर

		पइप प्रणाली खानेपानी		ट्युवबेल		सरसफाइ घरधुरी		FSM		ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र		ठोस फोहोर व्यवस्थापन	
क्र.सं.	लाभान्वित जनस ङ्ख्या	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%	जनस.	%
१	सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सेवा	६	०.०३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	आधारभूत सेवाहरू	१४१६९	५९.६१	८६०४	३६	४३४६७	७७	०	०	०	०	०	०
	जम्मा लाभान्वित	१४१७५	५९.६	८६०४	३६	४३४६७	७७	०	०	०	०	०	०

			४										
३	सीमित सेवाहरू	९९०	४.१७	०	०	७९११	१४	०	०	०	०	०	०
४	सुधार नभएको सेवाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	सेवा नपुगेको	०	०	०	०	५११७	९	१५१६५	१००	५६४९५	१००	१५१६५	१००
६	जम्मा जनस ङ्ख्या	१५१६५	६३.८१	८६०४	३६	५६४९५	१००	१५१६५	१००	५६४९५	१००	१५१६५	१००

३.३. सरसफाइ र स्वच्छता

गाउँपालिका भित्रको सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाको अवस्थालाई चित्रण गर्दछ । सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार गाउँपालिकाका अधिकांश घरधुरीहरूमा व्यक्तिगत सरसफाइ सम्बन्धी आधारभूत सुविधाको पहुँच विस्तार भएको देखिन्छ । कुल घरधुरीमध्ये उल्लेखनीय प्रतिशत घरधुरीमा हात धुने सुविधा उपलब्ध रहेको पाइयो । ती घरधुरीहरूमा हात धुने स्थान नजिकै साबुन राख्ने व्यवस्था समेत गरिएको देखिएकाले व्यक्तिगत सरसफाइ तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यवहारमा सकारात्मक सुधार आएको अनुमान गर्न सकिन्छ । विशेषगरी साबुनपानीले हात धुने बानीको विकासले पानीजन्य तथा सरुवा रोग न्यूनीकरणमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने देखिन्छ ।

सर्वेक्षणका क्रममा केही घरधुरीहरूमा अझै शौचालय निर्माण नभएको अवस्था देखिए तापनि त्यस्ता घरधुरीहरूमा समेत हात धुने सुविधाको व्यवस्था गरिएको पाइयो । यसले सरसफाइ तथा व्यक्तिगत स्वच्छताप्रति समुदायमा चेतनाको स्तर क्रमशः वृद्धि हुँदै गएको संकेत गर्दछ ।

गाउँपालिकाले खुला दिसामुक्त अवस्था कायम राख्न, सुरक्षित शौचालय प्रयोगलाई प्रवर्द्धन गर्न तथा सबै घरधुरीमा हात धुने सुविधा विस्तार गर्न विभिन्न जनचेतनामूलक तथा व्यवहार परिवर्तनसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ । साथै विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा समुदायस्तरमा सरसफाइ अभियान सञ्चालन गरिनुका साथै साबुनपानीले हात धुने अभ्यासलाई विशेष प्राथमिकताका साथ प्रवर्द्धन गरिएको छ ।

यद्यपि केही घरधुरीमा अझै शौचालय निर्माण तथा सुरक्षित सरसफाइ सेवाको पहुँच विस्तार गर्न आवश्यक देखिन्छ । विशेषगरी विपन्न तथा पिछडिएका बस्तीहरूमा सरसफाइ पूर्वाधार विस्तार, जनचेतना अभिवृद्धि तथा नियमित अनुगमनमार्फत दिगो सरसफाइ व्यवहार सुनिश्चित गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

समग्र रूपमा हेर्दा गाउँपालिकामा व्यक्तिगत सरसफाइ तथा हात धुने अभ्यासमा उल्लेखनीय सुधार आएको भए तापनि पूर्ण तथा सुरक्षित सरसफाइ सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्न थप प्रयास आवश्यक देखिन्छ ।

तालिका 3-3: सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तर

क्र.सं.	सेवा स्तर	घरधुरी	जनसङ्ख्या	निजी चर्पीको सङ्ख्या	हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	साबुन सहितको हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	अपाङ्ग-मैत्री चर्पीको सङ्ख्या	पानी सहितको चर्पी भएका घरधुरीको सङ्ख्या
१	Safely Managed	०	०	०	०	०	०	०
२	Basic	६६२६	४३४६७	६६२६	५९०७	५९०७	०	५९०७
३	Limited	१२०६	७९११	०	१०४१	१०४१	०	१०४१
४	Unimproved	०	०	०	०	०	०	०
५	No Toilet	७८०	५११७	०	४१२	४१२	०	४१२
६	जम्मा	८६१२	५६४९५	६६२६	७३६०	७३६०	०	७३६०

३.४. संस्थाहरूमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर

गाउँपालिका भित्रका संस्थाहरूमा खासस्व को अवस्था, JMP(Joint Monitoring Programme) को खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रगत परिभाषामा आधारित रहि सङ्ख्याको हिसाबले प्रस्तुत गरिएको छ। सेवाको स्तरहरू बर्गिकरण पनि JMP कै सूचकमा आधारित रहि उन्नत, आधारभूत, सीमित र सेवा नभएको भनि गरिएको छ। यसको विस्तृत टिपोट (Name of the Note) http://nwash.gov.np/dashboard मा हेर्न सकिन्छ।

तालिका 3-4: संस्थाहरूमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर

		विद्यालय					स्वास्थ्य संस्था					सार्वजनिक स्थल				
क्र. सं.	वास सेवा	उन्नत	आधार भूत	सीमित	नभएको	जम्मा	उन्नत	आधार भूत	सीमित	नभएको	जम्मा	उन्नत	आधार भूत	सीमित	नभएको	जम्मा
१	खानेपानी	०	३६	१३	०	४९	०	०	१०	०	१०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	४१	८	०	४९	०	०	७	३	१०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	४१	८	४९	०	०	१०	०	१०	०	०	०	०	०
४	वातावरणीय सफाइ	०	०	०	०	०	०	९	०	१	१०	०	०	०	०	०

३.५. विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

गैडहवा गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक तथा निजी विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य, स्वच्छता तथा सुरक्षित शैक्षिक वातावरण सुनिश्चित गर्न खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधालाई महत्वपूर्ण आधारका रूपमा लिइएको छ। गाउँपालिकाभित्र सञ्चालनमा रहेका कुल ४९ वटा शैक्षिक संस्थामध्ये आधारभूत तह तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरू रहेका छन्। गाउँपालिकामा छुट्टै कलेज स्तरका शैक्षिक संस्थाहरू सञ्चालनमा नरहेका छन् भने प्रारम्भिक बाल विकास कार्यक्रम विद्यालयसँग समायोजन गरी सञ्चालन गरिएको अवस्था छ। यी विद्यालयहरूमा हजारौँ विद्यार्थी अध्ययनरत रहेका छन्। विद्यार्थीहरूको नियमित पठनपाठन, स्वास्थ्य सुरक्षा तथा स्वच्छ वातावरण कायम राख्न विद्यालयहरूमा खानेपानी, शौचालय, हात धुने स्थान, फोहोर व्यवस्थापन तथा सरसफाइ सम्बन्धी

आधारभूत सुविधाको व्यवस्था गरिएको छ । अधिकांश विद्यालयहरूमा धारा, ट्याङ्की, हातेपम्प वा अन्य स्थानीय स्रोतमार्फत खानेपानी आपूर्ति गरिएको पाइन्छ ।

विद्यालयहरूमा छात्र तथा छात्राका लागि अलग–अलग शौचालय निर्माण गर्ने कार्य क्रमशः विस्तार हुँदै गएको छ । साथै हात धुने बानीको विकास, साबुनपानीको प्रयोग, महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन तथा विद्यालय परिसर सरसफाइ सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन भइरहेका छन् । केही विद्यालयहरूमा अझै भौतिक पूर्वाधार, पानीको नियमित उपलब्धता तथा शौचालय मर्मत व्यवस्थापनमा सुधार आवश्यक देखिए तापनि गाउँपालिकाले विद्यालय खासस्व कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइरहेको छ ।

विद्यालयहरूमा रहेका खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधाको अवस्था सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन तथा विश्लेषण एनवास (N-WASH) मोबाइल एप्समार्फत गरिएको थियो । उक्त सर्वेक्षणबाट प्राप्त विवरणका आधारमा विद्यालयहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको पहुँच, उपयोग तथा व्यवस्थापनको अवस्थालाई मूल्याङ्कन गरिएको छ । सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्क तथा सूचनाहरूको विस्तृत विवरण सम्बन्धित तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 3-5: शैक्षिक संस्थामा सुधारिएको खानेपानी प्रणाली

क्र. सं.	खानेपानी प्रणाली	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या
१	सुधारिएको	४२	१११५०
२	सुधार नभएको	७	१५५०
३	जम्मा	४९	१२७००

तलको तालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाहरूको विभिन्न सेवा स्तरमा विद्यालयको सङ्ख्या र लाभान्वित विद्यार्थीको सङ्ख्या दिइएको छ ।

तालिका 3-6: शैक्षिक संस्थाको सेवा स्तर

		खानेपानी		सरसफाइ		स्वच्छता	
क्र. सं.	सेवा स्तर	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या
१	सेवा नभएको	०	०	०	०	८	२०५२
२	आधारभूत	१३	३०४५	८	७७६	४१	१०६४८
३	सीमित	३६	९६५५	४१	११९२४	०	०
४	उन्नत	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	४९	१२७००	४९	१२७००	४९	१२७००

तलको तालिकाले विद्यालयमा छात्रा र छात्रहरूको लागि चर्पीको सङ्ख्या, अपाङ्ग-मैत्रीका साथै महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सुविधाहरू भएको चर्पीहरूको सङ्ख्या समेत देखाउँछ ।

तालिका 3-7: शैक्षिक संस्थाको चर्पीको सेवा स्तर

		चर्पीको सङ्ख्या

क्र.सं.	सेवा स्तर	छात्रा	छात्र	अपाङ्ग-मैत्री	मस्वव्य सुविधा
१	सेवा नभएको	०	०	०	०
२	आधारभूत	०	०	०	०
३	सीमित	६१	६३	०	०
४	उन्नत	०	०	०	०
५	जम्मा	६१	६३	०	०

शैक्षिक संस्थाका चर्पीको सेवा स्तर

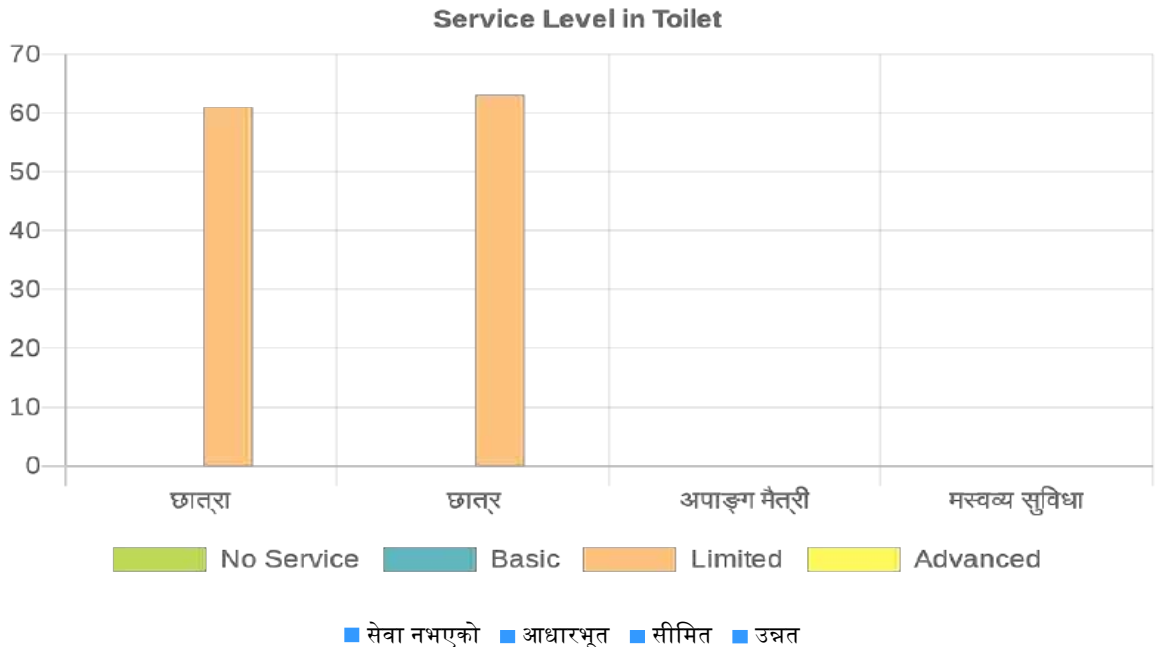

चित्र 3-4: शैक्षिक संस्थाका चर्पीको सेवा स्तर

गैडहवा गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका ४९ वाटै बिद्यालयहरुमा शौचालयको सुविधा रहेको पाइन्छ र ती सवै बिद्यालयहरुमा छात्राहरुका लागि छुट्टै शौचालयको व्यवस्था रहेको छ ।

३ ८.स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा रहेका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा तथा सुबिधाहरुको लेखाजोखा गर्ने क्रममा 'उन्नत स्तरको' खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाको निर्धारित परिभाषा सहित लेखाजोखा गरिएको छैन । त्यसैले 'आधारभूत सेवा' स्तरको स्वास्थ्य संस्थाहरूको सङ्ख्यालाई नै,उन्नत स्तरको सेवा पनि भएको स्वास्थ्य संस्थामा समावेश गर्न सकिने छ । तलको तालिकाले गैडहवा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या र जनसङ्ख्या (बिरामी र कर्मचारी) को लागि विभिन्न स्तरको सेवा र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र ठोस फोहोर व्यवस्थापनको सुविधाहरू देखाउँछ ।

तालिका 3-8: स्वास्थ्य संस्थाको सेवा स्तर

		खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता	ठोस फोहोर व्यवस्थापन

क्र. सं.	सेवा स्तर	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या
१	सेवा नभएको	०	०	३	६५	०	०	१०	४९४
२	आधारभूत	१०	४९४	७	४२९	१०	४९४	०	०
३	सीमित	०	०	०	०	०	०	०	०
४	उन्नत	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	१०	४९४	१०	४९४	१०	४९४	१०	४९४

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भएका १० वटा स्वास्थ संस्थाहरुमध्ये गैडहवा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका १० वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खानेपानी सेवाको अवस्थासम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सुरक्षित तथा नियमित खानेपानी सेवा उपलब्ध हुनु स्वास्थ्य सेवा प्रवाह, सरसफाइ तथा संक्रमण नियन्त्रणका दृष्टिले अत्यन्त महत्वपूर्ण मानिन्छ।

सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार गाउँपालिकाभित्र रहेका अधिकांश स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आधारभूत तहको खानेपानी सुविधा उपलब्ध रहेको देखिन्छ। स्वास्थ्य संस्थाहरूमा धारा, ट्याङ्की, बोरिङ, हातेपम्प वा अन्य सुरक्षित स्रोतमार्फत खानेपानी आपूर्ति गरिएको पाइन्छ। यसले स्वास्थ्यकर्मी, सेवाग्राही तथा स्वास्थ्य संस्थाको दैनिक सरसफाइ व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको देखिन्छ। त्यसैगरी सीमित स्तरको खानेपानी सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूको अवस्था हाल गाउँपालिकामा नरहेको पाइयो। यसले आधारभूत खानेपानी पहुँच विस्तारका दृष्टिले गाउँपालिकाले सन्तोषजनक उपलब्धि हासिल गरेको संकेत गर्दछ। स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सुरक्षित खानेपानीको उपलब्धतासँगै हात धुने सुविधा, शौचालय सरसफाइ, फोहोर व्यवस्थापन तथा संक्रमण रोकथामसम्बन्धी गतिविधिहरू सञ्चालन गर्न सहज भएको देखिन्छ। विशेषगरी प्रसूति सेवा, खोप सेवा तथा बिरामी उपचारका क्रममा स्वच्छ पानीको उपलब्धताले स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर सुधार गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको छ।

यद्यपि केही स्वास्थ्य संस्थाहरूमा पानीको नियमित आपूर्ति, भण्डारण क्षमता तथा खानेपानी प्रणालीको मर्मत सम्भारलाई थप व्यवस्थित बनाउन आवश्यक देखिन्छ। भविष्यमा सुरक्षित तथा दिगो खानेपानी सेवा सुनिश्चित गर्न गाउँपालिकाले स्वास्थ्य संस्थाहरूको खानेपानी पूर्वाधार सुदृढीकरणमा निरन्तर ध्यान दिनुपर्ने आवश्यकता रहेको छ।

३.६. स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ

गैडहवा गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका १० वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका शौचालय सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सेवाग्राही तथा स्वास्थ्यकर्मीको सहजता, स्वच्छता तथा स्वास्थ्य सुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै आधारभूत सरसफाइ सुविधाको व्यवस्था गरिएको पाइन्छ।

अध्ययनबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा महिला तथा पुरुषका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था गरिएको देखिन्छ। यस प्रकारको व्यवस्थाले स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई लैङ्गिक रूपमा संवेदनशील तथा सेवाग्राहीमैत्री बनाउन सहयोग पुगेको छ। त्यसैगरी स्वास्थ्य संस्थाहरूमा महिलाको महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनलाई ध्यानमा राखी केही शौचालयहरूमा आवश्यक सुविधा उपलब्ध गराइएको अवस्था रहेको छ। महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित सामग्री व्यवस्थापन, पानीको उपलब्धता तथा सरसफाइको अवस्था सुधार गर्न गाउँपालिकाले प्राथमिकता दिएको पाइन्छ।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई समेत स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न केही स्वास्थ्य संस्थाहरूमा अपाङ्गमैत्री शौचालय निर्माण तथा प्रयोगको व्यवस्था गरिएको देखिन्छ । यस्ता संरचनाले शारीरिक रूपमा अशक्त, ज्येष्ठ नागरिक तथा विशेष आवश्यकता भएका सेवाग्राहीहरूको पहुँच अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुऱ्याएको छ । यद्यपि केही स्वास्थ्य संस्थाहरूमा शौचालयको भौतिक अवस्था, नियमित मर्मत, पानीको उपलब्धता तथा अपाङ्गमैत्री संरचना विस्तार गर्न अझै आवश्यकता रहेको देखिन्छ । समग्र रूपमा हेर्दा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सुरक्षित, स्वच्छ तथा समावेशी सरसफाइ सुविधा विस्तारतर्फ गाउँपालिका क्रमशः अघि बढिरहेको अवस्था देखिन्छ ।

३.६.१. स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन

स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सुरक्षित सरसफाइ तथा स्वास्थ्यजन्य फोहोर व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विभिन्न प्रकारका संरचना तथा व्यवस्थापन प्रणालीहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । गैडहवा गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका १० वटा स्वास्थ्य संस्थामध्ये सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा ठोस फोहोर सुरक्षित रूपमा संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक बकेट तथा इन्सिनेरेटरको व्यवस्था गरिएको पाइन्छ । यसले स्वास्थ्य संस्थाबाट निस्कने फोहोरलाई सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गर्न सहयोग पुगेको देखिन्छ । त्यसैगरी अधिकांश स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सालनाल (प्लेसेन्टा) लगायत जैविक फोहोर सुरक्षित रूपमा विसर्जन गर्न प्लेसेन्टा पिट (खाल्डो) निर्माण गरिएको अवस्था रहेको छ । यस प्रकारको व्यवस्थाले स्वास्थ्य संस्थाको सरसफाइ कायम राख्नुका साथै वातावरणीय प्रदूषण न्यूनीकरणमा समेत सहयोग पुऱ्याएको छ ।

स्वास्थ्य संस्थाहरूमा उत्पन्न हुने धारिलो तथा सङ्क्रामक फोहोरलाई सुरक्षित तरिकाले छुट्टाछुट्टै संकलन तथा विसर्जन गर्ने प्रणाली क्रमशः कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । फोहोर वर्गीकरणका लागि लेबलिङसहितको व्यवस्थापन प्रणाली अपनाइएको पाइन्छ, जसले स्वास्थ्यकर्मी तथा सेवाग्राहीलाई फोहोरको सुरक्षित व्यवस्थापनमा सहजता प्रदान गरेको छ । महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको दृष्टिकोणले पनि केही स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक सामग्री, सरसफाइ सुविधा तथा सचेतनामूलक अभ्यासहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । महिला तथा किशोरीमैत्री सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनसम्बन्धी सुविधाको विस्तारमा गाउँपालिकाले विशेष ध्यान दिँदै आएको छ ।

स्वास्थ्य संस्थाहरूको वातावरणीय सरसफाइ सम्बन्धी अध्ययनबाट अधिकांश स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सरसफाइ तथा फोहोर व्यवस्थापनसम्बन्धी प्रोटोकल तयार गरिएको तथा सोको कार्यान्वयनका लागि कर्मचारी परिचालन गरिएको पाइयो । नियमित सरसफाइ, फोहोर संकलन, स्वास्थ्य संस्थाको परिसर व्यवस्थापन तथा संक्रमण नियन्त्रणका गतिविधिहरू सञ्चालन हुँदै आएको देखिन्छ । यस प्रकारको व्यवस्थाले स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई स्वच्छ, सुरक्षित तथा सेवाग्राहीमैत्री बनाउन महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको छ ।

स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्यजन्य फोहोर व्यवस्थापनको अवस्था सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 3-9: स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था

क्र. सं.	सेवा स्तर	सङ्ख्या

स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी सेवा		
१	पर्याप्त खानेपानी भएका स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	१०
२	सुरक्षित पानी भएका स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	१०
स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ		
१	पुरुषको लागि प्रयोग-योग्य शौचालय	८
२	महिलाको लागि प्रयोग-योग्य शौचालय	८
३	महिलाको लागि महिनावारि स्वच्छता व्यवस्थापन-योग्य शौचालय	०
४	अपाङ्ग-मैत्री शौचालय	०
स्वास्थ्य संस्थामा स्वच्छता		
१	साबुन सहितको हात धुने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	१०
२	अल्कोहलमा आधारित हात सफा गर्ने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	१०
३	प्रयोग-योग्य हात धुने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	१०
स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन		
१	फोहोर फल्ने भाँडो	१०
२	धारिलो र सङ्क्रामक फोहोर छुट्टाइएको र विसर्जन गरेको	०
३	महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता	५
४	खतरनाक फोहोरको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता	३
५	प्लेसेन्टा फाल्ने खाल्डोको उपलब्धता	९
स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वातावरणीय सरसफाइ		
१	वातावरणीय सरसफाइको लागि प्रोटोकल भएको	९
२	वातावरणीय सरसफाइको लागि कर्मचारी भएको	९

३.७. सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

यस गाउँपालिका भित्र जम्मा १० सार्वजनिक शौचालयहरु छन् तर ती सार्वजनिक शौचालयहरुको संचालन, मर्मत संभार र व्यवस्थापन एउटा चुनौतीको रुपमा रहेको छ। ४ वटा शौचालयहरुमा हात धुने र पर्याप्त पानीको उपलब्धता रहेको छ। संचालनमा रहेका सार्वजनिक शौचालयहरुमा महिला शौचालायहरु १० वटा छन् । गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक शौचालयहरुको सरसफाइ सुविधाहरुको अवस्था सम्वन्धि विवरण तलका तालिकाहरुमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका 3-10: सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को अवस्था

क्र. सं.	सेवा स्तर	सङ्ख्या
सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी		
१	हात धुने र शौचालयका सुविधाहरूमा पर्याप्त पानीको उपलब्धता	४
सार्वजनिक स्थानहरूमा सरसफाइ		
१	महिला शौचालय भएको	१०
२	कम्तीमा एउटा शौचालय अपाङ्ग-मैत्री भएको	२
३	कम्तीमा एउटा शौचालय बाल-मैत्री भएको	२
सार्वजनिक स्थानहरूमा पहुँच		
१	सबैको पहुँच	०
२	बालबालिकाको लागि पहुँच नभएको	२

३	अपाङ्ग-मैत्री नभएको	२
४	बाल-मैत्री र अपाङ्ग-मैत्री नभएको	६
सार्वजनिक स्थानहरूमा स्वच्छता		
१	हात धुने सुविधाहरू भएको	८
२	साबुन सहितको हात धुने सुविधाहरू भएको	२

३.८. पूर्ण सरसफाइ उन्मुख गरिएका क्रियाकलाप र मौजुदा अवस्था

गैडहवा गाउँपालिका खुला दिसा मुक्त घोषणा पश्चात पूर्ण सरसफाइ उन्मुख दिशामा अगाडी बढेको गाउँपालिका हो । गैडहवा गाउँपालिका खुला दिसामुक्त घोषणा पश्चात पूर्ण सरसफाइ उन्मुख अभियानलाई निरन्तरता दिँदै अगाडि बढिरहेको गाउँपालिकाको रूपमा परिचित रहेको छ । गाउँपालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रमलाई स्थानीय विकासको महत्वपूर्ण आधारका रूपमा ग्रहण गर्दै विभिन्न सचेतनामूलक तथा व्यवहार परिवर्तनमुखी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

यस गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको प्रभावकारी समन्वय तथा व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिका स्तरिय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन गरिएको छ । उक्त समितिमार्फत सरोकारवाला निकायहरूबीच समन्वय, योजना निर्माण, अनुगमन तथा सरसफाइ सम्बन्धी गतिविधिहरू सञ्चालन हुँदै आएका छन् ।

गाउँपालिकाले पूर्ण सरसफाइ उन्मुख अभियानलाई संस्थागत गर्न विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम, विद्यालय खासस्व कार्यक्रम, घरधुरी सरसफाइ प्रवर्द्धन, सुरक्षित खानेपानी प्रयोग, हात धुने बानीको विकास, फोहोर व्यवस्थापन तथा वातावरणीय सरसफाइ सम्बन्धी गतिविधिहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । वडा तथा समुदायस्तरमा समेत सरसफाइ अभियान, टोल विकास संस्था तथा आमा समूहको सक्रिय सहभागितामा सरसफाइ प्रवर्द्धनका कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको अवस्था छ ।

पूर्ण सरसफाइका विभिन्न सूचकहरू हासिल गर्न गाउँपालिकाले स्थानीय आवश्यकता तथा अवस्थाअनुसार कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । विशेषगरी सुरक्षित शौचालय प्रयोग, पूर्ण खोप, स्वच्छ खानेपानीको पहुँच, घरआँगन सरसफाइ, फोहोरको सुरक्षित व्यवस्थापन तथा विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ सुविधाको सुधारमा जोड दिइएको छ ।

यद्यपि पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धी रणनीतिक योजना तथा दीर्घकालीन कार्ययोजनालाई अझ व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउँदै लैजान आवश्यक देखिन्छ । केही क्षेत्रमा व्यवहार परिवर्तन, फोहोर व्यवस्थापन तथा दिगो सरसफाइ अभ्यासलाई थप सुदृढ गर्नुपर्ने अवस्था रहेको पाइन्छ ।

समग्र रूपमा हेर्दा गैडहवा गाउँपालिका खुला दिसामुक्त अवस्थाबाट पूर्ण सरसफाइ उन्मुख स्थानीय तहको रूपमा क्रमशः अगाडि बढिरहेको देखिन्छ । पूर्ण सरसफाइ उन्मुखताको विस्तृत अवस्था तथा सूचकहरूको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

पूर्ण सरसफाइका सूचक र गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

क्र. सं.	पूर्ण सरसफाइका सूचकहरु	विद्यमान अवस्था	कैफियत
१	योजना तर्जुमा तथा व्यवस्थापन • समन्वय समिति सकृय भएको	• गाउँपालिका स्तरिय खानेपानी, सरसफाइ तथा	

	• खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयार भएको • क्षमता विकासका लागि तालिमहरु संचालन गरिएको	स्वच्छता (खासस्व) समन्वय समिति गठन • खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयार हुने क्रममा रहेको • क्षमता विकासका लागि खानेपानी र सरसफाइ तालिमहरु	
२	चर्पीको समुचित प्रयोगको अवस्था • प्रत्येक घरधुरी, संघसंस्था र आवश्यकता सार्वजनिक स्थानहरुमा चर्पी निर्माण भइ प्रयोग भएको • साबुन पानीको सुविधा सहितको सुरक्षित र सफा चर्पी रहेको • खुला ठाउँमा दिसा नभेटिएको • संघसंस्था र सार्वजनिक शौचालयहरु प्रयोगकर्ता मैत्री भएको	७२.७५ प्रतिशत घरधुरीमा, १००.०० प्रतिशत विध्यालयहरुमा, १००.०० प्रतिशत स्वास्थ संस्थाहरुमा चर्पी प्रयोग भइरहेको; १० वटा स्थानहरुमा सार्वजनिक शौचालय प्रयोगमा रहेको। ८५.४६ प्रतिशत घरधुरीमा, ९१.८४प्रतिशत विद्यालयहरुमा, २५ प्रतिशत सार्वजनिक शौचालयहरुमा, १०० प्रतिशत स्वास्थ संस्थाहरुका शौचालयहरुमा हातधुने सुविधा उपलब्ध छ । शौचालय भएका विध्यालयहरु मध्ये ० लैङ्गिकमैत्री र जम्मा अपाङ्गमैत्री; स्वास्थ संस्थाहरु मध्ये ० लैङ्गिकमैत्री / ० अपाङ्गमैत्री; सार्वजनिक शौचालयहरु १० लैङ्गिकमैत्री / २ अपाङ्ग- मैत्री रहेको ।	
३	व्यक्तिगत सरसफाइ • प्रत्येक घरले उपयुक्त स्थानमा सावुन पानी सहितको हात धुने स्थान बनाएको घर, विध्यालय, स्वास्थ संस्था, सार्वजनिक कार्यालयहरुमा सावुन पानीले हात धुने सुविधा भएको घर, विध्यालय, स्वास्थ संस्था, सार्वजनिक कार्यालयहरुमा सावुन पानीले हात धुने,	८५.४६ प्रतिशत घरधुरीमा सावुनपानीसहितको हात धुने सुविधा रहेको ८१.६३ प्रतिशत विध्यालय, १०० प्रतिशत स्वास्थ संस्था / १२.५ प्रतिशत सार्वजनिक शौचालयमा सावुन सहितको हात धुने सुविधा रहेको	

	महिनावारी व्यवस्थापन लगायतका व्यक्तिगत सरसफाइ सम्वन्धि ज्ञान र अभ्यास भएको व्यक्तिगत सरसफाइमा ध्यान पुर्याएको		
४	• सुरक्षित पानीमा पहुँच तथा प्रयोग • आधारभूत स्तरको पानीमा सवैको पहुँच भएको • खानेपानी प्रणालीवाट सुरक्षित खानेपानी नभएको अवस्थामा घरायसी, विध्यालय, संघसंस्थामा पानीको शुद्धिकरणका कुनै एक विधिको प्रयोग गरेर मात्र पानी पिउने गरेको • घरेलु पानी शुद्धिकरणका आवश्यक सामग्रीहरु स्थानिय बजारमा उपलव्ध भएका	गाउँपालिकाको पछिल्लो अध्ययन अनुसार ०.०२ प्रतिशत घरहरु र ०.१४ प्रतिशत जनसंक्याको पाइप प्रणालीको खानेपानीमा पहुँच पुगेको छ । खानेपानीमाको शुद्धिकरण गर्ने सम्वन्धमा घरायसि तहमा ०.०० घरधुरीले सँधै शुद्धिकरण गर्ने गरेको, ०.०० प्रतिशत घरधुरीले कहिलेकाहिँ गर्ने गरेका छन् । खानेपानीमाको शुद्धिकरण गर्ने सम्वन्धमा विध्यालय तहमा ४२.८६ प्रतिशत विध्यालयहरुले शुद्धिकरण गर्ने गरेको, २४.४९ प्रतिशत विध्यालयहरुले कहिलेकाहिँ गर्ने गरेको । खानेपानीमाको शुद्धिकरणका सम्वन्धमा स्वास्थ संस्थाहरुको तहमा ७०.०० प्रतिशत स्वास्थ संस्थाहरुले शुद्धिकरण गर्ने गरेको, ३०.०० प्रतिशत स्वास्थ	
५	• स्वच्छ र सुरक्षित खानाको प्रयोग • घरको भान्सा, होटल तथा रेष्टुरेन्टहरु सफा रहेको र वासी तथा सडेगलेको खाना नखाने / नबेच्ने • खाना पकाउने र खाने भाँडा सफा हुनुका साथै खानेकुरा / पिउने पानी छोपेर राखेको • फलफुल तथा खानेकुराहरु राम्रोसंग सफा गरेर एवं पकाएर,तताएर खाने खुवाउने गरेको	• यी सुचकहरुमा खासस्व योजना प्रकृयाको क्रममा सूचना नलिइएको; छुट्टै अद्ध्ययन गरि सूचना लिनु पर्ने ।	

	• सुरक्षित खानाको लागि कार्यदल गठन गरि कम्तीमा चौमासिक रुपमा अनुगमन हुने गरेको		
६	*घरायसि एवं संस्थागत सरसफाइ* • घर, विध्यालय, संघसंस्था भित्र तथा बाहिर सफा रहेको • विध्यालय, संघसंस्था तथा सार्वजनिक शौचालयहरुमा महिनावारीमा प्रयोग गरिएका स्यानिटरि प्याड वा अन्य साधनहरुको सफाइ एवं विसर्जन गर्ने वैज्ञानिक व्यवस्था भएको • घर, आँगन एवं विध्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरलाई कुहिने र नकुहिने बर्गिकरण गरी ती फोहोरको समुचीत व्यवस्थापन गरेको • घर, आँगन एवं विध्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोर पानीको सुरक्षित निस्कासन भएको • अस्पताल,उद्योग, कालकारखानाबाट निस्केको फोहोरको सुरक्षित संकलन, निस्कासन तथा विसर्जन सोही संस्थाले गर्ने गरेको • उपयुक्त तरिकाले पशुपंक्षीको गोठ तथा खोर / मलमूत्र व्यवस्थापन गर्ने गरेको • भान्सा कोठामा हावा ओहोरदोहोर हुने उचित व्यवस्था तथा धुवाँ रहित चुल्होको प्रयोग भएको	• घरायसी तहमा ..... प्रतिशत घरपरिवारले कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्ट्याउने गरेका छन् / फोहोर व्यवस्थापनका लागि वैज्ञानिक व्यवस्था छैन • घर, आँगन एवं विध्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरपानीको सुरक्षित निस्कासनको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन • अस्पताल,उद्योग, कलकारखानाबाट निसकेको फोहोरको सुरक्षित संकलन, निस्कासन तथा बिसर्जन सोही संस्थाले गर्ने गरेका • गोठ सुधारका कार्यक्रम परम्परागत तवरले गर्ने गरेका छन्	
७	वातावरणिय सरसफाइ • गाउँ टोल, गाउँ एवं चौतारा आदी सार्वजनिक स्थानहरुको सरसफाइको लागि सरसफाइ समिति गठन भएको • घरायसी तथा संस्थागत तहमा ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनको आवश्यकता अनुसार उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग भएको • मानव मलमूत्रको व्यवस्थापनका हकमा	• ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनको लागि वैज्ञानिक तवरले ढल निकास तथा ल्यान्डफिल साइटको निर्माण गरिएको छैन	

	व्यवस्थित सेप्टिक ट्याङ्कीमा जोडिएको, पक्की वाटरसिल चर्पी लगायत अन्य उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग भएको • गाउँ वा नगरोन्मुख क्षेत्रमा ठोस फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि स्यानिटरी ल्यान्डफिल साइटको पहिचान गरी निर्माणको योजना तर्जुमा भएको व्यवस्थित ढलप्रणाली (मानव मलमूत्र फोहोर व्यवस्थापन वा वैज्ञानिक फोहोर पानीको प्रशोधन प्रणाली योजना तर्जुमा भएको		

३.९. खानेपानी तथा सरसफाइको मौजुदा प्रणाली तथा प्रविधि:

गैडहवा गाउँपालिकामा हाल सञ्चालनमा रहेका खानेपानी प्रणालीहरूको अवस्था सम्बन्धी विवरण अनुसार गाउँपालिकाभित्र विभिन्न प्रकारका खानेपानी आयोजनाहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । गाउँपालिकामा सञ्चालित खानेपानी प्रणालीहरूले स्थानीय बासिन्दालाई आधारभूत खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउँदै आएका छन् ।

हाल गाउँपालिकाभित्र सञ्चालनमा रहेका खानेपानी प्रणालीहरूको संख्या १० रहेको छ । ती खानेपानी आयोजनामध्ये ग्राभिटी फ्लो प्रणालीमा आधारित खानेपानी आयोजना सञ्चालनमा नरहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाको भौगोलिक बनावट मुख्यतः समथर तराई क्षेत्र भएकाले यहाँ भूमिगत जलस्रोतमा आधारित बोरिङ, ट्युबवेल तथा पम्पिङ प्रणालीमार्फत खानेपानी आपूर्ति हुने गरेको पाइन्छ ।

गाउँपालिकामा वितरण गरिएका अधिकांश धाराहरू निजी प्रकृतिका रहेका छन् । घरघरमा निजी धारा जडानको पहुँच विस्तार भएसँगै नागरिकहरूले व्यक्तिगत रूपमा खानेपानी सेवा उपयोग गरिरहेका छन् । यसले सुरक्षित तथा सहज खानेपानी पहुँच विस्तारमा सकारात्मक योगदान पुगेको देखिन्छ ।

त्यसैगरी गाउँपालिकाभित्र सञ्चालनमा रहेका खानेपानी प्रणालीहरूमध्ये सीमित संख्यामा मात्र प्रशोधन केन्द्रसहितका प्रणाली निर्माण भएका छन् । अधिकांश प्रणालीहरूमा प्रत्यक्ष रूपमा भूमिगत वा स्थानीय स्रोतको पानी वितरण गरिने अवस्था रहेको पाइन्छ । सुरक्षित तथा गुणस्तरीय खानेपानी सुनिश्चित गर्न आगामी दिनमा पानी प्रशोधन प्रणाली विस्तार, नियमित पानी परीक्षण तथा गुणस्तर निगरानीलाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक देखिन्छ ।खानेपानी प्रणालीहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा उपभोक्ता समिति, स्थानीय समुदाय तथा गाउँपालिकाको सहकार्य रहेको पाइन्छ । नियमित मर्मत सम्भार, पाइपलाइन विस्तार, धारा व्यवस्थापन तथा सेवा दिगोपनाका लागि समुदायको सहभागिता महत्वपूर्ण रहेको छ । यद्यपि केही क्षेत्रमा गर्मीयाममा पानीको आपूर्ति घट्ने, पाइपलाइन मर्मत समस्या तथा पानीको गुणस्तर सम्बन्धी चुनौती देखिने गरेको छ । त्यसैले गाउँपालिकाले दीगो, सुरक्षित तथा गुणस्तरीय

खानेपानी सेवा विस्तारका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास, प्रशोधन प्रणाली विस्तार तथा स्रोत संरक्षणमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने आवश्यकता रहेको देखिन्छ ।

यस गाउँपालिका मा बितरण गरिएका खानेपानीका धाराहरु मध्ये १००% (३५.६७+६४.३३) धारा निजी रहेका छन् । केवल १ वटा खानेपानी प्रणालीहरू प्रशोधन केन्द्र सहितका निर्माण भएका छन् ।

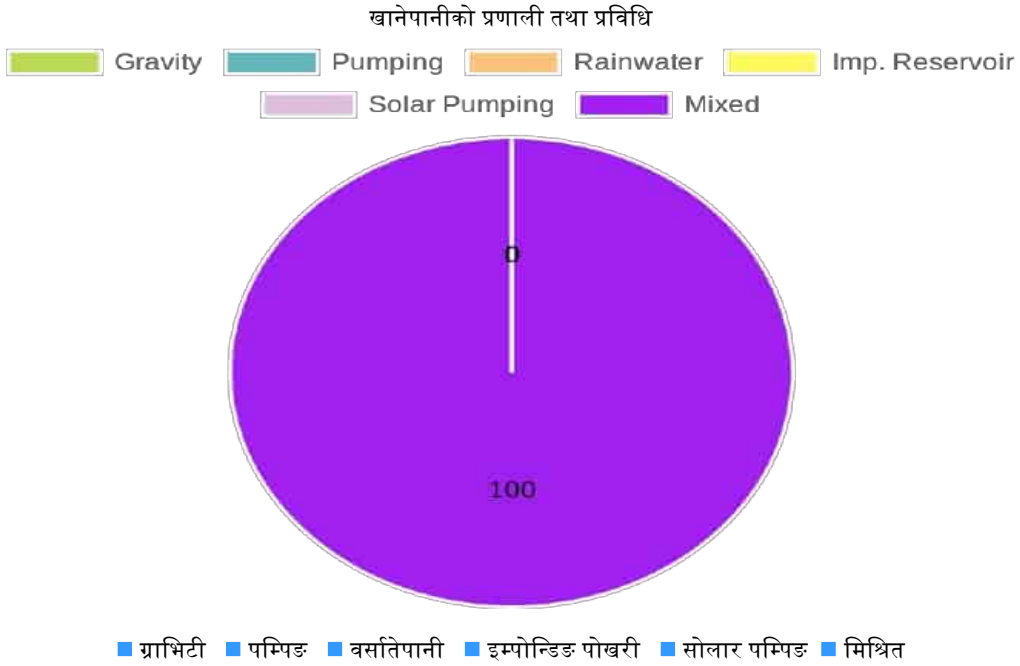

चित्र 3-5: खानेपानीको प्रणाली तथा प्रविधि

तालिका 3-11: गाउँपालिकामा बितरित खानेपानीको अवस्था

क्र. सं.	प्राविधिक विकल्प	प्रणालीको सङ्ख्या	घर आँगनमा निजी धारा जडान भएको जनसङ्ख्या		सार्वजनिक धाराद्वारा लाभान्वित जनसङ्ख्या		प्रशोधन केन्द्रको उपलब्धता	दिसाको प्रदूषण नभएको	रासायनिक प्रदूषण नभएको
			सुचारु धारा	सीमित सुचारु धारा	सुचारु धारा	सीमित सुचारु धारा			
			जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या	प्रणालीको सङ्ख्या	प्रणालीको सङ्ख्या	प्रणालीको सङ्ख्या
१	ग्राभिटी	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पम्पिङ	०	०	०	०	०	०	०	०
३	वर्षातेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०
४	इम्पोन्डिङ पोखरी	०	०	०	०	०	०	०	०
५	सोलार पम्पिङ	०	०	०	०	०	०	०	०
६	मिश्रित	१०	५४९	९९०	०	०	१	०	०
	जम्मा	१०	५४९	९९०	०	०	१	०	०
	%		३५.६७	६४.३३	०	०			

गैडहवा गाउँपालिकाको ९९४७ घरधुरीमध्ये खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयारीको क्रममा भएको सर्वेक्षण अनुसार घरायसी शौचालयको अवस्था तपसिलमा देखाएवमोजिमको भेटियो । जसअनुसार १ घरधुरीहरुमा मात्र फ्लस शौचालय छन् भने ४५३६

घरधुरीहरुमा स्लयाब सहितको खाल्टे शौचालय छन् । सर्वेक्षेण अनुसार ७८० घरधुरीमा शौचालय नै नभएको देखिन्छ ।

गाउँपालिकामा रहेका बिभिन्न प्रकारका प्रविधिहरूमा आधारित शौचालयहरुको अवस्था तलको तालिकामा देखिन्छ । शौचालयको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा राखिएको छ ।

तालिका 3-12: गाउँपालिका स्थित सरसफाईको अवस्था

गैडहवा गाउँपालिकामा सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था क्रमशः सुधारोन्मुख रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाले खुला दिसामुक्त अवस्था घोषणा पश्चात पूर्ण सरसफाइ उन्मुख कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै समुदायस्तरमा सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी विभिन्न गतिविधिहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

गाउँपालिकाका अधिकांश घरधुरीहरूमा शौचालय निर्माण तथा प्रयोगको अवस्था रहेको पाइन्छ । व्यक्तिगत सरसफाइ, साबुनपानीले हात धुने बानी, घरआँगन सरसफाइ तथा सुरक्षित खानेपानी प्रयोगप्रति समुदायमा जनचेतना क्रमशः वृद्धि हुँदै गएको देखिन्छ । विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा समेत सरसफाइका आधारभूत सुविधाहरू विस्तार गरिँदै लगिएको छ ।

घरायसी स्तरमा हात धुने सुविधाको पहुँच उल्लेखनीय रूपमा विस्तार भएको पाइन्छ । अधिकांश घरधुरीहरूमा हात धुने स्थान नजिकै साबुन राख्ने व्यवस्था रहेको देखिन्छ, जसले व्यक्तिगत स्वच्छता तथा रोग नियन्त्रणमा सकारात्मक प्रभाव पारेको छ ।

विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खानेपानी, शौचालय, फोहोर व्यवस्थापन तथा वातावरणीय सरसफाइ सम्बन्धी व्यवस्थापन क्रमशः सुधार हुँदै गएको अवस्था छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्वास्थ्यजन्य फोहोर व्यवस्थापन, इन्सिनेरेटर, फोहोर वर्गीकरण तथा सरसफाइ प्रोटोकलको व्यवस्था गरिएको पाइन्छ भने विद्यालयहरूमा छात्र तथा छात्राका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय तथा हात धुने सुविधाको विस्तार गरिएको छ ।

यद्यपि गाउँपालिकामा सुरक्षित सरसफाइको पूर्ण मापदण्डअनुसार सेवा विस्तार अझै चुनौतीपूर्ण अवस्थामा रहेको देखिन्छ । विशेषगरी मानव मलमुत्र–जन्य फोहोर व्यवस्थापन, ढल निकास तथा फोहोरपानी प्रशोधन प्रणालीको विकास हुन बाँकी रहेको अवस्था छ । अधिकांश स्थानमा फोहोरपानी खुला नाला वा स्थानीय निकास प्रणालीमार्फत व्यवस्थापन गरिँदै आएको पाइन्छ ।

ठोस फोहोर व्यवस्थापनको क्षेत्रमा पनि गाउँपालिकाले विभिन्न प्रयासहरू गरिरहेको भए तापनि स्रोतमा फोहोर वर्गीकरण, नियमित संकलन, पुनःप्रयोग तथा सुरक्षित विसर्जन प्रणालीलाई अझ व्यवस्थित बनाउन आवश्यकता रहेको देखिन्छ । बजार क्षेत्र तथा बाक्लो बस्ती भएका स्थानहरूमा फोहोर व्यवस्थापन चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको अवस्था छ ।

गाउँपालिकाले सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धनका लागि विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम, सरसफाइ अभियान, विद्यालय खासस्व कार्यक्रम तथा समुदाय परिचालनका गतिविधिहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । वडा स्तर, टोल विकास संस्था, महिला समूह तथा सरोकारवाला निकायहरूको सहभागितामा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेका छन् ।

समग्र रूपमा हेर्दा गैडहवा गाउँपालिकामा आधारभूत सरसफाइ सेवाको पहुँच विस्तार तथा जनचेतनामा उल्लेखनीय सुधार आएको भए तापनि सुरक्षित तथा दिगो सरसफाइ व्यवस्थापन, फोहोर प्रशोधन तथा वातावरणीय सरसफाइ प्रणालीलाई थप सुदृढ गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

गैडहवा गाउँपालिका मा घरायसी शौचालयहरूबाट निस्कने मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापनको अवस्था अझै प्रारम्भिक चरणमै रहेको देखिन्छ । हालसम्म गाउँपालिकामा व्यवस्थित मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन (Fecal Sludge Management–FSM) प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन नसकेको अवस्था रहेको पाइन्छ ।

सर्वेक्षणबाट प्राप्त विवरण अनुसार घरधुरी स्तरमा व्यवस्थित एफ.एस.एम. प्रणाली अपनाउने अवस्था देखिएको छैन । त्यसैगरी ढलसहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रमा घरबाट निस्कने फोहोरपानी पठाउने व्यवस्था पनि गाउँपालिकामा हालसम्म विकास हुन नसकेको देखिन्छ । यस कारण अधिकांश घरधुरीहरूले स्थानीय तथा परम्परागत तरिकाबाट फोहोर व्यवस्थापन गरिरहेको अवस्था रहेको छ ।

गाउँपालिकामा सेप्टिक ट्याङ्क तथा दुई खाल्डे शौचालयको प्रयोग सम्बन्धी व्यवस्थित तथा अद्यावधिक तथ्याङ्क उपलब्ध नभएको पाइन्छ । यद्यपि अधिकांश घरधुरीहरूले साधारण सेप्टिक ट्याङ्कयुक्त शौचालय वा परम्परागत शौचालय संरचना प्रयोग गरिरहेको अनुमान गर्न सकिन्छ ।

मानव मलमूत्रजन्य फोहोरको सुरक्षित व्यवस्थापन नहुँदा दीर्घकालीन रूपमा वातावरणीय प्रदूषण, भूमिगत जलस्रोतमा असर, दुर्गन्ध तथा पानीजन्य रोग फैलिने जोखिम रहन सक्ने अवस्था देखिन्छ । विशेषगरी बढ्दो बस्ती विकास तथा जनघनत्व वृद्धि सँगसँगै व्यवस्थित एफ.एस.एम. प्रणालीको आवश्यकता अझ बढी महसुस हुँदै गएको छ ।

यस सन्दर्भमा गाउँपालिकाले आगामी दिनमा मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, योजना तथा संरचना विकास गर्न आवश्यक देखिन्छ । सेप्टिक ट्याङ्ककको मापदण्डअनुसार निर्माण, फोहोर संकलन तथा ढुवानी सेवा सञ्चालन, प्रशोधन केन्द्र स्थापना, जनचेतना अभिवृद्धि तथा निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमार्फत दीगो व्यवस्थापन प्रणाली विकास गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

समग्र रूपमा हेर्दा गाउँपालिकामा आधारभूत सरसफाइ सेवाको पहुँच विस्तार भए तापनि मानव मलमूत्रजन्य फोहोर तथा फोहोरपानीको सुरक्षित, वैज्ञानिक तथा दिगो व्यवस्थापन प्रणाली विकास हुन अझै बाँकी रहेको अवस्था देखिन्छ ।व्यवस्थित मानव मालमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन (Fecal Sludge Management-FSM) तरिका अपनाएको पाइयो ।

तालिका 3-13: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू

गैडहवा गाउँपालिका मा सुरक्षित तथा दिगो सरसफाइ प्रणाली विकास गर्न मानव मल–मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन (Fecal Sludge Management–FSM) का विभिन्न विकल्पहरू अवलम्बन गर्न सकिने

देखिन्छ । बढ्दो बस्ती विस्तार, जनसंख्या वृद्धि तथा सरसफाइ सेवाको आवश्यकता सँगसँगै वैज्ञानिक तथा वातावरणमैत्री फोहोर व्यवस्थापन प्रणालीको विकास आवश्यक हुँदै गएको छ ।

१.सेप्टिक ट्याङ्ककको मापदण्डअनुसार निर्माण तथा सुधार

घरायसी तथा संस्थागत शौचालयहरूमा निर्माण गरिने सेप्टिक ट्याङ्कहरू राष्ट्रिय मापदण्डअनुसार निर्माण तथा प्रयोग गर्न आवश्यक देखिन्छ । व्यवस्थित सेप्टिक ट्याङ्कले मानव मलमुत्रलाई सुरक्षित रूपमा सङ्कलन तथा प्रारम्भिक प्रशोधन गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ ।

२.दुई खाल्डे शौचालय प्रणालीको प्रवर्द्धन

ग्रामीण तथा कम लागतमा सञ्चालन गर्न सकिने दुई खाल्डे शौचालय प्रणाली प्रभावकारी विकल्पका रूपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ । एक खाल्डो भरिएपछि अर्को प्रयोग गर्ने र पहिलो खाल्डोको फोहोर निश्चित समयपछि सुरक्षित मलको रूपमा प्रयोग गर्न सकिने भएकाले यो वातावरणमैत्री तथा दिगो उपाय मानिन्छ ।

३.दिसाजन्य फोहोर सङ्कलन तथा ढुवानी सेवा सञ्चालन

सेप्टिक ट्याङ्क भरिएपछि सुरक्षित रूपमा फोहोर निकाल्ने, ढुवानी गर्ने तथा उचित स्थानमा विसर्जन गर्ने सेवा आवश्यक हुन्छ । यसका लागि गाउँपालिकाले निजी क्षेत्र वा सहकारी संस्थासँग सहकार्य गरी सक्सन ट्यांकर तथा आवश्यक उपकरणसहितको सेवा सञ्चालन गर्न सक्ने देखिन्छ ।

४ फिकल स्लज प्रशोधन केन्द्र स्थापना

मानव मलमुत्रजन्य फोहोरलाई सुरक्षित रूपमा प्रशोधन गर्न गाउँपालिका स्तर वा अन्तरपालिका सहकार्यमा फिकल स्लज ट्रीटमेन्ट प्लान्ट (FSTP) स्थापना गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ । प्रशोधन केन्द्रमार्फत फोहोरलाई वातावरणमैत्री तरिकाले व्यवस्थापन गरी जैविक मल वा अन्य उपयोगी पदार्थमा रूपान्तरण गर्न सकिन्छ ।

५. ढल तथा फोहोरपानी व्यवस्थापन प्रणाली विकास

बजार क्षेत्र तथा बाक्लो बस्ती भएका स्थानहरूमा क्रमशः ढल निकास तथा फोहोरपानी प्रशोधन प्रणाली विकास गर्न आवश्यक देखिन्छ । यसले वातावरणीय प्रदूषण न्यूनीकरण तथा जनस्वास्थ्य संरक्षणमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनेछ ।

६. जनचेतना तथा व्यवहार परिवर्तन कार्यक्रम

मानव मलमुत्रजन्य फोहोरको सुरक्षित व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न समुदायस्तरमा प्रशिक्षण, सचेतनामूलक कार्यक्रम तथा व्यवहार परिवर्तन अभियान सञ्चालन गर्न आवश्यक देखिन्छ । सुरक्षित सरसफाइ व्यवहार, शौचालयको नियमित मर्मत तथा फोहोरको सुरक्षित व्यवस्थापनबारे समुदायलाई जानकारी गराउनु महत्वपूर्ण हुन्छ ।

७. नीति तथा संस्थागत व्यवस्था सुदृढीकरण

गाउँपालिकाले मानव मलमुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी स्पष्ट नीति, मापदण्ड तथा कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न आवश्यक देखिन्छ । साथै सम्बन्धित शाखा, उपभोक्ता समिति तथा सरोकारवाला निकायबीच समन्वय सुदृढ गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

समग्र रूपमा हेर्दा गैडहवा गाउँपालिकामा सुरक्षित, वातावरणमैत्री तथा दिगो मानव मल–मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन प्रणाली विकासका लागि पूर्वाधार निर्माण, जनचेतना अभिवृद्धि तथा संस्थागत व्यवस्थापनलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाउन आवश्यक देखिन्छ ।

चित्र 3-6: मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू

३.१०. मौजुदा प्रणालीको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था

गाउँपालिका र प्रणालीहरूको विस्तृत सुचारूपना र दिगोपना प्रतिवेदनको लागि र स्कोरिङ प्रणालीलाई राम्रोसँग बुझ्नको लागि कृपया तलका दुई प्रतिवेदनहरू http://nwash.gov.np/documents वेब पेजमा हेर्नुहोस् ।

- खानेपानी प्रणाली सुचारूपना र दिगोपनाको लागि M&E खाका
- गैडहवा गाउँपालिकामा वास सेवाहरूको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था

३.१०.१. खानेपानीको मर्मत अवस्था

मौजुदा खानेपानी प्रणालीहरुको अध्ययन गर्दा अपनाइएको N-WASH MIS प्रविधि अनुसार गाउँपालिकामा रहेका खानेपानी प्रणालीहरुको वर्तमान अवस्था कस्तो छ र ती प्रणालीहरुलाई कुन स्तरको मर्मत आवस्यक छ सो को परिभाषा सहित बिस्तृत जानकारी http://nwash.gov.np/documents बाट प्राप्त गर्न सकिन्छ । मौजुदा प्रणालीहरुको सुचारुपनको अवस्था अध्ययन गर्दा सामान्य मर्मत, ठुलो मर्मत वा पुनर्निर्माण अथवा पुनर्स्थापना नै के गर्नु पर्ने हो सबै जानकारी सर्वेक्षकले अवलोकन गरि N-WASH MIS प्रविधिमा प्रविष्ट गरे अनुरुप हरेक प्रणालीको मर्मत अवस्था ज्ञात हुन्छ ।

गैडहवा गाउँपालिका भरि संचालनमा रहेका खानेपानी प्रणालीहरुको N-WASH MIS बाट प्राप्त

तथ्यांक विष्लेषण गर्दा सुचारुपनको अवस्था निम्नअनुसारको देखिन्छ ।
माथीको तालिकाको देखिए अनुसार हरेक मौजुदा खानेपानी आयोजनाहरुको मर्मतको प्रकारको विस्तृत परिभाषा, सूचक र प्राप्ताङ्कको अवस्था प्राविधिक मार्गदर्शनको सुचारूपना र दिगोपनाको http://nwash.gov.np/documents मा उपलब्ध छ । समुच्चमा गैडहवा गाउँपालिकामा संचालित खानेपानी आयोजनाहरुको मर्मतको अवस्था, संख्या, धाराहरुको अवस्था र लाभान्वित जनसंख्या तलको तालिका प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 3-14: खानेपानी आयोजनाको मर्मतको अवस्था

क्रं.सं.	अवस्था	स्किमहरू		लाभान्वित जनसङ्ख्या				जम्मा
				सुचारु धारा		सुचारु नभएका धारा		
		सङ्ख्या	जम्मा %	सङ्ख्या	जम्मा %	सङ्ख्या	जम्मा %	
१	भौतिक रूपमा राम्रो	०	०	०	०	०	०	०
२	सानो मर्मत आवश्यक	०	०	०	०	०	०	०
३	ठूलो मर्मत आवश्यक	०	०	०	०	०	०	०
४	पुन: निर्माण गर्न आवश्यक	१	०	५०२२	१००	०	०	५०२२
५	पुनर्स्थापना गर्न आवश्यक	०	०	०	०	०	०	०
६	जम्मा	०	१००	५०२२	१००	०	०	५०२२

३.१०.३. सरसफाइको मर्मत अवस्था

सरसफाइ सेवा सुबिधाको मर्मतको चर्चा गर्दा विशेष गरी गाउँपालिका अन्तर्गत मानव मलमूत्रजन्य फोहोर, ठोस फोहोर तथा फोहोर पानी व्यवस्थापन अवस्था के कस्तो छ भन्ने बुझिन्छ । नेपाल सरकारले अहिलेसम्म यस्ता सरसफाइ सेवा सुबिधाको सुचारुपन तथा मर्मत अवस्थाको परिभाषा र लेखाजोखा गर्ने विधिको विकास गरेको छैन । यो वास योजना औजारले यस्ता सेवा सुबिधाहरुको योजना तर्जुमा र लागतको लागि लेखाजोखा गर्ने विधि आफ्नै किसिमले विकास गरेको छ । गैडहवा गाउँपालिकाको सरसफाइको मर्मत अवस्था निम्न अनुसार देखिन्छ ।

तालिका 3-15: सरसफाइको मर्मतको अवस्था

क्र. सं.	मर्मत अवस्था	मर्मत गर्न आवश्यक प्रणालीको सङ्ख्या (in conveyance)	मर्मत गर्न आवश्यक प्रणालीको सङ्ख्या (प्रशोधन केन्द्र)
१	प्रशोधन केन्द्र छैन	०	०
२	भौतिक रूपले राम्रो	०	०
३	सानो मर्मत आवश्यक	०	०
४	ठूलो मर्मत आवश्यक	०	०
५	निर्माण गर्न आवश्यक	०	०
	जम्मा	०	०

३.१०.३. धाराको अवस्था

गैडहवा गाउँपालिकामा मौजुदा खानेपानी आयोजनाहरुबाट निर्मित र संचालित १०२ खानेपानी धाराहरु मध्ये झण्डै १००% (३५.६७+६४.३३) निजी धाराहरु रहेका छन् । ती मध्ये धेरैजसो , 99.85% भौतिक रुपमा सुचारु रहेका छन् ।

धाराको प्रकार आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

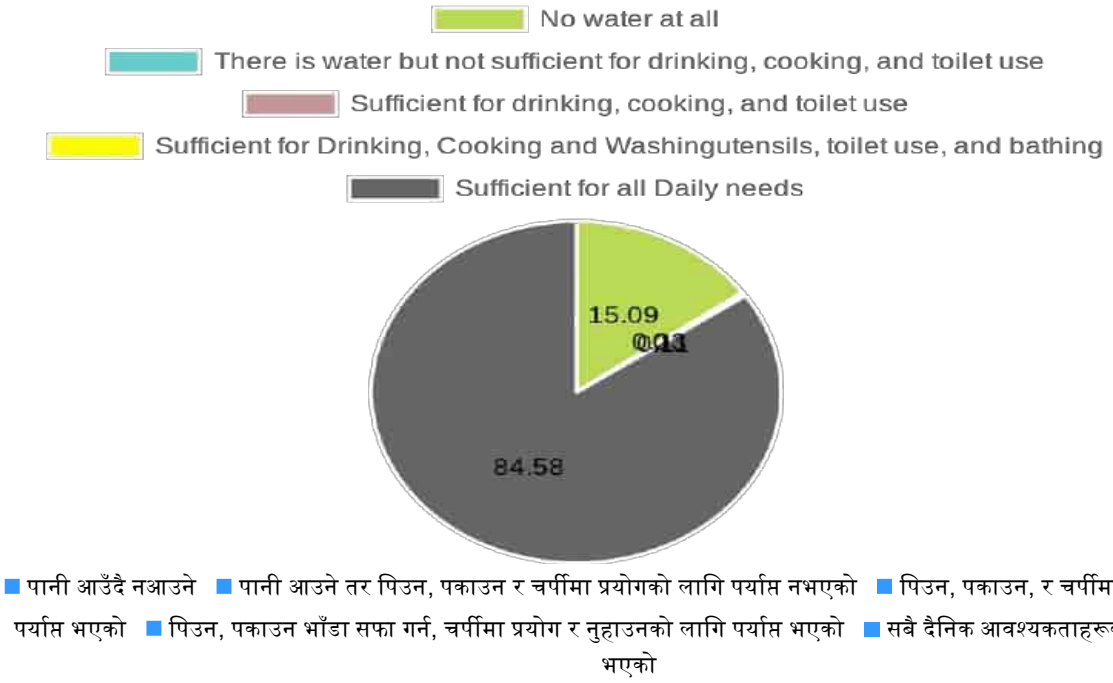

चित्र 3-7: धाराको प्रकार आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

तलको तालिकाले गाउँपालिकाभित्रका पाइप खानेपानी प्रणालीको धाराको अवस्था देखाउँछ । यसले गाउँपालिकाभित्रको सबै धाराहरूको अवस्थाको सारांश देखाउँछ । 84.58% धाराले पर्याप्त दैनिक आवश्यकता पुरा गरेको देखाउँछ । त्यसै प्रकारले 84.38% धारामा मिटर जडान भएको देखिन्छ ।

तालिका 3-16: धाराको अवस्था

S N	Parameter			Observed (Numbers)					
				Taps	%	HH	%	Pop	%
1	Total			1248		1248		6561	
2	Tap Type	Community		0	0	0	0	0	0
		Yard		1233	98.8	1233	98.8	6561	100
		Institutional		15	1.2	15	1.2	0	0
3	Connection	Metered		1074	86.06	1074	86.06	5536	84.38
		Unmetered		174	13.94	174	13.94	1025	15.62
4	Supply Hours	> 2 Hrs		1081	86.62	1081	86.62	5571	84.91
		< 2 Hrs		167	13.38	167	13.38	990	15.09
5	Complaints Logged this year			0	0	0	0	0	0
6	Water Quality in Tap	Free of Turbidity		1076	86.22	1076	86.22	5546	84.53
		With Turbidity		5	0.4	5	0.4	25	0.38

7	Taps Conditions	Physically Intact		1245	99.76	1245	99.76	6551	99.85
		Minor Repair		1	0.08	1	0.08	4	0.06
		Major Repair		2	0.16	2	0.16	6	0.09
		Reconstruction		0	0	0	0	0	0
8	Taps Flow Condition	Non-Functional	No water at all	167	13.38	167	13.38	990	15.09
			There is water but not sufficient for drinking, cooking, and toilet use	0	0	0	0	0	0
		Functional	Sufficient for drinking, cooking, and toilet use	3	0.24	3	0.24	15	0.23
			Sufficient for Drinking, Cooking and Washing utensils,toilet use, and bathing	1	0.08	1	0.08	7	0.11
			Sufficient for all Daily needs	1077	86.3	1077	86.3	5549	84.58

३.१०.४. सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा

गैडहवा गाउँपालिकामा संचालनमा रहेका मौजुदा खानेपानी प्रणालीहरु मध्ये खानेपानी प्रणालीहरूमा सुचारूपनाको जोखिम देखिन्न वा कम जोखिम देखिन्छ । त्यसै गरि प्रणालीहरूमा दिगोपनाको जोखिम देखिन्न वा कम जोखिम देखिन्छ ।

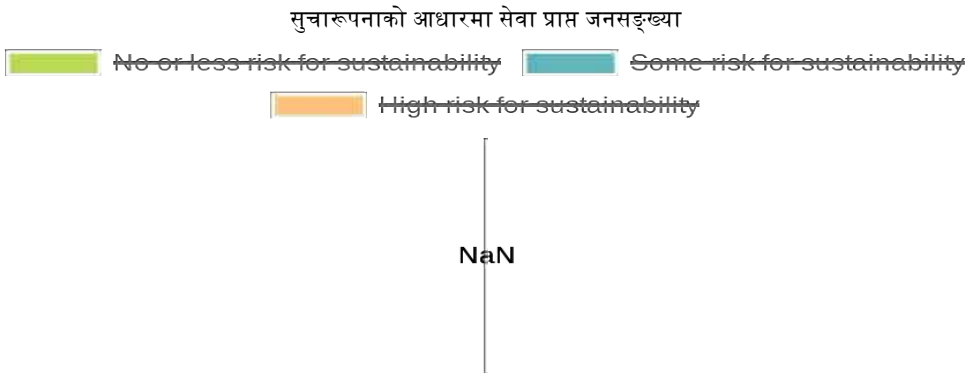

छैन वा सुचारूपनाको लागि कम जोखिम सुचारूपनाको लागि केही जोखिम सुचारूपनाको लागि उच्च जोखिम

चित्र 3-8: सुचारूपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

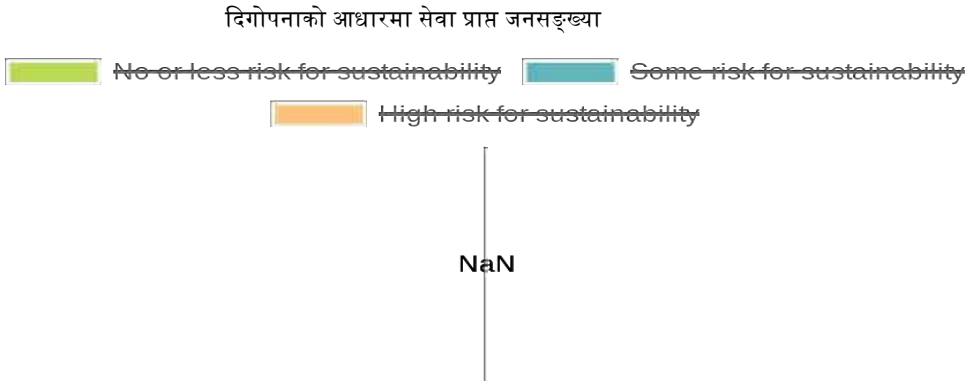

छैन वा दिगोपनाको लागि कम जोखिम दिगोपनाको लागि केही जोखिम दिगोपनाको लागि उच्च जोखिम

चित्र 3-9: दिगोपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

तालिका 3-17: सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा

सुचारूपना स्कोर				
क्रं.सं.	अवस्था	परामिति	सङ्ख्या	%
१	जम्मा	प्रणालीको सङ्ख्या	०	१००
		धाराको सङ्ख्या	०	१००
		घरधुरी	०	१००
		जनसङ्ख्या	०	१००
२	स्कोर > ७०	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०
३	स्कोर ६०-७० को बीचमा	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०
४	स्कोर < ६०	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०
दिगोपना स्कोर				

क्रं.सं.	अवस्था	परामिति	सङ्ख्या	%
१	जम्मा	प्रणालीको सङ्ख्या	०	१००
		धाराको सङ्ख्या	०	१००
		घरधुरी	०	१००
		जनसङ्ख्या	०	१००
२	स्कोर > ७०	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०
३	स्कोर ६० - ७० को बीचमा	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०
४	स्कोर < ६०	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०

प्रस्तुत लेखाजोखा पाइप खानेपानी प्रणालीको मात्र सुचारुपन र दीगोपनको (Functionalty and Sustainability-F&S) लेखाजोखा हो। अन्य प्रणालीहरू जस्तै ट्युवबेल, घरायसी चर्पी, संस्थागत शौचालय, मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर सुविधाहरू, ठोस फोहोर व्यवस्थापन र ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रको सुचारूपना र दिगोपनाको लेखाजोखाको निम्ति नेपालको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा अहिलेसम्म सूचक, लेखाजोखा विधि र स्कोरिङ प्रणालीको विकास गरिएको छैन।

३.११. उपभोक्ता समितिको संस्थागत व्यवस्थापन र दीगोपनाको अवस्था

गाउँपालिका भित्रका सबै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा र आयोजनाहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने पूर्ण जिम्मेवारी सम्वन्धित उपभोक्ता समिति वा संस्थाको हो भन्ने मान्यता अनुसार यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयार गरिएको हो। उपभोक्ता संस्थाको मुख्य जिम्मेवारीमा प्रणालीहरुको नियमित संचालन, कार्यालय सञ्चालन, मर्मत सम्भार, खानेपानीको महसुल निर्धारण र सङ्कलन, स्रोतहरूको खोजी र परिचालन, सेवाको गुणस्तर नियमन तथा खानेपानीको गुणस्तर नियमन समावेश गरिएको छ।

तलको तालिकाले यस गाउँपालिकामा उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विशेषताको सारांश प्रस्तुत गर्दछ।

3-18: गाउँपालिकामा उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विशेषता

क्रं.सं.	सूचक	अवलोकन	
१	जम्मा प्रणालीहरूको सङ्ख्या	०	
२	जम्मा उपभोक्ता संस्था गठन सङ्ख्या	४	०
३	३३% भन्दा बढी महिला प्रतिनिधि भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
४	जिल्ला जलस्रोत समितिमा दर्ता उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	०
५	कार्यालय भवन भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	
६	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	०
७	मर्मत सेवा करारमा लिएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	
८	आफै लेखा व्यवस्थापन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	३	०
९	कर्मचारीबाट लेखा व्यवस्थापन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्य	०	०
१०	नियमित बैठक सञ्चालन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	४	०
११	नियमित साधारण सभा गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	०
१२	महसुल सङ्कलन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
१३	लेखा परीक्षण गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	०
१४	बैकमा खाता सञ्चालन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	४	०
१५	खानेपानी प्रणालीको बीमा गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	०
१६	मर्मत कार्यकर्ताको लागि पर्याप्त औजार भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	०
१७	मर्मत कार्यकर्ताको लागि तलवको व्यवस्था गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१	०
१८	औसत ७०% भन्दा कम सञ्चालन खर्च भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	५	०
१९	मानक सञ्चालन कार्यविधि (SOP) तयार गरी कार्यान्वयन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	३	०
२०	पानीलाई आय आर्जनमा क्रियाकलापमा लगाएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०

३.१२. सम्पत्तिको स्वामित्व

तलको तालिकाले गाउँपालिकाभित्र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरूको कूल मूल्य देखाउँछ। ती अवयवहरूको मूल्य वर्तमान लागतमा आधारित भइ गणना गरिएको छ। मर्मत आवश्यकताका सवै शर्तहरू सम्बोधन गरिएको छ र वास्तविक सम्पत्ति मूल्यबाट सोही अनुसार घटाइएको छ। यसले सन् 2036 को खुद सम्पत्ति मान प्रतिनिधित्व गर्दछ।

तालिका 3-19: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरूको कूल मूल्य

क्र. सं.	अवयवहरू	सम्पत्तिको मूल्य (ने. रु)
१	खानेपानी प्रणालीहरू	१२१४०७६६
२	ट्युवबेलहरू	४३०२८००००
३	घरायसी चर्पीहरू	२७८५०
४	सरसफाइ सुविधाहरू	०

५	विद्यालयमा वास	६६२३८०३०
६	स्वास्थ्य संस्थामा वास	१०३१५१८०
७	सार्वजनिक स्थलमा वास	१५९१००००
	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	५३४९११८२६

३.१३. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) मा लगानी (Financing)

गैडहवा गाउँपालिका मा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रलाई आधारभूत सामाजिक विकासको महत्वपूर्ण क्षेत्रका रूपमा लिइएको छ । सुरक्षित खानेपानी सेवा विस्तार, सरसफाइ प्रवर्द्धन, फोहोर व्यवस्थापन तथा स्वच्छ वातावरण निर्माणका लागि गाउँपालिकाले विभिन्न कार्यक्रम तथा पूर्वाधार निर्माणमा लगानी गर्दै आएको छ ।

गाउँपालिकाको वास (WASH) क्षेत्रमा हालसम्मको लगानी अवस्था हेर्दा कुल पुँजीगत खर्चको तुलनामा खासस्व क्षेत्रमा गरिएको लगानीको हिस्सा सीमित रहेको देखिन्छ । तथापि आधारभूत खानेपानी सेवा विस्तार, शौचालय निर्माण, विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ सुविधा सुधार, सरसफाइ अभियान सञ्चालन तथा जनचेतनामूलक कार्यक्रममार्फत गाउँपालिकाले यस क्षेत्रमा निरन्तर लगानी गर्दै आएको पाइन्छ ।

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा गाउँपालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरी विभिन्न खानेपानी आयोजना, पाइपलाइन विस्तार, धारा निर्माण, विद्यालय खासस्व कार्यक्रम, स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ सुधार तथा वातावरणीय सरसफाइसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको देखिन्छ । त्यसैगरी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा समेत खानेपानी तथा सरसफाइ पूर्वाधार विकास, समुदायस्तरीय सरसफाइ अभियान तथा सुरक्षित खानेपानी पहुँच विस्तारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको पाइन्छ ।

खासस्व क्षेत्रमा गरिएको लगानीले घरायसी स्तरमा सुरक्षित खानेपानीको पहुँच वृद्धि, शौचालय प्रयोगमा सुधार, हात धुने बानीको विकास तथा सार्वजनिक सरसफाइमा सकारात्मक प्रभाव पारेको देखिन्छ । विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा विस्तारले विद्यार्थी तथा सेवाग्राहीको स्वास्थ्य सुरक्षामा समेत योगदान पुगेको छ ।

यद्यपि बढ्दो जनसंख्या, बस्ती विस्तार तथा सुरक्षित सरसफाइ सेवाको आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै खासस्व क्षेत्रमा थप लगानी आवश्यक देखिन्छ । विशेषगरी मानव मलमुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन, ढल निकास प्रणाली, फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र, ठोस फोहोर व्यवस्थापन तथा पानी प्रशोधन प्रणालीजस्ता क्षेत्रमा दीर्घकालीन लगानीको आवश्यकता रहेको छ ।

समग्र रूपमा हेर्दा गाउँपालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा निरन्तर लगानी गर्दै आएको भए तापनि दिगो तथा गुणस्तरीय खासस्व सेवा सुनिश्चित गर्न आगामी दिनमा थप बजेट विनियोजन, संस्थागत समन्वय तथा साझेदारी आवश्यक देखिन्छ ।

तालिका 3-20: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) मा लगानीको आवश्यकता

क्र. सं.	अवयवहरू	पहिलो वर्षमा जम्मा लगानी
१	खानेपानी प्रणालीहरू	१७४४७२५३१
२	सरसफाइ र स्वच्छता	१२४५५६८५९
३	संस्थाहरूमा वास (विद्यालय)	२०५०८०७५
४	संस्थाहरूमा वास (स्वास्थ्य संस्था)	४१७०८२३
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास (सार्वजनिक शौचालय)	१४९८८२५३
६	अन्य क्रियाकलापहरू	४०२००००
७	जम्मा	३४२७१६५४१

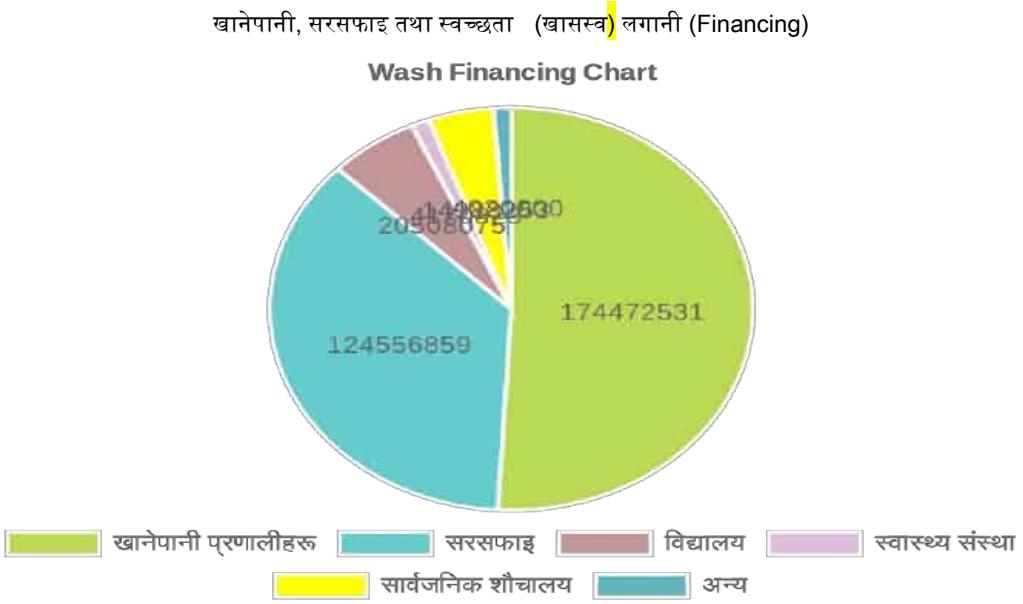

चित्र 3-10: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरू

३.१४. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)क्षेत्रका चुनौतीहरू र अन्तर (Gap)

३.१४.१. खानेपानी

गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रको समग्र बर्तमान अवस्था र राष्ट्रले सन् 2036 सम्म खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा प्राप्त गर्न राखेको लक्ष्यका आधारमा गैडहवा गाउँपालिकाको चुनौती र अन्तर (Gap) निम्नअनुसार रहेको पाइयो।

- खानेपानी सेवाहरूको पहुँच ५९.६४% रहेको जुन राष्ट्रिय कभरेज भन्दा कम रहेको छ।
- सुचारूपना र दिगोपनाको समस्या रहेको देखिन्छ । पाइप प्रणालीको खानेपानी सेवामा 84.92% (84.58+0.11+0.23) धाराबाट सुचारु रुपमा पानी प्राप्त गरिरहेका छन् ।
- धेरै जसो प्रणालीहरूमा खानेपानी गुणस्तरको समस्या छ र केवल 84.53% ले धमिलोपना नभएको पानी प्राप्त गरेका छन् ।
- व्यवस्थापन कार्यहरू पुरा गर्नका निम्ति ती खानेपानी प्रणालीहरूको व्यवस्थापान क्षमतामा सुधार गर्न आवश्यक छ।

३.१४.२. सरसफाइ

सरसफाइको समग्र अवस्था, राष्ट्रिय लक्ष्य र सो का निम्ति चुनौतीहरु निम्नअनुसार छन् ।

- ग्रामीण क्षेत्रका धेरै चर्पीहरूको निर्माण अवस्था राम्रो छैन। चर्पीहरूको निर्माणमा आधारभूत सरसफाइ सेवाहरूको मापदण्ड पुरा गरिएको छैन, र ती चर्पीहरु सफा गर्न सकिने तवरले निर्माण भएका छैनन् । यसले फोहोरको सुरक्षित विसर्जन गर्ने अवस्थालाई पुरा गर्न कठीन हुन्छ ।
- गाउँपालिकामा प्रभावकारी सरसफाइका निम्ति विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रहरूको लागि उपयुक्त हुने किसिमको सरसफाइ चरणहरु पार गर्न आवस्यक सेवा तथा सुबिधाहरूको स्तर सुधार गर्न प्रविधिको विकल्पहरूमा चेतनाको अभाव छ ।
- सरसफाइ सेवा चक्रका विभिन्न चरणहरूमा सहयोग गर्ने भूमिकामा निजी क्षेत्रको सीमित क्षमता रहेको; उपयुक्त पूर्वाधार निर्माण, खाडल सफा तथा खाली गर्ने र यातायात सेवा लगायतमा क्षमताको कमी रहेको छ । जिल्लामा केवल एउटा सेप्टिक ट्यांक (सेसपूल) खाली गर्ने साधन उपलब्ध छ ।
- सहरी क्षेत्रमा सरसफाइको लागि पर्याप्त योजना नरहेको जुन जनसंख्या बृद्धि, मानव बस्तीको विस्तार र व्यावसायिक प्रतिष्ठानको मागसँग मेल खादैन र मिल्दैन । मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापनको लागि संस्थागत व्यवस्था गर्ने क्षमता पनि कमजोर देखिन्छ।
- घरायसी स्तरमा साबुन सहितको हात धुने बानी एकदम कम पाइयो । ८०.६८% भन्दा कम घरपरिवारले मात्र पानी र साबुन सहितको हात धुने सुविधाहरूसँग सरसफाइ सुविधाहरू सुधार गरेको पाइयो ।

३.१४.३. संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)

गाउँपालिका भित्रका संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) को बर्तमान अवस्था र चुनौती तथा ग्यापको स्थिती निम्नानुसार रहेको छ ।

- केही विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवाको पहुँचमा कमी छ ।
- धेरै जसो विद्यालयहरूमा छात्रको लागि छुट्टै वास कोठा र महिनावारी व्यवस्थापनको प्याडलाई सुरक्षित विसर्जन गर्नको लागि सुविधाहरूको कमी छ ।
- प्रायः विद्यालयहरूमा सुचारु हात धुने सुविधाहरूको कमी छ ।

३.१५. जलवायु परिवर्तनका असरहरु, विपद जोखिम व्यवस्थापन र चुनौतीहरू

गैडहवा गाउँपालिका मा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना निर्माणका क्रममा गरिएको अध्ययन, सरोकारवाला परामर्श तथा वडा स्तरमा सम्पन्न सहभागितात्मक छलफलबाट गाउँपालिकाले विभिन्न प्रकारका प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित विपद जोखिमहरूको सामना गरिरहेको देखिएको छ । गाउँपालिकामा बाढी, डुबान, हावाहुरी, आगलागी, असिना, चट्याङ, खडेरी, रोगको महामारी तथा जंगली जनावरको आतंक प्रमुख विपद जोखिमका रूपमा पहिचान गरिएको छ । विशेषगरी वर्षायाममा हुने अत्यधिक वर्षा, नदी तथा खोलाको बहाव वृद्धि, जलनिकास प्रणालीको कमी तथा अव्यवस्थित बस्ती विस्तारका कारण बाढी तथा डुबानको समस्या देखिने गरेको छ । त्यसैगरी गर्मीयाममा आगलागी, खडेरी

तथा पानीको अभावजस्ता समस्या क्रमशः बढ्दै गएको अवस्था छ । यस्ता विपदहरूले खानेपानी प्रणाली, सरसफाइ संरचना, स्वास्थ्य अवस्था तथा जनजीवनमा प्रत्यक्ष असर पुऱ्याउने गरेका छन् ।

जनसंख्या वृद्धि, बस्ती विस्तार तथा वातावरणीय असन्तुलनका कारण विपदजन्य घटनाहरूको जोखिम वर्षेनी बढ्दै गएको पाइन्छ । बाढी तथा आगलागीका घटनाबाट मानविय तथा भौतिक क्षति हुने गरेको छ भने खानेपानीका स्रोत, पाइपलाइन तथा सरसफाइ संरचनामा समेत क्षति पुग्ने गरेको देखिन्छ ।

त्यसैगरी विगतका वर्षहरूमा पानीजन्य रोग तथा अन्य महामारीका घटनाहरू समय–समयमा देखिने गरे तापनि गाउँपालिका तथा देश नै खुला दिसामुक्त घोषणा भइसकेको, सुरक्षित खानेपानीको पहुँच विस्तार भएको तथा सरसफाइ व्यवहारमा सुधार आएको कारण पानीजन्य महामारीको जोखिममा केही कमी आएको देखिन्छ । विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा समुदायस्तरमा सञ्चालन गरिएका सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रमहरूले जनस्वास्थ्य सुधारमा सकारात्मक प्रभाव पारेका छन् ।

गाउँपालिकाले विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा विपद व्यवस्थापनलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाउँदै पूर्वतयारी, जनचेतना अभिवृद्धि तथा संस्थागत समन्वयका कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ । विपद जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी योजना निर्माण, राहत तथा उद्धार सामग्री व्यवस्थापन, सुरक्षित खानेपानी सेवा निरन्तरता तथा सरसफाइ संरचनाको संरक्षणका विषयमा समेत ध्यान दिइएको छ ।

विपदको समयमा मानव बस्तीमा उद्धार तथा राहत कार्य सञ्चालन गर्न तथा प्रभावित व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न गाउँपालिकाभित्र विभिन्न खुला तथा सुरक्षित क्षेत्रहरू पहिचान गरिएको अवस्था छ । विद्यालय परिसर, सार्वजनिक भवन आसपासका खुला क्षेत्र तथा सामुदायिक स्थलहरूलाई अस्थायी सुरक्षित स्थलका रूपमा प्रयोग गर्न सकिने सम्भावना रहेको देखिन्छ ।

जलवायु परिवर्तनको असर गाउँपालिकामा क्रमशः स्पष्ट रूपमा देखिन थालेको छ । विशेषगरी सतही तथा भूमिगत जलस्रोतको पानीको सतह घट्दै जानु, अनियमित वर्षा, अतिवृष्टि तथा अनावृष्टिका घटनामा वृद्धि हुनु, गर्मीको मात्रा बढ्नु तथा खडेरीको समस्या देखिनु प्रमुख चुनौतीका रूपमा देखा परेका छन् । यस्ता अवस्थाले खानेपानी आपूर्ति, कृषि उत्पादन तथा जनस्वास्थ्यमा समेत प्रभाव पार्ने गरेको छ ।

जलवायु अनुकूलन तथा विपद जोखिम न्यूनीकरणका लागि गाउँपालिकाले वातावरण संरक्षण, वृक्षारोपण, जलस्रोत संरक्षण, सरसफाइ प्रवर्द्धन तथा समुदायस्तरीय सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । साथै दिगो खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा सुनिश्चित गर्न जलवायु अनुकूल योजनाहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनतर्फ गाउँपालिका क्रमशः अघि बढिरहेको अवस्था देखिन्छ ।

३.१६. हालका सुविधाहरूको सूची

गाउँपालिका भित्र रहेका मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुबिधाहरु छुट्टाछुट्टै सूची निम्न अनुसूचीहरूमा उल्लेख गरिएका छन् । अनुसूचीमा उल्लेख गरिएका सूचिहरुमा खानेपानीका मौजुदा आयोजनाहरुको नाम, स्थान, ती आयोजनाहरुले सेवा पुर्याएको जनसंख्या र ती आयोजनाहरुको बर्तमान अवस्था, निर्माण मिति आदी तथ्याङ्क हरु उपलब्ध छन् । त्यसै गरि सरसफाइ सम्बन्धि गतिबिधि, कृयाकलाप र आयोजनाहरु, सार्वजनिक शौचालयहरु, तिनीहरुको बर्तमान अवस्था आदि सरसफाइ अनुसूचीमा उपलब्ध छन् । संस्थागत सरसफाइको अनुसूचिमा

बिध्यालय तथा स्वास्थ संस्थाहरुको शौचालय तथा अन्य सरसफाइ सेवा सुबिधाहरुको बर्तमान अवस्थार मर्मत संभारको स्थिति बारेमा तथ्यांकहरु उपलब्ध छन् ।

सुविधाहरू	अनुसूची
खानेपानी आयोजनाहरु	Annex A
सरसफाइ संरचना, सेवा र सुबिधाहरु (सार्वजनिक शौचालयहरु)	Annex B
शैक्षिक संस्था (बिध्यालय आदी) का शौचालय तथा सरसफाइ सेवा	Annex C
स्वास्थ संस्थाहरुका शौचालय तथा सरसफाइ सेवा	Annex D
मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन गतिविधि र संरचनाहरु	Annex E
ठोस फोहोर व्यवस्थापन गतिविधि र संरचनाहरु	Annex A
फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र सहितको ढल सञ्जाल	Annex B

४. योजना, प्रक्षेपण र लागत

यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको प्रमुख लक्ष्य सन् 2036 भित्र गाउँपालिकाका सवै क्षेत्र र वासिन्दाहरुमा खानेपानी र सरसफाइको सुरक्षित र सहज उपलब्धताका निम्ति योजनाबद्ध मार्गदर्शन प्रदान गर्नु हो । यस गैडहवा गाउँपालिकाले तयार पारेको यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको सोच र परिलक्ष्य पनि सोहि अनुरुप तय गरिऐको छ । यस योजनाको दूरद्रृष्टी सोच (Vision) गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने हरेक नागरिकका लागि सुरक्षित, पर्याप्त, सर्वसुलभ, स्विकार्य र किफायति खानेपानी तथा सरसफाइका सेवाहरु मार्फत जनस्वास्थ र जीवनस्तरमा सुधार ल्याउनु रहेको छ । यस योजनाले गाउँपालिकामा पारदर्शि, प्रविधिमैत्री र उपभोक्ता मैत्री खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका कार्यक्रमहरु संचालन गरि सन् 2036 सम्ममा मध्यम तथा उच्च स्तरको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा प्रदान गर्न सहयोग गर्नेछ ।

४.१. योजनाहरुको पहिचान

गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको लागि मोवाइल एप्समा आधारित योजना तर्जुमा औजार N-WASH MIS को प्रयोग गरि तथ्यांक तथा सूचनाहरु संकलन गरिएको थियो । यो कम्पुटरमा आधारित 'इनबिल्ट योजना तर्जुमा औजार' ले गाउँपालिकाभरि सर्वेक्षण अवधिमा सर्वेक्षक वा गणकहरुले तथ्यांक संकलन गरि प्रविष्ट गरे अनुसार मौजुदा योजनाहरुको यथास्थिति र आउँदा बर्षहरुका लागि योजना तयार गर्दछ यो कार्यशालाले निम्न कृयाकलापहरु निर्धारण गर्यो ।

१. गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुसार खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गरियो । जब खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा औजारमा प्राथमिकता तोकिन्छ, यसले स्वचालित रूपमा विस्तृत गतिविधिहरू र 2026-2036 सम्मको लागि यी गतिविधिहरू सम्पन्न गर्न वित्तीय आवश्यकता निर्धारण गर्दछ ।
२. विद्यालय र सार्वजनिक स्थानहरूको हकमा आवश्यकता अनुसारको (Desired) सेवा स्तर (उन्नत वा आधारभूत) तय गरियो ।
३. गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रको निम्न विषयमा क्षमताको आकलन गरियो; क) महसुल र शुल्क ख) स्व-लगानी ग) कर घ) हस्तान्तरण
४. यस अवधिको लागि वित्तीय लगानीको अनुमान गरी र अपुग लगानीलाई पूर्ति गर्ने मार्गहरूको रूपमा व्यापार, सेयर, इक्विटी, बन्ड्सको मार्फत पूर्ति गर्ने गरि निर्धारण गरियो।

बिस्तृत अध्ययनका लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजार (http://nwash.gov.np/dashboard) मा उपलब्ध छ ।

४.१.१. नयाँ खानेपानी आयोजनाहरुको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण

समुदाय स्तरबाट माग भएका, लक्षित स्तरको खानेपानी सेवा पुर्याउन आवश्यक देखिएका र पहिचान भएका नयाँ खानेपानी आयोजनाहरुको दीर्घ सूचि (long-list) तयार गरि वडा र पालिका स्तरमा प्रस्तुत गरि प्राथमिकता निर्धारणको निर्धारित मापदण्डलाई पालन गरि सहभागितामूलक छलफलका आधारमा ती कार्वान्वयनमुखि आयोजनाहरुको प्राथमिकता कायम गरियो ।

प्राथमिकता निर्धारण सहित ती प्रस्तावित आयोजनाहरुलाई अति उच्च, उच्च, मध्यम र न्यून प्राथमिकता क्रम छुट्ट्याउन का लागि एक निस्चित सूचक र मापदण्ड सहितको मार्गदर्शन यहि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयारिको सिलसिलामा नै तयार गरिएको थियो । सोही मार्गदर्शनको आधारमा यी सबै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा, सुबिधा तथा संरचनाहरुको प्राथमिकता निर्धारण गरिएको थियो । प्राथमिकताका सूचकहरुमा विशेष गरि त्यसमा लाग्ने लागत, सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्याको विशेषता र गरिवि स्तर आदी रहेका छन ।

यसरी कायम भएको आयोजनाहरूको प्राथमिकताको सारांश तल दिइएको छ । प्रत्येक आयोजनाको प्राथमिकताको विस्तृत सूचि अनुसूची Appendix B मा हेर्न सकिने छ । अनुसूचीमा भएका हरेक आयोजनाहरुको प्राथमिक विवरणहरु जस्तै ती आयोजनाहरुको प्रस्तावित नाम, प्रस्तावित स्थल, सेवाको किसिम, सम्भावित लाभान्वित जनसंख्या र मोटामोटी लागत पनि त्यसमा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका 4-1: आयोजनाहरुको प्राथमिकता

क्र. सं.	क्षेत्र	एकाइ	अति उच्च	उच्च	मध्यम	न्यून	जम्मा
अ.	खानेपानी प्रणाली						
अ.१	हालका खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	०	८	०	०	८
अ.२	नयाँ खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
अ.३	निर्माणाधिन खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	१०	०	०	०	१०
अ.४	हालका ट्युवबेलहरू (उच्च प्राथमिकता)	%	०				०
आ.	सरसफाइ प्रणाली						
आ.१	हालका मौजुदा सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
आ.२	नयाँ सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	१	०	०	०	१
आ.३	सञ्चालन हुन गइरहेको सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
आ.४	घरायसी सरसफाइ- सुरक्षित चर्पी व्यवस्थापनको लागि योजना गरिएको वर्ष	वर्ष	३				
इ.	वर्गीकरण						
इ.१	उन्नत स्तरको वास सेवा सहितको विद्यालय	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
इ.२	आधारभूत स्तरको वास सेवा सहितको विद्यालय	सङ्ख्या	०	४८	०	०	४८
इ.३	जम्मा	सङ्ख्या	०	४८	०	०	४८
ई.	वर्गीकरण						
ई.१	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	सङ्ख्या	०	१०	०	०	१०
उ.	वर्गीकरण						
उ.१	सार्वजनिक स्थानहरूमा उन्नत स्तरको वास सुबिधा	सङ्ख्या	०	०	०	०	०

उ.२	सार्वजनिक स्थानहरूमा आधारभूत स्तरको वास सुविधा	सङ्ख्या	०	४	०	१२	१६
उ.३	जम्मा	सङ्ख्या	०	४	०	१२	१६

माथि दिइएको तालिकामा गाउँपालिका भरिको खानेपानी आयोजनाहरु, सरसफाइ आयोजनाहरु, विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा, स्वास्थ्य संस्था खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा र सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को सुविधाहरुको प्राथमिकता निर्धारण चार तहमा गरिएको छ, जसमा अति उच्च, उच्च, मध्यम र न्यून छन । त्यसै गरि खानेपानी सेवा, सुबिधा र संरचनालाई पनि चार तहमा छुट्ट्याइएको छ; जसमा हालका खानेपानी आयोजना, नयाँ खानेपानी आयोजना, निर्माणाधिन खानेपानी आयोजना र हालका ट्युववेलहरू (उच्च प्राथमिकता) । यसबाट के बुझिन्छ भने सन् 2036 सम्ममा लक्षित उपलब्धि हासिल गर्नका निम्ति गाउँपालिकामा हाल मौजुदा संचालनमा भइरहेका ७ वटा खानेपानी आयोजनाहरु मध्ये ० वटाको धेरै उच्च प्राथमिकता सहित मर्मत, पुनरुत्थान वा पुनर्निर्माण गर्नु जरुरी छ । त्यसै गरि लक्षित उपलब्धि हासिल गर्नका निम्ति सेवा नपुगेका क्षेत्रमा खानेपानी सेवा पुर्याउन थप नयाँ ० वटा खानेपानी आयोजनाहरु निर्माण गरिनु पर्छ जसमा ० वटा उच्च प्राथमिकतामा परेका छन् ।

हाल गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माणाधिन १० वटा खानेपानी आयोजनाहरु मध्ये १० लाई उच्च प्राथमिकता सहित पुरा गरिनु आवस्यक छ । यो क्रम र प्राथमिकताको आधारमा गाउँपालिकाले खानेपानी आयोजनाहरुमा लगानी गरेमा राष्ट्रले र गाउँपालिकाले तोकेको लक्ष्य सन् 2036 सम्म पुरा गर्न सकिन्छ । ट्युववेलहरुको हकमा सर्वेक्षणको क्रममा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पत्ता लागेका ट्युववेलहरुलाई हालको लागि उच्च प्राथमिकता सहित सुधार गरि अल्प या मद्यम कालसम्मका लागि संचालन गरि सन् 2036 सम्ममा ती ट्युववेलहरु विस्थापन गरि पाइप वितरण प्रणालीमा नै ती क्षेत्रहरु जोडिने गरि योजना बनाइएको छ ।

४.१.२. नयाँ सरसफाइ आयोजनाहरुको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण

सरसफाइ आयोजना, सेवा र सुबिधाको क्षेत्रमा समुदाय स्तरको हाल मौजुदा कार्यक्रम मध्ये ,धेरै उच्च प्राथमिकताका साथ निरन्तर गरिनुपर्ने देखिन्छ । सन् 2036 सम्मको सरसफाइ क्षेत्रको लक्ष्य पुरा गर्न १ वटा नयाँ कार्यक्रमहरुको जरुरत पर्ने जसमध्ये १ वटा उच्च प्राथमिकतामा परेका छन् । घरायसी सरसफाइ तर्फ, सुरक्षित चर्पी व्यवस्थापनको लागि ३ बर्षको अवधि निर्धारण गरिएको छ जसको अर्थ उच्च प्राथमिकता सहित पहिलो ३ बर्षभित्र गाउँपालिका भरी सबै घरायसी शौचालयहरु तोकिएको स्तरको निर्माण गरिने वा भइरहेका शौचालयहरुको स्तरोन्नति गरि सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ स्तरमा पुर्याउने योजना गरिएको छ ।

विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाको लागि प्राथमिकता र सेवा स्तर तलको तालिकामा देखाइएको छ । गाउँपालिका भित्र रहेका ४९ विद्यालय शौचालयहरु मध्ये ० लाई अति उच्च प्राथमिकता सहित उन्नत स्तरको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा लक्षित योजना वनाइएको छ । ती बिद्यालयको बिस्तृत विवरण बिध्यालयको नाम, ठेगाना सहित अनुसूचीमा राखिएको छ ।

त्यसै गरि स्वास्थ्य संस्थामा समुचित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाको लागि धेरै उच्च प्राथमिकता, १० वटालाई उच्च र मध्यम प्राथमिकता क्रममा राखि योजना बनाइएको छ।

सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को सुविधा विशेष गरि सार्वजनिक शौचालयको निर्माण, मर्मत संभार, स्तरोन्नति र व्यवस्थापनका लागि प्राथमिकता क्रम माथि दिइएको तालिकामा निर्धारण गरिएको छ।
यी सबै माथीका खानेपानी र सरसफाइका योजना र कार्यक्रमहरु गाउँपालिका तथा वडा स्तरमा आयोजित रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशालामा (१.५.२) भएका सहभागितामूलक छलफल द्वारा निर्णय भए अनुसारका हुन् । यी सबै प्रस्तावित आयोजनाहरुको प्राथमिकता तय भएअनुसार प्राथमिकता क्रमअनुसार तथ्याङ्क र सुचनाहरु खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजार (N-WASH-MIS) मा प्रविष्ट गराइए पछि स्वचालित रूपमा योजना हरुको अवधि सहित सोहि योजना औजार (N-WASH-MIS) ले यसको लागत गणना गरेको हो।

४.१.३ प्राथमिकता अनुरुप आयोजना र क्रियाकलापहरूको वितरण योजना

यस खण्डले पूर्ण खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवस्यक पर्ने पूर्वाधारमा गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने लगानी वितरणको प्रक्षेपण गर्दछ । गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने लगानी सहित ती प्रस्तावित आयोजनाहरुले फाइदा पुर्याउने जनसङ्ख्या र गतिविधिहरूको अनुमान र वितरणलाई पनि यसले विश्लेषण गर्दछ। साथै यो खण्डमा विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सार्वजनिक स्थान, ठोस फोहोरमैला व्यवस्थापन, ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन गर्ने लगायतका अन्य वास क्रियाकलापहरुको पनि लगानी सहित लक्षित जनसंख्या, आवश्यक संरचना र गतिविधिको पनि प्रक्षेपण गरिएको छ।

लगानीको प्रक्षेपण गर्दा हरेक आयोजनाहरुको निर्माण अथवा मर्मत-संभारको मात्र लगानी नभैकन आयोजनाहरुको पुरा जीवन-चक्र (Life-Cycle) भरीकै लागि लगानीको आवस्यकता यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाले गरेको छ।
यसको मतलव हरेक आयोजना अथवा संरचनाहरु निर्माणका लागि आवश्यक लगानी, निर्माण सम्पन्न भए पश्चात त्यसको संचालन खर्च, मर्मत तथा संभार अथवा रखरखाव खर्च र अन्य व्यवस्थापन खर्चको समेत यसले लेखाजोखा गरेको छ।

निम्न तालिकाले 'खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजार N-WASH-MIS' मा प्रयोग गरिएको सो प्रक्षेपण देखाउँदछन्।

तालिका 4-2: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजार N-WASH-MIS को प्रक्षेपण

प्राथमिकता	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष	४ वर्ष	५ वर्ष	६ वर्ष	७ वर्ष	८ वर्ष	९ वर्ष	१० वर्ष
धेरै उच्च	०.१	०.४	०.४							
उच्च			०.१	०.४	०.१					
मध्यम				०.१	०.४	०.४	०.१			
निम्न							०.१	०.४	०.४	०.१
धेरै उच्च	०.५	०.५								
उच्च										
मध्यम										
निम्न										
धेरै उच्च	०.५	०.५								
उच्च										
मध्यम										
निम्न										
धेरै उच्च	०.५	०.५								
उच्च										
मध्यम										
निम्न										
धेरै उच्च	०.५	०.५								
उच्च										
मध्यम										
निम्न										

हाल सञ्चालनमा रहेका खानेपानी प्रणालीहरूको सेवा स्तर सुधार र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरू निर्माण, संचालन र व्यवस्थापनको लागू हुने पुँजीगत खर्च वितरणको प्रक्षेपण;

माथी तालिकामा देखाइएको पुँजीगत खर्च वितरणको प्रक्षेपण अनुसार धेरै उच्च प्राथमिकतामा परेका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा तथा पुर्वाधारका लागि निश्चित गरिएको पुँजी मध्य पहिलो वर्ष ०.१, दोश्रो वर्ष ०.४, तेश्रो वर्ष ०.४ र चौथो वर्ष ०.१ का दरले लगानी गर्नु उपयुक्त हुन्छ भन्ने देखिन्छ । यी प्रस्तावित आयोजनाहरु अति उच्च प्राथमिकतामा परेको हुनाले तुरुन्तै यसको सुरुवात गरिनुपर्छ भन्ने पनि यो तालिकाबाट बुझिन्छ । अति उच्च प्राथमिकताका पूर्वाधारमा लगानीको निश्चितता पछि तेश्रो वर्षबाट उच्च प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरुमा पुँजीको व्यवस्था गर्न सकिन्छ । त्यसै गरि मध्यम प्राथमिकतामा परेका आयोजनाहरु पाँचौ वर्षमा र निम्न प्राथमिकताका आयोजनाहरु आठौँ वर्षमा सुरु गर्न सकिन्छ ।

ख. एक पटक मर्मतको खर्च वितरण

गाउँपालिका भरिका मौजुदा खानेपानी तथा भर्खरै बनेका नयाँ खानेपानी प्रणालीहरुमा आवस्यक मर्मत सुधार र सेवा स्तरोन्नति गर्ने काम पहिलो र दोश्रो वर्षभित्रै गरि सक्नु पर्ने माथिको तालिकाले देखाउँछ। यसका लागि छुट्ट्याइएको बजेट पहिलो र दोश्रो वर्षमा आधा आधा गरि खर्च गर्ने गरि यो योजना बनाइएको छ। यस्तो मर्मत तथा सेवा स्तरोन्नति एक पटक मात्र गरिने भएकोले अरु बाँकि बर्षमा यसको लागि लगानी व्यवस्था गर्नु पर्दैन।

ग. पुँजीगत मर्मत खर्च वितरण

हाल सञ्चालनमा रहेका र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको सेवा स्तर सुधारको लागि लागू हुने पुँजीगत मर्मत खर्च वितरण ;

माथी देखाइएको तालिकाले मौजुदा संचालित र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको आबश्यक मर्मत सुधार तथा स्तरोन्नतिका लागि प्राथमिकता अनुसार आवश्यक पर्ने खर्च पहिलो र दोश्रो वर्ष भित्र गरि सक्ने गरि योजना गरिएको छ।

घ. सञ्चालन खर्च वितरण

हाल संचालनमा रहेका मौजुदा कानेपानी र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको दैनिक सेवा संचालनका लागि र आवश्यक सेवा स्तर सुधारको लागि लागू योजना गरिएको तालिका;

ङ. डिजाइन सुपरभिजन खर्च वितरण

हाल सञ्चलनमा रहेका र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको डिजाइन, सुपरिवेक्षण तथा अन्य जरुरी सेवा का लागि आवश्यक पर्ने खर्चको वितरण तालिका;

४.१.४. उपलब्ध स्रोतहरूको लेखाजोखा

रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशालाले (१.५.२) विस्तृत छलफल पछि गाउँपालिकाको आवश्यकता प्राथमिकीकरण गरेको थियो र 2026-2036 को लागि वित्तीय आवश्यकताको निर्धारण गरेको थियो। त्यो प्रकृयामा लागि लगानी क्षमताको लेखाजोखा भयो र गाउँपालिकासंग उपलब्ध स्रोतहरु पहिचान गरियो। उपलब्ध स्रोतहरु जुन महसुल र शुल्क, कर, स्व-लगानी तथा हस्तान्तरण आदि संभावित स्रोतहरुको लेखाजोखा पनि यस कार्यशालामा संगसंगै गरियो। यी सवै प्रकृया पुरा गरि गाउँपालिकासंग उपलब्ध स्रोतहरूले आवश्यक लागत पूर्ती नहुने देखिए पछि आवश्यक र उपलब्ध स्रोतको बिचको फरक (ग्याप) पूर्ती गर्न अन्य संभाब्य स्रोतहरुको खोजि गरि Bridging गरिनु आवश्यक देखियो।

४.१.५. ग्यापको पूर्ति (Bridging the Gap)

माथि भनिए जस्तो गाउँपालिकासंग उपलब्ध स्रोतहरूले आवश्यक लागत पुरा नगर्ने देखिए पछि आवश्यक र उपलब्ध स्रोतको बिचको फरक (ग्याप) पूर्ती गर्न रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशालाले (१.५.२) अन्य संभाब्य स्रोतहरुको खोजि गरि तय गरेको व्यापार, शेयर, इक्विटी, बण्डको माध्यमबाट लगानी गरि ग्याप पूर्तिको माध्यमबाट Bridging गरिने निर्णय भयो। तल ४.२ को तालिकाले त्यस्तो व्यापार, शेयर, इक्विटी, बण्डको विस्तृत योगदान % दर्शाउँछ। आवश्यक र उपलब्ध स्रोतको बिचको फरक (ग्याप) मा दिइएको छ।

४.२. अनुमान सारांश (कभरेज)

संलग्न रेखाचित्रमा गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाहरूको कभरेज र सेवा स्तर सुधारको सारांश देखाइएको छ। कभरेजको प्रगतिशील वृद्धि र सेवा स्तरको Ladder सुधार JMP को परिभाषामा आधारित छ। यस चित्रले सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्या हरेक बर्ष बढ्दै जाने र आधारभूत र सीमित सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्या हरेक बर्ष घट्दै गइ अन्तिममा आधारभूत र सीमित सेवालाई सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित स्तरको सेवाले प्रतिस्थापन गर्नेछ। गाउँपालिका भित्रका सबै जनसङ्ख्यामा सन् 2036 सम्ममा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा र सुबिधा उपलब्ध हुनेछ। सरसफाइ तर्फ अन्तिम लक्ष्य प्राप्त गर्न सन् 2036 पर्खनुपर्ने छैन, सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा र सुबिधा ३ बर्ष पछि नै सबैको लागि उपलब्ध हुनेछ। तल प्रस्तुत गरिएको तालिका 'कभरेजको सारांश'मा गैडहवा गाउँपालिकाको हरेक खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) गतिबिधिहरु द्वारा कहिले सम्म कति जनसंख्यालाई कभरेज प्रदान गर्छ भनि स्पष्ट देखिन्छ। जनसङ्ख्याको तीव्र वृद्धि भइरहे पनि हरेक बर्ष सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सेवाको बृद्दि र आधारभूत र सीमित सेवामा कमी हुँदै गएको देखाउँछ। यसैले सन् 2036 सम्ममा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी आपूर्ति सेवाहरूको पूर्ण कभरेज कसरि प्राप्त गर्न सकिन्छ भन्ने निश्चितता प्राप्त गर्न सकिन्छ।

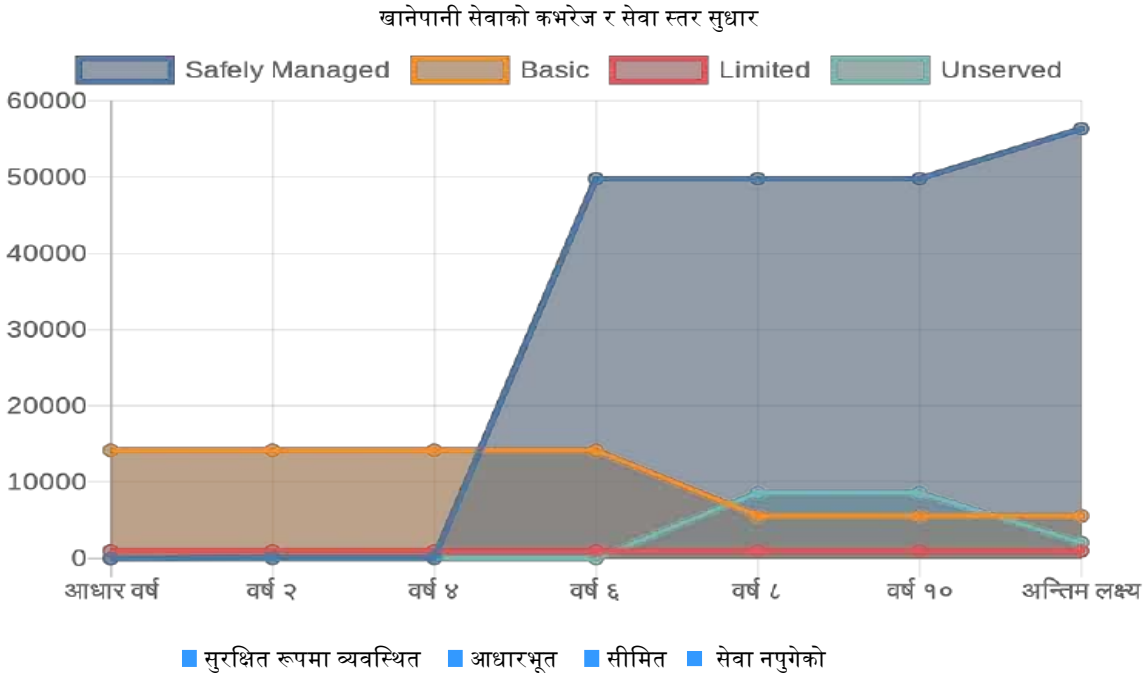

चित्र 4-1: खानेपानी सेवाको कभरेज र सेवा स्तर सुधार

त्यसै प्रकारले यो चित्रमा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सरसफाइको पहुँचमा वृद्धि र असुरक्षित रूपमा सरसफाइको अभ्यास गर्ने जनसङ्ख्या घट्दै गएको देखाएको छ। त्यसकारण, सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सरसफाइको कभरेज प्राप्त गर्न सकिन्छ भन्ने निश्चितता पनि यसले प्रदान गर्दछ। सुचारूपना नभएका स्किमहरूको सुचारूपना पुनर्स्थापित गर्ने प्रावधानहरू पनि यसमा राखिएक छन्। सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सेवाको लागि यो अपेक्षित कभरेज पूर्ण रूपमा सुचारूपना (Full-Functional) भएका स्किमहरूद्वारा हुनेछ।

खानेपानी सेवाको कभरेज र सेवा स्तर सुधार

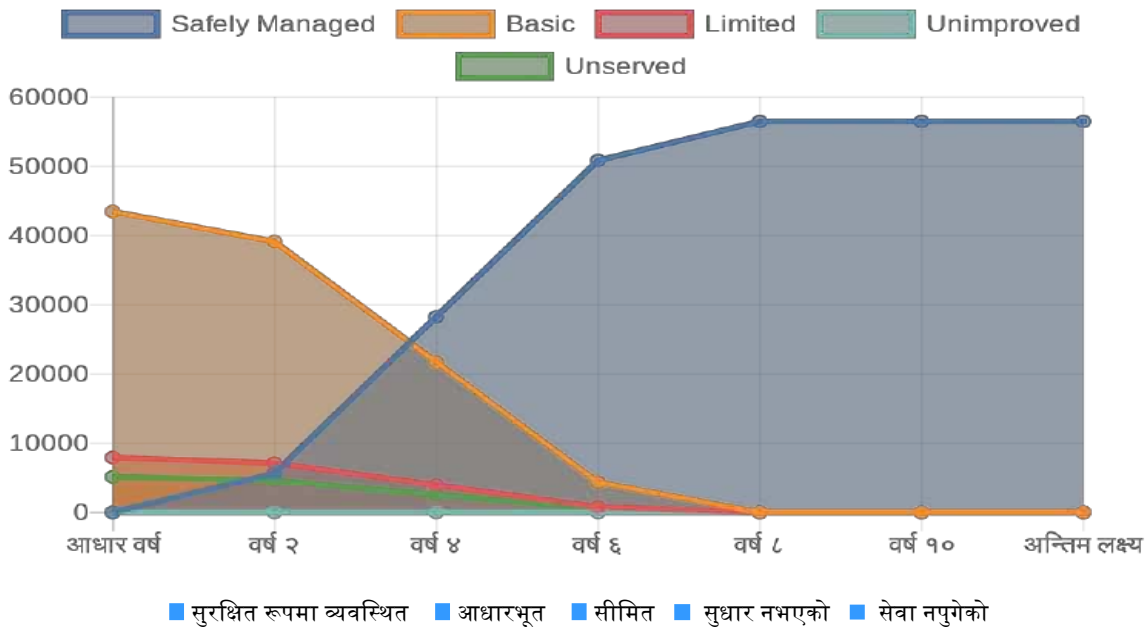

चित्र 4-2: घरायसी सरसफाइको कभरेज र सेवा स्तर सुधार

यसरि योजना अवधि (2026-2036) मा योजना गरिएको जनसंख्याको कभरेजहरूमा आधारित भै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजारले (N-WASH MIS) कुल योजना लागत पनि गणना गरेको छ।

तालिका 4-3: खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश

क्र. सं.	अवयव	आधाररेखा	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	अन्तिम लक्ष्य
क	खानेपानी												
क१	सुरक्षित तरिकाले व्यवस्थित खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	६	११२	११२	४९७९०	४९७९०	४९७९०	५६३४५	५६३४५	५६३४५	५६३४५	५६३४५	५६३४५
क२	आधारभूत खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	१४१६९	१४१६९	१४१६९	१४१६९	५५६५	५५६५	५५६५	५५६५	५५६५	५५६५	५५६५	५५६५
क३	सीमित खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	९९०	९९०	९९०	९९०	९९०	९९०	९९०	९९०	९९०	९९०	९९०	९९०
क४	सेवा नपुगेको जनसङ्ख्या	०	०	०	०	८६०४	८६०४	२०४९	२०४९	२०४९	२०४९	२०४९	२०४९
ख	सरसफाइ												
ख१	घरायसी सरसफाइ												
ख१.१	हालको सुरक्षित तरिकाले व्यवस्थित गरिएको सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	५६५०	२८२४८	५०८४६	५६४९५	५६४९५	५६४९५	५६४९५	५६४९५	५६४९५	५६४९५	५६४९५
ख१.२	आधारभूत सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	४३४६७	३९१२०	२१७३३	४३४६	०	०	०	०	०	०	०	०
ख१.३	सीमित सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	७९११	७१२०	३९५६	७९२	०	०	०	०	०	०	०	०
ख१.४	सुधार नभएको सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या												
ख१.५	सेवा नपुगेको जनसङ्ख्या	५११७	४६०५	२५५८	५११	०	०	०	०	०	०	०	०
ख २	मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन												
ख२.१	लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख ३	ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र												
ख३.१	लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

ख ४	ठोस फोहोर व्यवस्थापन												
ख४.१	लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	०	४७५६५	४७५६५	४७५६५	४७५६५	४७५६५	४७५६५	४७५६५	४७५६५
ग	विद्यालयमा वास सुविधाहरू												
ग१	उन्नत खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग२	उन्नत सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग३	उन्नत स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग४	आधारभूत खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	३६	३६	३६	३६	३६	३६	४८	४८	४८	४८	४८	४९
ग५	आधारभूत सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	४१	४१	४१	४१	४१	४१	४९	४९	४९	४९	४९	४९
ग६	आधारभूत स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	४८	४८	४८	४८	४८	४९
ग७	सीमित खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१	१	१	१	१	०
ग८	सीमित सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	८	८	८	८	८	८	०	०	०	०	०	०
ग९	सीमित स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	४१	४१	४१	४१	४१	४१	१	१	१	१	१	०
ग१०	खानेपानी सेवाहरू नभएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग११	सरसफाइ सेवाहरू नभएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग१२	स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	८	८	८	८	८	८	०	०	०	०	०	०
घ	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू												
घ१	आधारभूत खानेपानी सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
घ२	आधारभूत सरसफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
घ३	आधारभूत स्वच्छता सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
घ४	आधारभूत वातावरणीय सफाइ	९	९	९	९	९	९	१०	१०	१०	१०	१०	१०

	सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू												
घ५	सीमित खानेपानी सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१०	१०	१०	१०	१०	१०	०	०	०	०	०	०
घ६	सीमित सरसफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	७	७	७	७	७	७	०	०	०	०	०	०
घ७	सीमित स्वच्छता सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१०	१०	१०	१०	१०	१०	०	०	०	०	०	०
घ८	सीमित वातावरणीय सफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ९	खानेपानी सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१०	सरसफाइ सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	३	३	३	३	३	३	०	०	०	०	०	०
घ११	स्वच्छता सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१२	वातावरणीय सफाइ सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०	०	०
ङ	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू												
ङ१	उन्नत वास सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ङ२	आधारभूत वास सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू	०	०	०	०	३	३	३	३	३	३	३	१५
ङ३	सीमित वास सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू वास	१०	१०	१०	१०	७	७	७	७	७	७	७	०
ङ४	वास सुविधाहरू नभएका सार्वजनिक शौचालयहरू	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	०

४.३. लागत

यो खण्डले योजना गरे अनुरुपको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कृयाकलाप र संरचनामा लगानीको लागि निम्न क्षेत्रको लागत अनुमानको व्याख्या गरेको छ ।

क) सम्पूर्ण घरधुरीमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कभरेज

ख) सेवा स्तर सुधार

ग) विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)सुविधाहरू, सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)सुविधाहरू, ठोस फोहोर व्यवस्थापन, ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र आदि।

राष्ट्रिय स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रलाई राम्रोसँग बुझ्ने वित्तीय नीति विकास र कार्यान्वयनका लागि महत्वपूर्ण छ भन्ने साझा सहमति छ । हालको कोषको अझ राम्रो र न्यायसङ्गत उपयोगलाई प्रोत्साहित गर्न र थप वित्तलाई आकर्षित गर्न यो अति महत्त्वपूर्ण छ । यसमा प्रस्तुत गरिएको गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा लगानि गर्नु पर्ने लागत अनुमान यसै अनुरुप तयार गरिएको हो । माथि ४.२ मा व्याख्या गरिएको जनसंख्याको कभरेज सारांशको आधारमा लागत अनुमानको बिस्तृत विवरण ४.३.२ को तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

४.३.१. लागत अनुमानको पद्धति

सन् 2036 सम्ममा गाउँपालिकाभरि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा सुरक्षित रुपले व्यवस्थित गरिएको सेवा प्रदान गर्ने लक्ष्य सहित आवश्यक सुचना र तथ्यांकहरु योजना औजार N-WASH MIS मा प्रविष्ट गरेपछि स्वचालित रुपमा त्यो लक्ष्य प्राप्त गर्न हरेक क्षेत्रमा कहिले के कति लगानि आवश्यक पर्छ सो को लागत अनुमान यो पद्धतिले प्रदान गरेको छ । यसले गाउँपालिकालाई मुख्य दुई प्रश्नहरूको उत्तर दिन सक्षम बनाउँछ ।

- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा जम्मा कति खर्च कहिले कहिले आवस्यक छ ?
- कसरी विभिन्न खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा कृयाकलाप र पूर्वाधारहरुमा खर्च तथा लगानी वितरण गरिएका छन्?

लागत अनुमान विधिले हालको तथा हरेक बर्षको प्रक्षेपित जनसङ्ख्या, वास सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक प्रविधिहरू र दिगो वास सेवासँग सम्बन्धित प्रविधिहरूमा आधारित रहि लागतको अनुमान प्रस्तुत गरेको छ । यसबाट गाउँपालिकालाई दिगो वास सेवा र पूर्वाधारमा योजना अनुरुप बजेट वितरण गर्न सहयोग मिल्नेछ । लागत अनुमानको गणना गर्दा 'जीवन-चक्र लागत विधि' को आधारमा गरिएको छ; जसले गाउँपालिकालाई दिगो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा प्रवाहको लागि हरेक खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरूको पुँजीगत खर्च, सञ्चालन खर्च, पुँजीगत

मर्मत खर्च, र सोझै सहयोग खर्चको छुट्टा छुट्टै लागत अनुमान प्रदान गर्दछ। ती लागत अवयवहरू यस प्रकार रहेका छन् ।

- पुँजीगत खर्च – नयाँ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) प्रणालीहरूको लागि पूर्ण संरचना निर्माण र हालको प्रणालीहरूको लागि सेवा सुधार लागत पुँजीगत खर्च भित्र गर्दछ ।
- पुँजीगत मर्मत खर्च – मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) प्रणाली तथा सम्पत्तिहरूको प्रतिस्थापन वा पुनर्स्थापनाको लागत यसभित्र पर्दछ । यसले मुख्य मर्मत क्रियाकलापहरूलाई समेट्छ ।
- सञ्चालन तथा मर्मत खर्च – संचालित आयोजनाहरुको दैनिक सञ्चालन र सानो मर्मत खर्चको लागतलाई समेट्छ ।
- सोझै सहयोग खर्च – यस भित्र सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक सहयोग; जसमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, प्राविधिक सहयोग, व्याकस्टोपिङ, क्षमता अभिवृद्धि, औजार तथा जगेडा सामग्रीहरूको सहयोग लागत पर्छन् ।

पुँजीगत खर्च तर्फको प्रति एकाइ लागतमा दिइएको छ र यो लागत एकाइ खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागको ISAU को प्रकाशित प्रतिवेदनबाट साभार गरिएको हो । सञ्चालन तथा मर्मत खर्चको औसत लागत अनुसूचीमा दिइएको छ र यो सञ्चालन औसत खानेपानी मन्त्रालयको SEIU को प्रकाशित प्रतिवेदनबाट साभार गरिएको हो ।

'मर्मत वातावरण'को अवधारणाले मौजुदा आयोजनाहरुको सुचारुपन र दिगोपनको अवस्था N-WASH MIS ले दर्शाए बमोजिम लेखाजोखा गरि भविष्यमा जब आयोजना अथवा स्किमहरूको आयु वृद्धि हुँदै जान्छ त्यसबेला पुँजीगत खर्चको % को आधारमा मर्मत खर्चको आवश्यकता निर्धारण गर्छ। यो अवधारणा Welthungerhilfe, Nepal ले ईच्छाकामना गाउँपालिकामा गरेको Life-Cycle Cost Analysis (LCCA) अध्ययनबाट साभार गरिएको हो ।

मर्मत वातावरण: स्थानीय सरकारको हरेक योजनाहरु बिभिन्न किसिमका तत्वहरु (जसलाई 'योजना पारिस्थितिकीय प्रणाली' भनिन्छ) बाट प्रभावित हुने गर्छन्; जस्तै योजना/आयोजनाहरुको आयु (वा डिजाइन अवधि मध्ये सो योजनाले कति अवधि पार गरि सकेको छ), उपभोक्ता संस्थाको व्यवस्थापन क्षमता, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवातर्फ गाउँपालिकाको नीति आदी । यी सबैको समुच्च अवस्था 'मर्मत वातावरण' हो ।

माथि भनिएजस्तो तत्वहरुको प्रभावको नतिजा ती योजना/आयोजनाहरुमा पर्ने पुँजीगत खर्चको आवश्यकताको हो । गाउँपालिकाभित्रका योजनाहरूलाई यस पुँजीगत खर्च आवश्यकतामा ल्याउने अवस्थालाई 'मर्मत वातावरण' भनिएको छ । मर्मत वातावरण एक योजना औजार रुपमा प्रयोग भएको छ जसले सर्वेक्षण तथ्यांक तथा सूचनाहरुको विश्लेषण गरि मर्मतको एउटा योजना बनाउँछ ।

मर्मत शर्त गाउँपालिकाभित्रको योजनाहरुमा खर्च गरिएको वित्तीय व्ययको % को हिसाबले देखाइएको छ । यो अनुमान गरिएको छ कि नयाँ स्किममा पनि (एक निश्चित वर्ष पछि) यही नीति लागू हुनेछ (पुँजीगत मर्मत खर्चको %) । यो हालको योजनाको अवस्थाको आधारमा गणना गरिन्छ र आयोजनाको आयु वा डिजाइन अवधि मध्ये आयोजनाले कति अवधि पुरा गरि सक्यो त्यस्को आधारमा नयाँ योजनामा सामान्यीकरण (Extrapolated) गरिन्छ ।

क) खानेपानी सेवाको लागत

सन् 2036 सम्ममा गाउँपालिकामा सुधारिएको खानेपानी सेवामा सबैको पहुँच प्राप्त गर्न लाग्ने लागतहरू यस अन्तर्गत अनुमान गरिएको छ। सो लागत अनुमान गर्दा वर्तमान सेवा कभरेज, लक्षित कभरेज र लक्ष्य प्राप्त गर्नका लागि प्रयोग गरिने प्रविधिहरूको एकाइ लागतलाई ध्यानमा राखिएको छ। लागत प्रक्षेपण वार्षिक आधारमा 2026-2036को लागि गरिएको छ।

माथि प्रस्तुत गरिएको प्रति एकाइ लागत खानेपानी आपूर्ति प्रविधिको प्रत्येक प्रकारको आधारमा (घरायसी धारा जडान, ट्यापस्ट्याण्ड, ट्युबवेल ह्यान्डपम्पहरू) दिइएको छ ।

ख) सरसफाइ सेवाको लागत

सरसफाइ सेवाहरूको लागि एउटै लागत खाकाको प्रयोग गरिएको छ। लागतको आधार विभिन्न प्रविधिहरूको मिश्रित विकल्पको माध्यमबाट या त आधारभूत वा सुरक्षित रूपले व्यवस्थित गरिएको सरसफाइ सेवाहरू सबैको पहुँचमा पुऱ्याउने किसिमले प्रक्षेपण गरिएको छ। सरसफाइ प्रविधिहरूको विकल्पहरूमा Water Closet र सेप्टिक ट्याङ्क सहितको पोअर फ्लस र सुधारिएको खाल्डे चर्पीहरू समावेश गरिएको छ ।

ग) पूर्ण कभरेज प्राप्त गर्न जम्मा लागत

तालिकाले सन् 2036 सम्म सबैका लागि आधारभूत खानेपानी र सरसफाइ सेवाहरूको लागि पहुँचको सुनिश्चितता देखाउँछ। यसमा लगानी (पुँजीगत), पुँजीगत मर्मत र सोझै सहयोग लागत समावेश गरिएको छ। सरसफाइको लागि लगानी लागत मुख्य गरेर उपभोक्ताहरूको या त सरसफाइ सेवाहरूको पहुँच वा सेवाको स्तर सुधार गरी सरसफाइ शृङ्खलामा वृद्धि गर्नको लागि हुने छ ।

यो प्रक्षेपण मुख्य गरेर खानेपानी र सरसफाइमा केन्द्रित रहेको छ। यसले खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा सबैको पहुँचमा पुऱ्याउँनको लागि संरचनागत विकास, पुँजीगत मर्मत र सोझै सहयोग लागतलाई समेट्दछ। संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को लागि पनि यसै आधारमा यहाँ लागत विश्लेषण प्रक्षेपण गरिएको छ ।

४.३.२. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना लागतको सारांश

तलको विस्तृत तालिकामा निम्न क्षेत्रको सारांश लागत अनुमान दिइएको छ ।

क) खानेपानी (पाइप र ट्युवबेल)

ख) सरसफाइ र स्वच्छता (घरायसी सरसफाइ, ठोस फोहोर व्यवस्थापन, मानव मल-मुत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन, ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र समेत)

ग) विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

घ) स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

ङ) सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

खर्च तर्फ यसले निम्न अनुमानित लागत खर्च प्रदान गर्छ ।

क) पुँजीगत खर्च

ख) पुँजीगत मर्मत खर्च

ग) सञ्चालन खर्च

घ) सोझै खर्च ।

यहाँ % ले १० वर्षमा जम्मा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) लागतको अंश बताउँछ ।

खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को लागत

चित्र 4-3: खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को लागत

क्षेत्रगत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता(खासस्व) को लागत

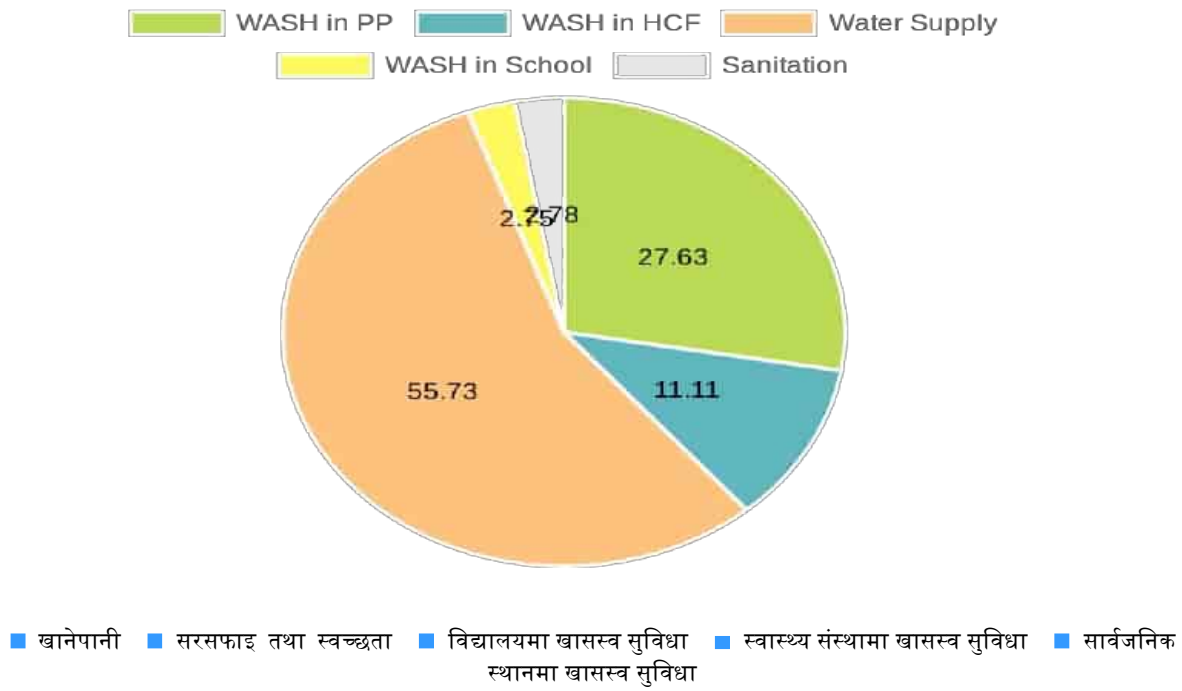

चित्र 4-4: क्षेत्रगत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)को लागत

यो पाइ चार्टमा सन् 2026-2036 सम्मको समयावधिको लागि पूर्ण कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यक लागत दिइएको छ। पहिलो चार्टमा क्षेत्रगत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) को लागत दिइएको छ भने दोस्रो चार्टमा खर्चको प्रकारको लागत दिइएको (जस्तै: पुँजीगत, पुँजीगत मर्मत खर्च आदि) छ।

तलको बार चार्टमा सन् 2026-2036 सम्मको आवश्यक वार्षिक लागत दिइएको छ।

१० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)को लागत

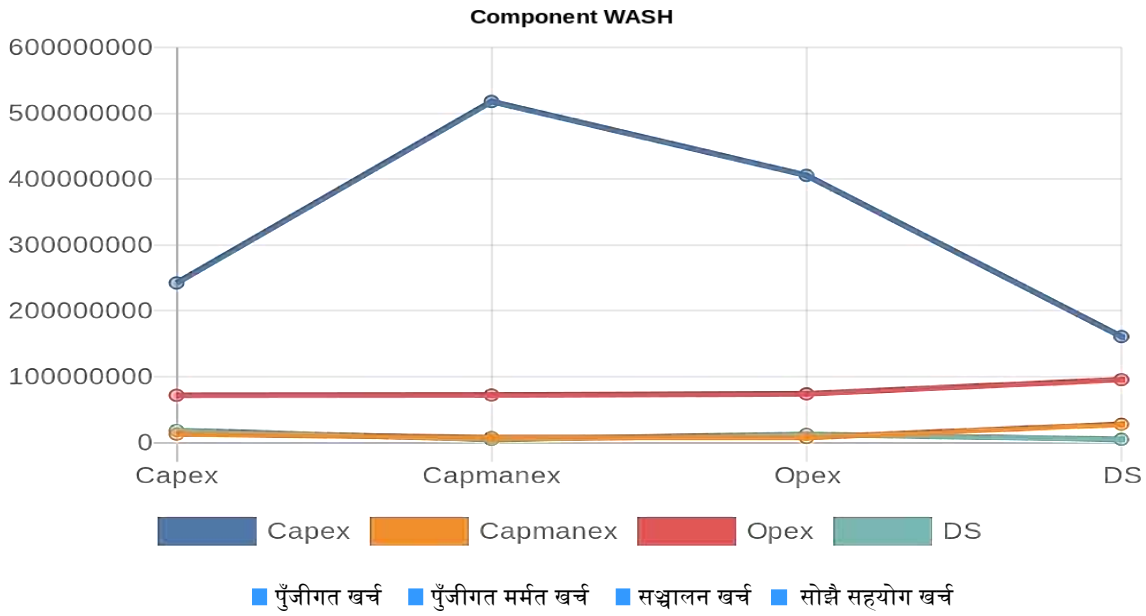

चित्र 4-5: १० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)को लागत

१० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)को लागत

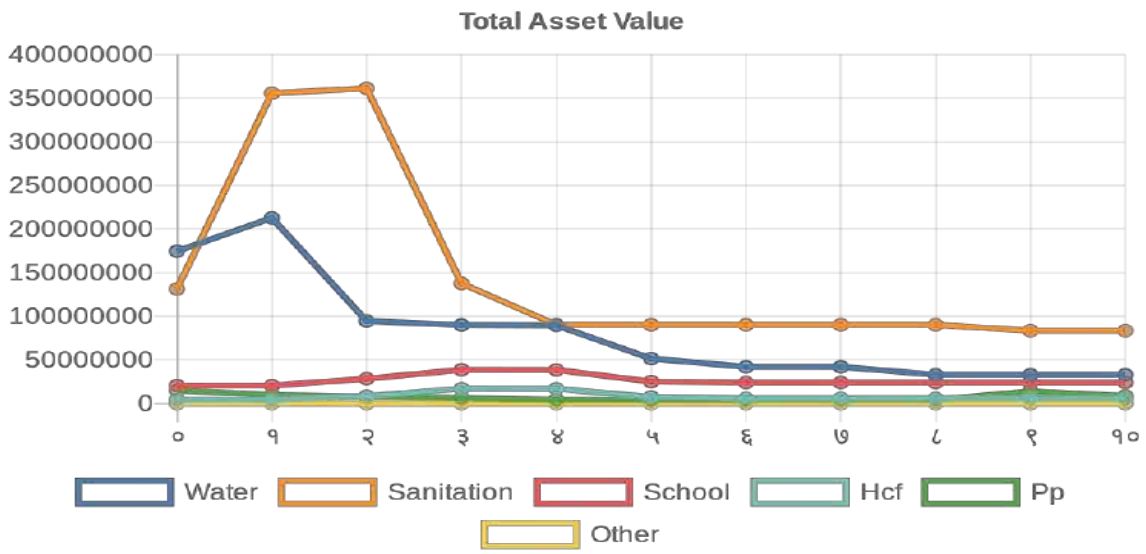

खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधा स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधा सार्वजनिक स्थानमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)सुविधा अन्य कृयाकलाप

चित्र 4-6: १० बर्षे क्षेत्रगत (खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता) वासको लागत

तालिका 4-4: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ०		वर्ष १		वर्ष २		वर्ष ३		वर्ष ४		वर्ष ५	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
क	खानेपानी												
१	पुँजीगत खर्च	१६५८२०५००	५.६१	२११७८६१००	७.१६	८८८९८२००	३.०१	५२५०३२००	१.७८	५२५०३२००	१.७८	१३१२५८००	०.४४
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	३८२८२२	०.०१	१८६९६८	०.०१	५५८८६१	०.०२	१६६०८४७८	०.५६	१६२३६५८५	०.५५	१६२३६५८५	०.५५
३	सञ्चालन खर्च	३३१९६९	०.०१	३३१९६९	०.०१	३३१९६९	०.०१	१९९८७१७७.७	०.६८	१९९८७१७७.७	०.६८	१९९८७१७७.७	०.६८
४	सोझै सहयोग	७९३७२४०	०.२७	३६००००	०.०१	४६३५१६०	०.१६	८१००००	०.०३	८१००००	०.०३	२०१००००	०.०७
५	जम्मा	१७४४७२५३१	५.९	२१२६६५०३७	७.१९	९४४२४१९०	३.१९	८९९०८८५५.७	३.०४	८९५३६९६२.७	३.०३	५१३५९५६२.७	१.७४
ख	सरसफाइ तथा स्वच्छता												
१	पुँजीगत खर्च	७६५२०२१२.२८	२.५९	३०६०८०८४९.११	१०.३५	३०६०८०८४९.११	१०.३५	७६५२०२१२.२८	२.५९	०	०	०	०
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	६३१	०	९७९२३८.४९	०.०३	४८९३६६८.४३	०.१७	८८०८०९८.३७	०.३	२१५७३३१२.८६	०.७३	२१५७३३१२.८६	०.७३
३	सञ्चालन खर्च	४७७९६२४०	१.६२	४८२४२४००	१.६३	५००२७०४०	१.६९	५१८११६८०	१.७५	६८२३९६८०	२.३१	६८२३९६८०	२.३१
४	सोझै सहयोग	६९२८८७६	०.२३	२३९७७६	०.०१	२३९७७६	०.०१	४५४७७६	०.०२	२८४७७६	०.०१	२८४७७६	०.०१
५	जम्मा	१३१२४५९५९.२८	४.४४	३५५५४२२६३.६	४.४४	३६१२४१३३३.५४	४.४४	१३७५९४७६६.६५	४.४४	९००९७७६८.८६	४.४४	९००९७७६८.८६	४.४४
ग १	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	४४८९५००	०.१५	१७९५८०००	०.६१	१७९५८०००	०.६१	४४८९५००	०.१५

२	पुँजीगत मर्मत खर्च	१४६४९८८	०.०५	१४६४९८८	०.०५	१६२८६१३	०.०६	१६२८६१३	०.०६	१४६४९८८	०.०५	१४६४९८८	०.०५
३	सञ्चालन खर्च	१६०२४६८६.६	०.५४	१६०२४६८६.६	०.५४	१६०२४६८६.६	०.५४	१६०२४६८६.६	०.५४	१६०२४६८६.६	०.५४	१६०२४६८६.६	०.५४
४	सोझै सहयोग	३०१८४००	०.१	३०१८४००	०.१	६१८६४००	०.२१	३०१८४००	०.१	३०१८४००	०.१	३०१८४००	०.१
५	जम्मा	२०५०८०७४.६	०.६९	२०५०८०७४.६	०.६९	२८३२९१९९.६	०.९६	३८६२९६९९.६	१.३१	३८४६६०७४.६	१.३	२४९९७५७४.६	०.८५
ग २	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ १	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	३१६५९८२	०.११	१२६६३९२८	०.४३	१२६६३९२८	०.४३	३१६५९८२	०.११
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	२३३५३७	०.०१	२३३५३७	०.०१	२९३५३७	०.०१	२९३५३७	०.०१	२३३५३७	०.०१	२३३५३७	०.०१
३	सञ्चालन खर्च	३६७३२८६	०.१२	३६७३२८६	०.१२	३६७३२८६	०.१२	३६७३२८६	०.१२	३६७३२८६	०.१२	३६७३२८६	०.१२
४	सोझै सहयोग	२६४०००	०.०१	२६४०००	०.०१	११९९०००	०.०४	२६४०००	०.०१	२६४०००	०.०१	२६४०००	०.०१
५	जम्मा	४१७०८२३	०.१४	४१७०८२३	०.१४	८३३१८०५	०.२८	१६८९४७५१	०.५७	१६८३४७५१	०.५७	७३३६८०५	०.२५
घ २	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ङ	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पुँजीगत	०	०	०	०	३०२४०००	०.१	१२९६०००	०.०	०	०	०	०

	खर्च								४				
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	१०७०६०४७.४	०.३६	४८३२९४७.४	०.१६	४२८१२२.४	०.०१	४२८१२२.४	०.०१	५२५९२७.२	०.०२	५२५९२७.२	०.०२
३	सञ्चालन खर्च	४०१२२०६	०.१४	४०१२२०६	०.१४	४०१२२०६	०.१४	४०१२२०६	०.१४	३३६५०७६	०.११	३३६५०७६	०.११
४	सोझै सहयोग	२७००००	०.०१	८२००००	०.०३	२७००००	०.०१	३२५०००	०.०१	२९७०००	०.०१	२९७०००	०.०१
५	जम्मा	१४९८८२५३.४	०.५१	९६६५१५३.४	०.३३	७७३४३२८.४	०.२६	६०६१३२८.४	०.२	४१८८००३.२	०.१४	४१८८००३.२	०.१४
च	अन्य क्रियाकलापहरू												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	सञ्चालन खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	सोझै सहयोग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
छ १	गाउँपालिकामा जम्मा वास लागत (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पुँजीगत खर्च	२४२३४०७१२.२८	८.२	५१७८६६९४९.११	१७.५१	४०५६५८५३१.११	१३.७२	१६०९४१३४०.२८	५.४४	८३१२५१२८	२.८१	२०७८१२८२	०.७
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	१२७८८०२५.४	०.४३	७६९७६७८.८९	०.२६	७८०२८०१.८३	०.२६	२७७६६८४८.७७	०.९४	४००३४३५०.०६	१.३५	४००३४३५०.०६	१.३५
३	सञ्चालन खर्च	७१८३८३८७.६	२.४३	७२२८४५४७.६	२.४४	७४०६९१८७.६	२.५	९५५०९०३६.३	३.२३	१११२८९९०६.३	३.७६	१११२८९९०६.३	३.७६
४	सोझै सहयोग	१८४१८५१६	०.६२	४७०२१७६	०.१६	१२५३०३३६	०.४२	४८७२१७६	०.१६	४६७४१७६	०.१६	५८७४१७६	०.२
५	जम्मा	३४५३८५६४१.२८	११.६८	६०२५५१३५१.६	२०.३८	५०००६०८५६.५४	१६.९१	२८९०८९४०१.३५	९.७८	२३९१२३५६०.३६	८.०९	१७७९७९७१४.३६	६.०२
छ २	गाउँपालिकामा जम्मा वास लागत (क्षेत्रगत)												

१	खानेपानी	१७४४७२५३१	५.९	२१२६६५०३७	७.१९	९४४२४१९०	३.१९	८९९०८८५५.७	३.०४	८९५३६९६२.७	३.०३	५१३५९५६२.७	१.७४
२	सरसफाइ तथा स्वच्छता	१३१२४५९५९.२८	४.४४	३५५५४२२६३.६	१२.०२	३६१२४१३३३.५४	१२.२२	१३७५९४७६६.६५	४.६५	९००९७७६८.८६	३.०५	९००९७७६८.८६	३.०५
३	विद्यालयमा वास	२०५०८०७४.६	०.६९	२०५०८०७४.६	०.६९	२८३२९१९९.६	०.९६	३८६२९६९९.६	१.३१	३८४६६०७४.६	१.३	२४९९७५७४.६	०.८५
४	स्वास्थ्य संस्थामा वास	४१७०८२३	०.१४	४१७०८२३	०.१४	८३३१८०५	०.२८	१६८९४७५१	०.५७	१६८३४७५१	०.५७	७३३६८०५	०.२५
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास	१४९८८२५३.४	०.५१	९६६५१५३.४	०.३३	७७३४३२८.४	०.२६	६०६१३२८.४	०.२	४१८८००३.२	०.१४	४१८८००३.२	०.१४
६	अन्य क्रियाकलाप हरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	जम्मा	३४५३८५६४१.२८	%	६०२५५१३५१.६	%	५०००६०८५६.५४	%	२८९०८९४०१.३५	%	२३९१२३५६०.३५९९९९९८	%	१७७९७९७१४.३५९९९९८	%

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ६		वर्ष ७		वर्ष ८		वर्ष ९		वर्ष १०		जम्मा १० वर्षको लागि	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
क	खानेपानी												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५८४६३७०००	१९.७७
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	२०८८३११९	०.७१	२०८८३११९	०.७१	११८१५५३९	०.४	११८१५५३९	०.४	११८१७१९६	०.४	१२७४२४८११	४.३१
३	सञ्चालन खर्च	२०२६४११७.७	०.६९	२०२६४११७.७	०.६९	२०२६४११७.७	०.६९	२०२६४११७.७	०.६९	२०२६४११७.७	०.६९	१६२२७८०२८.५६	५.४९
४	सोझै सहयोग	८१००००	०.०३	८१००००	०.०३	८१००००	०.०३	८१००००	०.०३	८१००००	०.०३	२०६१२४००	०.७
५	जम्मा	४१९५७२३६.७	१.४२	४१९५७२३६.७	१.४२	३२८८९६५६.७	१.११	३२८८९६५६.७	१.११	३२८९१३१३.७	१.११	८९४९५२२३९.५६	३०.२७
ख	सरसफाइ तथा स्वच्छता												

१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७६५२०२१२२.७७	२५.८८
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	२१५७३३१२.८६	०.७३	२१५७३३१२.८६	०.७३	२१५७३३१२.८६	०.७३	१४९१४२१२.८६	०.५	१४९१४२१२.८६	०.५	१५२३७६६२६.३१	५.१५
३	सञ्चालन खर्च	६८२३९६८०	२.३१	६८२३९६८०	२.३१	६८२३९६८०	२.३१	६८२३९६८०	२.३१	६८२३९६८०	२.३१	६७५५५५१२०	२२.८५
४	सोझै सहयोग	२८४७७६	०.०१	२८४७७६	०.०१	२८४७७६	०.०१	२८४७७६	०.०१	२८४७७६	०.०१	९८५६६३६	०.३३
५	जम्मा	९००९७७६८.८६	३.०५	९००९७७६८.८६	३.०५	९००९७७६८.८६	३.०५	८३४३८६६८.८६	२.८२	८३४३८६६८.८६	२.८२	१६०२९९०५०५.०८	५४.२१
ग १	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४४८९५०००	१.५२
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	२४८१४१०.८	०.०८	२४८१४१०.८	०.०८	२४८१४१०.८	०.०८	२४८१४१०.८	०.०८	२४८१४१०.८	०.०८	२१५२४२३२	०.७३
३	सञ्चालन खर्च	१८३७९१७८.६	०.६२	१८३७९१७८.६	०.६२	१८३७९१७८.६	०.६२	१८३७९१७८.६	०.६२	१८३७९१७८.६	०.६२	१८८०४४०१२.६	६.३६
४	सोझै सहयोग	३०१८४००	०.१	३०१८४००	०.१	३०१८४००	०.१	३०१८४००	०.१	३०१८४००	०.१	३६३७०४००	१.२३
५	जम्मा	२३८७८९८९.४	०.८१	२३८७८९८९.४	०.८१	२३८७८९८९.४	०.८१	२३८७८९८९.४	०.८१	२३८७८९८९.४	०.८१	२९०८३३६४४.६	९.८४
ग २	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ १	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३१६५९८२०	१.०७
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	९५०३१५.३२	०.०३	९५०३१५.३२	०.०३	९५०३१५.३२	०.०३	९५०३१५.३२	०.०३	९५०३१५.३२	०.०३	६२७२७९८.६२	०.२१
३	सञ्चालन खर्च	४५३४३९६	०.१५	४५३४३९६	०.१५	४५३४३९६	०.१५	४५३४३९६	०.१५	४५३४३९६	०.१५	४४७११६९६	१.५१
४	सोझै सहयोग	२६४०००	०.०	२६४०००	०.०	२६४०००	०.०	२६४०००	०.०	२६४०००	०.०	३८३९०००	०.१३

			१		१		१		१		१		
५	जम्मा	५७४८७११.३२	०.१९	५७४८७११.३२	०.१९	५७४८७११.३२	०.१९	५७४८७११.३२	०.१९	५७४८७११.३२	०.१९	८६४८३३१४.६२	२.९२
घ २	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ङ	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	९६१८०००	०.३३	४१२२०००	०.१४	१८०६००००	०.६१
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	५२५९२७.२	०.०२	५२५९२७.२	०.०२	५२५९२७.२	०.०२	५२५९२७.२	०.०२	५२५९२७.२	०.०२	२००७६७३०	०.६८
३	सञ्चालन खर्च	३३६५०७६	०.११	३३६५०७६	०.११	३३६५०७६	०.११	३३६५०७६	०.११	३३६५०७६	०.११	३९६०४३५६	१.३४
४	सोझै सहयोग	२९७०००	०.०१	२९७०००	०.०१	२९७०००	०.०१	२९७०००	०.०१	५७२०००	०.०२	४०३९०००	०.१४
५	जम्मा	४१८८००३.२	०.१४	४१८८००३.२	०.१४	४१८८००३.२	०.१४	१३८०६००३.२	०.४७	८५८५००३.२	०.२९	८१७८००८६	२.७७
च	अन्य क्रियाकलापहरू												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	सञ्चालन खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	सोझै सहयोग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
छ १	गाउँपालिकामा जम्मा वास लागत (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	९६१८०००	०.३३	४१२२०००	०.१४	१४४४४५३९४२.७७	४८.८५
२	पुँजीगत मर्मत खर्च	४६४१४०८५.१८	१.५७	४६४१४०८५.१८	१.५७	३७३४६५०५.१८	१.२६	३०६८७४०५.१८	१.०४	३०६८९०६२.१८	१.०४	३२७६७५१९७.९३	११.०८

३	सञ्चालन खर्च	११४७८२४४८.३	३.८८	११४७८२४४८.३	३.८८	११४७८२४४८.३	३.८८	११४७८२४४८.३	३.८८	११४७८२४४८.३	३.८८	१११०१९३२१३.१६	३७.५४
४	सोझै सहयोग	४६७४१७६	०.१६	४६७४१७६	०.१६	४६७४१७६	०.१६	४६७४१७६	०.१६	४९४९१७६	०.१७	७४७१७४३६	२.५३
५	जम्मा	१६५८७०७०९.४८	५.६१	१६५८७०७०९.४८	५.६१	१५६८०३१२९.४८	५.३	१५९७६२०२९.४८	५.४	१५४५४२६८६.४८	५.२३	२९५७०३९७८९.८६	१००
छ २	गाउँपालिकामा जम्मा वास लागत (क्षेत्रगत)												
१	खानेपानी	४१९५७२३६.७	१.४२	४१९५७२३६.७	१.४२	३२८८९६५६.७	१.११	३२८८९६५६.७	१.११	३२८९१३१३.७	१.११	८९४९५२२३९.५६	३०.२७
२	सरसफाइ तथा स्वच्छता	९००९७७६८.८६	३.०५	९००९७७६८.८६	३.०५	९००९७७६८.८६	३.०५	८३४३८६६८.८६	२.८२	८३४३८६६८.८६	२.८२	१६०२९९०५०५.०८	५४.२१
३	विद्यालयमा वास	२३८७८९८९.४	०.८१	२३८७८९८९.४	०.८१	२३८७८९८९.४	०.८१	२३८७८९८९.४	०.८१	२३८७८९८९.४	०.८१	२९०८३३६४४.६	९.८४
४	स्वास्थ्य संस्थामा वास	५७४८७११.३२	०.१९	५७४८७११.३२	०.१९	५७४८७११.३२	०.१९	५७४८७११.३२	०.१९	५७४८७११.३२	०.१९	८६४८३३१४.६२	२.९२
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास	४१८८००३.२	०.१४	४१८८००३.२	०.१४	४१८८००३.२	०.१४	१३८०६००३.२	०.४७	८५८५००३.२	०.२९	८१७८००८६	२.७७
६	अन्य क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	जम्मा	१६५८७०७०९.४८	५.६१	१६५८७०७०९.४८	५.६१	१५६८०३१२९.४८	५.३	१५९७६२०२९.४८	५.४	१५४५४२६८६.४८	५.२३	२९५७०३९७८९.८६	१००

४.३.३. लगानी र ग्याप

माथि प्रस्तुत गरिएको तालिकामा देखिए बमोजिम सन् 2036 सम्म सुरक्षित स्तरको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सेवा उपलब्ध गराउने लक्ष्य प्राप्त गर्न आवश्यक लगानी गैडहवा गाउँपालिकासंग के कति छ भनि विश्लेषण गरि उपलब्ध र आवश्यक स्रोतको बिचको ग्यापको लेखाजोखा यस उपखण्डमा गरिएको छ ।

क) हालको लगानी

गाउँपालिकासंग खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) खर्च र लगानीको लागि प्रमुख स्रोत भनेको विशेष गरि गाउँपालिकाका खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रका साझेदार र सरोकारवाला संस्थाहरू, तीन तहका सरकारहरु (संघिय, प्रादेशिक र स्थानिय), सेवा प्रदायक, गैर सरकारी संस्था र बाह्य विकास साझेदारहरु नै हुन् । हालको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) खर्चको अनुमानको लागि पनि यिनै स्रोतहरुको लेखाजोखा गरिएको छ । हालसम्म गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा उपलब्ध लगानी र आगामी बर्षहरुको संभावना र अनुमानको N-WASH MIS ले विश्लेषण गरि तलका तालिकाहरुमा प्रस्तुत गरेको छ।

यस सन्दर्भमा गाउँपालिकाको अवस्था हेर्दा हालको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) खर्चको अनुमान र लगानी भिन्नता (deficit) वा ग्याप पुर्ती गर्ने प्रयासका लागि माथि उल्लेख गरिएका साझेदार र सरोकारवाला संस्थाहरू, तीन तहका सरकारहरु तथा सेवा प्रदायक, गैर सरकारी संस्था र बाह्य विकास साझेदारहरु बीचमा सुदृढ सूचना र समन्वय संयन्त्रको आवश्यकता देखिन्छ ।

गाउँपालिकामा खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाहरूको लागि समावेस र लक्षित गरिएका वित्तीय स्रोतहरू निम्नअनुसार छन् :

- घरधुरी - सेवा प्राप्त गरे वापत लाभग्राही घरधुरीहरुले सेवाप्रदायकहरु (उपभोक्ता समिति/संस्था, गाउँपालिका वा अन्य) लाई तिर्ने महसुल तथा शुल्क; सार्वजनिक युटिलिटीहरूले उठाएको वा उठाउने वित्तीय ऋण भुक्तानीका साथै स्व-लगानी (जस्तै: निजी वा सामुदायिक कुवा, खानेपानी ट्याङ्की) र घरायसी स्तरको सरसफाइमा घरधुरी र पालिकाको लगानी आदि यसमा समावेश छन् ।
- कर (सरकार) - आन्तरिक राजस्व जसलाई संघीय, प्रान्तीय र स्थानीय सरकार मार्फत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा लगानी गरिन्छ । सरकारले विभिन्न निकायसँग खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्र विकास र सुदृढिकरण गर्नका लागि लिने ऋण पनि यस अन्तर्गत राखिएको छ ।
- हस्तान्तरण (बाह्य स्रोतहरू) - अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदार वा दातृ निकायबाट प्राप्त हुने कोष वा परोपकारी संस्थाहरूबाट प्राप्त हुने

कोष यस अन्तर्गत पर्दछ । विभिन्न निकाय तथा सरोकारवाला संघ संस्थाहरुबाट प्राप्त हुने अनुदान र सहुलियत ऋण पनि हस्तान्तरण शिर्षक अन्तर्गत समावेश हुन्छ, जसमा सस्तो व्याज दर वा अनुग्रह अवधिको रूपमा अनुदान समावेश गरिएको हुन्छ ।

- अनुमानित भिन्नता (ग्याप)
- खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्वान्वयन गर्नका लागि आवश्यक लागत (४.३.२) र गाउँपालिकाको हालको लगानी क्षमता (४.३.३ क) गणना गर्दा जुन भिन्नता (deficit) वा ग्याप भेटिन्छ त्यो नै अनुमानित लगानी ग्याप हुन्छ । तल दिइएका ग्राफ चित्र र तालिकाले गैडहवा गाउँपालिका को वास क्षेत्रगत भिन्नता (ग्याप) र कम्पोनेन्टगत भिन्नता (ग्याप) देखाउँछ ।

१० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) को लागत

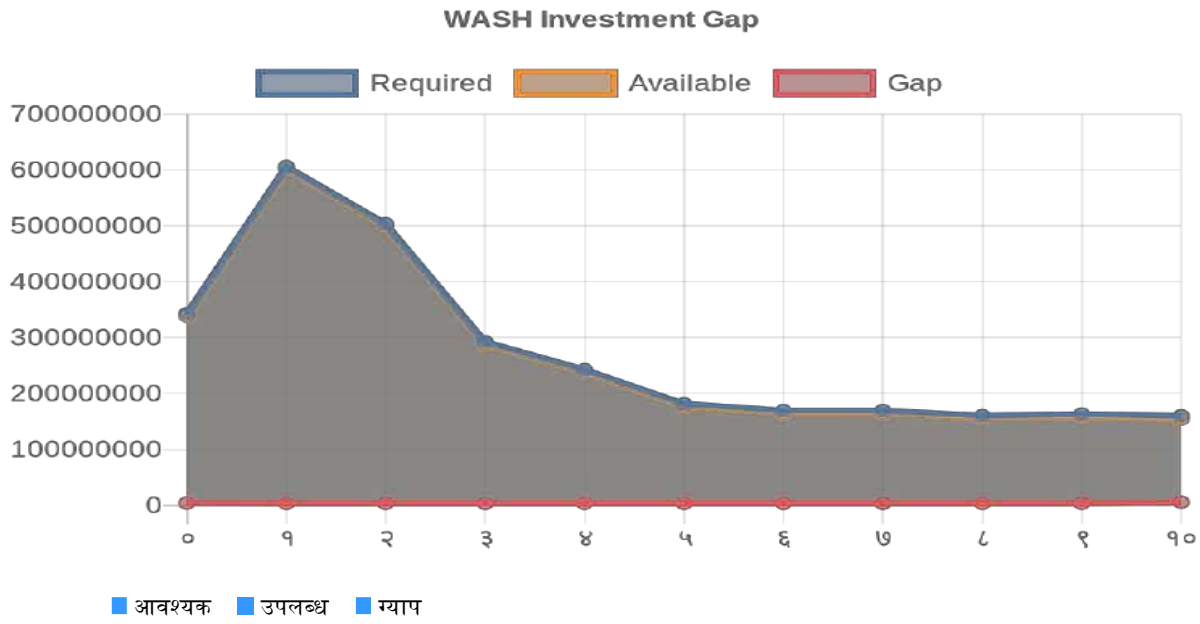

चित्र 4-7: अनुमानित लगानी भिन्नता (ग्याप)

१० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) को लागत

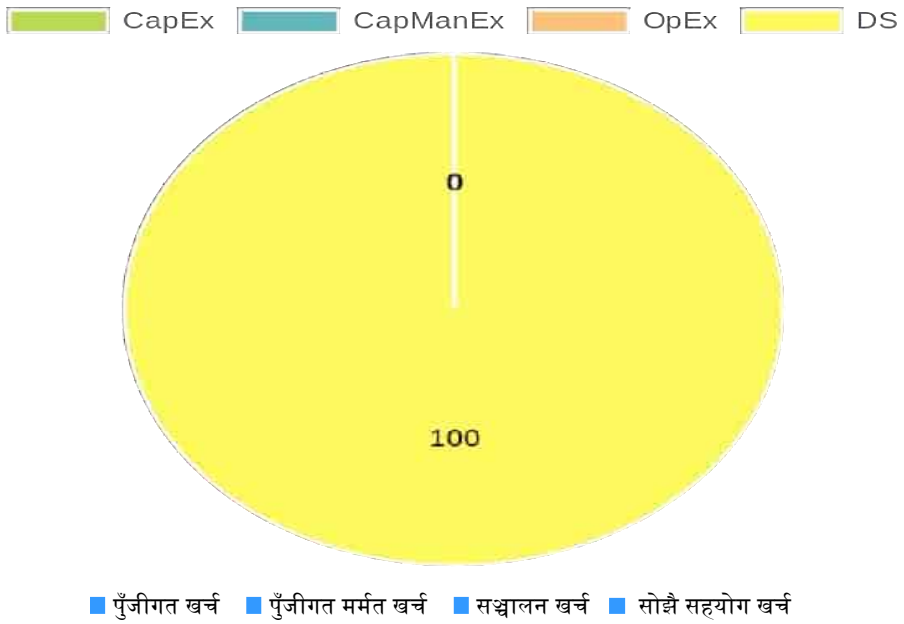

चित्र 4-8: लगानीमा भिन्नता (ग्याप) - लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा

१० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)को लागत

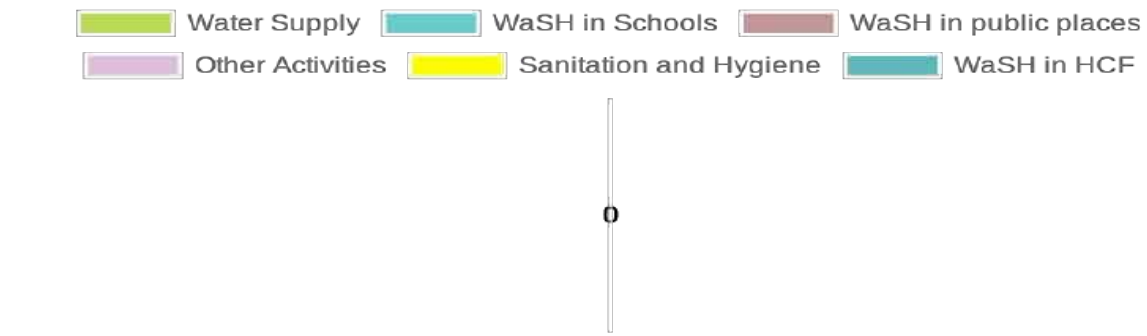

चित्र 4-9: लगानीमा भिन्नता (ग्याप) – क्षेत्रगत स्तरमा

तालिका 4-5: लगानीमा भिन्नता(ग्याप) – क्षेत्रगत स्तरमा

अवयव	वर्ष ०			वर्ष १			वर्ष २			वर्ष ३			वर्ष ४			वर्ष ५		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप
खानेपानी	१७४४७ २५३१	१७४४७ २५३१	०	२१२६६ ५०३७	२१२६६ ५०३७	०	९४४२४ १९०	९४४२४ १९०	०	८९९०८ ८५६	८९९०८ ८५६	०	८९५३६ ९६३	८९५३६ ९६३	०	५१३५९ ५६३	५१३५९ ५६३	०
सरसफाइ र स्वच्छता	१२४५५ ६८५९	१२४५५ ६८५९	०	३५५५४ २२६३	३५५५४ २२६३	०	३६१२४ १३३३	३६१२४ १३३३	०	१३७३७ ९७६६	१३७३७ ९७६६	०	९००५२ ७६९	९००५२ ७६९	०	९००५२ ७६९	९००५२ ७६९	०
संस्थाहरू मा वास (विद्याल य)	२०५०८ ०७५	२०५०८ ०७५	०	२०५०८ ०७५	२०५०८ ०७५	०	२८३२९ २००	२८३२९ २००	०	३८६२९ ७००	३८६२९ ७००	०	३८४६६ ०७५	३८४६६ ०७५	०	२४९९७ ५७५	२४९९७ ५७५	०
संस्थाहरू	४१७०८	४१७०८	०	४१७०८	४१७०८	०	८३३१८	८३३१८	०	१६८९४	१६८९४	०	१६८३४	१६८३४	०	७३३६८	७३३६८	०

मा वास (स्वास्थ्य संस्था)	२३	२३		२३	२३		०५	०५		७५१	७५१		७५१	७५१		०५	०५	
सार्वजनिक स्थानहरू मा वास (सार्वजनिक शौचालय)	१४९८८२५३	१४९८८२५३	०	९६६५१५३	९६६५१५३	०	७७३४३२८	७७३४३२८	०	६०६१३२८	६०६१३२८	०	४१८८००३	४१८८००३	०	४१८८००३	४१८८००३	०
अन्य क्रियाकलापहरू	४०२०००००	४०२०००००	०	३५२०००००	३५२०००००	०	३५२०००००	३५२०००००	०	३५२०००००	३५२०००००	०	३५२०००००	३५२०००००	०	३५२०००००	३५२०००००	०
गाउँपालिकामा वास लागत जम्मा	३४२७१६५४१	३४२७१६५४१	०	६०६५७१३५१	६०६५७१३५१	०	५०४०८०८५६	५०४०८०८५६	०	२९२८९४४०१	२९२८९४४०१	०	२४३०९८५६१	२४३०९८५६१	०	१८१९५४७१५	१८१९५४७१५	०

अवयव	वर्ष ६			वर्ष ७			वर्ष ८			वर्ष ९			वर्ष १०		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप
खानेपानी	४१९५७२३७	४१९५७२३७	०	४१९५७२३७	४१९५७२३७	०	३२८८९६५७	३२८८९६५७	०	३२८८९६५७	३२८८९६५७	०	३२८९१३१४	३२८९१३१४	०
सरसफाइ र स्वच्छता	९००५२७६९	९००५२७६९	०	९००५२७६९	९००५२७६९	०	९००५२७६९	९००५२७६९	०	८३३९३६६९	८३३९३६६९	०	८३३९३६६९	८३३९३६६९	०
संस्थाहरू मा वास (विद्यालय)	२३८७८९९०	२३८७८९९०	०	२३८७८९९०	२३८७८९९०	०	२३८७८९९०	२३८७८९९०	०	२३८७८९९०	२३८७८९९०	०	२३८७८९९०	२३८७८९९०	०
संस्थाहरू मा वास (स्वास्थ्य संस्था)	५७४८७११	५७४८७११	०	५७४८७११	५७४८७११	०	५७४८७११	५७४८७११	०	५७४८७११	५७४८७११	०	५७४८७११	५७४८७११	०
सार्वजनिक स्थानहरूमा	४१८८००३	४१८८००३	०	४१८८००३	४१८८००३	०	४१८८००३	४१८८००३	०	१३८०६००३	१३८०६००३	०	८५८५००३	८५८५००३	०

वास (सार्वजनिक शौचालय)															
अन्य क्रियाकलाप हरू	३५२००००	३५२००००	०	३५२००००	३५२००००	०	३५२००००	३५२००००	०	३५२००००	३५२००००	०	५५२००००	५५२००००	०
गाउँपालिका मा वास लागत जम्मा	१६९८४५७१०	१६९८४५७१०	०	१६९८४५७१०	१६९८४५७१०	०	१६०७७८१३०	१६०७७८१३०	०	१६३७३७०३०	१६३७३७०३०	०	१५८५१७६८७	१५८५१७६८७	०

लगानीमा भिन्नता) ग्याप - (लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा

अवयव	वर्ष ०			वर्ष १			वर्ष २			वर्ष ३			वर्ष ४			वर्ष ५		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप
पुँजीगत खर्च	२४२३४०७१२	२४२३४०७१२	०	५१७८६६९४९	५१७८६६९४९	०	४०५६५८५३१	४०५६५८५३१	०	१६०९४१३४०	१६०९४१३४०	०	८३१२५१२८	८३१२५१२८	०	२०७८१२८२	२०७८१२८२	०
पुँजीगत मर्मत खर्च	१२७८८०२५	१२७८८०२५	०	७६९७६७८	७६९७६७८	०	७८०२८०१	७८०२८०१	०	२७७६६८४८	२७७६६८४८	०	४००३४३५०	४००३४३५०	०	४००३४३५०	४००३४३५०	०
सञ्चालन खर्च	७१८३८३८८	७१८३८३८८	०	७२२८४५४८	७२२८४५४८	०	७४०६९१८८	७४०६९१८८	०	९५५०९०३७	९५५०९०३७	०	१११२८९९०७	१११२८९९०७	०	१११२८९९०७	१११२८९९०७	०
सोझै सहयोग	१५७४९४१६	११७२९४१६	४०२००००	८२२२१७६	४७०२१७६	३५२००००	१६०५०३३६	१२५३०३३६	३५२००००	८१७७१७६	४६५७१७६	३५२००००	८१४९१७६	४६२९१७६	३५२००००	९३४९१७६	५८२९१७६	३५२००००
गाउँपालिका मा वास लागत जम्मा	३४२७१६५४१	३३८६९६५४१	४०२००००	६०६०७१३५१	६०२५५१३५१	३५२००००	५०३५८०८५६	५०००६०८५६	३५२००००	२९२३९४४०१	२८८८७४४०१	३५२००००	२४२५९८५६१	२३९०७८५६१	३५२००००	१८१४५४७१५	१७७९३४७१५	३५२००००

अवयव	वर्ष ६			वर्ष ७			वर्ष ८			वर्ष ९			वर्ष १०			दश वर्षको लागि		
	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप	आवश्यक	उपलब्ध	ग्याप
पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९६१८०००	९६१८०००	०	४१२२०००	४१२२०००	०	१४४४४५३९४२	१४४४४५३९४२	०
पुँजीगत मर्मत खर्च	४६४१४०८५	४६४१४०८५	०	४६४१४०८५	४६४१४०८५	०	३७३४६५०५	३७३४६५०५	०	३०६८७४०५	३०६८७४०५	०	३०६८९०६२	३०६८९०६२	०	३२७६७५१९४	३२७६७५१९४	०
सञ्चालन खर्च	११४७८२४४९	११४७८२४४९	०	११४७८२४४९	११४७८२४४९	०	११४७८२४४९	११४७८२४४९	०	११४७८२४४९	११४७८२४४९	०	११४७८२४४९	११४७८२४४९	०	१११०१९३२२०	१११०१९३२२०	०
सोझै सहयोग	८१४९१७६	४६२९१७६	३५२००००	८१४९१७६	४६२९१७६	३५२००००	८१४९१७६	४६२९१७६	३५२००००	८१४९१७६	४६२९१७६	३५२००००	१०४२४१७६	४९०४१७६	५५२००००	१०८७१८३३६	६७४९८३३६	४१२२००००
गाउँपालिका मा	१६९३४५७१०	१६५८२५७१०	३५२००००	१६९३४५७१०	१६५८२५७१०	३५२००००	१६०२७८१३०	१५६७५८१३०	३५२००००	१६३२३७०३०	१५९७१७०३०	३५२००००	१६००१७६८७	१५४४९७६८७	५५२००००	२९९१०४०६९२	२९४९८२०६९२	४१२२००००

वास लगानी जम्मा																	

४.३.४. लगानी पूर्ति (Bridging) को सारांश

खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रको लक्षित उपलब्धी हासिल गर्नका लागि आवश्यक लगानी र गाउँपालिकासंग उपलब्ध हुन सक्ने लगानी विच देखिएको भिन्नता (deficit) वा ग्याप पूर्तीका लागि वित्त व्यवस्थापनका विभिन्न विकल्पहरु वारेमा विचार गर्नुपर्ने हुन्छ । यदि थप वित्त व्यवस्थापन गर्न सकिएन भने या त लागत घटाउनु पर्छ वा ३T (व्यापार, कर र हस्तान्तरण) का विचार गरि यसमा वृद्धि गर्नु पर्ने हुन्छ । यो नै वित्तीय ग्यापलाई पूर्ति गर्ने मिश्रित वा चुक्ता-योग्य चलन चल्तीको अभ्यास हो । यी विकल्पहरुलाई निम्नानुसार दिइएको छ ।

- बैक ऋण: व्यावसायिक वित्त, लघु-वित्त र सहुलियत ऋणहरू समेत । सहुलियत ऋण दाताहरूले अनुदान वा हस्तान्तरणको रूपमा बजार व्याज दरभन्दा कममा ऋण दिने वा अनुग्रह-अवधि प्रदान गर्ने;
- लगानीकर्ताद्वारा पुँजी लगानी गरेर व्याजको रूपमा फिर्ता पाउने आशाले इक्विटी प्रदान गर्न सक्छन् । इक्विटी धेरै लामो समयसम्म प्रदान गर्न सकिन्छ । यसैले लामो समयसम्म फिर्ता गर्नु पर्दैन । इक्विटी लगानीमा सार्वजनिक अनुदान (वा हस्तान्तरण) रहने हुँदा फिर्ता गर्नु पर्ने सोच राखिएको हुँदैन ।
- अन्य वित्तीय उपकरण: जस्तै- बण्ड्स; जहाँ ऋण शीर्षक अन्तर्गत बजारको बण्ड्स लगानीकर्ताहरूलाई बेचिने छ । बण्ड्स जारिकर्ताहरूमा गाउँपालिका समेतलाई 'गाउँपालिका बण्डस्' वा सार्वजनिक तथा निजी कम्पनीहरूमा 'व्यावसायिक बण्डस्' समावेश गर्न सकिने छ ।

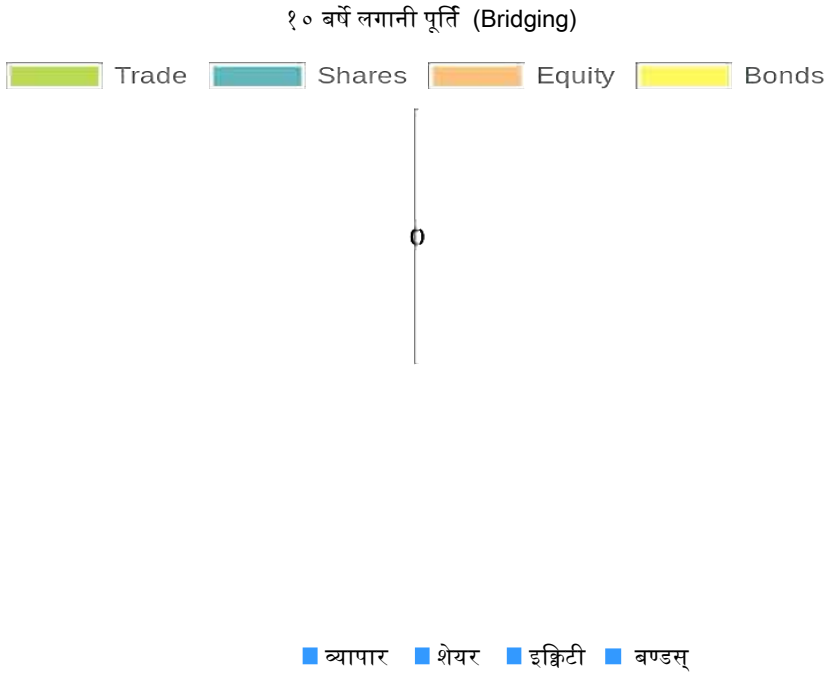

चित्र 4-10: १० बर्षे लगानी पूर्ति (Bridging)

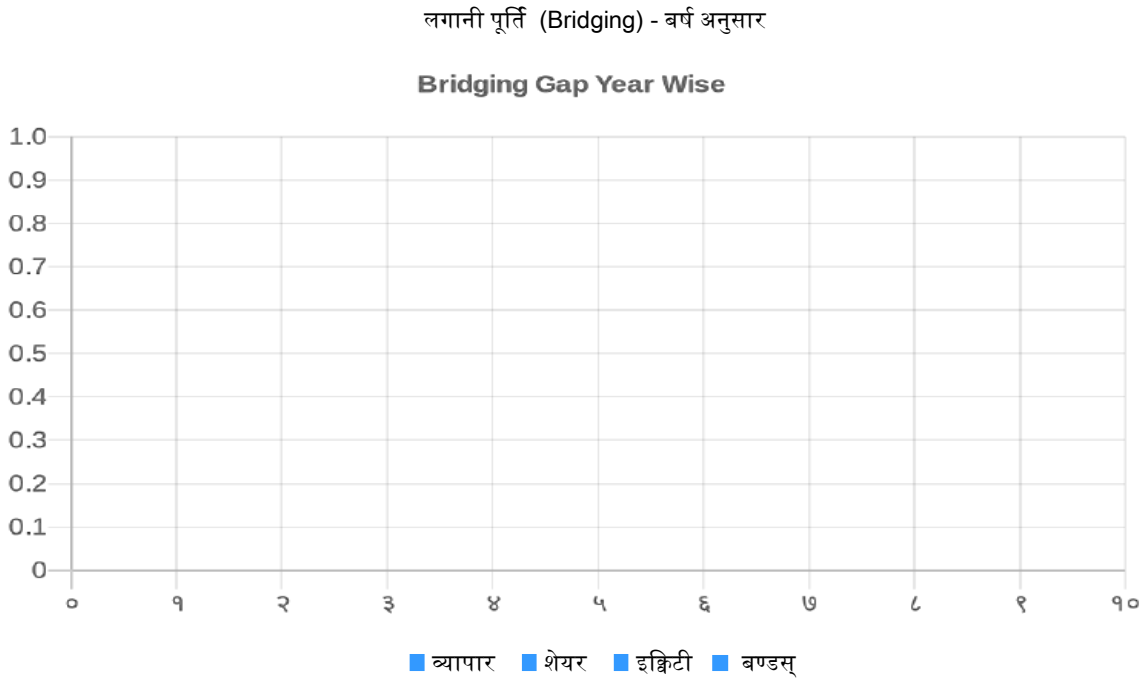

चित्र 4-11: लगानी पूर्ति (Bridging) - बर्ष अनुसार

माथि ४.३.३ को तालिकाहरुको आधारमा तलको तालिकाले तुलनात्मक रूपमा लगानी भिन्नता (ग्याप) उच्च रहेका लगानीका मुख्य १० क्षेत्रहरू प्रस्तुत गर्दछ।

तालिका 4-6: तुलनात्मक रूपमा लगानी भिन्नता (ग्याप) उच्च रहेका लगानीका मुख्य १० क्षेत्र

क्र. सं.	लगानीको क्षेत्र	आवश्यक रकम	उपलब्ध	ग्याप	ग्याप(१० वर्ष)%	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्
1	आधार वर्ष खानेपानी पुँजीगत खर्च	१६५८२०५००	१६५८२०५००	०	०	०	०	०	०
2	आधार वर्ष खानेपानी पुँजीगत मर्मत खर्च	३८२८२२	३८२८२२	०	०	०	०	०	०
3	आधार वर्ष खानेपानी सञ्चालन खर्च	३३१९६९	३३१९६९	०	०	०	०	०	०
4	आधार वर्ष खानेपानी सोझै खर्च	७९३७२४०	७९३७२४०	०	०	०	०	०	०
5	वर्ष १ खानेपानी पुँजीगत खर्च	२११७८६१००	२११७८६१००	०	०	०	०	०	०
6	वर्ष १ खानेपानी पुँजीगत मर्मत खर्च	१८६९६८	१८६९६८	०	०	०	०	०	०
7	वर्ष १ खानेपानी सञ्चालन खर्च	३३१९६९	३३१९६९	०	०	०	०	०	०
8	वर्ष १ खानेपानी सोझै खर्च	३६००००	३६००००	०	०	०	०	०	०
9	वर्ष २ खानेपानी पुँजीगत खर्च	८८८९८२००	८८८९८२००	०	०	०	०	०	०
10	वर्ष २ खानेपानी पुँजीगत मर्मत खर्च	५५८८६१	५५८८६१	०	०	०	०	०	०

तालिका 4-7: ग्याप पूर्ति (Bridging) को सारांश

ग्याप पूर्ति (Bridging) को सारांश - क्षेत्रगत स्तरमा

विवरण	वर्ष ०					वर्ष १					वर्ष २					वर्ष ३					वर्ष ४					वर्ष ५				
	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा
	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)
खाने पानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सरस फाइर स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्था हरूमा वास (विद्यालय)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्था हरूमा वास (स्वास्थ्य संस्था)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सार्वजनिक स्थान हरूमा वास (सार्व	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

जनिक शौचा लय)																														
अन्य सोझै सहयो ग लागत	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

विवरण	वर्ष ६					वर्ष ७					वर्ष ८					वर्ष ९					वर्ष १०					जम्मा १० वर्षको लागि				
	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)
खाने पानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सरस फाइ र स्वच्छ ता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्था हरुमा वास (विद्या लय)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्था हरूमा वास (स्वा स्थ्य	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

संस्था)																														
सार्वजनिक स्थान हरूमा वास (सार्वजनिक शौचालय)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
अन्य सोझै सहयोग लागत	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

ग्याप पूर्ति (Bridging) को सारांश - लागत कम्पोनेन्ट स्तरमा

विवरण	वर्ष ०					वर्ष १					वर्ष २					वर्ष ३					वर्ष ४					वर्ष ५				
	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा
	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)	(ने.रु.)
पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सञ्चा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

लन खर्च																														
सो झै सह योग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ज म्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

विवरण	वर्ष ६					वर्ष ७					वर्ष ८					वर्ष ९					वर्ष १०					दश वर्षको लागि				
	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा	व्यापार	शेयर	इक्विटी	बण्डस्	जम्मा
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)	(ने. रु.)
पुँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सञ्चालन खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
सो झै सह योग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

४.३.५. सम्पत्तिको मूल्य

खानेपानी क्षेत्रमा सम्पत्ति भन्नाले खानेपानी प्रणालीको भौतिक अवयवहरू (जस्तै: पाइप, पम्प, मिटर, जेनरेटर, सङ्कलन पोखरी, भल्भ, भवन तथा अन्य संरचनाहरु) जनाउँछ। सम्पत्तिको मूल्याङ्कन दुई भिन्न तरिकाबाट निर्धारण गर्न सकिन्छ। पहिलो विधिमा, आयु (उमेर) मा आधारित मूल्यह्रास, जहाँ प्रत्येक प्रणालीको सम्पत्तिलाई निर्माण मूल्य वा खरिद मूल्य र अनुमानित जीवनकालको (Lifespan) आधारमा गरिन्छ। प्रत्येक सम्पत्तिको मूल्यमा प्रत्येक वर्ष निश्चित प्रतिशतको आधारमा ह्रासकट्टा गरिन्छ। ह्रासकट्टालाई सञ्चालन खर्चको रूपमा लिइन्छ जसले गर्दा सम्पत्तिलाई पुनर्स्थापना वा प्रतिस्थापन गर्दा पर्याप्त स्रोतहरू उपलब्ध हुन्छन्। दोस्रो विधि भनेको शर्तमा आधारित, जहाँ सम्पत्तिको मूल्याङ्कन सम्पत्तिको आयु (उमेर) आधारमा होइन कि सम्पत्तिको अवस्था र कार्यसम्पादनको आधारमा निर्धारण गरिन्छ। यहाँ पहिलो विधिको आधारमा गरिएको छ।

तलको चित्रले गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सम्पत्ति समयको अन्तरालमा कसरी वृद्धि भएको छ भनि देखाउँछ।

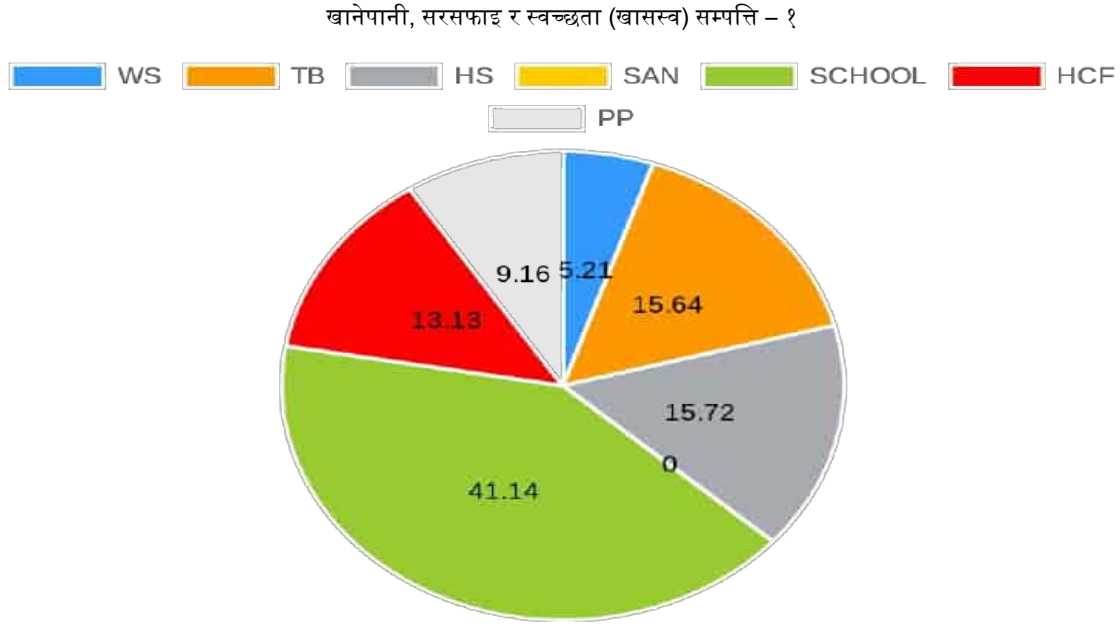

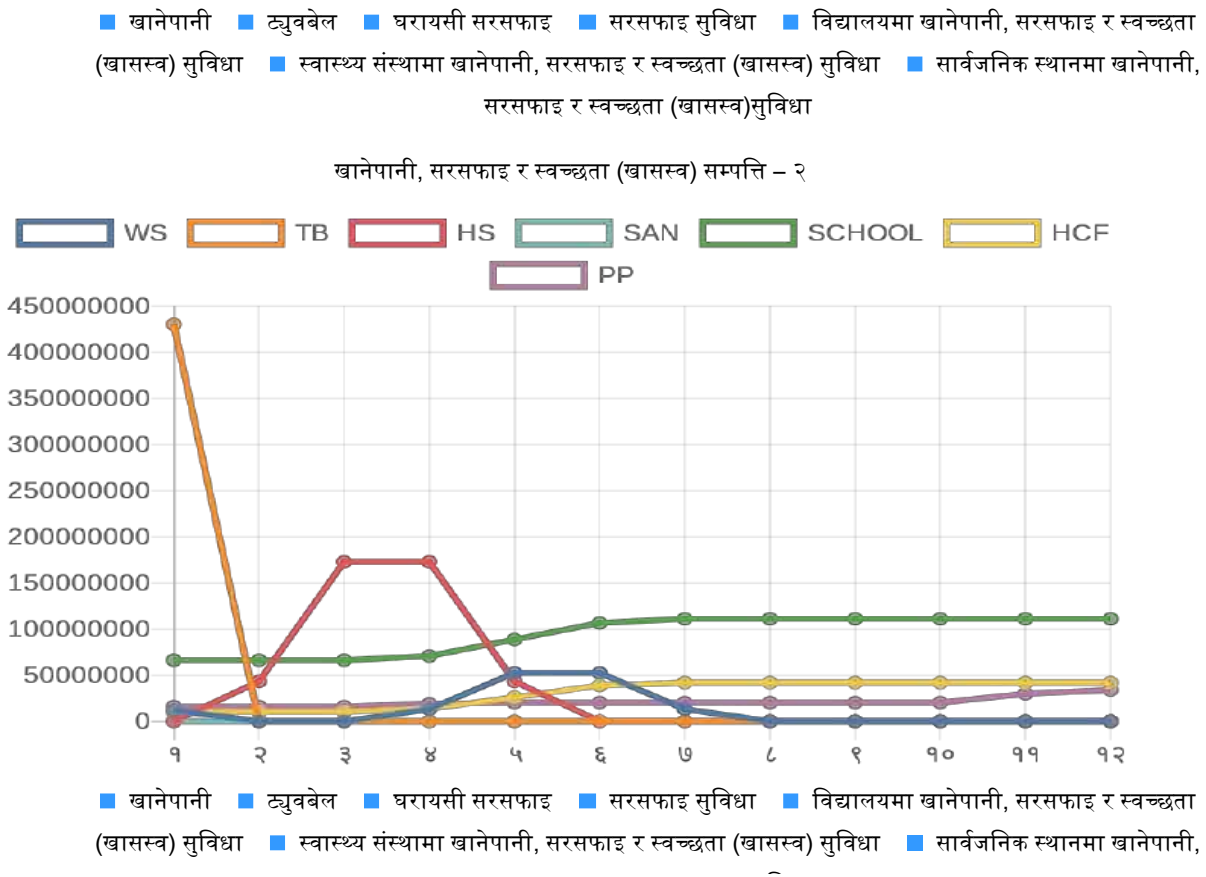

चित्र 4-12: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सम्पत्ति

४.३.६. सम्पत्तिको मूल्य

तालिका 4-8: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सम्पत्ति मूल्य

क्र. सं.	अवयव	हालको	वर्ष ०	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४
१	खानेपानी प्रणाली	१२१४०७६६	०	०	१३१२५८००	५२५०३२००	५२५०३२००
२	ट्युवबेल	४३०२८००००	०	०	०	०	०
३	घरायसी सरसफाइ	२७८५०	४३२२४७१२	१७२८९८८४९	१७२८९८८४९	४३२२४७१२	०
4	सरसफाइ सुविधाहरू (FSM,SWM,Sewerage with WWTP)	०	०	०	०	०	०

५	विद्यालयमा वास सुविधाहरू	६६२३८०३०	६६२३८०३०	६६२३८०३०	७०७२७५३०	८८६८५५३०	१०६६४३५३०	
६	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू	१०३१५१८०	१०३१५१८०	१०३१५१८०	१३४८११६२	२६१४५०९०	३८८०९०१८	
७	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू	१५९१००००	१५९१००००	१५९१००००	१८९३४०००	२०२३००००	२०२३००००	
८	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	५३४९११८२६	१३५६८७९२२	२६५३६२०५९	२८९१६७३४१	२३०७८८५३२	२१८१८५७४८	
९	पहिलाको वर्ष भन्दा सम्पत्तिको मूल्य वृद्धिको %	०	-७५	९६	९	-२०	-५	
क्र. सं.	**अवयव**	**वर्ष ५**	**वर्ष ६**	**वर्ष ७**	**वर्ष ८**	**वर्ष ९**	**वर्ष १०**	**जम्मा %**
१	खानेपानी प्रणाली	१३१२५८००	०	०	०	०	०	०
२	ट्युवबेल	०	०	०	०	०	०	०
३	घरायसी सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०
४	सरसफाइ सुविधाहरू (FSM,SWM,Sewerage with WWTP)	०	०	०	०	०	०	०
५	विद्यालयमा वास सुविधाहरू	१११११३३०३०	१११११३३०३०	१११११३३०३०	१११११३३०३०	१११११३३०३०	१११११३३०३०	५९
६	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू	४१९७५०००	४१९७५०००	४१९७५०००	४१९७५०००	४१९७५०००	४१९७५०००	२२
7	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू	२०२३००००	२०२३००००	२०२३००००	२०२३००००	२९८४८०००	३३९७०००००	१८
८	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	१८६४६३८३०	१७३३३८०३०	१७३३३८०३०	१७३३३८०३०	१८२९५६०३०	१८७०७८०३०	१००
९	पहिलाको वर्ष भन्दा सम्पत्तिको मूल्य वृद्धिको %	-१५	-७	०	०	६	२	०

५. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमानको लागि सञ्चाल र साझा बुझाई

५.१. योजना कार्यान्वयन अवधारणा

गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि कृयाकलाप संचालन गर्दा सवै सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था र सरोकारवालाहरुले गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाका रणनिती र मान्यताहरुलाई अवलम्वन गर्नुपर्नेछ । योजनाको समग्र निरीक्षण र कार्यान्वयनको लागि गाउँपालिका कार्यपालिका गाउँपालिकाको शीर्ष राजनीतिक अङ्ग हुने छ । जसले गाउँपालिकामा संचालित कुनै पनि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका कार्यक्रम नेपाल सरकारको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्वन्धि नीति, नियम र स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अनुरुप संचालन गर्ने सुनिश्चितता एबं सहजीकरण गर्नेछ ।उपभोक्ता समितिहरू योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र सिकाइ अनुकूलन गर्न र प्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नको लागि तथा वाह्य बजेट स्रोत परिचालन गर्न जिम्मेवार हुनेछन् । उनीहरुले गाउँपालिकाको वास क्षेत्रका साझेदारहरूलाई आकर्षित गर्न सम्वन्धित संयन्त्र मार्फत जिल्ला भित्र र बाहिर योजनाको प्रबर्धन र प्रसारमा सहयोग पुऱ्याउँने छन् । गाउँपालिकाले आफ्नो गाउँभित्र यो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको समुचित कार्वान्वयन र अनुगमन सहयोग र समन्वयका लागि आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति पनि गठन गर्न सक्नेछ ।

५.२. क्षेत्रगत निकायहरूको भूमिका र जिम्मेवारीहरू

खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको समुचित कार्यान्वयन, परिमार्जन र अनुगमन तथा व्यवस्थापनका लागि डिजाइन गरीएको तलको तालिकामा प्रस्तुत म्याट्रिक्सले गाउँपालिकालाई वास योजनाको उपयोगको सम्बन्धमा र योजनाको तोकिएको जिम्मेवारीका सम्वन्धमा मार्गदर्शन प्रदान गर्नेछ । यो म्याट्रिक्स सबै योजनाहरुको व्यवसाय अभ्यासहरूको विस्तृत सूची चाहिँ हैन । यस म्याट्रिक्सको उद्देश्य सम्वन्धित विभाग वा व्यक्तिलाई उल्लेखित क्रियाकलापहरुमा जिम्मेवारी सहित नियुक्ति गर्नु, भूमिका र जिम्मेवारीहरू परिभाषित गर्नु र समूहहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध परिभाषित गर्नु हो । यो म्याट्रिक्सले विस्तृत स्रोतको विनियोजन वा तालिका तयार गर्नमा पनि मद्दत गर्दछ ।

तल तालिकामा उल्लेखित क्षेत्रगत निकायहरूले मुख्यतः गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र आवधिक परीमार्जनमा आ-आफ्ना भूमिका र जिम्मेवारीहरूको ब्याख्या सहित परिभाषित गर्नेछन् । सोही अनुसार आफु विचको संचार-संयन्त्रको स्थापना, सुधार र नियमन सहित योजना कार्यान्वयनमा देखिन सक्ने वा देखिएका कमी कमजोरी (Gaps) हटाउन या पूर्ती गर्न पनि सम्वन्धित क्षेत्रगत निकायहरू सकृय भै लागि पर्नु पर्ने हुन्छ । आ-आफ्नो जबाफदेहिता (Accountability) को निश्चितता कायम गर्ने र स्रोतहरूको पहिचान गर्ने तथा क्षेत्रगत निकायहरू बीचको अन्तर-कार्यात्मक अन्तरक्रिया (Cross-functional Interaction) लाई स्पष्ट पार्ने र सुदृढ गराउने कार्य पनि यसै अन्तर्गत पर्दछ।

व्याख्या:

●●● सबल भूमिका र जिम्मेवारी: कार्य सम्पन्नता र कार्यान्वयका लागि नेतृत्वदायी भूमिकामा उत्तरदायी तथा प्रभावकारी रूपमा कार्यहरू गर्नका लागि जिम्मेवार र कार्यको नेतृत्व लिन तथा प्राप्त गर्न दृढ प्रतिबद्धता र क्षमता प्रदर्शन गर्ने

●● मध्यम भूमिका र जिम्मेवारी: कार्य सम्पन्नता र कार्यान्वयका लागि जिम्मेवारी तथा प्रतिबद्धता; वित्तीय स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन क्षमताका केही कमजोरीहरूको बाबजुद् यी क्षेत्रगत निकायहरूले सकृय रुपमा कार्य गर्नेछन् र तोकिएको कार्यको सफल परिणाम निकाल्ने अपेक्षा गरिएको छ।

● साधारण भूमिका र जिम्मेवारी: काममा सहयोग गर्ने सहयोगी भूमिकामा यी क्षेत्रगत निकायहरू हुनेछन् र यसवाट विस्तृत वा पर्याप्त परिणामहरू अपेक्षा गर्न सकिँदैन ।

क्र.सं.	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयनका मुख्य कार्यहरू	क्षेत्रगत निकायहरू																			
		राष्ट्रिय योजना आयोग	अर्थ मन्त्रालय	गाउँपालिका	वासँग सम्बन्धित मन्त्रालयहरू	खापाढव्यवि	खापासडिका	गाउँपालिकाको वास एकाइ	आएनजिओ	एनजिओ	उपभोक्ता संस्था	डिवासिसी	डिसिसी	दातृ निकायहरू	केन्द्रीय स्तरका निकायहरू	जिल्ला स्तरका निकायहरू	औपचारिक तथा अनौपचारिक जमघट	व्यक्तिगत वास व्यावसायिक	उपभोक्ताहरू	नागरिक समाज	शैक्षिक संस्थाहरू	तेस्रो पक्ष
१	योजना, नीति, रणनीतिहरूको समीक्षा गर्ने र अद्यावधि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनामा समावेश गरी सुझाव दिने	•• •																			
२	बजेट विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने निकायहरूलाई निकासा दिने र दातृ निकायहरूसँग समन्वय गर्ने र अपुग स्रोतलाई सम्बोधन गर्ने		•• •																			
३	योजना तर्जुमाका मुद्दामा मन्त्रालयहरू बीचमा समन्वय गर्ने			•• •																		
४	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको स्वामित्व लिने; वास योजना कार्यान्वयनको लागि नेतृत्व लिने, प्रवर्द्धक र नियामक निकाय समेतको भूमिका खेल्ने; खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनालाई सही, पहुँचयोग्य, सान्दर्भिक र समयमै कार्यान्वयन गर्न हरसम्भव प्रयास गर्ने			•• •				•• •														
५	NWASM MIS प्रणालीको को सञ्चालन; दैनिक सञ्चालन, प्रणालीको अद्यावधि र प्रणालीको अनुकूलन तथा Introduction of Latest ICT Innovations			•• •																		
६	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनालाई कार्यक्रम कार्यान्वयनको एकीकृत भागको रूपमा मान्यता दिने; यो NWASH योजनालाई निर्णय प्रक्रियाको उद्देश्यसँग जोड्ने			•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •

७	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनालाई गाउँपालिकाको एक मात्र खासस्व योजनाको रूपमा मान्यता दिने र योजनाको संस्थागत रूपमा स्वामित्व लिने, कार्यान्वयनको लागि प्रतिबद्ध हुने र पूर्ण क्षमतामा कार्यान्वयन गर्ने			•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •
८	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) एकाइ स्थापना गर्ने, संस्थागत मान्यता दिने, योजना कार्यान्वयनका लागि भूमिका र जिम्मेवारी तयारी गर्ने र नीतिसँग मिलान (Align) गर्ने			•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	••	••	•• •		•• •	••	••	••					•	
९	तथ्याङ्क सङ्कलन र अद्यावधि गर्ने					•	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •					••						
१०	वित्तीय/स्रोतको विनियोजन (प्रत्येक वर्ष योजना तर्जुमाको लागि बजेट विनियोजन गर्ने)			•• •	••	•• •	•		•	•	•		••	•• •	••	••						
११	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको प्रवर्द्धन र दृश्यतामा वृद्धि गर्ने			•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	
१२	सिकाई आदान प्रदान तथा अध्ययन			•• •	••	•• •	••	•• •	••	••	•	•• •	•• •	••	••	••	•• •	••		••	••	
१३	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयनको लागि सञ्जाल विस्तार, साझेदारी र समन्वय गर्ने			•• •	••	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	••	•• •	•• •	•• •	••	••	•• •	••		•	••	
१४	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमामा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने			•• •	••	•• •	•• •	••	•• •	•• •		••	••	•• •	••	••	••				•• •	
१५	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयनको लागि सञ्चारको प्रवर्द्धन, पैरवी, माग बढाउने			•• •	••	•• •	•• •	••	•• •	•• •	••	•• •	•• •	•• •	••	••				•• •	•• •	
१६	सहयोगात्मक/ सहभागितात्मक अनुगमन गर्ने			•• •	•• •	•• •			•• •			•		•• •								
१७	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनासँग सम्बन्धित सूचना प्रचार प्रसार गर्ने			•• •	••	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•	•• •	•• •	•• •	••	••						
१८	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको लागत संशोधन गर्ने, क्षेत्रगत निकायहरूसँग स्रोत र क्षमता अभिवृद्धि गर्न प्रतिबद्धता लिने			•• •																		
१९	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनामा पारदर्शीता प्रवर्द्धन गर्ने, सूचनामा पहुँच, निष्पक्ष र सन्तुलित रिपोर्टिङ्ग गर्ने			•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •	•• •

२०	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको राम्रो उपयोग गर्नेलाई मान्यता दिने, सरकारी स्तरमा र निकायगत स्तरमा मान्यता दिने			•• •	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••			••
२१	नयाँ योजनालाई NWASH MIS मा प्रविष्ट गर्न जोड गर्ने, यदि प्रविष्ट नगरेमा सम्पन्न भएको मान्यता नदिने			•• •																			
२२	रिपोर्टिङ्ग माध्यम परिभाषित गर्ने, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विकास लक्ष्यसँग (जस्तै:SDG) पङ्क्तिबद्ध गर्न सञ्चार प्रोटोकल तयार गर्ने			•• •																			

५.३. संस्थागत संरचना र क्षमता अभीवृद्धिका योजनाहरु

५.३.१. गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) संरचना

राज्य पुनर्संरचना पछिको वर्तमान अवस्थामा हरेक गाउँपालिकामा झैं गैडहवा गाउँपालिकामा पनि वास लगायत अन्य विकास निर्माणका कार्यक्रम योजना गर्न, विनियोजित बजेट अनुरुपको क्रियाकलापहरु संचालन गर्नका निम्ति स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम एक निश्चित संगठनात्मक स्वरुप रहेको छ । सामान्यतया हालको अभ्यास खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रमहरु पूर्वाधार विकास र वातावरण व्यवस्थापन शाखा अन्तर्गत संचालन गर्ने देखिन्छ ।

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रमका लागि छुट्टै संरचना बनि नसके पनि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) कार्यक्रम समन्वय गर्न गाउँपालिकाद्वारा एक जना फोकल व्यक्ति तोकेर कार्य संचालन हुँदै आइरहेको छ । कार्यक्रममा सहयोगका लागि प्रशासन, योजना तथा अनुगमान शाखा अन्तर्गतको योजना तथा अनुगमन उप-शाखाका प्रविधिकहरु पनि रहेका छन् । लगायत वास क्षेत्रमा काम गर्ने विकास साझेदार संस्थाको तर्फबाट पनि कर्मचारीहरु गाउँपालिका अन्तर्गत रहेर खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा गाउँपालिका भरिनै सेवा दिइरहेको अवस्था पनि छ ।

आगामी दिनमा भने खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रमका लागि छुट्टै शाखा वा छुट्टै एकाइ नै वनाएर तथा त्यसलाई साधन श्रोत सम्पन्न गरेर अगाडि वढ्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । सोहि अनुरुप गाउँपालिकाले यथासक्य चाँडो खासस्वको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) वा वास शाखाको स्थापना तथा जिम्मेवार कर्मचारीको व्यवस्थापन गरी त्यसलाई साधन स्रोत सम्पन्न गरेर अगाडी वढ्ने नीति लिएको छ । यसका लागि आवस्यक संस्थागत संरचना, श्रोत र साधन तथा व्यवस्थापनका लागि यस वास योजनामा नै एक संरचनाको प्रस्ताव गरिएको छ ।

५.३.२. गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कोष

गाउँपालिकामा गाउँ कार्यपालिका वा सो ले तोकेको गाउँस्तरीय खासस्व समन्वय समितिको रोहवरमा एक खासस्व कोषको स्थापना गरिने छ । उक्त कोषमा खासस्व क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्न चाहने अन्य संघ संस्थाहरुको सहयोग लगायत अन्य पहिचान भएका श्रोत तथा सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ । सो कोषको रकम केवल खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता प्रबर्द्धनमा मात्र खर्च गरिने छ । गाउँ कार्यपालिकाले आँफै वा आफ्नो निर्देशनमा खासस्व समन्वय समितिले सो कोष संचालन निर्देशिका एक वर्षभित्र तयार गरि कोषको परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्नेछ ।

५.३.३. संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि

गाउँपालिकामा खानेपानी,सरसफाइ र स्वच्छता प्रबर्द्धनका लागि गाउँपालिका र गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) शाखाको शाखा लगायत उपभोक्ता समिति र अन्य सम्वन्धित संस्थाहरुको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि नियमित रुपमा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनु अत्यन्तै आवश्यक पर्छ । यसका लागि गाउँपालिकाको संरचनागत क्षमता अभिवृद्धिका आववश्यकताहरुको पहिचान गरिनु जरुरी हुन्छ । सीप हस्तान्तरण, प्रविधि मैत्री ज्ञान र प्रवृत्ति उन्मुख तालिम लगायत विभिन्न किसिमका सचेतनामूलक कृयाकलापहरु क्षमता अभिवृद्धिका लागि अबलम्वन गरिनु पर्ने उपायहरु हुन् ।

सामन्यतया गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि निम्न कार्यक्रमहरुको नियमित र आवधिक रुपमा योजना गर्न, संचालन र व्यवस्थापन गर्न आवश्यक छ ।

- तालीम, कार्यशाला र सेमिनार

- खानेपानी इन्जिनियर, सव इन्जिनियर, प्लम्बर, खानेपानी तथा सरसफाइ टेक्निसियन (खापासटे), ग्रामिण मर्मत कार्यकर्ता (भिएमडब्लु) तथा अन्य प्राबिधिकहरुका लागि समकालिन खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना प्रबिधि सम्बन्धि तालिम
- वास निरिक्षक, सरसफाइ कार्यकर्ता, महिला कार्यकर्ता तथा गाउँपालिकाको वास संग सम्बन्धित कर्मचारि हरुका लागि सचेतना मूलक तालिम
- उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी, कर्मचारि तथा अन्य सेवासंग सम्बन्धितहरुका लागि व्यवस्थापन, नेतृत्व विकास, सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिका तालीम
- लेखा पालन र लेखा व्यवस्थापन तालिमहरु
- महिला पदाधिकारिहरुका लागि नेतृत्व विकास तथा आयोजना व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम
- लैङ्गिग समानता र सामाजिक समावेसिता सम्बन्धि तालिमहरु
- जलवायु परिवर्तन, विपद व्यवस्थापन र आपतकालिन अवस्थामा खानेपान, सरसफाइ तथा स्वच्छता आयोजनाहरुको संचालनर व्यवस्थापनका उपाय, सीप तथा तयारी सम्वन्धि तालिमहरु
- N-WASH MIS को प्रयोग, प्रभावकारि उपयोग, संचालन र अद्ध्यावधिक गर्नका लागि प्रविण वनाउन सम्वन्धित प्राविधिक, सर्वेक्षक वा गणकहरुका लागि तालिम
- WASH Plan परिमार्जनका लागि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) शाखाका कर्मचारी,प्राविधिक र वास वास निरिक्षकका लागि तालिम
- गाउँपालिका का पदाधिकारीहरुका लागि आवधिक अद्ध्यावधिक र प्रगति समिक्षा सम्बन्धि कार्यशाला, गोष्ठि र सेमिनारहरु
- उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी लागि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना अद्ध्यावधिक र सर्वे क्षणबाट प्राप्त सूचना र तथ्यांकहरुको प्रस्तुति सहित कार्यशाला, गोष्ठि र सेमिनारहरु
- खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) कर्मचारी तथा प्राविधिकहरुको लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालीम

- समुदाय र संस्थागत सचेतनामूलक कार्यक्रम

- समुदाय स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु, खानेपानी मूल संरक्षण, खानेपानीलाई शुद्द वनाउने उपायहरु, फोहोर व्यवस्थापनका अभ्यास तथा उपायहरु, पूर्ण सरसफाइका सूचकहरु सम्बन्धि समुदायमा जानकारि र सचेतना आदि
- विभिन्न दिवसहरु मनाउने र त्यो अवसरलाई समुदायस्तरमा चेतनामूलक सन्देशहरु प्रवाह गर्न उपयोग गर्ने ।

- वार्ड स्तरमा जनप्रतिनिधिहरुसंग खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना र यसका तथ्यांक तथा सूचनाहरु प्रस्तुतिकरण र सो योजनाको समुचित उपयोग सम्वन्धि सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु
  - परीक्षण कार्यक्रमहरु
- पानी परीक्षण (पानी पिउन योग्य छ छैन) र सो सम्बन्धी तालीमहरु
- आयोजना सम्पन्न भएपछि र कार्यान्वयन चरणमै पनि गरिने सार्वजनिक सुनुवाइ, सार्वजनिक सामाजिक अडिट (Public Social Audit)
  - सरसफाइप्रदर्शनी,महोत्सव
- विभिन्न दीवस, उत्सव तथा महोत्सवहरुमा गरिने प्रदर्शनी
- सरसफाइ रेली (Rally) आदी
  - अवलोकन भ्रमण
- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा उदाहरणीय भएका स्थल तथा आयोजनाहरुको अवलोकन भ्रमण (उपभोक्ता समिति पदाधिकारी तथा गाउँपालिका पदाधिकारीहरुका लागि)
  - स्व- लेखाजोखा अभ्यास
- समुदायसंगको सम्बन्ध र समुदायमा तथ्यांक तथा सूचनाहरु संकलन गर्न आवश्यक पर्ने विभिन्न किसिमका तालिमहरु; जस्तै- सहभागितामूलक लेखाजोखा, प्रभावकारी संचार र वार्ता तथा संझौता सीप, नेतृत्व विकास आदी

५.४. अनुगमन संयन्त्रको स्थापना र नियमित अनुगमन योजना

गाउँपालिका र वडा तहमा यो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयन र अनुगमनका निम्ति एक अनुगमन प्रणाली स्थापना गरिनेछ । गाउँपालिका तहका खासस्व कृयाकलापहरुका आवधिक अनुगमान गर्ने जिम्मेवारीका लागि गाउँकार्यपालिकाले वा गाउँस्तरीय खासस्व समन्वय समितिले एक अनुगमन कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ । सोही अनुरुप वडा र समुदायस्तरमा पनि कार्यदल गठन गर्न सकिनेछ । कार्यदलमा वडाका जनप्रतिनिधि सहित राजनितिक दलका सदस्य, नागरिक समाज, शिक्षा, स्वास्थ एवं संचार क्षेत्रबाट आवश्यक प्रतिनीधि समावेस हुन सक्नेछन् ।

अनुगमनका लागि गठीत समन्वय समिति वा कार्यदलले खासस्व योजनामा समावेस कृयाकलापहरुको लेखाजोखा तथा अवलोकन गर्नेछ । यसका लागि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता कार्यक्रम अनुगमनका उद्धेश्य, प्रकृया तथा प्रभाव सम्वन्धि आधारभूत सूचकहरुको विकास गरिएको छ । अनुगमन सूचकहरु खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्वन्धि नीति, नियम, मार्गदर्शन, खासस्व संरचना र सम्वन्धित योजनाको उद्देश्य र कार्यपद्दतिका आधारमा तयार गरिएका हुन् । गाउँपालिका, स्थानिय उपभोक्ता समिति, उपभोक्ता तथा अन्य निकायहरुद्वारा संचालित खासस्व कृयाकलापहरुको अनुगमन नागरिक समाज लगायतको उपस्थितिमा गरिनेछ ।

अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका विधिहरुमा स्वःअनुगमन, सहभागितात्मक अनुगमन र संयुक्त अनुगमन आदि अवलम्वन गरिनेछ । कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने अन्य निकाय, विकास साझेदार वा वाह्य संस्थाहरूबाट

सेवा लिई संचालन गरिएको कार्यक्रमले पारेको प्रभावको मूल्याङ्कन पनि समय समयमा गरिनेछ । मूल्याङ्कनको सन्दर्भमा आयोजनाको उद्देश्य र समयावधिको आधारमा मध्यावधि तथा अन्तिम मुल्याङ्न कृयाकलापहरु पनि अनुगमनकै विधि तथा पद्दति अनुरुप गरिनेछ।

खासस्व योजना कार्यान्वयन अनुगमन मुख्यतः तीन तहको हुनेछ ।

- समुदाय स्तरः समुदाय आँफै, संघ संस्थाहरु जस्तै विद्यालय, सार्वजनिक शौचालय संचालन वा व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ संस्थाहरु
- वडास्तरः वडा जनप्रतिनीधि वा वडास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति
- गाउँपालिकास्तरः उप-प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको अनुगमन समितिले पनि खासस्वमा प्रस्ताव गरिएका कृयाकलापहरु संचालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा सूचकहरु समयमै हासिल गरे नगरेको सम्वन्धमा नियमित अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । सो कार्यमा गाउँपालिकास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आवश्यकताका आधारमा सवै सहयोग प्रदान गर्ने वातावरण मिलाउने छ ।

५.५. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको नियमित र समयबद्ध परिमार्जन व्यवस्था

गैडहवा गाउँपालिकाद्वारा निर्माण गरिएको यो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना हरेक ५ वर्षमा पुनरावलोकन र परिमार्जन गरिन्छ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा ५ वर्षको अवधीमा भएका परिवर्तनलाई अध्यवधिक गरि सो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाले तोकेको लक्ष्य र कार्यक्रमहरु पुरा गर्न के कति भौतिक, वित्तिय र मानव स्रोतको आवश्यकता पर्दछ सो को पनि पुनरावलोकन गरि दस्तवेजीकरण गरिन्छ । सो खासस्व योजना परिमार्जन गाउँ कार्यपालिकाले निर्णय गरे अनुसार गाउँस्तरीय अनुगमन कार्यदल वा खासस्व समन्वय समितिको सिफारिसमा गरिनेछ र गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित गरिनेछ ।

यसबाहेक गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको नियमित तथा आवधिक परिमार्जन गर्नका लागि खासस्व समन्वय समिति एवं गाउँपालिकाको योजना निर्माण समितिको सिफारिसमा आवश्यक देखिए बमोजिम अद्यावधिक वा परिमार्जन गरेर गाउँ कार्यपालिका बैठकबाट पारित गरिनेछ। यस खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको रणनीतिक कार्यहरू हालको गाउँपालिकाको योजनासँग एकीकृत गरि कार्यान्वयन गरिने छ । हरेक वर्ष योजना परिमार्जन गरि आवधिक रुपमा एकमुस्ट वार्षिक लागत निकाल्न सकिने छ र सोहि अनुरुप कार्यान्वयन गरिने छ । सो का लागि यस खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनामा समावेश भएका क्रियाकलापहरूलाई झिकि वार्षिक कार्य योजनाहरूसँग आबद्ध गरिने छ। एक विशेष वित्तीय वर्षमा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा गरिने वित्तीय प्रवाहलाई यो काम गर्दा ध्यान दिनुपर्ने छ ।

गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको पुनरावलोकन, परिमार्जन र अध्यवधिक गर्नका लागि गाउँपालिकाको खासस्व एकाइ वा शाखा जिम्मेवार हुनेछन् र त्यसका लागि Focal Person, WASH Officer वा IT Officer ले N-WASH MIS को प्रयोग तथा संचालनको

दक्षता हासिल गरेको हुनुपर्नेछ ।
आवधिक पुनरावलोकन, परिमार्जन र अध्यावधिक गर्नका लागि कुनकुन प्रश्नावली, सूचक तथा तथ्यांकहरु आवश्यक पर्दछ सो को स्पष्ट पहिचान सहित अभिलेखिकरण अनुसूचीमा संलग्न प्रश्नावलीमा गरिएकोछ ।

५.६. पूरक विषय तथा सवालहरु र त्यसको संवोधनका लागि व्यवस्था

गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका सम्वन्धमा तल उल्लेखित पुरक विषय वा सवालहरुलाई पनि सम्बोधन गर्ने गरि यो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनामा समावेस गरिएको छ ।

५.६.१. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण

यस खासस्व योजनामा गाउँपालिका भित्रका सवै जनतालाई खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको न्यायोचित वितरण तथा उपभोग गर्ने सवालमा समेत विचार पुर्याएर योजना छनौट तथा कार्यान्वयन र मर्मत संचालन प्रकृया साथै नीति निर्माण तहमा महिला र पछाडी पारिएका समुदायहरुको संलग्नतालाई प्रत्याभूती गरिने व्यवस्था गरिएको छ । योजनाको प्राथमिकीकरणको पहिलो शर्त नै पछाडी पारीएका र हाल सम्म उपभोगको अधिकारबाट वन्चित समुदायलाइ प्राथमिकतामा राख्ने उल्लेख गरेर जाती/जनजातीय, भौगोलिक र अति गरिवीको कारणले बन्चितीमा परेका समुदायहरुलाई पहिलो चरणमा नै कार्यक्रमहरु प्रस्ताव गरि कार्यान्वयनमा जाने परिकल्पना गरिएको छ ।

राष्ट्रको संविधानमा नै व्यवस्था भए बमोजिम महिलालाई नीति निर्माण तहमा आवद्ध गराउनका लागि उपभोक्ता समिति तथा अन्य विभिन्न समितिहरुको पदाधिकारीमा महिलाहरुको अनिवार्य संलग्नताको नीतिका अलावा महिला मैत्री खासस्व सेवा र संरचना निर्माणमा पनि विसेष ध्यान दिइने छ ।

५.६.२ प्रयोगकर्ता मैत्री संरचनाको निर्माण योजना

यस खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयनको सिलसिलामा निर्माण हुने सम्पूर्ण खानेपानी तथा शौचालयका संरचनाहरु प्रयोगकर्ता मैत्री हुनेछन् । प्रयोकर्ता मैत्री संरचनाहरुको विस्तृत विवरण तथा शर्तहरु संलग्न छ ।

५.६.३ विपद जोखिम व्यवस्थापन

यस गाउँपालिकामा विविध प्रकारका विपदहरुको संभावना विद्धयमान देखिन्छ । खडेरी, आगलागी, भूकम्प, बाढि पहिरो आदी विपदहरु वारम्वार दोहोरी रहने चरित्रका विपदहरु हुन्। बाढि पहिरो, भूकम्प जस्ता ठूला प्रकोपको बेलामा खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा ठूलो असर गर्ने गरेको र व्यवस्थित गर्न नसकेमा विपदले भन्दा पनि त्यस पछिको असरले जनताको ज्यान जोखिममा पर्ने गरेको प्रशस्त उदाहरणहरु छन् । त्यसैले विपदको बेलामा पर्न आउने समस्यालाई ध्यानमा राखि पूर्व तयारी सहितको विपद व्यवस्थापन योजना बनाइ राख्नु अनिवार्य देखियो ।

यी यसै कुरालाई ध्यानमा राखी गाउँपालिकाको लागि एक भैपरी योजना (Contingency Plan) को खाका तयार गरि अनुसूचीमा संलग्न गरिएको छ । यस योजनामा विपद र आकस्मिक अवस्थामा

खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले कस्तो रणनीति अपनाउने, के के कुराको अग्रीम व्यवस्थापन गरेर राख्ने र आपद्को अवस्थामा कसरी संवोधन गर्ने भन्ने समग्र खाकाको दस्तावेजीकरण गरिएको छ ।

खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले विपद व्यवस्थापन जोखिम न्यूनीकरणका लागि उल्लेखित कार्यक्रमहरु विभिन्न साझेदार तथा सरोकारवाला निकायहरुको समन्वयमा संचालन गरिने छन् । यसका लागि निम्न कृयाकलापहरुको पहिचान गरि कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकाले तत्परता देखाउने छ ।

- गाउँपालिका तथा वडा स्तरीय समिति तथा उपसमितिहरुलाई आपतकालीन समयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा गर्नु पूर्व तयारी विषयमा तालीम उपलब्ध गराइ उपभोक्ता समिति र खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) समन्वय समितिहरुको क्षमता र सीप अभिबृद्धि गराइने छ ।
- गाउँपालिकाको विकास कार्यमा संलग्न विभिन्न निकाय तथा क्लस्टरहरु संग खासस्व क्लस्टरको समन्वय बृद्दी गराउने ।
- विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धि तयार भएको रणनीतिक कार्य-योजनालाई अद्यावधिक गर्ने ।
- गाउँपालिका तथा वडा स्तरमा जोखिमको नक्सांकन गर्ने र संवाभनाको मूल्यांकन गर्ने ।
- पियूष चक्की, वाटरगार्ड जस्ता क्लोरिनेसन गर्ने औषधीको भण्डारण गरी राख्ने ।
- तुरुन्त तयार गर्न सकिने डिजाइनको चर्पी निर्माण गर्ने सामग्रीहरुको भण्डारण गरी राख्ने ।
- पानीको गुणस्तर जाँच्ने विधि र औजार/ उपकरणको व्यवस्था अद्धयावधिक गरि राख्ने ।
- सहजकर्ता र स्वयंसेवकहरुलाई तालीम दिइ विपदको वेलामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको निमित्त परिचालन गर्न सकिने अवस्थामा तयार गराइ राख्ने ।
- मानविय सहयोगको लागि क्षमता अभिवृद्दी गर्ने र भविष्यमा हुन सक्ने विपद्को लागि तालिम प्राप्त मानव संसाधन तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको लागि तय गरीएका खुला स्थानहरुको पहिचान र जानकारि सम्पूर्ण समुदायमा गराउने ।
- गाउँपालिकामा विपद जोखिम जगेडा कोष व्यवस्थापन गर्ने ।
- विपद् पूर्व- सुचना प्रणालीको स्थापना गर्न पहल गर्ने र स्थापित प्रणालीको समुचित व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने ।
- विपदको बेला साबुन पानीले हात धुने, सफा पानी, सुबिधाको उचित मर्मत सम्भार र ठोस तथा तरल फोहोरमैला व्यवस्थापनमा ध्यान दिने र आपत्कालीन अवस्थामा सो सेवाको तत्काल व्यवस्था गर्न सकिने गरि पूर्व-तयारी अवस्थामा रहने ।

५.६.४ जलवायु परिवर्तन अनुकुलन

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अद्ययन अनुसन्धानले नेपाल विश्वमा नै जलवायु परिवर्तनबाट हुने असरको उच्च जोखिममा रहेको देखिएको छ । विशेषगरी गैडहवा गाउँपालिकाका सन्दर्भमा मध्य पहाडी क्षेत्रको

बनविनास खोलानालाहरुबाट गिट्टी बालुवाको दोहन नै बिपद् तथा जलवायु परिवर्तनको उच्च जोखिमको कारक रहेको छ । गाउँपालिकाको एकल प्रयासले मात्र जलवायु परिवर्तनको असरलाई रोक्क नसकिने हुँदा जलवायु परिवर्तनलाई आत्मसात गर्दै यसको अनुकुलनको तयारी अवस्थामा रहनुको विकल्प छैन । तसर्थ निम्न उल्लेखित कार्यहरु संचालन गरी जलवायु परिवर्तनका असरहरुको अनुकुलन गरिने गरि यो वास योजनामा समावेस गरिएको छ।

- जलाधार क्षेत्रहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै उच्च क्षेत्रहरुमा पानी पुनर्भरण पोखरीहरु निर्माण गर्ने ।
- गाउँपालिकाद्वारा खाली जग्गामा बृक्षारोपण गर्ने तथा बन क्षेत्रको संरक्षण गर्ने ।
- मानिसहरुलाई पानीको समुचित प्रयोगमा चेतना अभिबृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- पानीका परम्परागत मूलहरुको संरक्षण गर्ने ।
- खोलानालाहरु नियन्त्रणका लागि जैविक बाँधहरु निर्मान गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।
- प्लास्टिक जन्य बस्तुको अधिक प्रयोगमा नियन्त्रण गर्ने ।

५.६.५. बैकल्पिक प्रविधि

गैडहवा गाउँपालिकाको यो योजनामा खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा हाल प्रचलित प्रविधिहरुमा आधारीत रहेर आगामी दस वर्षसम्मको लागि नगारपालिकाको उन्नत खासस्व अवस्थाको लागि कार्यक्रमहरुको पहिचान र प्राथमिकिकरण सहित योजना गरिएको छ । तर दस वर्षको अवधीभित्र अन्य वैकल्पिक, नविन तथा उन्नत प्रविधिका खासस्व संरचना तथा प्रणाली पनि आउन सक्ने अवस्था रहन्छ । त्यस्तो अवस्थामा गाउँपालिकाले नियमित र आवधिक रुपमा गरिने खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको पुनरावलोकन र परिमार्जनमा यस्ता वैकल्पिक प्रविधिका विषयहरुलाई समावेस गर्न सक्नेछ ।

खानेपानीको 'थोक वितरण प्रणाली (Bulk distribution System)' आगामी १० वर्ष भित्र संचालनमा आउन सक्ने एउटा संभाव्य वैकल्पिक प्रबिधिका रुपमा देखिन्छ । सो बाहेक पनि गाउँपालिकाले खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा दीगो व्यवस्थापनका लागि नविनतम अध्ययन अनुसन्धान गर्नु र अन्य स्थानमा प्रयोग भइ उपयोगी साबित भएका प्रबिधिहरु अवलम्वन गर्नु आवश्यक छ । यस्ता प्रविधिहरु वातावरण मैत्री, प्रयोगकर्ता मैत्री तथा आर्थिक रुपमा सवल हुन सक्ने, कार्यान्वयन गर्न सहज र सरल मर्मत संभारको अवस्थामा गाउँपालिकाले अवलम्वन गर्नेछ ।

६. विस्तृत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) कृयाकलापहरू र लागत

६.१. समावेस गरिएका प्रतिवेदनहरु

यस खण्डमा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनामा उल्लेख गरिएका कृयाकलापहरुको कार्यान्वयनको विस्तृत योजना र लागत समावेश गरिएको छ। गाउँपालिकाको वास योजनाको समग्र सारांसगत विवरण प्रस्तुत गरिएको यो खण्डमा यहाँ र यसभन्दा तल खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको संभागगत (component-wise) कृयाकलापहरु, मौजुदा तथा प्रस्तावित आयोजनाहरु साथसाथै आगामी दस वर्षसम्मको लागि प्रति वर्ष गाउँपालिकाले लगानी गर्नुपर्ने लागत, गाउँपालिकासंग भएको र हुन सक्ने मौज्दात तथा नपुग स्रोत र साधनहरुको आपूर्ती विकल्पको विस्तृत खण्डीकृत (ब्रेकडाउन) विवरण दिइएको छ।

गाउँपालिका र गाउँपालिका भित्र खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्न चाहने अन्य क्षेत्रगत निकायहरूको लागि पनि यो खण्ड उपयोगी हुनेछ। विशेष गरि यहाँ प्रस्तुत गरिएका विवरणहरुलाई संक्षेपमा निम्नानुसार राख्न सकिन्छ।

१. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)योजनामा समावेश क्रियाकलापहरू
२. समय खाका
३. क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनको लागि अनुमानित लागत
४. वार्षिक क्रियाकलापहरूको सारांश र लगानीको ढाँचा
५. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सेवाहरूको लागि विस्तृत क्रियाकलापहरू

YEAR WISE ACTIVITIES SUMMARY AND FUNDING MODALITIES

DETAIL ACTIVITIES FOR WASH SERVICES

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 0

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		8604	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

7	Total population served at the beginning of year		15165	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	0	30	60	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	1	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	165820500	0	10	30	60	165820500	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		106	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	165820500	0	0	0	0	165820500	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	8	382822	35	5	25	35	382822	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	8	331969	80	0	20	0	331969	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	7937240	0	0	50	50	7937240	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	174472531	0	0	0	0	174472531	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	0	10	31	59	0	0	0	0	0	0
28	Total population		15165	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment			Bridging the Gap (%)

					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		43467	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		7911	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		5117	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		51378	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	

8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	663	27035935	0	100	0	0	27035935	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	121	9750665	0	100	0	0	9750665	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	78	6438112	0	60	40	0	6438112	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	5655	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	43224712	0	0	0	0	43224712	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	1	631	0	90	10	0	631	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	1	47796240	0	100	0	0	47796240	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	1	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	91261359	0	0	0	0	91261359	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	97	3	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment			Bridging the Gap (%)

					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	33295500	0	0	30	70	33295500	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	33295500	0	0	0	0	33295500	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	20	5	45	30	0	0	0	0	0	0	

9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	80	0	20	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	6689100	0	0	50	50	6689100	0	0	0	0	0
11	Total		0	39984600	0	0	0	0	39984600	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of schools with basic Water services in school		36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the	CapManEx	48	1464988	0	10	60	30	1464988	0	0	0	0	0

	WaSH service in this year													
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	16024687	0	20	40	40	16024687	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	20508075	0	0	0	0	20508075	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of HCF with Basic Environmental		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	cleaning services													
6	Number of HCF with limited Water service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	233537	0	5	65	30	233537	0	0	0	0	0

16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	3673286	0	0	50	50	3673286	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	4170823	0	0	0	0	4170823	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	10	0	50	40	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	15	10706047	40	0	60	0	10706047	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	15	4012206	60	0	40	0	4012206	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	270000	0	0	50	50	270000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	14988253	0	0	0	0	14988253	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 1

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		8604	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total population served at the beginning of year		15271	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	0	30	60	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	211786100	0	10	30	60	211786100	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	managed)													
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	211786100	0	0	0	0	211786100	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	8	186968	35	5	25	35	186968	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	8	331969	80	0	20	0	331969	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	8	360000	0	0	50	50	360000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	212665037	0	0	0	0	212665037	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	0	10	30	60	0	0	0	0	0	0
28	Total population		15271	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and	Investment in self	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated	Trade	Shares	Equity	Bonds

					Fees	supply				Gap					
B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		5650	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		39120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		7120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		4605	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		51890	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Existing Toilets with basic facilities will be	CapEx	2650	108143739	0	100	0	0	108143739	0	0	0	0	0	

	improved to safely managed toilets													
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	482	39002660	0	100	0	0	39002660	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	312	25752450	0	60	40	0	25752450	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	22593	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	172898849	0	0	0	0	172898849	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	79	979238	0	90	10	0	979238	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	79	48242400	0	100	0	0	48242400	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	79	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	222360263	0	0	0	0	222360263	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	under operation													
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	133182000	0	0	30	70	133182000	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	

	projects completed													
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	133182000	0	0	0	0	133182000	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	20	5	45	30	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	80	0	20	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	133182000	0	0	0	0	133182000	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	48	1464988	0	10	60	30	1464988	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	16024687	0	20	40	40	16024687	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	20508075	0	0	0	0	20508075	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	HCF													
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	in school													
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	233537	0	5	65	30	233537	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	3673286	0	0	50	50	3673286	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	4170823	0	0	0	0	4170823	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	public toilets are required													
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	10	0	50	40	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	15	4832947	40	0	60	0	4832947	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	15	4012206	60	0	40	0	4012206	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services	DS	10	820000	0	0	50	50	820000	0	0	0	0	0

	in this year													
11	Total Cost		0	9665153	0	0	0	0	9665153	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 2

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		8604	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

7	Total population served at the beginning of year		15271	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	13125800	10	0	30	60	13125800	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	10	75772400	0	10	30	60	75772400	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		49678	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	tubewells(Safely managed)													
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		49790	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		49790	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	88898200	0	0	0	0	88898200	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	8	558861	35	5	25	35	558861	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	8	331969	80	0	20	0	331969	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	4635160	0	0	50	50	4635160	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	94424190	0	0	0	0	94424190	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	2	8	31	59	0	0	0	0	0	0
28	Total population		15271	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment					Bridging the Gap (%)			
					Household								

SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		28248	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		21733	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		3956	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		2558	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		53937	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	

8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	2650	108143739	0	100	0	0	108143739	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	482	39002660	0	100	0	0	39002660	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	312	25752450	0	60	40	0	25752450	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	22593	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	172898849	0	0	0	0	172898849	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	127	4893668	0	90	10	0	4893668	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	127	50027040	0	100	0	0	50027040	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	127	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	228059333	0	0	0	0	228059333	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	requiring DS													
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	requiring repair													
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	133182000	0	0	30	70	133182000	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	this year from FSM												
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	133182000	0	0	0	0	133182000	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	20	5	45	30	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	80	0	20	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	133182000	0	0	0	0	133182000	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of schools with Advanced		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Hygiene services													
5	Number of schools with basic Water services in school		36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0

	WaSH services in this year													
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	4489500	0	0	60	40	4489500	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	48	1628613	0	10	60	30	1628613	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	16024687	0	20	40	40	16024687	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	6186400	0	0	50	50	6186400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	28329200	0	0	0	0	28329200	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of HCF with		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Basic Water services													
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	No Environmental cleanliness services													
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	3165982	0	0	60	40	3165982	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	293537	0	5	65	30	293537	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	3673286	0	0	50	50	3673286	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	1199000	0	0	50	50	1199000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	8331805	0	0	0	0	8331805	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	3024000	10	0	50	40	3024000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	15	428122	40	0	60	0	428122	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	15	4012206	60	0	40	0	4012206	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	270000	0	0	50	50	270000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	7734328	0	0	0	0	7734328	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 3

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		49790	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		8604	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		64949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	52503200	10	0	30	60	52503200	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	30	60	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population		49790	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	served from safely managed water supply systems													
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		49790	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	52503200	0	0	0	0	52503200	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	18	16608478	35	5	25	35	16608478	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	18	19987178	80	0	20	0	19987178	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	810000	0	0	50	50	810000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	89908856	0	0	0	0	89908856	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	30	1	27	42	0	0	0	0	0	0
28	Total population		64949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds

B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		50846	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		4346	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		792	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		511	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		55984	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely	CapEx	663	27035935	0	100	0	0	27035935	0	0	0	0	0	

	managed toilets													
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	121	9750665	0	100	0	0	9750665	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	78	6438112	0	60	40	0	6438112	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	5655	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	43224712	0	0	0	0	43224712	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	175	8808098	0	90	10	0	8808098	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	175	51811680	0	100	0	0	51811680	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	175	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	104084266	0	0	0	0	104084266	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	96	3	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S	Activities	Cost	Number	Amount	Tariff	Investment	Taxes	Transfers	Availale	Total	Trade	Shares	Equity	Bonds

N		Category		Required	and Fees	in self supply			Investment	Estimated Gap					
C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	requiring DS													
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		1	33295500	0	0	30	70	33295500	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	33295500	0	0	0	0	33295500	0	0	0	0	0	
8	Number of systems	CapManEx	0	0	20	5	45	30	0	0	0	0	0	0	

	requiring repair													
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	80	0	20	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	215000	0	0	50	50	215000	0	0	0	0	0
11	Total		0	33510500	0	0	0	0	33510500	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of schools with basic Water services in school		36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of schools with basic		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Sanitation services in school													
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	17958000	0	0	60	40	17958000	0	0	0	0	0

16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	48	1628613	0	10	60	30	1628613	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	16024687	0	20	40	40	16024687	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	38629700	0	0	0	0	38629700	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	with Basic Hygiene services													
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	12663928	0	0	60	40	12663928	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	293537	0	5	65	30	293537	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	3673286	0	0	50	50	3673286	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	16894751	0	0	0	0	16894751	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Advanced WaSH facilities													
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	4	1296000	10	0	50	40	1296000	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	15	428122	40	0	60	0	428122	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	15	4012206	60	0	40	0	4012206	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	11	325000	0	0	50	50	325000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	6061328	0	0	0	0	6061328	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 4

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		49790	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		8604	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects	CapEx	0	52503200	10	0	30	60	52503200	0	0	0	0	0

	improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services													
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	30	60	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely		49790	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	managed water supply systems													
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		49790	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	52503200	0	0	0	0	52503200	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	18	16236585	35	5	25	35	16236585	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	18	19987178	80	0	20	0	19987178	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	810000	0	0	50	50	810000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	89536963	0	0	0	0	89536963	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	30	1	27	42	0	0	0	0	0	0
28	Total population		64949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds

B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Existing Toilets with	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	

	limited facilities will be improved to safely managed toilets													
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	187	9786706	0	90	10	0	9786706	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	187	52257840	0	100	0	0	52257840	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	187	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	62284322	0	0	0	0	62284322	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	98	2	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds

C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	11786607	20	5	45	30	11786607	0	0	0	0	0	

9	Number of systems under operation	OpEx	1	15981840	80	0	20	0	15981840	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	50	50	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	27813447	0	0	0	0	27813447	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of schools with basic Water services in school		36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of schools with basic Sanitation services		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	in school													
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	17958000	0	0	60	40	17958000	0	0	0	0	0
16	Number of schools	CapManEx	48	1464988	0	10	60	30	1464988	0	0	0	0	0

	maintaining the WaSH service in this year													
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	16024687	0	20	40	40	16024687	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	38466075	0	0	0	0	38466075	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of HCF with Basic Hygiene		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	services													
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF	CapEx	0	12663928	0	0	60	40	12663928	0	0	0	0	0

	added in Basic WaSH services in this year													
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	233537	0	5	65	30	233537	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	3673286	0	0	50	50	3673286	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	16834751	0	0	0	0	16834751	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with Advanced WaSH		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	facilities													
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	10	0	50	40	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	16	525927	40	0	60	0	525927	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	16	3365076	60	0	40	0	3365076	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	11	297000	0	0	50	50	297000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4188003	0	0	0	0	4188003	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 5

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		49790	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		8604	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects	CapEx	8	13125800	10	0	30	60	13125800	0	0	0	0	0

	improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services													
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	30	60	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		6555	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	managed water supply systems													
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	13125800	0	0	0	0	13125800	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	18	16236585	35	5	25	35	16236585	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	18	19987178	80	0	20	0	19987178	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	2010000	0	0	50	50	2010000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	51359563	0	0	0	0	51359563	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	45	2	25	28	0	0	0	0	0	0
28	Total population		64949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds

B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Existing Toilets with	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	

	limited facilities will be improved to safely managed toilets													
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	187	9786706	0	90	10	0	9786706	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	187	52257840	0	100	0	0	52257840	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	187	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	62284322	0	0	0	0	62284322	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	98	2	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds

C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	11786607	20	5	45	30	11786607	0	0	0	0	0	

9	Number of systems under operation	OpEx	1	15981840	80	0	20	0	15981840	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	50	50	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	27813447	0	0	0	0	27813447	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of schools with basic Water services in school		36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of schools with basic Sanitation services		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	in school													
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	48	4489500	0	0	60	40	4489500	0	0	0	0	0
16	Number of schools	CapManEx	48	1464988	0	10	60	30	1464988	0	0	0	0	0

	maintaining the WaSH service in this year													
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	16024687	0	20	40	40	16024687	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	24997575	0	0	0	0	24997575	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of HCF with Basic Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of HCF with Basic Hygiene		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	services													
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	10	3165982	0	0	60	40	3165982	0	0	0	0	0
15	Number of HCF	CapManEx	10	233537	0	5	65	30	233537	0	0	0	0	0

	maintaining the WaSH service in this year													
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	3673286	0	0	50	50	3673286	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	7336805	0	0	0	0	7336805	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	10	0	50	40	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	16	525927	40	0	60	0	525927	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	16	3365076	60	0	40	0	3365076	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	11	297000	0	0	50	50	297000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4188003	0	0	0	0	4188003	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 6

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		62900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		2049	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects	CapEx	0	0	10	0	30	60	0	0	0	0	0	0

	improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services													
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	30	60	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	managed water supply systems													
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	18	20883119	35	5	25	35	20883119	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	18	20264118	80	0	20	0	20264118	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	810000	0	0	50	50	810000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	41957237	0	0	0	0	41957237	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	56	2	23	18	0	0	0	0	0	0
28	Total population		64949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)

1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0

	managed toilets													
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	187	9786706	0	90	10	0	9786706	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	187	52257840	0	100	0	0	52257840	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	187	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	62284322	0	0	0	0	62284322	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	98	2	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)

1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	requiring DS													
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems	CapManEx	1	11786607	20	5	45	30	11786607	0	0	0	0	0	

	requiring repair													
9	Number of systems under operation	OpEx	1	15981840	80	0	20	0	15981840	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	50	50	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	27813447	0	0	0	0	27813447	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of schools with basic Water services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of schools with basic		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Sanitation services in school													
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0

16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	48	2481411	0	10	60	30	2481411	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	18379179	0	20	40	40	18379179	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	23878990	0	0	0	0	23878990	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of HCF with Basic Water services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of HCF with		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Basic Hygiene services													
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0

15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	950315	0	5	65	30	950315	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	4534396	0	0	50	50	4534396	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	5748711	0	0	0	0	5748711	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	10	0	50	40	0	0	0	0	0	0
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	16	525927	40	0	60	0	525927	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	16	3365076	60	0	40	0	3365076	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	11	297000	0	0	50	50	297000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4188003	0	0	0	0	4188003	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 7

Water Supply

					% of Available investment			Bridging the Gap (%)

					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		62900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		2049	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	0	30	60	0	0	0	0	0	0

10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	30	60	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

18	Cumulative total		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	18	20883119	35	5	25	35	20883119	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	18	20264118	80	0	20	0	20264118	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	810000	0	0	50	50	810000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	41957237	0	0	0	0	41957237	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	56	2	23	18	0	0	0	0	0	0
28	Total population		64949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0

	managed toilets													
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	187	9786706	0	90	10	0	9786706	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	187	52257840	0	100	0	0	52257840	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	187	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	62284322	0	0	0	0	62284322	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	98	2	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	unit) (Baseline population)													
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds

D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
S	Activities	Cost	Number	Amount	Tariff	Investment	Taxes	Transfers	Availale	Total	Trade	Shares	Equity	Bonds

N		Category		Required	and Fees	in self supply			Investment	Estimated Gap					
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Cumulative population served from FSM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	11786607	20	5	45	30	11786607	0	0	0	0	0	
9	Number of systems under operation	OpEx	1	15981840	80	0	20	0	15981840	0	0	0	0	0	
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	50	50	45000	0	0	0	0	0	
11	Total		0	27813447	0	0	0	0	27813447	0	0	0	0	0	

WaSH in School

					% of Available investment			Bridging the Gap (%)

					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of schools with basic Water services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of schools with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

10	Number of schools with limited hygiene service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	48	2481411	0	10	60	30	2481411	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	18379179	0	20	40	40	18379179	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0

19	Total cost		0	23878990	0	0	0	0	23878990	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of HCF with Basic Water services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of HCF with		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	limited hygiene service in school													
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	950315	0	5	65	30	950315	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	4534396	0	0	50	50	4534396	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	5748711	0	0	0	0	5748711	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
7	Number of public places added in	CapEx	0	0	10	0	50	40	0	0	0	0	0	0	

	Basic WaSH services in this year													
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	16	525927	40	0	60	0	525927	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	16	3365076	60	0	40	0	3365076	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	11	297000	0	0	50	50	297000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4188003	0	0	0	0	4188003	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 8

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		62900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		2049	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	0	30	60	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0

	managed water supply services													
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	30	60	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	18	11815539	35	5	25	35	11815539	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	18	20264118	80	0	20	0	20264118	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	810000	0	0	50	50	810000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0

	requiring DS													
26	Total cost		0	32889657	0	0	0	0	32889657	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	62	2	23	14	0	0	0	0	0	0
28	Total population		64949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	187	9786706	0	90	10	0	9786706	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under	Opex	187	52257840	0	100	0	0	52257840	0	0	0	0	0

	operation													
16	Number of systems requiring DS	DS	187	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	62284322	0	0	0	0	62284322	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	98	2	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	

	improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services													
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	11786607	20	5	45	30	11786607	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	15981840	80	0	20	0	15981840	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	50	50	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	27813447	0	0	0	0	27813447	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)

		Supply													
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of schools with basic Water services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of schools with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of schools with limited hygiene service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	with no Water supply services in school													
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	48	2481411	0	10	60	30	2481411	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	18379179	0	20	40	40	18379179	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	23878990	0	0	0	0	23878990	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of HCF with Basic Water services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of HCF with limited Environmental		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	cleaning services													
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	950315	0	5	65	30	950315	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	4534396	0	0	50	50	4534396	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	5748711	0	0	0	0	5748711	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
7	Number of public places added in Basic WaSH	CapEx	0	0	10	0	50	40	0	0	0	0	0	0	

	services in this year													
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	16	525927	40	0	60	0	525927	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	16	3365076	60	0	40	0	3365076	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	11	297000	0	0	50	50	297000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	4188003	0	0	0	0	4188003	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 9

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	existing safely managed tube wells													
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		62900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		2049	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	0	30	60	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0

	services													
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	30	60	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	18	11815539	35	5	25	35	11815539	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	18	20264118	80	0	20	0	20264118	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	810000	0	0	50	50	810000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0

26	Total cost		0	32889657	0	0	0	0	32889657	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	62	2	23	14	0	0	0	0	0	0
28	Total population		64949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	187	9786706	0	90	10	0	9786706	0	0	0	0	0
15	Number of WSS under operation	Opex	187	52257840	0	100	0	0	52257840	0	0	0	0	0

16	Number of systems requiring DS	DS	187	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	62284322	0	0	0	0	62284322	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	98	2	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
E	SWM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing SWM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the		0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	

	population													
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	5127507	20	5	45	30	5127507	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	15981840	80	0	20	0	15981840	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	50	50	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	21154347	0	0	0	0	21154347	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)

1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	supply services in school													
12	Number of schools with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	48	2481411	0	10	60	30	2481411	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	18379179	0	20	40	40	18379179	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	23878990	0	0	0	0	23878990	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment			Bridging the Gap (%)

					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	950315	0	5	65	30	950315	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	4534396	0	0	50	50	4534396	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	5748711	0	0	0	0	5748711	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
7	Number of public places added in	CapEx	0	9618000	10	0	50	40	9618000	0	0	0	0	0	

	Basic WaSH services in this year													
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	16	525927	40	0	60	0	525927	0	0	0	0	0
9	Number of public places operating WaSH services in this year	OpEx	16	3365076	60	0	40	0	3365076	0	0	0	0	0
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	11	297000	0	0	50	50	297000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	13806003	0	0	0	0	13806003	0	0	0	0	0

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 10

Water Supply

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
A	Water Supply	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed WSS		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic WSS		5565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

3	Population served from limited WSS		990	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		62900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		2049	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	0	30	60	0	0	0	0	0	0
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
12	New WS projects	CapEx	0	0	0	10	40	50	0	0	0	0	0	0

	added to serve the population from safely managed water supply services													
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	0	10	30	60	0	0	0	0	0	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		56345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	18	11817196	35	5	25	35	11817196	0	0	0	0	0
21	Number of WSS under operation	OpEx	18	20264118	80	0	20	0	20264118	0	0	0	0	0
22	Number of systems requiring DS	DS	18	810000	0	0	50	50	810000	0	0	0	0	0
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0

25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	32891314	0	0	0	0	32891314	0	0	0	0	0
27	Investment Fraction		0	0	62	2	23	14	0	0	0	0	0	0
28	Total population		64949	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
B	Household Sanitation and Hygiene	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	the beginning of 2021)													
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		56495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	95	5	0	0	0	0	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	187	9786706	0	90	10	0	9786706	0	0	0	0	0

15	Number of WSS under operation	Opex	187	52257840	0	100	0	0	52257840	0	0	0	0	0
16	Number of systems requiring DS	DS	187	239776	0	0	50	50	239776	0	0	0	0	0
17	Total cost		0	62284322	0	0	0	0	62284322	0	0	0	0	0
18	Investment Fraction		0	0	0	98	2	0	0	0	0	0	0	0

FSM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
C	FSM	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing FSM (which has treatment unit) (Baseline population)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing FSM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the population	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Ongoing FSM projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Added population in		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	this year from FSM													
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WWTP with Sewer

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
D	WWTP with Sewer	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Population served from existing WWTP with sewer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing WWTP with sewer improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	New projects added to serve the		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	population													
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SWM

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	**Activities**	**Cost Category**	**Number**	**Amount Required**	**Tariff and Fees**	**Investment in self supply**	**Taxes**	**Transfers**	**Availale Investment**	**Total Estimated Gap**	**Trade**	**Shares**	**Equity**	**Bonds**	
E	**SWM**	**Water Supply**		**(No)**	**(NRs.)**	**(%)**	**(%)**	**(%)**	**(%)**	**(NRs.)**	**(NRs.)**	**(%)**	**(%)**	**(%)**	**(%)**
1	Population served from existing SWM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Existing SWM improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services		0	0	30	0	40	30	0	0	0	0	0	0	

3	New projects added to serve the population		0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing WWTP projects completed	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0
5	Added population in this year from FSM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cumulative population served from FSM		47565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of systems requiring repair	CapManEx	1	5127507	20	5	45	30	5127507	0	0	0	0	0
9	Number of systems under operation	OpEx	1	15981840	80	0	20	0	15981840	0	0	0	0	0
10	Number of systems requiring DS	DS	1	45000	0	0	50	50	45000	0	0	0	0	0
11	Total		0	21154347	0	0	0	0	21154347	0	0	0	0	0

WaSH in School

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)				
					Household										
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds	
F	WaSH in School	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of schools		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of schools with Advanced		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Water services													
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	services in school													
13	Number of schools with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	40	60	0	0	0	0	0	0
15	Number of schools added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
16	Number of schools maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	48	2481411	0	10	60	30	2481411	0	0	0	0	0
17	Number of schools operating WaSH services in this year	OpEx	48	18379179	0	20	40	40	18379179	0	0	0	0	0
18	Number of schools requiring DS for WaSH services in this year	DS	49	3018400	0	0	50	50	3018400	0	0	0	0	0
19	Total cost		0	23878990	0	0	0	0	23878990	0	0	0	0	0

WaSH in HCF

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and	Investment in self	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated	Trade	Shares	Equity	Bonds

					Fees	supply				Gap					
F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of HCF		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of HCF with Basic Water services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of HCF with limited Water service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Number of HCF with		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	no sanitary services in school													
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	60	40	0	0	0	0	0	0
15	Number of HCF maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	10	950315	0	5	65	30	950315	0	0	0	0	0
16	Number of HCF operating WaSH services in this year	OpEx	10	4534396	0	0	50	50	4534396	0	0	0	0	0
17	Number of HCF requiring DS for WaSH services in this year	DS	10	264000	0	0	50	50	264000	0	0	0	0	0
18	Total cost		0	5748711	0	0	0	0	5748711	0	0	0	0	0

WaSH in Public Places

					% of Available investment						Bridging the Gap (%)			
					Household									
SN	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Availale Investment	Total Estimated Gap	Trade	Shares	Equity	Bonds

F	WaSH in HCF	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)
1	Total number of public places where public toilets are required		16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Number of public toilets with Advanced WaSH facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Number of public toilets with Basic WaSH facilities		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Number of public toilets with Limited WaSH facilities		7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Number of public places with no WaSH services		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Number of public places added in Advanced WaSH services in this year	CapEx	0	0	0	0	30	70	0	0	0	0	0	0	
7	Number of public places added in Basic WaSH services in this year	CapEx	12	4122000	10	0	50	40	4122000	0	0	0	0	0	
8	Number of public places maintaining the WaSH service in this year	CapManEx	16	525927	40	0	60	0	525927	0	0	0	0	0	
9	Number of public places operating WaSH services in	OpEx	16	3365076	60	0	40	0	3365076	0	0	0	0	0	

	this year													
10	Number of public places requiring DS for WaSH services in this year	DS	16	572000	0	0	50	50	572000	0	0	0	0	0
11	Total Cost		0	8585003	0	0	0	0	8585003	0	0	0	0	0

ACTIVITIES FOR WATER SUPPLY SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S N	Priorities	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
1	Existing Projects													
1.1	Feasibility studies to make water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	2625160	0	0	0	0	0	0	0	0	2625160
1.2	Project initiated to make the water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	13125800	0	0	0	0	0	0	0	0	13125800
1.3	Project ongoing to make water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	7	7	7	0	0	0	0	0	0	21

b	Cost	NRs.	0	0	52503200	52503200	52503200	0	0	0	0	0	0	157509600
1.4	Projects completed for making water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	13125800	0	0	0	0	0	13125800
Existing Projects one time repair														
1.5	One time repair of existing projects													
a	Number	Num	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	371893	371893	0	0	0	0	0	0	0	743786
1.6	CapManEx for projects (for existing assets)													
a	Number	Num	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
b	Cost	NRs.	382822	186968	186968	186968	186968	186968	186968	186968	186968	186968	188625	2254159
1.7	CapManEx for projects (for newly built asset to make WS safely managed)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	7	7	7	7	7	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	46465	46465	46465	46465	46465	232326

									33.2	33.2	33.2	33.2	33.2	66
1.8	Operation of existing projects													
a	Number	Num	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
b	Cost	NRs.	331969	331969	331969	331969	331969	331969	608909	608909	608909	608909	608909	5036359
1.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Num	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	
b	Costs	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	1056000
1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Num	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	
b	Costs	144000	144000	144000	144000	144000	144000	144000	144000	144000	144000	144000	144000	1584000
1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	
b	Costs	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	1320000
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.12	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	

b	Cost	Num	0	0	0	0	0	1200000	0	0	0	0	0	1200000
2	Tubewells													
Capex for Tubewells														
2.1	Feasibility studies to make Tube-well water supply safely managed													
a	Number of tubewells upgraded to safely managed	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2	Tubewells completed for making water supply services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3	Tubewells replaced by New and ongoing water supply schemes													
a	Number	Num	0	2863	0	7895	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	Would be include											

			d in ongoing water supply and new water supply schemes cost											
Existing tubewells one time repair	Tubewells to maintain the water supply service													
2.4	One time repair of existing tubewells													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5	CapManEx for existing assets													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.6	CapManEx for projects (for newly built asset to make WS safely managed)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.7	Operation of Tube wells													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.8	Monitoring of													

	Tubewells												
a	Mandays of monitoring expert	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.9	Technical support for existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.10	Cost													
a	Number of participant	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of Trainings Conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.11	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	New Water Supply Projects													
New CAPEX including feasibility studies														
3.1	Feasibility Studies													

a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2	Project Initiated												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Project Ongoing												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4	Projects completed												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.5	Maintenance												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.6	Operation												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.7	Operation												
a	Number	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.8	Technical support post construction												
a	Mandays for technical expert	Days					0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.9	Preconstruction training												
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants					0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings Conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.11	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ongoing Projects													
4.1	DPR Preparation													
a	Numbers		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		7577240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7577240
4.2	DPR Preparation													
a	Numbers	Num	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Nrs.	165820500	211786100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	377606600
4.3	Project Completed													
a	Numbers	Num	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Nrs.	0	0	75772400	0	0	0	0	0	0	0	0	75772400

c	% cumulative financial progress	%	84.62	95.95	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
4.4	Maintenance													
a	Number	%	0	0	0	10	10	10	10	10	10	10	10	
b	Cost	Nrs.	0	0	0	16049617	16049617	16049617	16049617	16049617	6982037	6982037	6982037	101194196
4.5	Operation													
a	Number	%	0	0	0	10	10	10	10	10	10	10	10	
b	Cost	Nrs.	0	0	0	19655208.7	19655208.7	19655208.7	19655208.7	19655208.7	19655208.7	19655208.7	19655208.7	157241669.6
4.6	Monitoring Post													
a	Number	%	0	0	0	30	30	30	30	30	30	30	30	
b	Cost	Nrs.	0	0	0	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	120000	960000
4.7	Mandays of monitoring expert													
a	Number	%	0	0	0	50	50	50	50	50	50	50	50	
b	Cost	Nrs.	0	0	0	180000	180000	180000	180000	180000	180000	180000	180000	1440000
4.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	%	0	0	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
b	Cost	Nrs.	0	0	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	150000	450000	1650000
c	Number of trainings conducted	%	0	0	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	
4.9	Toolsets for existing projects													
a	Numbers	Num	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Nrs.	0	0	15000	0	0	0	0	0	0	0	0	150000

					00									0

SANITATION

1. ACTIVITIES FOR HOUSEHOLD SANITATION SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S N	Sanitation (household level)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1.1	Converting No toilet to Safely managed toilets													
a	Number	Num	78	312	312	78	0	0	0	0	0	0	0	780
b	Cost	NRs.	6254303	25017211	25017211	6254303	0	0	0	0	0	0	0	62543028
1.2	Converting Unimproved toilets to Safely managed toilets													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3	Converting Toilets with Limited facilities to safely managed toilets													
a	Number	Num	121	483	483	121	0	0	0	0	0	0	0	1208
b	Cost	NRs.	9667911	38671643	38671643	9667911	0	0	0	0	0	0	0	96679108
1.4	Converting toilets with Basic facilities to safely managed toilets													

a	Number	Num	663	2651	2651	663	0	0	0	0	0	0	0	6628
b	Cost	NRs.	26676670	10670 6682	10670 6682	26676 670	0	0	0	0	0	0	0	266766 704
1.5	Improving Safely Managed Toilet													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Toilet made safely managed	Num	862	3446	3446	862	0	0	0	0	0	0	0	
d	Toilets made accesible for people with limited mobility	Num	21	84	84	21	0	0	0	0	0	0	0	
e	Total safely managed toilets within Municipality including accesibility for people with limited mobility	Num	862	4308	7754	8616	8616	8616	8616	8616	8616	8616	8616	
1.6	Construction of handwashing facilities in households													
a	Number	Num	126	501	501	126	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	NRs.	625828	2503313	2503313	625828	0	0	0	0	0	0	0	6258282
1.7	Yearly repair of													

	existing toilets													
a	Number	Num	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
b	Cost	NRs.	631	631	631	631	631	631	631	631	631	631	631	6941
1.8	CapManEx for projects (for newly built asset to make HH toilet safely managed with septic tank and providing accesibility to people with limited mobility, handwashing facility)													
a	Number	Num	0	862	4308	7754	8616	8616	8616	8616	8616	8616	8616	
b	Cost	NRs.	0	978607	4893037	8807467	9786075	9786075	9786075	9786075	9786075	9786075	9786075	83181636
1.9	Operation of existing Toilets													
a	Number	NRs.	7836	7914	8226	8538	8616	8616	8616	8616	8616	8616	8616	
b	Cost	NRs.	44799040	45245200	47029840	48814480	49260640	49260640	49260640	49260640	49260640	49260640	49260640	53071040
1.10	Operation of existing Toilets													
a	Number	NRs.	8616	8616	8616	8616	8616	8616	8616	8616	8616	8616	8616	
b	Cost	NRs.	2997200	2997200	2997200	2997200	2997200	2997200	2997200	2997200	2997200	2997200	2997200	32969200
1.11	Monitoring of toilet/accessibility to													

	toilet/hand washing facilities													
a	Number	NRs.	0.57	0.57	0.57	0.57	0.57	0.57	0.57	0.57	0.57	0.57	0.57	
b	Cost	NRs.	59944	59944	59944	59944	59944	59944	59944	59944	59944	59944	59944	659384
1.12	Sanitation and Hygiene motivation to households													
a	Manpower required as Motivator	Num	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	
b	Cost	NRs.	179832	179832	179832	179832	179832	179832	179832	179832	179832	179832	179832	1978152

2. ACTIVITIES FOR FSM SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S N	Sanitation (FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
2.1	Existing FSM													
2.1.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.2	Project initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.3	Project													

	ongoing												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.4	Project Completed												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time repair													
2.1.5	One time repair of existing projects												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.6	CapManEx of FSM												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.7	CapManEx for FSM (for newly built asset for safely managed sanitation)												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.8	Operation of existing projects												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.9	Monitoring of existing projects												
a	Mandays of	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	monitoring expert													
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.1.12	Number of toolset													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2	New FSM Projects													
Existing CAPEX including feasibility studies														
2.2.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2	Project Initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3	Project Ongoing												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.4	Project Completed												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.5	Maintenance												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.6	Operation												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.7	Monitoring post construction												
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.8	Technical support post construction												
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.9	Preconstruction training												
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.2.10	Yearly trainings (post constructi on)													
a	Number of participant s	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of training Conducte d	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.2.11	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3	Ongoing Projects													
2.3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.2	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.3	Project Complete d													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	% cumulativ e financial progress	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.3.4	Maintenan ce													

a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.5	Operations													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.6	Monitoring post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.7	Technical support post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.3.9	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3. ACTIVITIES FOR WWTP WITH SEWER WITHIN MUNICIPALITY

S N	Sanitation (FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX including feasibility studies														
3.1	Existing WWTP													
3.1.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.2	Project initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.3	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time repair														
3.1.5	One time repair of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.6	CapManE													

	x of WWTP													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.7	CapManEx for WWTP (for newly built asset for safely managed sanitation)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.8	Operation of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.1.12	Number of toolset												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2	New WWTP Projects												
Existing CAPEX including feasibility studies													
3.2.1	Feasibility studies												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.2	Project Initiated												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.3	Project Ongoing												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.4	Project Completed												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.5	Maintenance												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.6	Operation												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.7	Monitoring post constructi on												
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.8	Technical support post constructi on												
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.9	Preconstr uction training												
a	Number of participant s	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.2.10	Yearly trainings (post constructi on)												
a	Number of participant s	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of training Conducte d	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.2.11	Toolsets for												

	existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Ongoing Projects													
3.3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.2	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.3	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	% cumulative financial progress	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.3.4	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.5	Operations													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.6	Monitoring post construction													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.7	Technical support post constructi													

	on													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.8	Yearly trainings (post constructi on)													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.3.9	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4. ACTIVITIES FOR SWM WITHIN MUNICIPALITY

S N	Sanitation (FSM)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
Existing CAPEX includin g feasibili ty studies														
4.1	Existing SWM													
4.1.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.2	Project initiated													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.3	Project ongoing												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.4	Project Completed												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Existing Projects one time repair													
4.1.5	One time repair of existing projects												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.6	CapManEx of SWM												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.7	CapManEx for SWM (for newly built asset for safely managed sanitation)												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.8	Operation of existing projects												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.9	Monitoring of existing projects												

a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical expert	Days	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.12	Number of toolset													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2	New SWM Projects													
Existing CAPEX including feasibility studies														
4.2.1	Feasibility studies													
a	Number	Num	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	6659100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6659100

4.2.2	Project Initiated													
a	Number	Num	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	33295500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33295500
4.2.3	Project Ongoing													
a	Number	Num	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	13318 2000	13318 2000	0	0	0	0	0	0	0	0	266364 000
4.2.4	Project Completed													
a	Number	Num	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	33295 500	0	0	0	0	0	0	0	33295500
4.2.5	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	11786 607	11786 607	11786 607	11786 607	11786 607	51275 07	51275 07	691880 49
4.2.6	Operation													
a	Number	Num	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	15981 840	15981 840	15981 840	15981 840	15981 840	15981 840	15981 840	111872 880
4.2.7	Monitoring post construction													
a	Mandays of monitoring expert	Days	0	0	0	0	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	12000	12000	12000	12000	12000	12000	12000	84000
4.2.8	Technical support post construction													
a	Mandays for technical	Days	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5	5	

	expert													
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	126000
4.2.9	Preconstruction training													
a	Number of participants	Num	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	30000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30000
c	Number of trainings conducted	Num	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.2.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants	Num	0	0	0	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost	NRs.	0	0	0	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	120000
c	Number of training Conducted	Num	0	0	0	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	
4.2.11	Toolsets for existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	200000	0	0	0	0	0	0	0	200000
4.3	Ongoing Projects													
4.3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.2	Project ongoing													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.3	Project Complete													

	d												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	% cumulative financial progress	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.3.4	Maintenance												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.5	Operations												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.6	Monitoring post construction												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.7	Technical support post construction												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.8	Yearly trainings (post construction)												
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Number of trainings conducted	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.3.9	Toolsets for existing projects												

a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

WASH IN INSTITUTION

1. ACTIVITIES FOR SCHOOL HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1.1	Construction works													
1.1.1	Water Supply													
1.1.1.1	Number of Schools where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.2	Number of schools where tank is upgraded													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.3	Number of schools where new treatment													

	unit is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.4	Number of schools where new taps are needed													
a	Number of Schools		0	0	2.6	10.4	10.4	2.6	0	0	0	0	0	26
b	Cumulative Number		0	0	2.6	13	23.4	26	26	26	26	26	26	
c	Number of Taps		0	0	87.10000000000001	348.40000000000003	348.40000000000003	87.10000000000001	0	0	0	0	0	871.00000000000001
d	Cumulative Number		0	0	87.10000000000001	435.50000000000006	783.90000000000001	871.00000000000001	871.00000000000001	871.00000000000001	871.00000000000001	871.00000000000001	871.00000000000001	
e	Cost		0	0	435500.000000000006	1742000.00000000002	1742000.00000000002	435500.000000000006	0	0	0	0	0	4355000.000000000001
1.1.1.5	Schools where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2	Sanitation													
1.1.2.1	School needing additional toilets for													

	boys													
a	Number of Schools		0	0	2.7	10.8	10.8	2.7	0	0	0	0	0	27
b	Cumulative Number		0	0	2.7	13.5	24.3	27	27	27	27	27	27	
c	Number of Toilets		0	0	8.1	32.4	32.4	8.1	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	8.1	40.5	72.9	81	81	81	81	81	81	
e	Cost		0	0	1680000	6720000	6720000	1680000	0	0	0	0	0	16800000
1.1.2.2	School needing additional toilets for girls													
a	Number of Schools		0	0	3.900000000000004	15.600000000000001	15.600000000000001	3.900000000000004	0	0	0	0	0	39
b	Cumulative Number		0	0	3.900000000000004	19.5	35.1	39	39	39	39	39	39	
c	Number of Toilets		0	0	11.5	46	46	11.5	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	11.5	57.5	103.5	115	115	115	115	115	115	
e	Cost		0	0	2150000	8600000	8600000	2150000	0	0	0	0	0	21500000
1.1.2.3	Schools making at least one toilet disable friendly													
a	Number of Schools		0	0	4.800000000000001	19.200000000000003	19.200000000000003	4.800000000000001	0	0	0	0	0	48
b	Cumulative Number		0	0	4.800000000000001	24.000000000000004	43.2	48	48	48	48	48	48	
c	Cost		0	0	96000	38400	38400	96000	0	0	0	0	0	960000

						0	0							
1.1.3	Hygiene													
1.1.3.1	Schools making handwashing facilities													
a	Number of Schools		0	0	0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	
c	Number of HWF		0	0	0.4	1.6	1.6	0.4	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0.4	2	3.6	4	4	4	4	4	4	
e	Cost		0	0	32000	128000	128000	32000	0	0	0	0	0	320000
1.1.3.2	Schools making handwashing facilities at least one HWF disable friendly													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.4	Solid waste management													
1.1.4.1	Schools making incinerator													
a	Number of Schools		0	0	4.8000000000000001	19.200000000000000003	19.200000000000000003	4.8000000000000001	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	4.800000000	24.000000000	43.2	48	48	48	48	48	48	

					000001	000004								
c	Number of SWM		0	0	4.8000000000000001	19.200000000000000003	19.200000000000000003	4.8000000000000001	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	4.8000000000000001	24.000000000000000004	43.2	48	48	48	48	48	48	
e	Cost		0	0	96000	384000	384000	96000	0	0	0	0	0	960000
1.1.5	Total of construction cost		0	0	4489500	17958000	17958000	4489500	0	0	0	0	0	44895000
1.2	Repair													
1.2.1	One Time Repair													
1.2.1.1	One time repair (treatment unit)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	1.5	3	3	3	3	3	3	3	3	
c	Number of treatment units requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of treatment units requiring major repair		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of treatment units		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	

	requiring reconstruction													
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		0	0	1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of treatment units		0	0	1.5	3	3	3	3	3	3	3	3	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	60000	60000	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	45000	45000	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	105000	105000	0	0	0	0	0	0	0	210000
1.2.1.2	One time repair (taps)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	5.5	5.5	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	5.5	11	11	11	11	11	11	11	11	
c	Number of taps requiring minor repair		0	0	5.5	5.5	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of taps requiring Major		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	

	repair													
e	Number of taps requiring Reconstruction repair		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of taps requiring one time repair		0	0	7.5	7.5	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of Taps		0	0	7.5	15	15	15	15	15	15	15	15	
h	Cost of Minor Repair		0	0	4125	4125	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	2000	2000	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	4500	4500	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	10625	10625	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.3	One time repair (toilet)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative total of Schools		0	0	0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Number of toilets requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of toilets requiring		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	

	Major repair													
e	Number of toilets requiring Reconstruction repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of toilet		0	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repair		0	0	48000	48000	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	48000	48000	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.4	One time repair (handwashing stations)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of hand washing stations requiring		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	minor repair													
d	Number of hand washing stations requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of hand washing stations requiring Reconstruction repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of handwashing stations requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handwashing stations		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.5	One time repair (SWM)													
a	Number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	requiring one time repair													
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.6	Total of One time repair													

a	Cost of minor repair		0	0	4125	4125	0	0	0	0	0	0	0	8250
b	Cost of Major repair		0	0	110000	110000	0	0	0	0	0	0	0	220000
c	Cost of Major repair		0	0	4500	4500	0	0	0	0	0	0	0	9000
d	All total of onetime repair		0	0	118625	118625	0	0	0	0	0	0	0	237250
1.2.2	Yearly repair													
1.2.2.1	Yearly repair of existing asset													
a	Number of schools requiring yearly repair		48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	
b	Water Supply Asset		83044.19919999999	83044.199199999999	83044.199199999999	83044.199199999999	83044.199199999999	83044.199199999999	83044.199199999999	83044.199199999999	83044.199199999999	83044.199199999999	83044.199199999999	913486.1911999999
c	Sanitation Asset		1104831.9999999998	1104831.9999999998	1104831.9999999998	1104831.9999999998	1104831.9999999998	1104831.9999999998	1104831.9999999998	1104831.9999999998	1104831.9999999998	1104831.9999999998	1104831.9999999998	12153151.999999998
d	Hygiene Facilities		277113.6	277113.6	277113.6	277113.6	277113.6	277113.6	277113.6	277113.6	277113.6	277113.6	277113.6	3048249.5999999996
e	Solid waste management		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost		1464989.7991999998	1464989.7991999998	1464989.7991999998	1464989.7991999998	1464989.7991999998	1464989.7991999998	1464989.7991999998	1464989.7991999998	1464989.7991999998	1464989.7991999998	1464989.7991999998	16114887.791199997
1.2.2.2	Yearly repair for new													

	assets													
a	Number of schools adding the assets		0	0	0	0	0	0	48	48	48	48	48	
b	Water Supply Asset		0	0	0	0	0	0	98597.2	98597.2	98597.2	98597.2	98597.2	492986
c	Sanitation Asset		0	0	0	0	0	0	888846.4	888846.4	888846.4	888846.4	888846.4	4444232
d	Hygiene Asset		0	0	0	0	0	0	7244.8	7244.8	7244.8	7244.8	7244.8	36224
e	Solid Waste Mgmt Asset		0	0	0	0	0	0	21734.4	21734.4	21734.4	21734.4	21734.4	108672
f	Cost		0	0	0	0	0	0	1016422.8	1016422.8	1016422.8	1016422.8	1016422.8	5082114
1.2.2.3	Total of Yearly repair		1464989.7991999998	1464989.79919999998	1464989.79919999998	1464989.79919999998	1464989.79919999998	1464989.79919999998	2481412.59922	2481412.59922	2481412.59922	2481412.59922	2481412.59922	21197001.791199997
1.3	Operational Cost													
1.3.1	Schools with WS operation													
a	Number		48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	
b	Cost		2208360	2208360	2208360	2208360	2208360	2208360	2208360	2208360	2208360	2208360	2208360	24291960
1.3.2	Sanitation activities operation													
a	Number		48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	
b	Cost		1478542	1478542	1478542	1478542	1478542	1478542	3463434	3463434	3463434	3463434	3463434	26188422
1.3.3	Schools with operating hygiene activities													
a	Number		48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	
b	Cost		12162189.600	1216189.60	1216189.60	1216189.60	1216189.60	1216189.60	1216189.60	1216189.60	1216189.60	1216189.60	1216189.60	13378085.60

			000003	000000 03	000000 03	000000 03	000000 03	000000 03	000000 03	000000 03	000000 03	000000 03	000000 03	000007
1.3.4	Schools with operating SWM activities													
a	Number		0	0	0	0	0	0	48	48	48	48	48	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	369600	369600	369600	369600	369600	1848000
1.3.5	Total Operational Cost		15849091.600000003	15849091.6000000003	15849091.6000000003	15849091.6000000003	15849091.6000000003	15849091.6000000003	18203583.6	18203583.6	18203583.6	18203583.6	18203583.6	186112467.6
1.4	Direct Support Cost													
1.4.1	Number of schools doing for DS		48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	
1.4.2	Yearly activities													
1.4.2.1	Number of child club meeting													
a	Number		288	288	288	288	288	288	288	288	288	288	288	
b	Cost		288000	288000	288000	288000	288000	288000	288000	288000	288000	288000	288000	3168000
1.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WaSH plan													
a	Number		48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	
b	Cost		96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	96000	1056000
1.4.2.3	Number of people taking disaster risk													

	management trainings													
a	Number		48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	
b	Cost		240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	2640000
1.4.2.4	Preparation of DPRP													
a	Number		48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	
b	Cost		240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	240000	2640000
1.4.2.5	WaSH corner operation with publications and messages													
a	Number		576	576	576	576	576	576	576	576	576	576	576	
b	Cost		576000	576000	576000	576000	576000	576000	576000	576000	576000	576000	576000	6336000
1.4.2.6	Educational visits /peer to peer learning													
a	Number		48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	
b	Cost		480000	480000	480000	480000	480000	480000	480000	480000	480000	480000	480000	5280000
a	others@10%		139200	139200	139200	139200	139200	139200	139200	139200	139200	139200	139200	
a	others@10%		2059200	205920 00	205920 00	205920 00	205920 00	205920 00	205920 00	205920 00	205920 00	205920 00	205920 00	
1.4.3	One time Activities													
1.4.3.1	Tool support to schools													
a	Number		0	0	48	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	240000	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.2	Capacity building													

	training to WaSH focal teacher													
a	Number		0	0	48	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	480000	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.3	Other @10%		0	0	288000	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.4	Total		0	0	3168000	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.4	Grand Total DS		2059200	2059200	5227200	2059200	2059200	2059200	2059200	2059200	2059200	2059200	2059200	25819200
1.5	Basic Total		19373281.3992	1937328 1.39992	2714940 6.3992	3744990 6.3992	3733128 1.3992	2386278 1.3992	2274419 6.1992	2274419 6.1992	2274419 6.1992	2274419 6.1992	2274419 6.1992	27826091 9.3912
1	Water Supply													

2. ACTIVITIES FOR SCHOOL HAVING GOAL OF ADVANCED LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1.1	Construction works													
1.1.1	Water Supply													
1.1.1.1	Number of Schools where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.2	Number of schools where													

	tank is upgraded													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.3	Number of schools where new treatment unit is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.4	Number of schools where new taps are needed													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Taps		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.5	Schools where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.1.2	Sanitation													
1.1.2.1	School needing additional toilets for boys													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilets		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.2	School needing additional toilets for girls													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilets		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.3	Schools making at least one toilet disable friendly													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.3	Hygiene													
1.1.3.1	Schools making													

	handwashing facilities													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of HWF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.3.2	Schools making handwashing facilities at least one HWF disable friendly													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.4	Solid waste management													
1.1.4.1	Schools making incinerator													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.5	Total of constructi		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	on cost													
1.2	Repair													
1.2.1	One Time Repair													
1.2.1.1	One time repair (treatment unit)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of treatment units requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of treatment units requiring major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of treatment units requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of treatment units		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.1.2	One time repair (taps)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of taps requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of taps requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of taps requiring Reconstruction repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of taps requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Taps													
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstru ction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.3	One time repair (toilet)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulativ e total of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of toilets requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of toilets requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of toilets requiring Reconstru ction repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

g	Cumulative total of toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.4	One time repair (handwashing stations)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of hand washing stations requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of hand washing stations requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of hand washing stations requiring		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Reconstruction repair													
f	Total number of handwashing stations requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handwashing stations		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.5	One time repair (SWM)													
a	Number of schools requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Major repair													
e	Number of SWM requiring Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of minor repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.2.1.6	Total of One time repair													
a	Cost of minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost of Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Cost of Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	All total of onetime repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.2	Yearly repair													

1.2.2.1	Yearly repair of existing asset													
a	Number of schools requiring yearly repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Water Supply Asset		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Sanitation Asset		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Hygiene Facilities		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Solid waste managem ent		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.2.2	Yearly repair for new assets													
a	Number of schools adding the assets		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Water Supply Asset		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Sanitation Asset		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	Hygiene Asset		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Solid Waste Mgmt Asset		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
f	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.2.3	Total of Yearly repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.3	Operational Cost													
1.3.1	Schools with WS operation													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3.2	Sanitation activities operation													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3.3	Schools with operating hygiene activities													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3.4	Schools with operating SWM activities													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3.5	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4	Direct Support Cost													
1.4.1	Number of schools doing for DS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.2	Yearly activities													
1.4.2.1	Number of child club meeting													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WaSH plan												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Costber		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4.2.3	Number of people taking disaster risk managem ent trainings												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Costber		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4.2.4	Preparatio n of DPRP												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4.2.5	WaSH corner operation with publicatio ns and messages												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4.2.6	Education al visits /peer to peer learning												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.4.3	others@10%		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.4	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3	One time Activities													
1.4.3.1	Tool support to schools													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.2	Capacity building training to WaSH focal teacher													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.3	Other @10%		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.4	Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4.4	Grand Total DS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.5	Advanced Total		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3. ACTIVITIES FOR HEALTH CARE FACILITY HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

3.1	Construction Works		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
3.1.1	Water Supply													
3.1.1.1	HCF where new water tank is added													
a	Number		0	0	0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	1

b	Cumulative Number		0	0	0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	
c	Cost	W1	0	0	9000	36000	36000	9000	0	0	0	0	0	90000
3.1.1.2	HCF where tank is upgraded													
a	Number		0	0	0.9	3.6	3.6	0.9	0	0	0	0	0	9
b	Cumulative Number		0	0	0.9	4.5	8.1	9	9	9	9	9	9	
c	Cost	W1	0	0	139482	557928	557928	139482	0	0	0	0	0	1394820
3.1.1.3	HCF where new treatment unit is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.1.4	HCF where new taps are needed													
a	Health Posts		0	0	1	4	4	1	0	0	0	0	0	10
b	Cumulative Number		0	0	1	5	9	10	10	10	10	10	10	
c	Taps		0	0	2.7	10.8	10.8	2.7	0	0	0	0	0	27
d	Cumulative Number		0	0	2.7	13.5	24.3	27	27	27	27	27	27	
e	Cost		0	0	13500	54000	54000	13500	0	0	0	0	0	135000
3.1.1.5	HCF where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0	0	1	4	4	1	0	0	0	0	0	10

b	Cumulative Number		0	0	1	5	9	10	10	10	10	10	10	
c	Cost		0	0	5000	20000	20000	5000	0	0	0	0	0	50000
3.1.2	Sanitation													
3.1.2.1	HCF needing additional toilets for male													
a	Number of HCF		0	0	1	4	4	1	0	0	0	0	0	10
b	Cumulative Number		0	0	1	5	9	10	10	10	10	10	10	
c	Number of Toilets		0	0	2.1	8.4	8.4	2.1	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	2.1	10.5	18.9	21	21	21	21	21	21	
e	Cost		0	0	1050000	4200000	4200000	1050000	0	0	0	0	0	10500000
3.1.2.2	HCF needing additional toilets for female													
a	Number of Schools		0	0	1	4	4	1	0	0	0	0	0	10
b	Cumulative Number		0	0	1	5	9	10	10	10	10	10	10	
c	Number of Toilets		0	0	3.7	14.8	14.8	3.7	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	3.7	18.5	33.3	37	37	37	37	37	37	
e	Cost		0	0	1850000	7400000	7400000	1850000	0	0	0	0	0	18500000
3.1.2.3	HCF making at least one toilet disable friendly													
a	Number of HCF		0	0	1	4	4	1	0	0	0	0	0	10
b	Cumulative Number		0	0	1	5	9	10	10	10	10	10	10	

c	Cost		0	0	50000	200000	200000	50000	0	0	0	0	0	500000
3.1.3	Hygiene													
3.1.3.1	HCF making handwashing facilities													
a	Number of HCF		0	0	0.7000000000000001	2.8000000000000003	2.8000000000000003	0.7000000000000001	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0.7000000000000001	3.5000000000000004	6.30000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	
c	Number of HWF		0	0	0.7000000000000001	2.8000000000000003	2.8000000000000003	0.7000000000000001	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0.7000000000000001	3.5000000000000004	6.30000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	7.00000000000001	
e	Cost		0	0	15000	60000	60000	15000	0	0	0	0	0	150000
3.1.3	Waste Management													
3.1.4.1	HCF making incinerator													
a	Number of HCF		0	0	0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	
c	Number of HWF		0	0	0.5	2	2	0.5	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0.5	2.5	4.5	5	5	5	5	5	5	
e	Cost		0	0	10000	40000	40000	10000	0	0	0	0	0	100000
3.1.4.2	Healthposts making incinerator for													

	hazardous waste													
a	Number of HCF		0	0	0.7000000000000001	2.8000000000000003	2.8000000000000003	0.7000000000000001	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0.7000000000000001	3.5000000000000004	6.3000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	
c	Number of HWF		0	0	0.7000000000000001	2.8000000000000003	2.8000000000000003	0.7000000000000001	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0.7000000000000001	3.5000000000000004	6.3000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	7.0000000000000001	
e	Cost		0	0	14000	56000	56000	14000	0	0	0	0	0	140000
3.1.4.3	Healthposts making placenta pit													
a	Number of HCF		0	0	0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	
c	Number of HWF		0	0	0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	
e	Cost		0	0	10000	40000	40000	10000	0	0	0	0	0	100000
3.1.5	Total cost of Construction		0	0	3165982	12663928	12663928	3165982	0	0	0	0	0	31659820
3.2	Repair													
3.2	One time Repair													
3.2.1.1	One time Repair (treatment unit)													

3.2.1.1	Number of HCF requiring one time repair		0	0	1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	1.5	3	3	3	3	3	3	3	3	
c	Number of treatment units requiring minor repair		0	0	1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of treatment units requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of treatment units requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		0	0	1.5	1.5	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of treatment units		0	0	1.5	3	3	3	3	3	3	3	3	
h	Cost of Minor Repair		0	0	22500	22500	0	0	0	0	0	0	0	45000
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

k	Total Cost		0	0	22500	22500	0	0	0	0	0	0	0	45000
3.2.1.2	One time Repair (taps)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Tap requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of tap requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of taps requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of taps requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of taps		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.3	One time Repair (toilets)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0	0	0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Number of Toilet requiring minor repair		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of toilet requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of toilet requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of toilet		0	0	0.5	1	1	1	1	1	1	1	1	
h	Cost of Minor Repair		0	0	37500	37500	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

k	Total Cost		0	0	37500	37500	0	0	0	0	0	0	0	75000
3.2.1.4	One time Repair (handwashing stations)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of handwashing requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of handwashing requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of handwashing station requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of handwashing requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handwashing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of Minor		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	Repair													
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.5	One time repair (incinerator for MHM)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handwash		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	ing													
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstru ction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.6	One time repair (incinerato r for hazardous waste)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulativ e number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring reconstruc tion		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM requiring one time		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	repair													
g	Cumulative total of handwashing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.7	One time repair (placenta pit)													
a	Number of HCF requiring one time repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of SWM requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of SWM requiring Major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of SWM requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of SWM		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	requiring one time repair													
g	Cumulative total of handwashing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1.8	Total of one time repair													
a	Cost of minor repairs		0	0	60000	60000	0	0	0	0	0	0	0	120000
b	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d	All total of one time repair		0	0	60000	60000	0	0	0	0	0	0	0	120000
3.2.2	Yearly repair													
3.2.2.1	HCF requiring yearly repair													
a	Number		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
b	Water supply asset		27058.88	27058.88	27058.88	27058.88	27058.88	27058.88	27058.88	27058.88	27058.88	27058.88	27058.88	297647.68
c	Sanitation asset		147160	147160	147160	147160	147160	147160	147160	147160	147160	147160	147160	1618760

d	Hygiene asset		48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	537926.4
e	SWM asset		10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	114558.4
f	Cost		233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	2568892.48
3.2.2.2	Yearly repair for new assets													
a	Number of HCF adding the assets		0	0	0	0	0	0	10	10	10	10	10	
b	Water supply asset		0	0	0	0	0	0	37805	37805	37805	37805	37805	189025
c	Sanitation asset		0	0	0	0	0	0	667880	667880	667880	667880	667880	3339400
d	Hygiene asset		0	0	0	0	0	0	5660	5660	5660	5660	5660	28300
e	Swm asset		0	0	0	0	0	0	5434	5434	5434	5434	5434	27170
f	TotalCost		0	0	0	0	0	0	716779	716779	716779	716779	716779	3583895
3.2.3	Total of Yearly repair		233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	233535.68	950314.679999999	950314.679999999	950314.679999999	950314.679999999	950314.679999999	6152787.479999999
3.3	Operational Cost													
3.3.1	HCF with WS operation													
a	Number		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
b	Cost		2880630	2880630	2880630	2880630	2880630	2880630	2880630	2880630	2880630	2880630	2880630	31686930
3.3.2	HCF with sanitation activities operation													
a	Number		7	7	7	7	7	7	10	10	10	10	10	
b	Cost		173030	173030	173030	173030	173030	173030	984940	984940	984940	984940	984940	5962880

3.3.3	HCF with operating hygiene activities													
a	Number		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
b	Cost		283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	3122086
3.3.4	HCF with solid waste activities													
a	Number		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
b	Cost		335800	335800	335800	335800	335800	335800	385000	385000	385000	385000	385000	3939800
3.3.5	Cost		3673286	3673286	3673286	3673286	3673286	3673286	4534396	4534396	4534396	4534396	4534396	44711696
3.4	DS													
b	Number of HCF doing DS		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
3.4.2	Yearly activities													
3.4.2.1	Meeting of HCF service management committee													
a	Number		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
b	Cost		20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	
3.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WaSH plan													
a	Number		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
b	Cost		8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	
3.4.2.3	Number of Staffs with Environm													

	ental cleanlines s training													
a	Number		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
b	Cost		20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	
3.4.2.4	Number of staffs with handling and disposal training for SWM													
a	Number		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
b	Cost		20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	
3.4.2.5	others@10%		6800	6800	6800	6800	6800	6800	6800	6800	6800	6800	6800	
3.4.2.6	Total		74800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	
3.4.3	One time activitis													
3.4.3.1	Tool support to HCF													
a	Number		0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	500000	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.1	Preparation of cleanlines s protocal													
a	Number		0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	50000	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.3	Sparepart s support to HCF													
a	Number		0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	300000	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.4	others@10%		0	0	85000	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.5	Total		0	0	935000	0	0	0	0	0	0	0	0	

3.4.4	Grand total DS		74800	74800	1009800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	1757800
3.5	Total Wash in HCF		3981621.68	3981621.68	8142603.68	1670549.68	1664549.68	7147603.68	5559510.68	5559510.68	5559510.68	5559510.68	5559510.68	84402103.48000002

SUMMARY COST

S.N	Particulars	Units	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Total for 10 years
1	Water Supply													
a	Capex		0	0	166982	667928	667928	166982	0	0	0	0	0	1669820
b	CapManex		27058.88	27058.88	49558.8800000005	49558.8800000005	27058.88	27058.88	64863.8800000005	64863.8800000005	64863.8800000005	64863.8800000005	64863.8800000005	531672.68
c	Opex		288063 0	288063 0	288063 0	288063 0	288063 0	288063 0	288063 0	288063 0	288063 0	288063 0	288063 0	31686930
d	DS		28000	28000	528000	28000	28000	28000	28000	28000	28000	28000	28000	808000
e	Total of Water Supply		2935688.88	2935688.88	3625170.88	3626116.88	3603616.88	3102670.88	2973493.88	2973493.88	2973493.88	2973493.88	2973493.88	34696422.679999999
2	Sanitation													
a	Capex		0	0	2950000	11800000	11800000	2950000	0	0	0	0	0	29500000
b	CapManex		147160	147160	184660	184660	147160	147160	815040	815040	815040	815040	815040	5033160
c	Opex		173030	173030	173030	173030	173030	173030	984940	984940	984940	984940	984940	5962880
d	DS		26800	26800	461800	26800	26800	26800	26800	26800	26800	26800	26800	729800
e	Total of Sanitation		346990	346990	3769490	12184490	12146990	3296990	1826780	1826780	1826780	1826780	1826780	41225840
3	Hygiene													
a	Capex		0	0	15000	60000	60000	15000	0	0	0	0	0	150000
b	CapManex		48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	48902.4	54562.4	54562.4	54562.4	54562.4	54562.4	566226.4000000001
c	Opex		283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	283826	3122086

d	DS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Total of Hygiene		332728.4	332728.4	347728.4	392728.4	392728.4	347728.4	338388.4	338388.4	338388.4	338388.4	338388.4	3838312.399999994
4	Solid Waste													
a	Capex		0	0	34000	136000	136000	34000	0	0	0	0	0	340000
b	CapManex		10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	10414.4	15848.4	15848.4	15848.4	15848.4	15848.4	141728.4
c	Opex		335800	335800	335800	335800	335800	335800	385000	385000	385000	385000	385000	3939800
d	DS		20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	20000	220000
e	Total of Solid Waste		366214.4	366214.4	400214.4	502214.4	502214.4	400214.4	420848.4	420848.4	420848.4	420848.4	420848.4	4641528.4
5	Total of WASH in HCF (Basic)-Cost Componentwise													
a	Capex		0	0	3165982	12663928	12663928	3165982	0	0	0	0	0	31659820
b	CapManex		233535.68	233535.68	293535.68000000005	293535.68000000005	233535.68	233535.68	950314.68	950314.68	950314.68	950314.68	950314.68	6272787.479999995
c	Opex		3673286	3673286	3673286	3673286	3673286	3673286	4534396	4534396	4534396	4534396	4534396	44711696
d	DS		74800	74800	1009800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	74800	1757800
e	Total		398162 1.68	398162 1.68	814260 3.68	167055 49.68	166455 49.68	714760 3.68	555951 0.68	555951 0.68	555951 0.68	555951 0.68	555951 0.68	8440210 3.4800002
6	Total of WASH in HCF (Basic)-Sectorwise													
a	Water Supply		2935688.88	2935688.88	3625170.88	3626116.88	3603616.88	3102670.88	2973493.88	2973493.88	2973493.88	2973493.88	2973493.88	34696422.679

														99999
b	Sanitation		346990	346990	3769490	12184490	12146990	3296990	1826780	1826780	1826780	1826780	1826780	41225840
c	Hygiene		332728.4	332728.4	347728.4	392728.4	392728.4	347728.4	338388.4	338388.4	338388.4	338388.4	338388.4	3838312.3999999994
d	Solid Waste		366214.4	366214.4	400214.4	502214.4	502214.4	400214.4	420848.4	420848.4	420848.4	420848.4	420848.4	4641528.4
e	Total		3981621.679999997	3981621.6799999997	8142603.6800000001	1670549.68	1664549.68	7147603.6800000001	5559510.6800000001	5559510.6800000001	5559510.6800000001	5559510.6800000001	5559510.6800000001	84402103.480000002

4. ACTIVITIES FOR PUBLIC PLACES HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

3.1	Construction Works		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
4.1.1	Number of PP where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.2	PP where male toilet is needed													
a	Number		0	0	2.0999999999999996	0.8999999999999999	0	0	0	0	0	8.3999999999999999	3.5999999999999996	
b	Cumulative Number		0	0	2.0999999999999996	2.9999999999999996	2.9999999999999996	2.9999999999999996	2.9999999999999996	2.9999999999999996	2.9999999999999996	11.399999999999999	14.999999999999998	
c	Number of Male Toilet		0	0	4.8999999999999995	2.1	0	0	0	0	0	15.399999999999999	6.6	
d	Cumulative Number		0	0	4.899999999	7	7	7	7	7	7	22.4	29	

					9999995									
e	Cost		0	0	1469999.99999998	630000	0	0	0	0	0	4620000	1980000	8700000
4.1.3	PP where female toilet is needed													
a	Number		0	0	2.099999999999996	0.899999999999999	0	0	0	0	0	8.399999999999999	3.599999999999996	
b	Cumulative Number		0	0	2.099999999999996	2.999999999999996	2.999999999999996	2.999999999999996	2.999999999999996	2.999999999999996	2.999999999999996	11.39999999999999	14.99999999999998	
c	Number of Female Toilet		0	0	4.899999999999995	2.1	0	0	0	0	0	15.39999999999999	6.6	
d	Cumulative Number		0	0	4.899999999999995	7	7	7	7	7	7	22.4	29	
e	Cost		0	0	1469999.99999998	630000	0	0	0	0	0	4620000	1980000	8700000
4.1.4	Public places with the toilet with provision for people with limited mobility													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.5	Public places with the toilet with provision for child friendly structures													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.6	Public places with the toilet with HWF													
a	Number of PP		0	0	1.4	0.6	0	0	0	0	0	4.899999999999995	2.1	
b	Cumulative Number		0	0	1.4	2	2	2	2	2	2	6.899999999999995	9	
c	Number of handwashing facilities added in existing toilet		0	0	1.4	0.6	0	0	0	0	0	4.899999999999995	2.1	
d	Cumulative Number		0	0	1.4	2	2	2	2	2	2	6.899999999999995	9	

e	Number of handwashing facilities added in new construted toilet		0	0	2.8	1.2	0	0	0	0	0	14	6	
f	Total Cost		0	0	4.199999999999999	1.799999999999998	0	0	0	0	0	18.9	8.1	
g	Cumulative Number		0	0	4.199999999999999	5.999999999999999	5.999999999999999	5.999999999999999	5.999999999999999	5.999999999999999	5.999999999999999	24.9	33	
h	Cost		0	0	83999.99999999999	36000	0	0	0	0	0	378000	162000	660000
4.1.7	Public places where HWF is made accessible to all													
a	Number of PP		0	0	2.8	1.2	0	0	0	0	0	8.399999999999999	3.599999999999996	
b	Cumulative Number		0	0	2.8	4	4	4	4	4	4	12.39999999999999	15.99999999999998	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.8	Cost		0	0	3023999.999999995	1296000	0	0	0	0	0	9618000	4122000	18060000
4.2	Repair													
4.2.1	One time repair of the													

	facilities													
4.2.1.1	Number of PP facilities which require minor repair													
b	Number		2.0999999999999996	0.8999999999999999	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		327075	140175	0	0	0	0	0	0	0	0	0	467250
4.2.1.2	Number of PP facilities which require major repair													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.1.3	Number of PP facilities which require reconstruction													
a	Number		9.1	3.899999999999995	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of major repair		9950850	4264650	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14215500
4.2.1.4	Number of PP with Physically intact facilities													

a	Number		-1.1999999999999993	5.2000000000000001	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
b	Total Cost		10277925	4404825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14682750
4.2.2	Annual Repair													
4.2.2.1	Annual repair of the existing facilities													
a	Number		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
b	Cost		360202.4	360202.4	360202.4	360202.4	360202.4	360202.4	360202.4	360202.4	360202.4	360202.4	360202.4	3962226.4000000004
4.2.2.2	Annual repair of new assets													
a	Number		0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	
b	Cost		0	0	0	0	97804.8	97804.8	97804.8	97804.8	97804.8	97804.8	97804.8	684633.6000000001
4.2.3	Cost		20916052.4	9169852.4	360202.4	360202.4	458007.2	458007.2	458007.2	458007.2	458007.2	458007.2	458007.2	34012359.999999999
4.3	Operation cost													
4.3.1	PP operating the facilities													
a	Number		10	10	10	10	11	11	11	11	11	11	11	
b	Operating Cost		4012206	4012206	4012206	4012206	3365076	3365076	3365076	3365076	3365076	3365076	3365076	39604356
4.4	Direct Support													
4.4.1	Public places requiring DS facilities													

4.4.2	Number of Cleaner training													
a	Number		10	10	10	10	11	11	11	11	11	11	11	
b	Cost		50000	50000	50000	50000	55000	55000	55000	55000	55000	55000	55000	585000
4.4.3	Number of waste to resource training													
a	Number		10	10	10	10	11	11	11	11	11	11	11	
b	Cost		50000	50000	50000	50000	55000	55000	55000	55000	55000	55000	55000	585000
4.4.4	Number of asset managem ent training													
a	Number		10	10	10	10	11	11	11	11	11	11	11	
b	Cost		50000	50000	50000	50000	55000	55000	55000	55000	55000	55000	55000	585000
4.4.5	Monitoring visits in days of experts													
a	Number		20	20	20	20	22	22	22	22	22	22	22	
b	Cost		60000	60000	60000	60000	66000	66000	66000	66000	66000	66000	66000	702000
4.4.6	Technical support visits in days of experts													
a	Number		20	20	20	20	22	22	22	22	22	22	22	
b	Cost		60000	60000	60000	60000	66000	66000	66000	66000	66000	66000	66000	702000
4.4.7	Cleaning protocal preparatio n for existing facilities													
a	Number		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		50000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50000

4.4.8	Tools support for existing facilities													
a	Number		10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		500000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500000
4.4.9	Cleaning protocal preparation for new facilities													
a	Number		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5	
b	Cost		0	0	0	5000	0	0	0	0	0	0	25000	30000
4.4.10	Tools support for new facilities													
a	Number		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5	
b	Cost		0	0	0	50000	0	0	0	0	0	0	250000	300000
4.4.11	Total of DS		820000	270000	270000	325000	297000	297000	297000	297000	297000	297000	572000	4039000
4.5	Total of WASH in Public Places (Basic)		25748258.4	1345058.4	7666408.4	5993408.4	4120083.2	4120083.2	4120083.2	4120083.2	4120083.2	1373808 3.2	8517083.2	95715716.000000001

5. ACTIVITIES FOR PUBLIC PLACES HAVING GOAL OF ADVANCED LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

5.1	Construction Works		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
5.1.1	Number of PP where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.2	PP where male toilet is needed													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Male Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.3	PP where female toilet is needed													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Female Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.4	Public places with the toilet with provision for people with limited mobility													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.1.5	Public places with the toilet with provision for child friendly structures													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.6	Public places with the toilet with HWF													
a	Number of PP		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of handwashing facilities added in existing toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of handwashing facilities added in new construted		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	toilet													
f	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
g	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
h	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.7	Public places where HWF is made accessible to all													
a	Number of PP		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.8	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2	Repair													
5.2.1	One time repair of the facilities													
5.2.1.1	Number of PP facilities which require minor repair													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1.2	Number of PP facilities which require major repair													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	major repair													
5.2.1.3	Number of PP facilities which require reconstruction													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1.4	Number of PP with Physically intact facilities													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Total Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.2	Annual Repair													
5.2.2.1	Annual repair of the existing facilities													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.2.2	Annual repair of new assets													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3	Operation cost													
5.3.1	PP operating the													

	facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Operating Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4	Direct Support													
5.4.1	Public places requiring DS facilities													
5.4.2	Number of Cleaner training													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3	Number of waste to resource training													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.4	Number of asset managem ent training													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.5	Monitoring visits in days of experts													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.6	Technical support visits in days of experts													

a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.7	Cleaning protocal preparation for existing facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.8	Tools support for existing facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.9	Cleaning protocal preparation for new facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.10	Tools support for new facilities												
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.11	Total of DS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.5	Total of WASH in Public Places (Basic)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Water Supply System

- Existing WSS

योजनाको कोड	योजनाको नाम	प्राथमिकता
५०८०५००१	सुर्यपुरा खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	उच्च
५०८०५००२	गैडा ताल खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	उच्च
५०८०५००३	शान्तिबजार खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	उच्च
५०८०५००४	यसोधारा खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	उच्च
५०८०५००५	कुमिन्डीहवा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	उच्च
५०८०५००६	गोबडौंरी खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	उच्च
५०८०५००७	जोगडा खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	उच्च
५०८०५००८	मलावरदेवी, साडी, झारबैरा, रुद्रपुर खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	उच्च

- Ongoing WSS

प्रणाली	समुदाय (वार्ड)	प्राथमिकता
कुमिन्डीहवा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	गिदहिया, तुरकौलिया, Ward: 5	अत्ति उच्च
गैँडताल खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	गैँडताल, Ward: 4	अत्ति उच्च
गोबडौंरी खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	गोबडौंरी, कोटवा, सन्तपुर, मंगलपुर, संग्रहवा, Ward: 3	अत्ति उच्च
जोगडा खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	जोगडा, Ward: 2	अत्ति उच्च
मलावरदेवी, साडी, झारबैरा, रुद्रपुर खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	मलावरदेवी, साडी, झारबैरा, रुद्रपुर, Ward: 1	अत्ति उच्च
सूर्यपुरा 1,2,3 खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	मैनहिया, शिवगाउँ, राधाकृष्ण, नयाँगाउँ, कोत्रवा, देउराली, समावेशी, देवीगाउँ, लखन्वती वडा न ८ र ९ ले खाने, Ward: 9	अत्ति उच्च
धुपहि खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	सानो धुपही, Ward: 2	अत्ति उच्च
शान्तिबजार खा पा आयोजना	सान्तीबजार, Ward: 7	अत्ति उच्च
सालधारा खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	सालघारी, ठूलाे औंउचवाल, बलुहवा, क्षेत्रपूरा, Ward: 7	अत्ति उच्च
यसोधारा खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	सुर्यपूरा, गुलरिया, Ward: 6	अत्ति उच्च

New Sanitation System

खानेपानी प्रणाली	समुदाय (वार्ड)	प्राथमिकता
गैंडाहवा गाउपालिका ठोस फोहोर मैला व्यवस्थापन योजना	Whole Gaidahawa municipality (ward number 1 to 9), Ward: 123456789	अत्ति उच्च

School

विद्यालय	समुदाय (वार्ड)	समुदाय(वार्ड)	प्राथमिकता
इब्राहिम खलिल अल सलफिया	ठकुरापुर, Ward: 7	आधारभूत	उच्च
तालीमुल कुरान स्लामिया मदरसा	सगरहवा, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
मदरसा अत तैहिद	सुर्यपुरा, Ward: 6	आधारभूत	उच्च
मदरसा इक्रा अल इस्लामिया	सडहवा, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
मदरसा जामिया इस्लामी अनवारुल वलुम	जोगडा, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
मदरसा दारु ओलुम	ननौली, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
मदरसा दारुल सलिया	तुरकौलिया, Ward: 5	आधारभूत	उच्च
मदरसा दारूल वलुम भुजौलि	भुजौलि, Ward: 1	आधारभूत	उच्च
मदरसा फेजुल ओलुम सलफिया	गिदहिया, Ward: 5	आधारभूत	उच्च
मदरसा मधिन तुल ओलुम	वनगाई, Ward: 1	आधारभूत	उच्च
श्री अमरजोती इंग्लिस बोर्डिङ स्कुल	घनश्याम पुर, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
श्री कालिका आधारभूत विद्यालय	कानीजवा, Ward: 6	आधारभूत	उच्च
श्री कृषक आधारभूत विद्यालय	लाेधपुरवा, Ward: 6	आधारभूत	उच्च
श्री गोलोइङ परल इंग्लिश बोर्डिङ स्कुल	लोण्डीहवा, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
श्री गोल्डेन फ्युचर बोर्डिङ स्कुल	मैनहिया, Ward: 8	आधारभूत	उच्च
श्री जन जागृति माध्यमिक विद्यालय	गोबडौंरी, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
श्री जनकल्याण माध्यमिक विद्यालय	ठाकुरापुर, Ward: 7	आधारभूत	उच्च
श्री जनज्योति आधारभूत विद्यालय	बिचौवापुर्, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
श्री जनता आधारभूत विद्यालय	देवी गाउँ, Ward: 8	आधारभूत	उच्च
श्री जीवन ज्योती माध्यमिक विद्यालय	विसोरिया, Ward: 7	आधारभूत	उच्च
श्री जोगडा माध्यमिक विद्यालय	जोगडा, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
श्री तिलेस्वर्य आधारभूत विद्यालय	छत्रपुरा, Ward: 7	आधारभूत	उच्च
श्री दिव्या ज्योती इंग्लिस बोर्डिङ स्कुल	लुण्डीहवा, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
श्री नमुना शिक्षा इंग्लिस बोर्डिङ स्कुल	हसनापुर, Ward: 8	आधारभूत	उच्च

श्री नव जागृति आधारभूत विद्यालय	खैदैचवा, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
श्री नव दूर्गा माध्यमिक विद्यालय	ठकुरा पुर, Ward: 4	आधारभूत	उच्च
श्री न्यू लिटिल एन्जल्स इंग्लिस स्कूल	मङ्गल पुर, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
श्री पोहवा माध्यमिक विद्यालय पोहवा	पौवा, Ward: 4	आधारभूत	उच्च
श्री बुद्ध आर्दर्स इग्लिश बोर्डिङ स्कुल	शिवपुरुवा, Ward: 1	आधारभूत	उच्च
श्री ब्राइट दीक्षा इंग्लिस स्कूल	शान्तिबजार, Ward: 7	आधारभूत	उच्च
श्री मदरसा जियाउत तौहिद	बिश्वरिया, Ward: 7	आधारभूत	उच्च
श्री मदरसा तालीमूल इस्लाम	बरगदवा, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
श्री मदरसा मिस्बाहुल उलुम अल सलफिया	सानो धुपहि, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
श्री मदरस्तुन्नुर अल इस्लामीया	खदैचवा, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
श्री महेन्द्र गाउँ माध्यमिक विद्यालय	शिव गाउँ, Ward: 9	आधारभूत	उच्च
श्री मुक्तीधाम आधारभूत विद्यालय	मिनमिनवा, Ward: 4	आधारभूत	उच्च
श्री मोरल लाइफ इंग्लिश बोर्डिङ स्कुल	झरबइरा, Ward: 1	आधारभूत	उच्च
श्री राजदीप आधारभुत विद्यालय	डोलइ, Ward: 8	आधारभूत	उच्च
श्री विष्णु पूरा माध्यमिक विद्यालय	जीतपुर, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
श्री शिव आधारभूत विद्यालय	गिदहिया, Ward: 5	आधारभूत	उच्च
श्री साडी सर्जु पदमा देवी माध्यमिक विद्यालय	साडी, Ward: 1	आधारभूत	उच्च
श्री सिदार्थ गौतम बुद्ध आधारभूत विद्यालय	बगर्दवा, Ward: 5	आधारभूत	उच्च
श्री सिदार्थ प्रतिभा इंग्लिस हाइ स्कूल	सुर्यपुरा, Ward: 6	आधारभूत	उच्च
श्री सिदार्थ मन्टेश्वरी	वर्गदहिया, Ward: 7	आधारभूत	उच्च
श्री सिद्ध लुम्बिनी इंग्लिश स्कूल	मंगलपुर, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
श्री सुर्यपुरा इंग्लिस स्कूल	सुर्यपुरा, Ward: 6	आधारभूत	उच्च
श्री सुर्यपुरा माध्यमिक विद्यालय	सुर्यपुरा, Ward: 6	आधारभूत	उच्च
श्री हसनापुर माध्यमिक विद्यालय	हसनापुर, Ward: 8	आधारभूत	उच्च

Health Care Facilities

स्वास्थ्य सेवाको नाम	योजनाको नाम	प्राथमिकता
कर्माहवा स्वास्थ चौकी तथा प्रसूति गृह	कर्माहमा, Ward: 3	उच्च
कृष्णा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	बैरीहवा, Ward: 5	उच्च
छतरपूरा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	सिसही, Ward: 7	उच्च
जोगडा स्वास्थ चौकी	जोगडा, Ward: 2	उच्च

देवी गाउँ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	देवीगाउँ, Ward: 8	उच्च
रामगाउँ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	रामगाउँ, Ward: 4	उच्च
शिबगाउँ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	घुसुवा, Ward: 9	उच्च
साडी स्वास्थ चौकी	शिबपुरवा, Ward: 1	उच्च
सुरजपूरा आयुर्वेद औषधालय	सुरजपूरा, Ward: 9	उच्च
सुर्यपूरा स्वास्थ चौकी	सुर्यपूरा, Ward: 6	उच्च

सार्वजनिक शौचालय

सार्वजनिक शौचालय	समुदाय (वार्ड)	लक्षित सेवा स्तर	प्राथमिकता
जोगडा सार्वजनिक शौचालय	जोगडा, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
मैनहिया सार्वजनिक शौचालय	मैनहिया, Ward: 8	आधारभूत	निम्न
सुर्यपुरा सार्वजनिक शौचालय	सुर्यपुरा, Ward: 6	आधारभूत	निम्न
लोनडीहवा सार्वजनिक शौचालय	लोनडीहवा चोक, Ward: 3	आधारभूत	निम्न
गैडा ताल सार्वजनिक शौचालय	गैडा ताल, Ward: 4	आधारभूत	उच्च
मैनहवा सार्वजनिक शौचालय	मैनहवा, Ward: 8	आधारभूत	निम्न
Londihawa सार्वजनिक शौचालय	londihawa, Ward: 3	आधारभूत	निम्न
बिष्णुपुरा सार्वजनिक शौचालय	बिष्णुपुरा, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
kanchanpul, सार्वजनिक शौचालय	kanchanpul, Ward: 7	आधारभूत	निम्न
सुर्यपुरा सार्वजनिक शौचालय	सुर्यपुरा, Ward: 6	आधारभूत	निम्न
समयमाइ सार्वजनिक शौचालय	समयमाइ, Ward: 3	आधारभूत	उच्च
बैरीहवा सार्वजनिक शौचालय	बैरीहवा, Ward: 5	आधारभूत	निम्न
देवी गाउँ खेल मैदान सार्वजनिक शौचालय	देवी गाउँ, Ward: 8	आधारभूत	निम्न
देवी गाउँ सार्वजनिक शौचालय	मंगलपुर, Ward: 3	आधारभूत	निम्न
रामगाउँ चोक सार्वजनिक शौचालय	रामगाउँ, Ward: 4	आधारभूत	निम्न
शिवगाउँ वार्ड कार्यालय नजिक	शिवगाउँ, Ward: 9	आधारभूत	निम्न

निष्कर्ष तथा आगामी कार्यदिशा

गैडहवा गाउँपालिकामा तयार गरिएको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) योजना केवल एक औपचारिक नीतिगत दस्तावेजका रूपमा सीमित नरही, गाउँपालिकाको समग्र सामाजिक, आर्थिक, स्वास्थ्य तथा वातावरणीय विकासको आधारशिलाका रूपमा प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गरिनुपर्ने आवश्यकता स्पष्ट रूपमा देखिएको छ । सुरक्षित तथा दिगो खानेपानी सेवा, व्यवस्थित सरसफाइ प्रणाली र स्वच्छ व्यवहारको सुनिश्चितता बिना दीगो विकास, सार्वजनिक स्वास्थ्य सुधार तथा मानव विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न सम्भव नहुने भएकाले वास क्षेत्रलाई गाउँपालिकाको उच्च प्राथमिकताको विकास एजेण्डाका रूपमा अघि बढाउन अपरिहार्य देखिन्छ ।

गाउँपालिकाभित्र विभिन्न वडा तथा बस्तीहरूमा खानेपानी सेवा विस्तार, सरसफाइ पूर्वाधार निर्माण, स्वच्छता व्यवहार प्रवर्द्धन तथा वातावरणीय संरक्षणका क्षेत्रमा केही सकारात्मक प्रयासहरू भए तापनि अझै पनि सुरक्षित खानेपानीमा पहुँचको असमानता, स्रोत संरक्षणको अभाव, दीगो सञ्चालन तथा मर्मतसम्भारमा कमजोरी, फोहोरमैला व्यवस्थापनको चुनौती, खुला तथा अव्यवस्थित ढल निकास, जनचेतनाको न्यून स्तर तथा विपद् जोखिमका कारण वास क्षेत्रमा धेरै सुधार गर्नुपर्ने अवस्था विद्यमान रहेको देखिन्छ । विशेष गरी तराई क्षेत्रमा पर्ने गैडहवा गाउँपालिकामा भू–जलको गुणस्तर, गर्मीयाममा पानीको अभाव, वर्षायाममा डुबान तथा प्रदूषणको जोखिम, जलवायु परिवर्तनका प्रभाव तथा सरसफाइ व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित चुनौतीहरू भविष्यमा अझ गम्भीर बन्दै जान सक्ने देखिएकाले वास क्षेत्रलाई दीर्घकालीन योजना तथा दिगो व्यवस्थापन प्रणालीमार्फत अघि बढाउन आवश्यक छ ।

यस परिप्रेक्ष्यमा गाउँपालिकाले वास योजनालाई “जीवित दस्तावेज” का रूपमा स्वीकार गर्दै समयानुकूल परिमार्जन, अद्यावधिक तथा पुनरावलोकन गर्दै लैजानुपर्ने आवश्यकता रहेको छ । योजना निर्माण आफैंमा अन्तिम उपलब्धि नभई यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन, निरन्तर अनुगमन, मूल्यांकन, संस्थागत सुदृढीकरण तथा समुदायको सक्रिय सहभागिताबाट मात्र अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्न सकिनेछ । त्यसैले वास योजनालाई गाउँपालिकाको आवधिक योजना, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, बजेट प्रणाली तथा वडा स्तरीय विकास योजनासँग पूर्ण रूपमा एकीकृत गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

१. संस्थागत सुदृढीकरण तथा नीति एकीकरण

वास योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकाभित्र स्पष्ट संस्थागत संरचना निर्माण गरी वास समन्वय समिति, प्राविधिक कार्यदल, वडा स्तरीय वास समिति तथा उपभोक्ता समूहहरूको भूमिकालाई स्पष्ट र उत्तरदायी बनाउन आवश्यक छ । संघीय तथा प्रदेश सरकारका नीति, मापदण्ड, रणनीति तथा दिगो विकास लक्ष्य (वास) सँग तालमेल हुने गरी स्थानीय वास नीति तथा कार्यप्रणाली विकास गरिनुपर्दछ । वास क्षेत्रलाई स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, वातावरण, विपद् व्यवस्थापन तथा सामाजिक विकास क्षेत्रसँग अन्तरसम्बन्धित रूपमा एकीकृत गरी बहुक्षेत्रीय समन्वय प्रणाली विकास गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

२.रणनीतिक कार्ययोजना तथा चरणबद्ध कार्यान्वयन

वास योजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि विस्तृत कार्ययोजना तयार गरी अल्पकालीन, मध्यमकालीन तथा दीर्घकालीन लक्ष्य निर्धारण गर्नुपर्दछ । गाउँपालिकाभित्र सेवा पहुँचबाट वञ्चित, उच्च जोखिमयुक्त तथा पिछडिएका बस्तीहरूलाई प्राथमिकतामा राखी चरणबद्ध रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक छ । प्रत्येक कार्यक्रमका लागि स्पष्ट लक्ष्य, सूचक, समयसीमा, जिम्मेवार निकाय तथा अपेक्षित उपलब्धि निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । खानेपानीको गुणस्तर परीक्षण, स्रोत संरक्षण, पुनर्भरण क्षेत्र संरक्षण तथा जलस्रोत व्यवस्थापनलाई पनि योजनाको अभिन्न अंगका रूपमा समेटिनुपर्दछ ।

३.स्रोतसाधन परिचालन तथा वित्तीय व्यवस्थापन

वास योजनाको कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त वित्तीय, प्राविधिक तथा मानव स्रोत सुनिश्चित गर्नु अत्यन्त आवश्यक छ । स्थानीय राजस्व, संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान, विकास साझेदार संस्था, गैरसरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रको सहकार्यलाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्नुपर्दछ । योजनामा आधारित बजेट प्रणाली अवलम्बन गर्दै स्रोत परिचालनलाई पारदर्शी, उत्तरदायी तथा परिणाममुखी बनाउन आवश्यक छ । साथै, वास क्षेत्रमा लगानी वृद्धि गरी पूर्वाधार निर्माणसँगै दीगो सञ्चालन तथा मर्मतसम्भारका लागि समेत पर्याप्त बजेट सुनिश्चित गरिनुपर्दछ ।

४.अनुगमन, मूल्यांकन तथा उत्तरदायित्व प्रणाली

वास योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नियमित अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीलाई संस्थागत गर्न आवश्यक छ । वडा स्तरदेखि गाउँपालिका स्तरसम्म सहभागितामूलक अनुगमन संयन्त्र गठन गरी प्रगति समीक्षा, समस्या पहिचान तथा सुधारात्मक कार्यहरू नियमित रूपमा सञ्चालन गरिनुपर्दछ । आवधिक प्रतिवेदन प्रणाली, तथ्यांक व्यवस्थापन तथा सूचना प्रणाली विकास गरी पारदर्शिता,जवाफदेहिता तथा परिणाममूलक कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्नुपर्दछ । समुदाय तथा सरोकारवालाहरूको प्रत्यक्ष सहभागितालाई समेत अनुगमन प्रक्रियामा समावेश गरिनुपर्दछ ।

५. दीगो सञ्चालन तथा मर्मतसम्भार प्रणाली

निर्मित खानेपानी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको दीगो सञ्चालन तथा संरक्षणका लागि प्रभावकारी मर्मतसम्भार प्रणाली विकास गर्नु अपरिहार्य छ । योजनाहरू निर्माणपश्चात् अलपत्र पर्ने अवस्थालाई न्यूनीकरण गर्न उपभोक्ता समिति सुदृढीकरण, मर्मतसम्भार कोष स्थापना, नियमित सेवा शुल्क संकलन तथा स्थानीय प्राविधिक जनशक्ति विकासमा विशेष ध्यान दिनुपर्दछ । खानेपानी प्रणालीको नियमित परीक्षण, पाइपलाइन मर्मत, मुहान संरक्षण तथा सरसफाइ संरचनाको उचित व्यवस्थापनलाई संस्थागत गर्न आवश्यक छ ।

६. व्यवहार परिवर्तन तथा सामाजिक रूपान्तरण

वास योजनाको मुख्य उद्देश्य केवल पूर्वाधार निर्माण नभई समुदायमा स्वच्छता संस्कार, सुरक्षित पानीको प्रयोग तथा स्वास्थ्यकर व्यवहार विकास गर्नु हो ।जनचेतनामूलक कार्यक्रम, विद्यालय वास कार्यक्रम, हात धुने बानी प्रवर्द्धन, खुला दिसामुक्त तथा पूर्ण सरसफाइ अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्दछ । महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति तथा सीमान्तकृत समुदायको समावेशी सहभागितालाई प्राथमिकता दिँदै सामाजिक व्यवहार परिवर्तन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनुपर्दछ ।

७. समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारी विस्तार

वास क्षेत्रको दीगो विकासका लागि स्थानीय सरकार, समुदाय, उपभोक्ता समिति, गैरसरकारी संस्था, निजी क्षेत्र तथा विकास साझेदार निकायहरूबीच प्रभावकारी समन्वय तथा सहकार्य विस्तार गर्न आवश्यक छ । साझा उत्तरदायित्व र सहभागितामूलक शासन प्रणालीमार्फत वास कार्यक्रमलाई जनअभियानका रूपमा अघि बढाउनुपर्दछ । विभिन्न निकायबीच सूचना आदानप्रदान, प्राविधिक सहयोग तथा अनुभव साझेदारी प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाइनुपर्दछ ।

८. विपद् व्यवस्थापन तथा आपतकालीन तयारी

गैडहवा गाउँपालिकामा बाढी, डुबान, महामारी, खडेरी तथा जलवायुजन्य जोखिमहरू बढ्दो अवस्थामा रहेकाले वास क्षेत्रलाई विपद् व्यवस्थापनसँग एकीकृत गर्न अत्यन्त आवश्यक छ । आकस्मिक वास योजना तयार गरी आपतकालीन खानेपानी आपूर्ति, अस्थायी सरसफाइ सेवा, पानी शुद्धीकरण सामग्री तथा द्रुत प्रतिक्रिया प्रणाली विकास गर्नुपर्दछ । विपद् पश्चात् रोग फैलिन नदिन सुरक्षित

पानी, स्वच्छता तथा सरसफाइ सेवाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

अन्तिम निष्कर्ष

समग्र रूपमा हेर्दा, गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) योजना केवल पूर्वाधार निर्माणमा सीमित नभई सार्वजनिक स्वास्थ्य सुधार, सामाजिक रूपान्तरण, वातावरणीय संरक्षण, मानव विकास तथा दिगो स्थानीय विकासको आधारशिला हो । सुरक्षित खानेपानी, व्यवस्थित सरसफाइ तथा स्वच्छ व्यवहारको सुनिश्चिततामार्फत मात्र स्वस्थ, सक्षम, उत्पादनशील तथा समुन्नत समाज निर्माण सम्भव हुने भएकाले वास क्षेत्रलाई गाउँपालिकाको दीर्घकालीन विकास रणनीतिको केन्द्रमा राखिनुपर्दछ । यस योजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि स्थानीय सरकारको प्रतिबद्ध नेतृत्व, समुदायको सक्रिय सहभागिता, विकास साझेदार निकायहरूको समन्वयात्मक सहयोग, पर्याप्त स्रोतसाधन परिचालन तथा प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली अपरिहार्य रहनेछ । योजनालाई निरन्तर अद्यावधिक, परिमार्जन तथा व्यवहारिक आवश्यकताअनुसार सुधार गर्दै लैजाने कार्यलाई संस्थागत गर्न आवश्यक छ ।

यसरी योजनाबद्ध, समावेशी, सहभागितामूलक तथा दीगो ढङ्गले वास कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सकिएमा गैडहवा गाउँपालिका रुपन्देही जिल्लाकै स्वच्छ, स्वस्थ, वातावरणमैत्री तथा दिगो विकासको नमूना स्थानीय तहका रूपमा स्थापित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । साथै, “सबैका लागि सुरक्षित खानेपानी, पूर्ण सरसफाइ र स्वस्थ जीवन” भन्ने राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्न समेत यस योजनाले महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने अपेक्षा गरिएको छ ।

मिति २०८३।२।१२ गतेको गैडहवा गाउँपालिकाको कार्यपालिकाको निर्णय उतार प्रति

प्रस्ताव नं.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (N-WASH PLAN) सम्बन्धमा ।

निर्णय ४ प्रस्ताव नं. ४ माथि छलफल गर्दा गैडहवा गाउँपालिकाको N-wash प्रणालीमा आधारित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी योजना (वास Plan) तयार गर्ने जिम्मेवारी प्राप्त परामर्शदाता श्री नवकिरण नेपाल, तानसेन– ३, पाल्पाले स्थलगत अध्ययन तथा सर्वेक्षण गरी तयार गरेको वासयोजनामा समावेश गरिएका वृहत् खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाहरूको विवरण वडा कार्यालयहरूबाट प्राप्त प्राथमिकताका आधारमा संकलन गरिएकोमा गाउँपालिकाको समग्र आवश्यकता, औचित्यता तथा उपलब्ध स्रोत- साधनको अवस्थालाई समेत मध्यनजर गरी कार्यपालिकामा छलफल गरी गैडहवा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी योजना (वास Plan) स्वीकृत गर्ने तथा सो योजनासँग सम्बन्धित तथ्याङ्क प्रमाणीकरण सहितको खानेपानी, सरसफाइ तथास्वच्छता(वास)योजनालाई जानकारीका लागी खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागमा पठाउने निर्णय सर्वसम्मत रूपमा गरियो। साथै खानेपानी, सरसफाइ तथास्वच्छता(वास)योजना सम्बन्धमा देहाय बमोजिम गर्ने निर्णय गरियो:

क) गाउँपालिकाबाट तयार गरिएको वासयोजनामा समावेश गरिने आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको प्राथमिकता निर्धारण सम्बन्धित वडाको आवश्यकता, माग, समस्या तथा स्थानीय समुदायले महसुस गरेको आवश्यकताको आधारमा कायम गर्ने निर्णय गरियो।

ख) आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ मा तयार गरिएको वासयोजनामा विभिन्न कारणवश समावेश हुन नसकेका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई आगामी आर्थिक वर्षमा योजना अद्यावधिक गर्ने क्रममा समावेश गर्ने तथा वासयोजनालाई प्रत्येक वर्ष नियमित रूपमा अद्यावधिक गरी गाउँपालिकाको वार्षिक नीति, योजना तथा कार्यक्रमसँग आबद्ध गर्दै कार्यान्वयनमा लैजाने निर्णय गरियो।

ग) गैडहवा गाउँपालिकाको वासयोजना निर्माण प्रक्रियामा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग, समन्वय र सहकार्य गर्नुहुने नवकिरण नेपाल, सम्बन्धित जनप्रतिनिधिहरू, राजनीतिक दलहरू, नागरिक समाज, उपभोक्ता प्रतिनिधिहरू तथा गाउँपालिकाका विषयगत शाखा र सरोकारवाला सबै पक्षप्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्ने निर्णय गरियो।

घ) स्वीकृत वासयोजनालाई गाउँपालिकाको दीर्घकालीन विकास लक्ष्य, दिगो खानेपानी सेवा, सुरक्षित सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धनसँग आबद्ध गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेट, कार्यक्रम तथा संस्थागत व्यवस्थापनको व्यवस्था मिलाउँदै संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको समेत सहयोगमाक्रमशः कार्यान्वयन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रूपमा गरियो।

२०८३/२/१२
रोमनाथ न्यौपाने
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

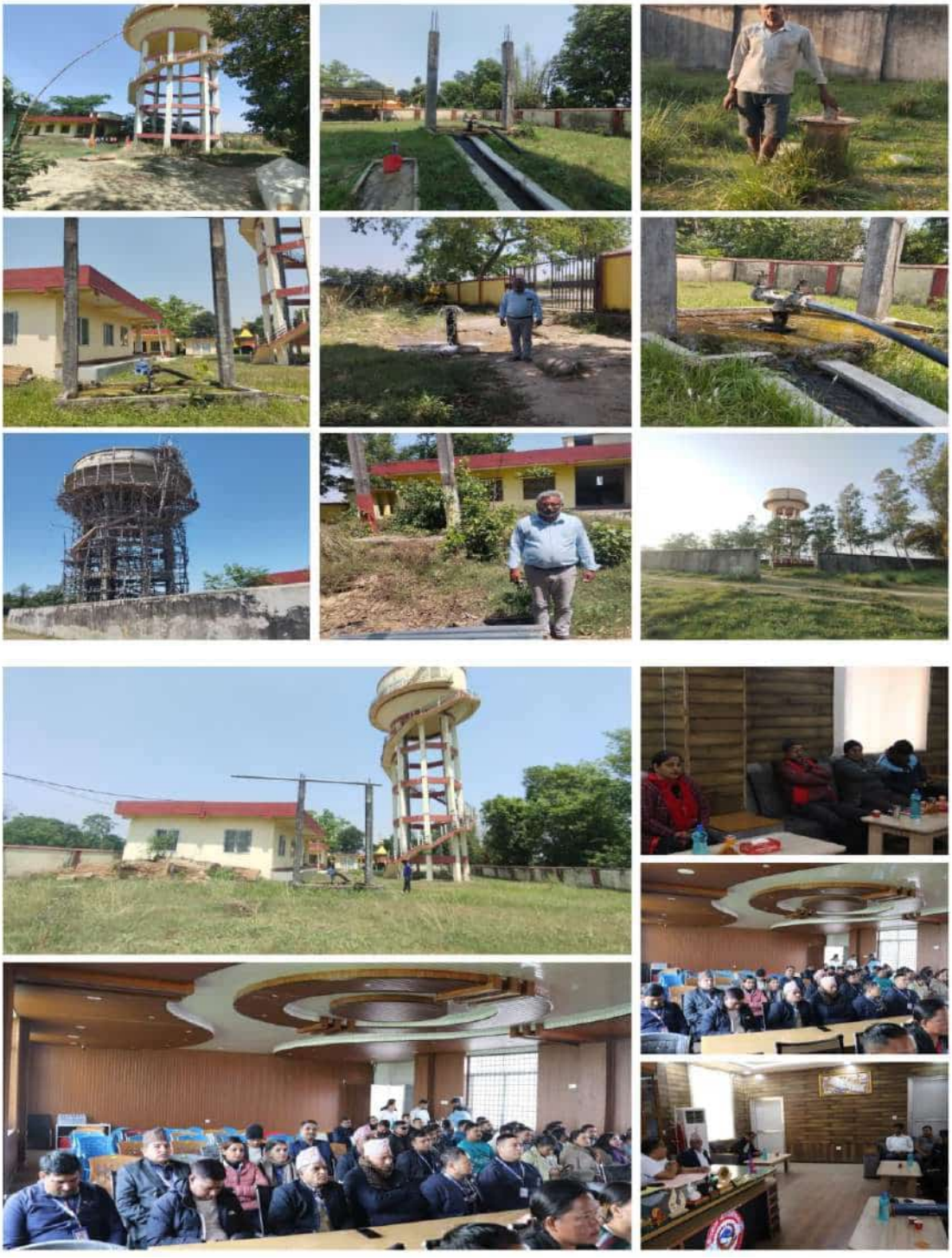

गैडहवा गाउँपालिकाको

(N-Wash) प्रणालीमा आधारित खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता वास २०८२-८३

योजना सम्बन्धी विवरण

❖

❖

❖

❖

❖

❖

परामर्श दाता : नवकिरण नेपाल तानसेन ३,पाल्पा

फोन : ९८५७०६५७३६,९८४७०९८७३६

NAVA KRIAN NEPAL TANSEN -3 ,PALPA

Email :navakrina@gmail.com